

หนังสือเรียน ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่ม ๒
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สิบ ๑๕๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๔

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๗.๐๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

องค์การค้ำของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ព្រះបរមរាជវាំង

យោងតាម ៖ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ២២៩ ចន្ទស័ក ២៤៧៩
ស្តីពីការងារនៃអគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ និង វិទ្យាសាស្ត្រ
នៃក្រសួងអប់រំ និង វិទ្យាសាស្ត្រ

យោងតាម ៖ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ២២៩ ចន្ទស័ក ២៤៧៩

(ស្នាក់នៅ ភ្នំពេញ)

អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ និង វិទ្យាសាស្ត្រ
អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ និង វិទ្យាសាស្ត្រ
អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ និង វិទ្យាសាស្ត្រ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

(นายอบ ทองไข่มุกด์)

ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาการแทน
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

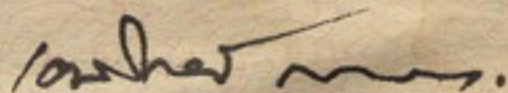
คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นควรให้มีการจัดทำสื่อการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ อีกทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ขึ้น ดังคำสั่งแนบท้ายหนังสือนี้

คณะกรรมการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยเรียบเรียงเนื้อหาให้นักเรียนอ่านด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน พร้อมทั้งสอดแทรกความรู้ทางภาษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ อย่างครบครัน นอกจากนี้ยังมีแบบฝึกท่ายบทรียนแต่ละบท เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางภาษาให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรด้วย

ในการทำแบบฝึกหรือกิจกรรมท่ายบทรียนดังกล่าวนี้ ขอให้ครูและนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในหนังสือโดยเคร่งครัด กล่าวคือ ห้ามทำแบบฝึกกิจกรรม หรือเขียนลงในหนังสือเรียน

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำไว้ ณ โอกาสนี้

(นายเอกวิทย์ ณ ถลาง)

อธิบดีกรมวิชาการ

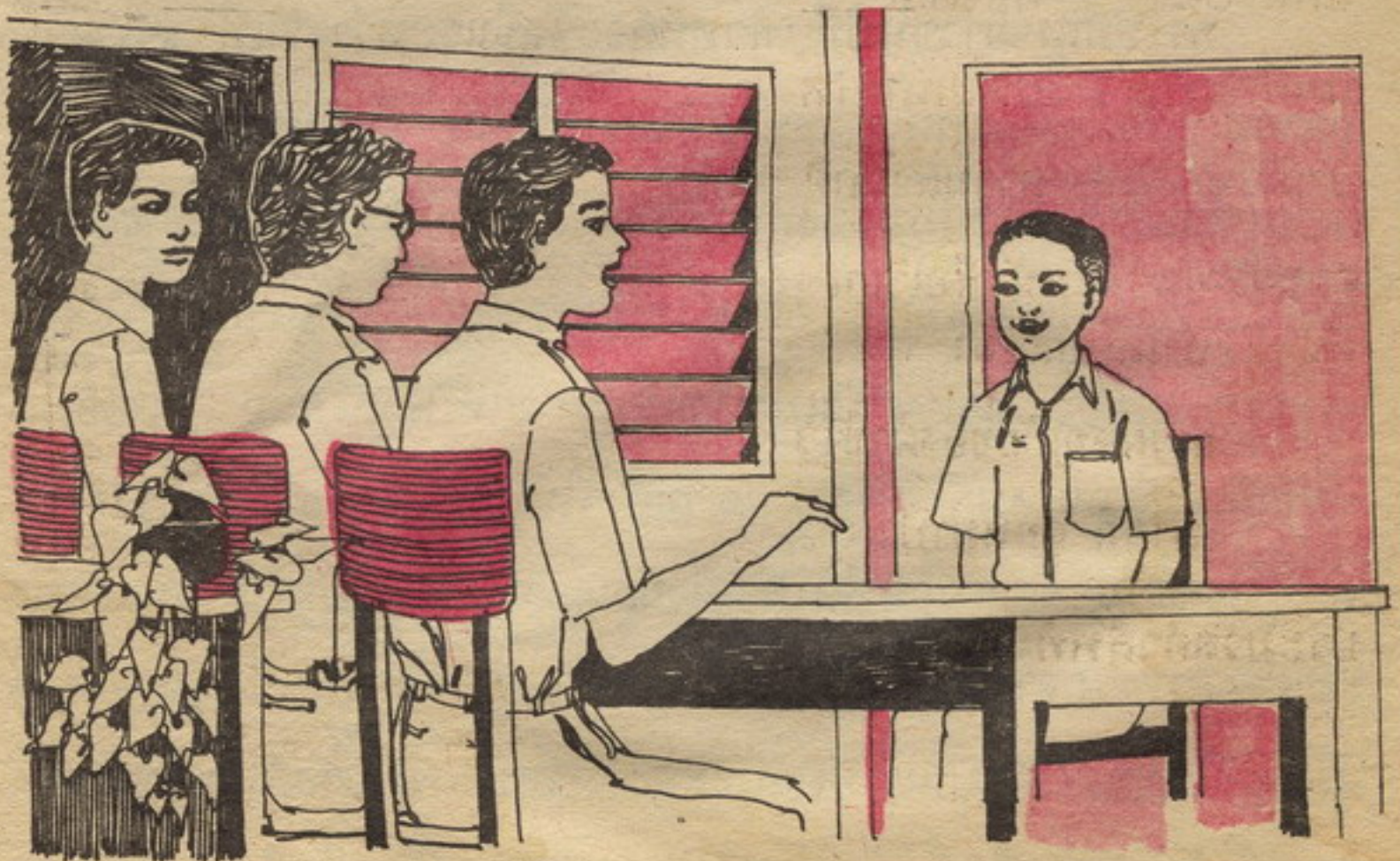
๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑๑ เยาวชนคนดี	๑
บทที่ ๑๒ เกียรติศักดิ์นักรบไทย	๑๔
บทที่ ๑๓ บุญบั้งไฟ	๒๗
บทที่ ๑๔ กรรมของนายประกัน	๔๒
บทที่ ๑๕ ไทยช่วยไทย	๕๖
บทที่ ๑๖ คีตกกลาง	๗๐
บทที่ ๑๗ เฒ่าเจ้าปัญญา	๙๑
บทที่ ๑๘ หลงเชื่อ	๑๐๑
บทที่ ๑๙ ปลามหากาฬ	๑๑๕
บทที่ ๒๐ ความสามัคคี	๑๒๘
คำประพันธ์ในหนังสือเรียน	๑๔๓
หนังสืออ่านนอกเวลา	๑๔๔
การผจญภัยของผ้าขี้ริ้ว	๑๔๕
เมาคลี ลูกหมาป่า	๑๕๗
ประมวลคำศัพท์	๒๐๑

เยาวชนคนดี

ทางราชการจัดชุมนุมเยาวชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ทั่วประเทศที่กรุงเทพฯ ทุกปี ยกเว้นบางปีที่มีอุปสรรคขัดข้อง ปีนี้ทางราชการให้หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ซึ่งใช้อักษรย่อว่า นพค. ทั่วประเทศเลือกสรรตัวแทนเยาวชนไปร่วมชุมนุมอีกเช่นเคย การคัดเลือกจัดทำอย่างยุติธรรม ตัวแทนเยาวชนของแต่ละจังหวัดต้องมาแข่งขันกันอีก ณ ที่ตั้งฐาน นพค. กรรมการต้องเลือกสรร

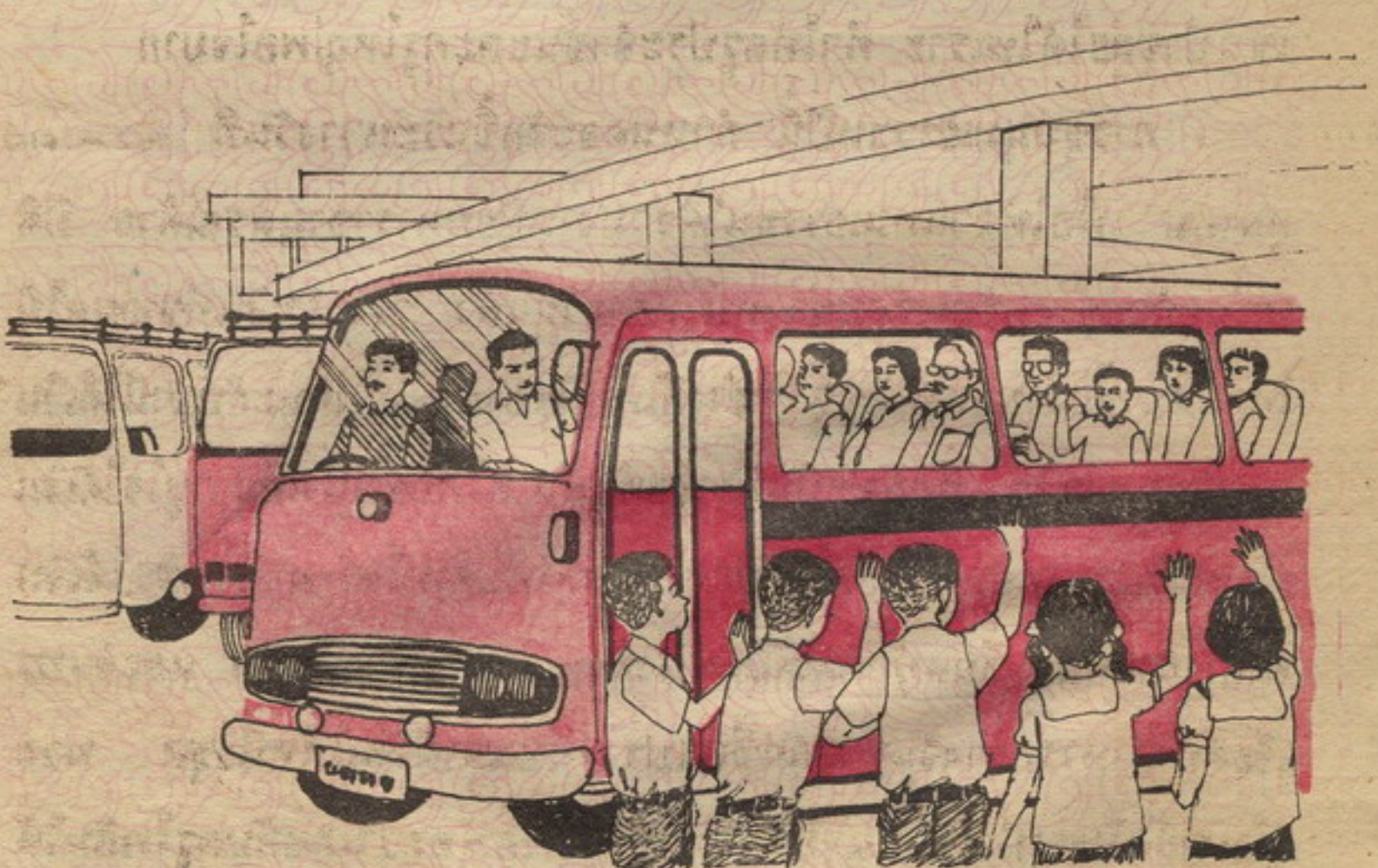
เอาผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ฉลาด และมีความประพฤดีดีเป็นตัวแทน
เยาวชน เพราะตัวแทนเยาวชนเหล่านี้จะต้องเป็นผู้นำเยาวชนในท้องถิ่น
ในครั้งนี่ปิติได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนเยาวชนคนหนึ่งด้วย เขารู้สึกดีใจ
จนสุดจะพรรณนา พ่อ แม่ ยายและพี่น้อง ครูบาอาจารย์ ตลอดจน
เพื่อนฝูง ได้ทราบข่าวก็พลอยดีใจด้วย

ยิ่งใกล้วันที่จะต้องเดินทางไปร่วมชุมนุมเข้าเท่าไร ปิตีก็ยิ่งรู้สึก
ตื่นเต้นขึ้นเท่านั้น เขาต้องเตรียมและฝึกซ้อมกิจกรรมหลายอย่างไปแสดง
เป็นต้นว่า การร้องเพลงและเล่นดนตรี การแสดงกายกรรม การประดิษฐ์
ของใช้และของเล่นง่าย ๆ จากเศษวัสดุ การพูดในที่ชุมนุมชน การเขียน
บรรยายสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ ปิตีสามารถทำได้ดีทุกกิจกรรม โดยเฉพาะ
เขาเป่าขลุ่ยได้ไพเราะ ทำให้ครูประจำชั้นและครูใหญ่พอใจมาก

การชุมนุมเยาวชนปีนี้ กำหนดจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐ - ๓๐
ตุลาคม เพื่อให้ตัวแทนเยาวชนได้ร่วมงานปียมหาราชานุสรณ์ด้วย ปิติ
เตรียมตัวอย่างพรักพร้อมล่วงหน้าหลายวันแล้ว วีระนำเงินที่ขายผลไม้
ในสวนมาซื้อผ้าขนหนูเล็ก ๆ อย่างดีให้ปิตีสองผืน มานะกับมานีได้เงิน
จากการขายไข่ไก่ ชื้อสมุดบันทึกปกแข็งสีสวยให้ปิติหนึ่งเล่ม ชูใจได้เงิน
ค่าเย็บกระทงห่อหมก ชื้อปากกาถูกลื่นให้ปิติหนึ่งด้าม เพชรได้เงิน
ค่าล้างถ้วยชาม ชื้อสบู่ถูตัวให้ปิติหนึ่งก้อน สมคิด ดวงแก้ว และจันทร์
เจียดค่าอาหารกลางวันช่วยกันซื้อแปรงพร้อมยาสีฟันให้หนึ่งชุด พวก
ผู้ใหญ่ก็ให้ของที่จำเป็นแก่ปิตีคนละอย่าง เกษตรอำเภอกับครูไพลินให้
รองเท้าผ้าใบอย่างดีหนึ่งคู่ ส่วนผู้ปกครองของเพื่อนที่สนิท ตลอดจน

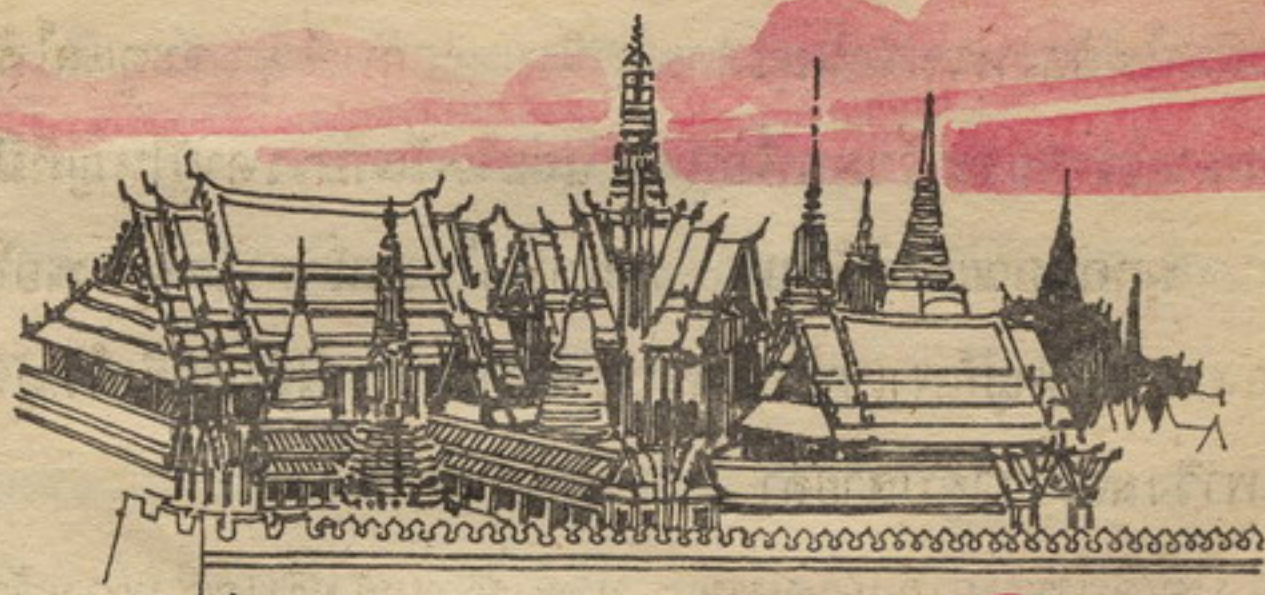
ครูบาอาจารย์บ้างก็ให้เสื้อกล้าม กางเกงขาสั้น กางเกงขายาว ถุงเท้า
ผ้าเช็ดหน้าและเสื้อเชิ้ต ปิติรู้สึกซาบซึ้งในไมตรีจิตของเพื่อน ๆ และ
ความเมตตาปรานีของผู้ใหญ่ ตอนเย็นก่อนวันออกเดินทางหนึ่งวัน
พรรคพวกเพื่อนฝูงของปิติ พากันมารวมชุมนุมที่บ้านของเขาอย่าง
พร้อมหน้าพร้อมตา ยายและพี่ของปิติทำอาหารที่อร่อยเป็นพิเศษเลี้ยง
พวกเด็ก ๆ ด้วย

ถึงวันเดินทาง ปิติกราบลาตาย พ่อ แม่ และพี่ ๆ ลาน้องชาย
แล้วเข้าไปกอดคอเจ้านิล เจ้านิลทำท่าเหมือนรู้ว่าปิติกำลังจะจากไป
มันเอาหัวชนลงกับอกของปิติ ไม่ว่าเขาจะขยับเขยื้อนไปทางไหนเจ้านิล

ก็เดินตามไปตลอดเวลา ใคร ๆ เห็นแล้วอดรู้สึกตื่นตันใจไม่ได้ พ่อ
บอกปิติว่าไม่ต้องห่วงเจ้านิลและปลานิล พ่อกับพี่ ๆ จะดูแลให้อย่างดี
ปิติจึงคลายใจ เขาร่ำลาเพื่อน ๆ และไหวลาบรรดาผู้ใหญ่ที่มีเมตตา
มาส่ง ทุกคนอวยพรให้เขา ยายปลื้มใจจนน้ำตาไหล พ่อได้เวลา
เดินทาง ครูใหญ่ก็พาเขาไปขึ้นรถประจำทาง ปิติโบกมือให้ผู้ที่มาส่ง
จนรถพาวิ่งลดเลี้ยวลับสายตา

ปิติเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ และเข้าพักยังที่พักซึ่งทางเจ้าหน้าที่
จัดไว้ให้ มีตัวแทนเยาวชนของจังหวัดต่าง ๆ รวมหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดคน
มีเจ้าหน้าที่ของ นพค. เป็นพี่เลี้ยง พวกเขาทางเดินที่พักอยู่กลางสนาม
ในบริเวณสนามเสือป่าใกล้พระบรมรูปทรงม้าและพระที่นั่งอนันตสมาคม
ปิติรู้สึกตื่นเต้นและกระตือรือร้นอยู่ตลอดระยะเวลาที่ร่วมชุมนุม เขา
รู้จักเพื่อนที่มาจากทั่วสารทิศในประเทศไทย ได้เรียนรู้นิสัยใจคอของ
เพื่อนตลอดจนขนบธรรมเนียมของแต่ละท้องถิ่น กรรมการจัดการชุมนุม
พาเยาวชนไปทัศนศึกษาหลายแห่ง เช่น พระบรมมหาราชวังและวัด
พระแก้ว ซึ่งมีชื่ออันไพเราะว่า วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิพิธภัณฑ์-
สถานแห่งชาติ ภูเขาทอง ท้องฟ้าจำลอง สถานีโทรทัศน์ เมืองโบราณ
สวนสัตว์ดุสิต และฟาร์มจระเข้ นอกจากนั้นยังได้ไปชมสถานที่ราชการ
หลายแห่ง เช่น รัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และได้ชมกิจการของกองทัพ
ต่าง ๆ บางวันก็ไปทัศนศึกษาที่จังหวัดใกล้เคียงด้วย ปิติได้รับความ
สนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้เรื่องเมืองไทยด้วย เจ้าหน้าที่
หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลมาชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ให้พวกเขาเข้าใจ

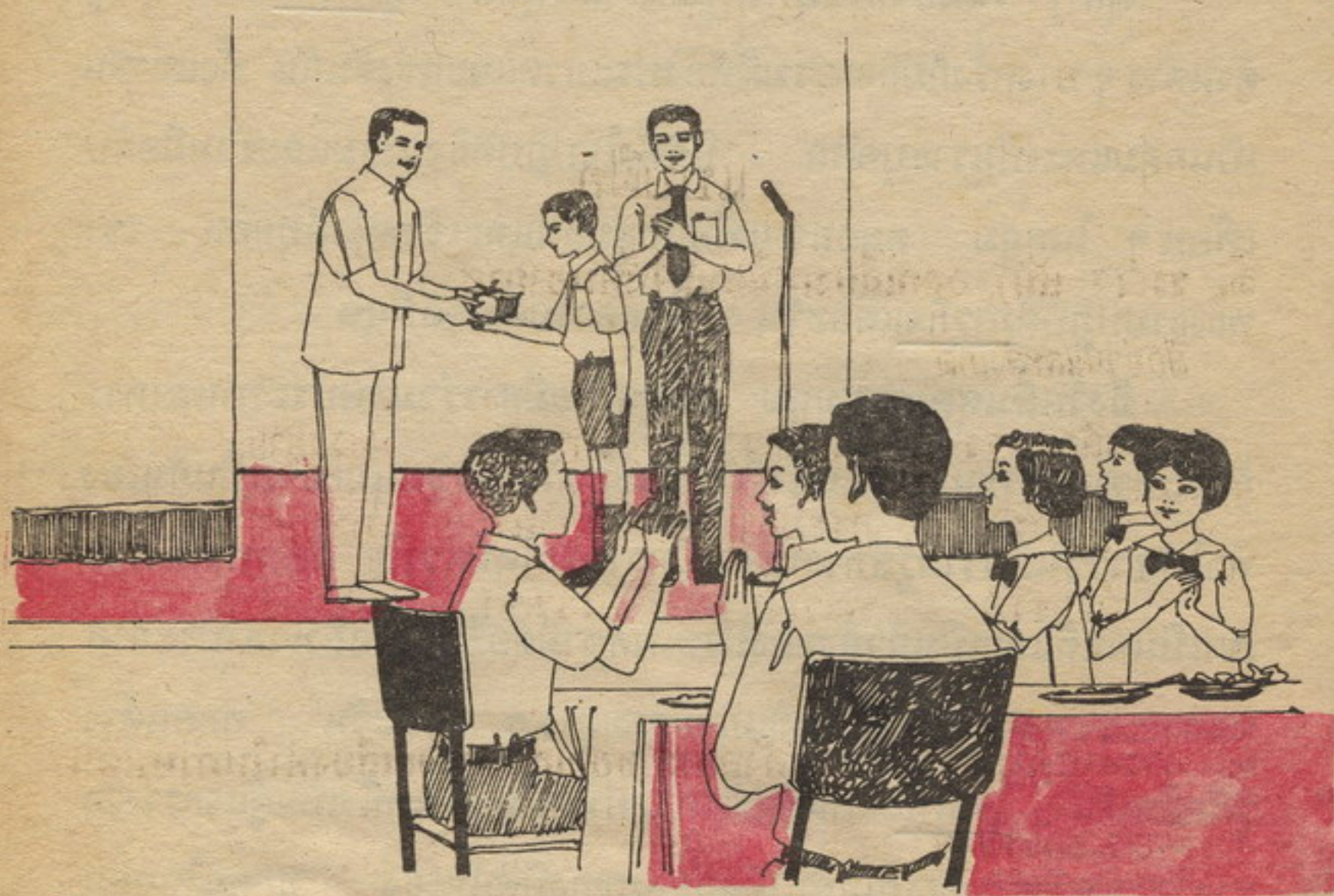
เรื่องของบ้านเมืองทุกวัน ๆ ทำให้พวกเขาเข้าใจปัญหาและวิธีการ
 ที่จะช่วยให้ประเทศชาติอยู่รอดปลอดภัย ความรักชาติ ศาสนา
 พระมหากษัตริย์ที่พวกเขาเคยรู้สึกอยู่ก่อนแล้วก็ยิ่งเพิ่มพูนขึ้นเป็นทวีคูณ
 สิ่งที่ประทับใจเป็นพิเศษที่สุด จนไม่อาจลืมได้เลยในชีวิตของเขา
 ก็คือ การได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
 สังฆราช สมเด็จพระสังฆราชทรงให้คติเตือนใจในการประพฤติปฏิบัติ
 ตนที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง แก่สังคม และแก่ชาติบ้านเมือง ปิติ
 รู้สึกชุ่มชื่นใจเมื่อเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระ
 พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เขา
 รู้สึกซาบซึ้งในกระแสพระราชดำรัสของพระองค์ จนอยากจะหมอบ
 กราบถวายคำสัตย์ปฏิญาณว่า เขาจะเป็นคนดีที่ชาติต้องการ พระองค์
 ทรงมีพระราชดำรัสแก่เยาวชนเป็นใจความสำคัญว่า ประเทศไทยโชคดี
 ที่มีเยาวชนเข้าใจความเป็นมาของชาติบ้านเมือง เยาวชนทุกคนย่อม
 ตระหนักดีว่า ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงต่อไปในภายหน้า
 ก็เพราะความรักชาติ ความกล้าหาญ เสียสละ และความสามัคคีของคน
 ในชาติ ดังนั้นจึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้ หมั่นทำความดี พัฒนา
 ตนเองเพื่อเป็นกำลังของชาติบ้านเมือง การที่เยาวชนจากทุกแห่งของ
 ประเทศไทยมารวมชุมนุมกัน จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะได้ทำความรู้จัก
 และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ร่วมมือร่วมใจพัฒนาประเทศชาติ
 ให้วัฒนาถาวรสืบไป พระองค์ได้ทรงยกตัวอย่างการเสด็จพระราช
 ดำเนินไปตามจังหวัดต่าง ๆ ว่า ทำให้พระองค์ทรงเข้าใจปัญหาและ

ความต้องการของแต่ละท้องถิ่น อันเป็นประโยชน์ในการที่จะร่วมมือกัน สร้างสรรค์บ้านเมืองให้เจริญอย่างทั่วถึง คือนั่นก่อนนอน ปิติระลึกถึงพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระพักตร์อันเปี่ยมไปด้วยพระเมตตาของพระองค์และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถแล้วเขาก็นอนฝันดีตลอดคืน

ทุก ๆ วันมีกิจกรรมที่ให้ทั้งความสนุกสนานบันเทิงและความรู้ต่าง ๆ บางครั้งก็มีกิจกรรมที่ต้องประกวดและแข่งขันกัน ทั้งแข่งขันเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ปิติตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมและร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ตลอดจนเพื่อนกลุ่มอื่นและเจ้าหน้าที่ทุกคน เขาพยายามปฏิบัติภารกิจแต่ละวัน ๆ ด้วยความตั้งใจดีที่สุด

ถึงวันสิ้นสุดการประชุม ค็นสุดท้ายมีการร่วมรับประทานอาหารกันระหว่างเยาวชนกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการชุมนุมอย่างเป็นกันเอง ทำให้เยาวชนมีความรู้สึกว่าคุณคนมีความรักใคร่ห่วงใย ต้องการให้พวกเขาเป็นคนดีและเป็นกำลังของประเทศชาติต่อไป พอถึงเวลาประกาศผลการประกวดและการแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ แต่ละวัน ทุกคนต่างรู้สึกตื่นเต้น โฆษกในงานค็นนั้นเชิญท่านผู้ใหญ่คนหนึ่งเป็นผู้แจกรางวัลรางวัลยอดเยี่ยมของงานกลุ่มได้แก่กลุ่มของปิตินั่นเอง ทุกคนในกลุ่มและเจ้าหน้าที่ที่เป็นพี่เลี้ยงดีใจมาก รางวัลที่หนึ่งประเภทบุคคลได้แก่เยาวชนจากจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีความสามารถมากทุกด้าน ส่วนปิติได้รับรางวัลที่สอง เมื่อประกาศผู้ได้รับรางวัลหมดแล้ว ผู้อำนวยการชุมนุมเยาวชนออกมาประกาศว่า “ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ในการชุมนุมเยาวชน

ครั้งนี้เราได้ค้นพบเยาวชนคนดีที่เราปรารถนาแล้ว เขามีความประพฤติ
เป็นที่ประทับใจเพื่อนเยาวชนด้วยกันและเจ้าหน้าที่ทุกคน เพราะเป็น
คนน่ารัก สุภาพอ่อนโยนและให้ความร่วมมืออันดีต่อทุกคน ทำงาน
ร่วมกับใคร ๆ ได้เป็นอย่างดี มีความตั้งใจปฏิบัติภารกิจของตนแต่ละวัน ๆ
ด้วยความเอาใจใส่และกระตือรือร้น การประกวดหรือการแข่งขันกิจกรรม

ทุกครั้งเขาใช้ความพยายามจนสุดความสามารถ ถึงจะแพ้หรือชนะก็ไม่
ได้ทำให้เขาเสียใจหรือดีใจ เพราะเขาถือว่าเขาได้ทำอย่างดีที่สุดแล้ว
แต่การที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น และทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อ

หมู่คณะกลับเป็นสิ่งที่เขาพอใจและดีใจที่สุด เราต้องการเยาวชนเช่นนี้
เพราะชาติบ้านเมืองต้องการความร่วมมือร่วมใจในการทำงานของทุก
ฝ่าย เยาวชนคนดีของเราคนนี้ คือ เด็กชายปิติ พิทักษ์ถิ่น"

ปิติรู้สึกปลาบปลื้มจนหูอื้อ เขาไม่ได้ยินเสียงปรบมือที่ดัง
กึกก้องนั้นเลย

แบบฝึก

๑. รร (ร หัน) ออกเสียงเหมือนมีไม้หันอากาศ

ฝึกอ่านและสังเกต

เลือกสรร	กรรไกร	จกรรจ	บรรยาย
ยุติธรรม	กรรมกร	สร้างสรรค์	หรรษา
ตั้งครรภ์	พรรณนา	บรรพชา	ธรรมชาติ

๒. การอ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ออกเสียงคล้ายเสียงคำในภาษาเดิม

ฝึกอ่านและสังเกต

เลื้อเซ็ด	เด็นท์	ฟาร์ม	พลาสติก
-----------	--------	-------	---------

๓. ภาษาไทยมีคำแสดงลักษณะของสิ่งของหลังจำนวน

ฝึกอ่านและสังเกต

๓.๑	ผ้าขนหนู	๒	ผืน	ปากกา	๑	ด้าม
	สมุด	๑	เล่ม	เสื้อ	๑	ตัว
	ไข่	๑	ฟอง	คน	๑๕๐	คน
	ขลุ่ย	๑	เลา	ของ	๓	อย่าง

๓.๒	แปรงพร้อมยาสีฟัน	๑	ชุด	รองเท้า	๑	คู่
	เสื้อ กางเกง	๑	ชุด	เสื้อผ้า	๑	ชุด

๔. การอ่านตัวเลข ออกเสียงแตกต่างกันไปตามลักษณะที่ใช้

ฝึกอ่านและจำ

จำนวน	๑๑	อ่านว่า	สิบ - เอ็ด
	๒๑	"	ยี่ - สิบ - เอ็ด
	๑๐๑	"	หนึ่ง - ร้อย - เอ็ด
	๑๐๒	"	หนึ่ง - ร้อย - สอง

หมายเลขโทรศัพท์ โทร. ๒๒๔๑๖๒๐ อ่านว่า โท - โท - สี่ - หนึ่ง - หก - โท - ศูนย์

๕. ฝึกอ่านคำที่มีไม้ยมก (๐) ต่อท้าย

ข้าพยางค์เดียว	เล็ก ๆ	อ่านว่า	เล็ก - เล็ก
ข้าสองพยางค์	ทุกวัน ๆ	"	ทุกวัน - ทุกวัน
ข้าสามพยางค์	แต่ละวัน ๆ	"	แต่ละวัน - แต่ละวัน

ข้อสังเกต

บางคำไม่ใช้บ่อย เพราะทำหน้าที่คนละอย่าง

เช่น เขาเป็นคน ๆ เดียวกัน (ผิด) เขาเป็นคนคนเดียวกัน (ถูก)
เป็นหน้าที่ ๆ ต้องทำ (ผิด) เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ (ถูก)

๖. การใช้ภาษาต้องเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล

ฝึกอ่านและสังเกต

คำ	ใช้กับ สมเด็จพระสังฆราช	ใช้กับ พระมหากษัตริย์
บ้าน	พระตำหนัก	พระบรมมหาราชวัง พระตำหนัก
หน้า	พระพักตร์	พระพักตร์
คำพูด	พระโอวาท	กระแสพระราชดำรัส
พูด	ตรัส	มีพระราชดำรัส
ความเมตตา	พระเมตตา	พระเมตตา
เข้าพบ	เข้าเฝ้า	เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ไป	เสด็จ	เสด็จพระราชดำเนิน
ปฏิญาณ	—	ถวายคำสัตย์ปฏิญาณ
ให้คติเตือนใจ	ทรงให้คติเตือนใจ	ทรงให้คติเตือนใจ

๗. ข้อความบางอย่างมีประโยคต่อเนื่องลำดับความกันหลายประโยค
ต้องอ่านทั้งประโยคข้างหน้าและประโยคข้างหลัง จึงจะจับใจความ
ได้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

๗.๑ เขาต้องเลือกเอาผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ฉลาด และมีความ
ประพฤติดีเป็นตัวแทนของเยาวชน

๗.๒ ปิติตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม และร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
ตลอดจนเพื่อนกลุ่มอื่นและเจ้าหน้าที่ทุกคน

๗.๓ เขาหัดเป่าขลุ่ยจนเป่าได้ไพเราะ ทำให้ครูประจำชั้นและ
ครูใหญ่พอใจมาก

๗.๔ เมื่อรับประทานอาหารกลางวันแล้ว มานีจึงชวนเพื่อน ๆ ไป
นั่งเล่น

๗.๕ เกษตรอำเภอกับครูไพลินให้รองเท้าผ้าใบอย่างดีหนึ่งคู่

๘. ข้อความบางข้อความมีใจความไม่ครบสมบูรณ์ในประโยคเดียว จึง
อาจจะมีประโยคที่เป็นข้อความขัดแย้ง หรือข้อความให้เลือกอย่างใด
อย่างหนึ่งต่อไปอีก และจะต้องอ่านให้จบทั้งสองประโยค จึงจะจับ
ใจความได้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

ยิ้มเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยากแต่มีคุณค่ามาก

เพื่อนคนหนึ่งยิ้มไม่เป็นแต่เป็นคนดีมีความจริงใจ

ท่านบอกให้เพื่อนคนนั้นขออนุญาตผู้ปกครองไปอยู่ที่วัดกับท่าน
สักอาทิตย์คະยา หรือ ถ้ากลัวผู้ปกครองไม่เชื่อ ท่านจะเขียน
จดหมายให้ถือไปให้ผู้ปกครอง

๘. อักษรย่อนิยมใช้พยัญชนะต้นของพยางค์ หรือตัวสะกดของคำเดิม
จะย่อคำให้เหลืออักษร ๒ - ๓ ตัว
ฝึกอ่านและสังเกต

๘.๑ ชื่อตำแหน่ง รัฐมนตรี - ร.ม.ต.

๘.๒ ชื่อยศ ร้อยตรี - ร.ต.

พันตำรวจตรี - พ.ต.ต.

พลอากาศโท - พล.อ.ท.

๘.๓ ชื่อจังหวัด พิจิตร - พ.จ.

พิษณุโลก - พ.ล.

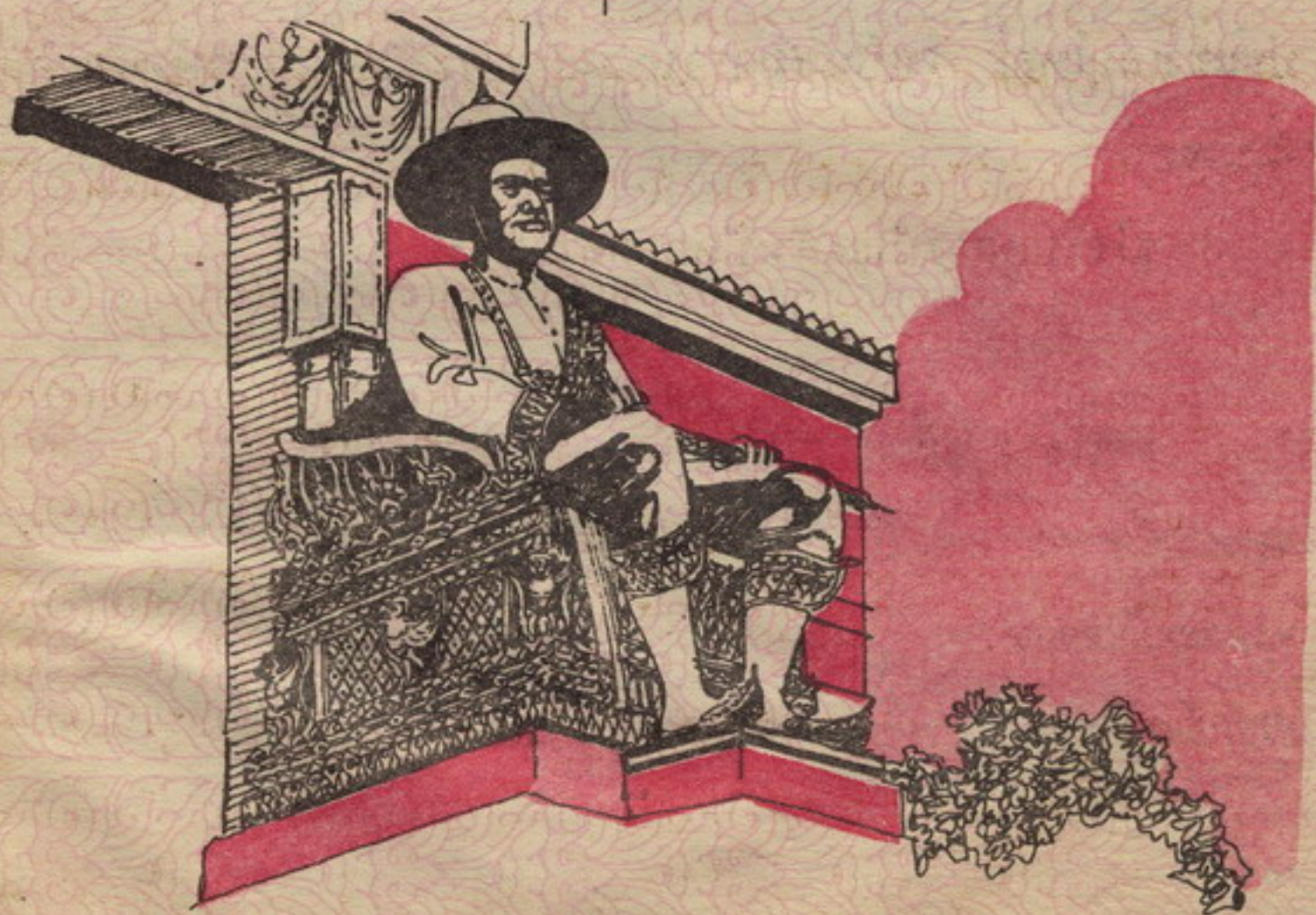
แพร่ - พ.ร.

เพชรบูรณ์ - พ.ช.

เกียรติศักดิ์นักรบไทย

“พี่วีระกับพี่มานะทำหมวกอะไรคะ รูปร่างแปลกดี” ชูใจทัก
พลางเข้าไปยืนดูใกล้ ๆ วีระกับมานะกำลังช่วยกันทำหมวกปีกทรงสูง
มียอดแหลมอยู่อย่างชะมัดเขม้น

“หมวกของเจ้าพระยาจักรี พวกพี่จะจัดนิทรรศการ เกียรติศักดิ์
นักรบไทย” วีระตอบ พลางเอากรรไกรตัดกระดาษสีดำเป็นชิ้น ๆ
และตัดกระดาษสีทองเป็นริ้วเล็ก ๆ

“เจ้าพระยาจักรีคือใครคะ” ชูใจชักขณะที่ช่วยมานะทากาวที่หมวกเพื่อปิดกระดาดสีดำ และใช้กระดาดสีทองขลิบแทรกตามปีกหมวก

“อ้าว นี่ชูใจไม่ทราบหรือว่า เจ้าพระยาจักรีคือใคร” มานะถาม “เจ้าพระยาจักรีก็คือพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรียิ่งงี้ล่ะ”

“อ้อ จำได้แล้ว น้องชายเจ้าพระยาจักรีชื่อเจ้าพระยาสุรสีห์ฉันชอบอ่านประวัติของท่านตั้งแต่สมัยท่านเป็นนายสุตจินดา”

“แล้วชูใจได้อ่านพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ หรือเปล่า ท่านทรงนิพนธ์เกี่ยวกับเจ้าพระยาจักรีและเจ้าพระยาสุรสีห์เป็นโคลงสี่สุภาพไว้น่าฟังมาก นั้นยิ่งงี้ล่ะ พี่คัดลอกโคลงบางบทมาไว้อ่านและใช้ประกอบการจัดนิทรรศการ” วีระพุดพลาংশิ์ไปที่สมุดปกแข็งเล่มใหญ่ ซึ่งเป็นสมุดรวบรวมคำประพันธ์ สุภาษิตและอื่น ๆ ที่เขาชอบ

ชูใจรีบดูสารบัญแล้วเปิดออกอ่านทันที

ทัพอะแซหวุ่นกี้

สองฟากฝั่งสาคร

พลสามหมื่นสลอน

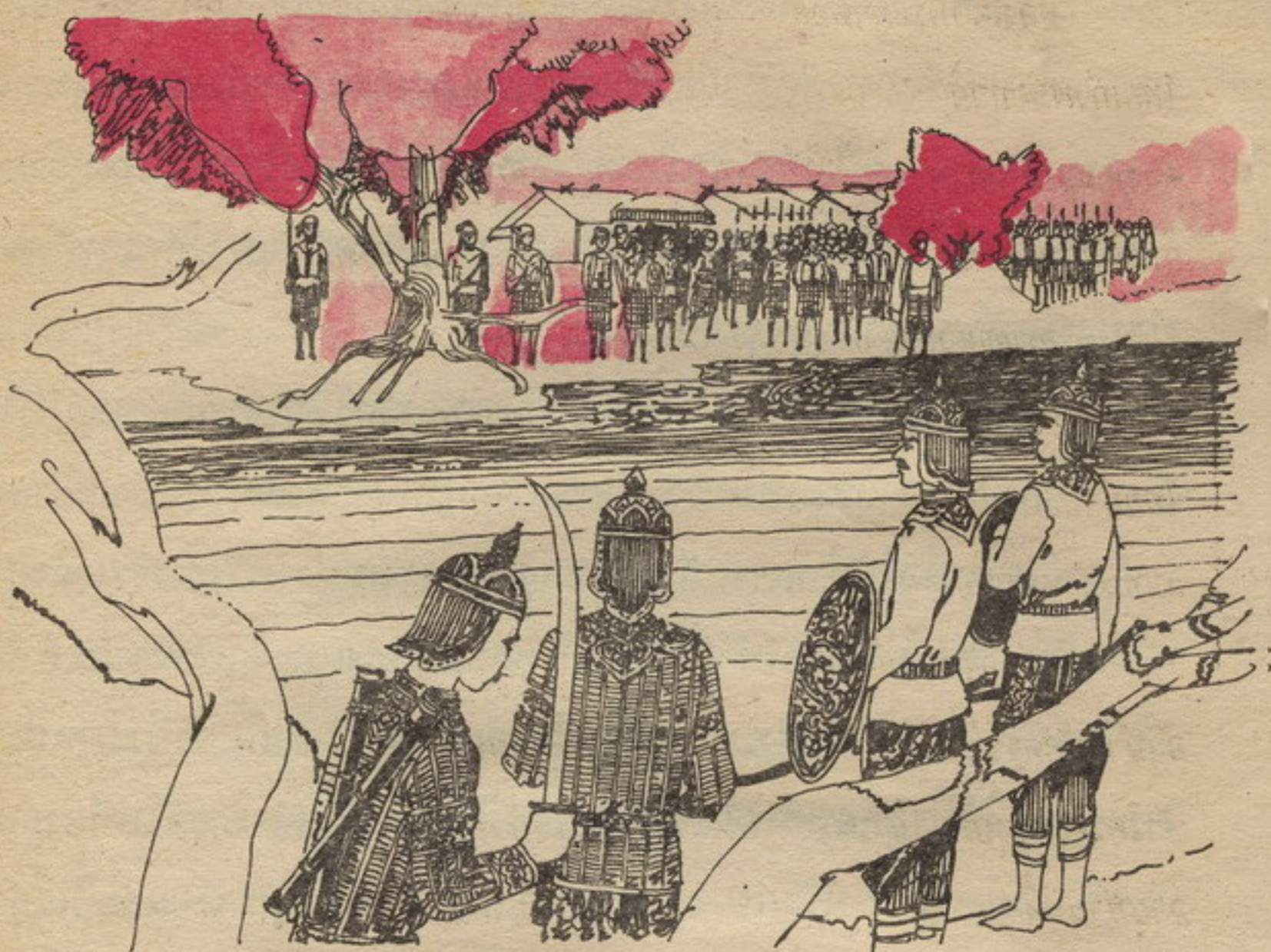
ปรบักษ์แท้ห้อม

มารอน รานแฮ

ค่ายล้อม

ดูดาษ

แม่น้ำลำแคว

เจ้าพระยาผู้พี่
ว่าทัพไทยจงพัก
คอยสู้พม่าอีกซัก
อยู่พิษณุโลกได้

เจ้าพระยาผู้น้องขอ
เห็นว่าควรออกตี
แต่พม่าคนมากมี
ฝ่ายทัพไทยต้องย้าย

นามจก รินา
หยุดไว้
ต่อยุทธ
สะดวงแท็กการณรงค์
สุรสีห์
อริร้าย
เกินปราบ
ล่าเข้าในนคร

สองเจ้าพระยาต่อสู้อยู่

ไทยเก่งพม่ากาจ

ต่างหาญบ่มิขลาด

ฤทธิ์ต่อฤทธิ์แรงกล้า

อะแซหวนก็แม่

เห็นทัพไทยไปเยง

ไทยน้อยแต่ไปเกรง

แม่ทัพยังหนุ่มฟ้อ

หวนก็ให้ล้ามเอื่อน

อำท่านผู้ศรัทธา

ข้าใครจะทราบความ

อายุท่านปีนี้

ขุนศึกจอมทแกล้ว

สามสิบปีเศษเศษ

อายุท่านจอมเดช

ว่าเจ็ดสิบสองมีน้อย

ตัวท่านยังหนุ่มแท้

รูปพิลาสเฉิดฉัน

ฝีมือเลิศโรมรัน

อาจสู้ราชาดิเชื้อ

สามารถ

ต่อกล้า

ลักหน้อย

ผลัดแพ้นะกัน

ทัพดเลง

ย่อท้อ

ทัพพม่า

อยากรู้จักกัน

เอ๋ยถาม

สยบลี

กำหนด

มากน้อยเพียงไร

ประเทศ ไทยนอ

ตอบถ้อย

แม่ทัพ พม่าเอ๋ย

แก่แล้วชำนาญ

วัยฉกรรจ์

อะเคือ

ดีต่อ

เดมาผู้ชำนาญสมร

อุตส่าห์รักษาศาตม์ไว้	จงดี
ตัวท่านนั้นบุญมี	ภาคหน้า
จะเป็นปิ่นธณี	ผดุงเขต
มธุพจน์อันข้า	กล่าวแล้วเป็นจริง

“อะแซห่วนก็นี้เก่งนะคะ ทำนายอนาคตของเจ้าพระยาจักรีไว้ได้แม่นยำจริง ๆ” ชูใจพูด วีระกับมานะยิ้มให้กัน มานะพูดว่า “ชูใจก็เก่ง อ่านคำประพันธ์แล้วเข้าใจเรื่องได้หมด”

“คำบางคำฉันก็ไม่รู้ความหมาย แต่อ่านทั้งวรรคแล้วเข้าใจ ฉันจึงรู้เรื่อง”

“ถ้ามีเวลาค้นคว้าความหมายของคำจากพจนานุกรม จะทำให้เรารู้เรื่องดีขึ้น” วีระเสริม

“พี่จัดนิทรรศการกันสองคนหรือคะ” ชูใจยังติดใจเรื่องจัดนิทรรศการ

“คุณครูให้พวกเราแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็ปรึกษากันว่าจะแสดงเกียรติศักดิ์นักรบไทยคนไหน โดยไม่ให้ซ้ำกับกลุ่มอื่น จากนั้นแต่ละกลุ่มก็แบ่งงานกันไปค้นคว้า และจัดทำสิ่งที่ต้องแสดง กลุ่มของพี่เลือกค้นคว้าและจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเจ้าพระยาจักรี พี่สองคนจัดหาคำประพันธ์สวดดีและเครื่องแต่งกายของเจ้าพระยาจักรีไปร่วมแสดง”

“มีใครเลือกชาวบ้านบางระจันหรือเปล่าคะ”

“มีชีจะ บางกลุ่มก็เลือกท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร บางกลุ่มเลือกพันท้ายนรสิงห์ บางกลุ่มเลือกพระยาพิชัยดาบหัก ที่เลือกสมเด็จพระศรีสุริโยทัยก็มี บางกลุ่มก็เลือกท้าวสุรนารี พรุ่งนี้ชวนเพื่อน ๆ ไปดูที่ห้องเรียนของพีชี พวกเราจะจัดตั้งแต่ตอนเช้าทีเดียว”

“กะ ฉันจะชวนเพื่อน ๆ ไป นี่ต้องทำพิธีบวงสรวงหรือเปล่าคะ”

“ไม่จำเป็นหรอกหัวใจ การที่เราเอาประวัติคุณความดีของท่าน
ที่ได้ป้องกันประเทศชาติ ไม่ให้ข้าศึกศัตรูทำลาย และสร้างเสริมเมือง
ไทยให้อยู่รอดปลอดภัยมาจนบัดนี้ มาแพร่เกียรติคุณก็เพื่อให้ลูกหลาน
ได้ทราบ และเจริญรอยตามท่านในเรื่องความรักชาติและความเสียสละ
เพื่อบ้านเมือง เราไม่ต้องบวงสรวงก็ได้ เพราะเราก็จัดทำด้วยความ
เคารพเทิดทูนวีรกรรมของท่านอยู่เสมอ” วีระตอบ

“พรุ่งนี้ฉันจะชวนเพื่อน ๆ ไปชมนิทรรศการเรื่อง เกียรติศักดิ์
นักรบไทยที่ห้อง ป.๕/๑ และจะเตรียมสมุดบันทึกไปจดความรู้ด้วย”

แบบฝึก

๑. คำประสมบางคำ ซึ่งเกิดจากคำหลายคำรวมกันเป็นคำใหม่ และมีความ
หมายคงเดิม เวลาอ่านจะออกเสียงสระที่ตัวสะกดของคำแรกด้วย

ฝึกอ่านและสังเกต

นิทรรศการ	(นิทรรศ + การ)	อ่าน	นิ-ทัด-สะ-กาน
เกียรติศักดิ์	(เกียรติ + ศักดิ์)	"	เกียด-ติ-ลัก
ปฐมกษัตริย์	(ปฐม + กษัตริย์)	"	ปะ-ถม-มะ-กะ-ลัก
โบราณคดี	(โบราณ + คดี)	"	โบ-ราน-นะ-คะ-ดี
คณิตศาสตร์	(คณิต + ศาสตร์)	"	คะ-นิด-ตะ-สาด

สุขศึกษา (สุข + ศึกษา) อ่าน สุข-ชะ-ลี-ก-สา
 ปราบกฎการณ (ปราบกฎ + การณ) " ปรา-กด-ตะ-กาน
 เกษตรกร (เกษตร + กร) " กะ-เสด-ตระ-กอน

๒. คำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ บางคำอ่านแบบอักษรนำ และบางคำออกเสียง
 เป็นอย่างอื่น อาจทำให้อ่านผิดและเขียนผิด
 ฝึกอ่านและจำ

๒.๑ ออกเสียงแบบอักษรนำ

สยม สมร สลอน อริ

๒.๒ ออกเสียงเรียงพยางค์

พม่า จกรรจ์ แสดง ณรงค์

๒.๓ ออกเสียงอะสองพยางค์แรก

กรณี อรหันต์ ประปักษ์

๒.๔ ออกเสียง ออ ที่พยางค์แรก และออกเสียง อะ ที่พยางค์ที่สอง

กรณี นรสิงห์

๓. คำที่มีรูปคล้ายคำอื่น อาจจะทำให้อ่านผิดและไม่เข้าใจความหมาย
 ฝึกอ่านและจำ

๓.๑ แกว รูปคล้าย ว สะกด ต้องนึกถึงความหมาย และอ่าน
 ควบกล้ำจึงจะมีความหมาย

๓.๒ หวงแหน ถ้าอ่าน แห-น สะกด หมายความว่า “หวง” แต่
ถ้าอ่านเป็น ห นำ แห จะหมายถึง หวง “จอกแหน”

๔. คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ต้องพิจารณาข้อความประกอบด้วย
จึงจะช่วยให้เข้าใจมากขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

๔.๑ ทรง ทำหมวกปีกทรงสูงมียอดแหลม (ทรง คือรูปร่าง รูปทรง)
ท่านทรงนิพนธ์เกี่ยวกับเจ้าพระยาจักรี (ทรง ใช้นำหน้า
คำสามัญเพื่อใช้เป็นคำราชาศัพท์)

๔.๒ พระ พระไปปิณฑบาท (พระหมายถึงพระภิกษุ)
พระนิพนธ์ (พระนำหน้าคำสามัญเพื่อใช้เป็นคำราชาศัพท์)

๕. คำที่ใช้แต่งโคลงกลอนมักแยกคำ ตัดสระ ตัดคำ หรือสลับที่ของคำ
เวลาอ่านต้องพิจารณาใจความของเรื่องจึงจะเข้าใจความหมายที่ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

๕.๑ แยกคำ

อะแซห่วนก็แม่

ทัฬหะ

(แม่ทัพ)

เจ้าพระยาผู้พี่

นามจัก รินา

(จักรี)

๕.๒ ตัดสระ

ตะเลง เป็น ตเลง เพื่อให้เหลือพยางค์เดียว

๕.๓ ตัดคำ

ฝ่ายทัพไทยต้องย้าย	ล่าเข้าในนคร	(ล่าถอย)
อำมาตย์ผู้ศรัทธา	สยบลิ้น	(เกรงขาม หลบลิ้น)

๕.๔ สลับที่ของคำ

ว่าทัพไทยจงพัก	หยุดไว้	(หยุดพัก)
ตัวท่านนั้นบุญมี	ภาคหน้า	(ภายหลังท่านจะมีบุญ)

๖. ประโยคบางประโยค คำขยายกริยาอยู่ห่างคำกริยามาก

ฝึกอ่านและสังเกต

วีระกับมานะกำลังช่วยกันทำหมวกปีกทรงสูงมียอดแหลม
อยู่อย่างชะม้กเขม้น (หมายความว่า ทำอย่างชะม้กเขม้น ไม่ใช่ยอด
แหลมอย่างชะม้กเขม้น)

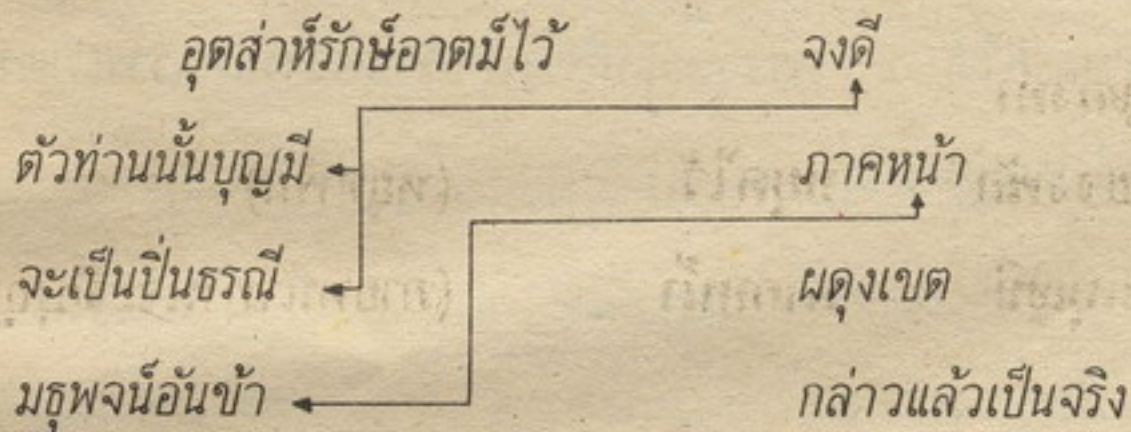
วีระตอบพลางเอากรรไกรตัดกระดาษสีน้ำเงินเป็นแถบ ๆ
(หมายความว่า ตัดกระดาษออกเป็นแถบ ๆ ไม่ใช่ กระดาษเป็น
แถบ ๆ อยู่แล้วนำกรรไกรไปตัด)

อะแซห่วนก็ทำนายอนาคตของเจ้าพระยาจักรีไว้ได้แม่นยำ
จริง ๆ (หมายความว่า ทำนายไว้แม่นยำจริง ๆ ไม่ใช่ เจ้าพระยา
จักรีแม่นยำจริง ๆ)

๗. คำสัมผัสคล้องจองในโคลง

ฝึกอ่านและสังเกต

โคลงสี่สุภาพ

๘. การจับใจความสำคัญของเรื่อง ต้องอ่านเรื่องทั้งหมดก่อน แล้วตัดส่วนขยายของข้อความ หรือรายละเอียดบางอย่างออก จะทำให้จับใจความของเรื่อง และจุดประสงค์ของข้อความตอนนั้นได้

ฝึกอ่านและสังเกต

ข้อความเดิม

“เรานำเอาประวัติคุณความดีของท่าน (ที่ได้ป้องกันประเทศชาติ ไม่ให้ข้าศึกศัตรูทำลาย และสร้างเสริมเมืองไทยให้อยู่รอดปลอดภัยมาจนบัดนี้) มาแพร่เกียรติคุณ (เพื่อให้ลูกหลานได้ทราบและเจริญรอยตามท่าน ในเรื่องความรักชาติ และความเสียสละเพื่อบ้านเมือง) เราไม่ต้องบวงสรวงก็ได้ เพราะเราก็จัดทำด้วยความเคารพเทิดทูนวีรกรรมของท่านอยู่เสมอ”

ข้อความที่อยู่ในวงเล็บคือส่วนขยายหรือรายละเอียด ซึ่งตัดออกแล้ว
 ไม่ทำให้เสียใจความเดิม จะเหลือข้อความดังนี้

เรานำเอาประวัติคุณความดีของท่านมาแพร่เกียรติคุณ เรา
 ไม่ต้องบวงสรวงก็ได้ เพราะเราก็จัดทำด้วยความเคารพเทิดทูน
 วีรกรรมของท่านอยู่เสมอ

รวมความคิดเป็นของเราเอง

“ไม่ต้องบวงสรวงก็ได้ เพราะเรานำประวัติคุณงามความดี
 ของท่านมาแพร่เกียรติคุณด้วยความเคารพ”

๘. การอ่านเรื่องราวต่างๆ บางครั้งไม่รู้ความหมายของคำบางคำ อาจ
 เดาความหมายจากเรื่องราวได้

ฝึกอ่านและสังเกต

“หฺว่นก็ให้ลํามเอี้ยน เอ๋ยถาม”

ลําม ไม่ทราบว่าจะหมายความว่าอะไร แต่คงเป็นคน เพราะ
 สามารถเอ๋ยได้ เอี้ยนมีเสียงต่อเนื่องกับ เอ๋ย คงเป็น เอี้ยนเอ๋ย
 หมายความว่า พูดย ข้อความนี้จึงคงหมายความว่า อะแซหฺว่นก็ให้
 คนคนหนึ่ง (ลําม) ถาม

บุญบังไฟ

เมื่อรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว มานีจึงชวนเพื่อน ๆ ไปนั่งเล่นที่ใต้ต้นहुกวาง ปิติสัญญาว่าจะเล่นกลให้ดู พอตีดวงแก้ววิ่งตามมาทัน เขาชูจดหมายฉบับหนึ่งให้เพื่อน ๆ ดูพลางบอกว่า “ฉันได้รับจดหมายจากเพื่อนชาวอีสานแล้ว เขาชื่อเด็กหญิงบุญโฮม นามสกุลบุญเมืองคำ เรียนอยู่ชั้น ป. ๕ โรงเรียนบ้านหนองผือ ตำบลเขื่อนอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม”

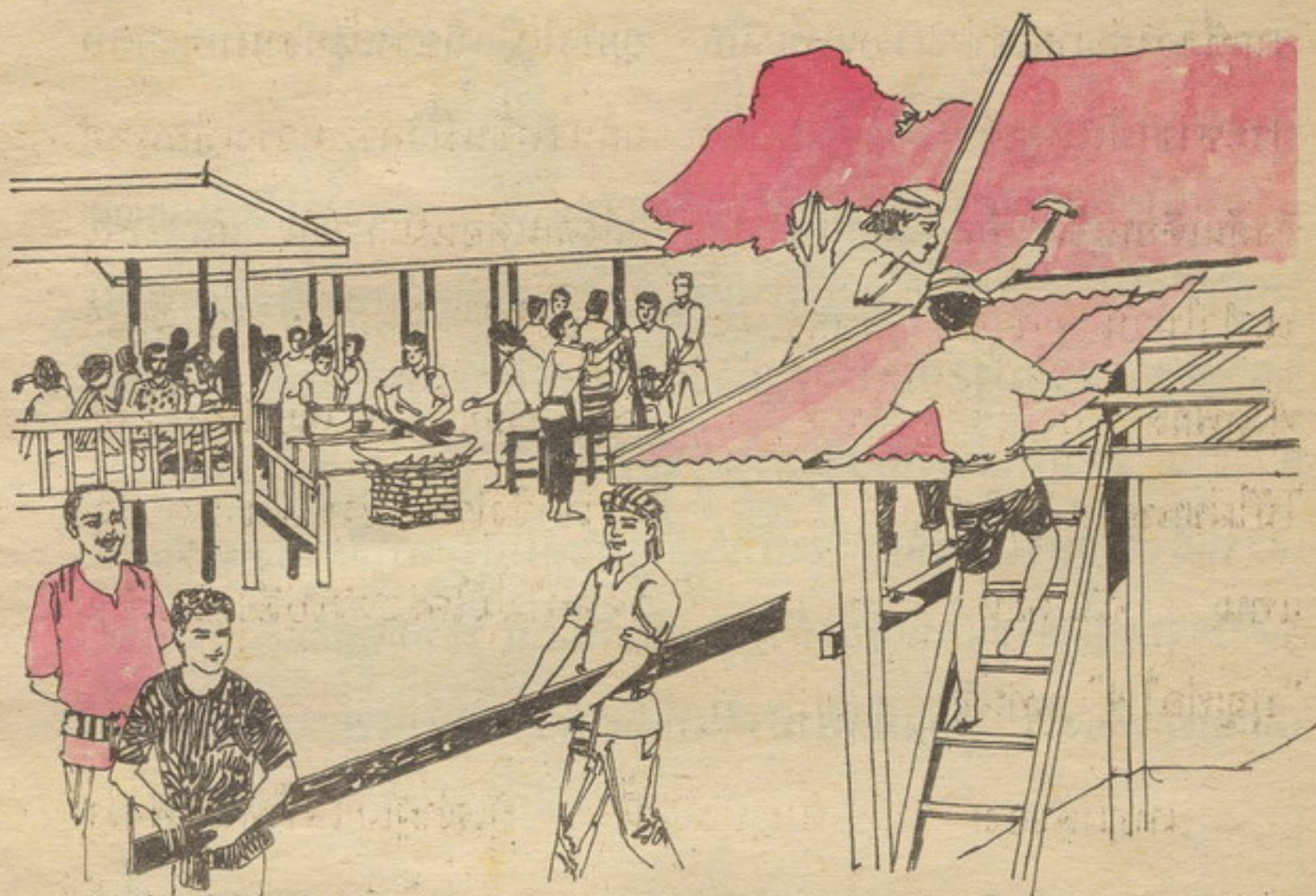
“ชื่อแปลกดีนะ เขาเล่าเรื่องอะไรให้ฟังบ้างล่ะ” มานีถาม

“เขาเล่าถูกแฝงเลยว่า เราต้องสงสัยความหมายของชื่อของเขา ก็เลยบอกมาว่า บุญโฮม แปลว่า บุญรวม ชื่อโรงเรียนเป็นชื่อของหมู่บ้าน หนองผือ หมายถึงหนองน้ำที่มีต้นกก แล้วเขาพูดอย่างน่าสงสารว่า เดี่ยวนี้ต้นกกไม่มีแล้วเพราะในหนองไม่มีน้ำ” แล้วดวงแก้วก็อ่านข้อความตอนหนึ่งในจดหมายของบุญโฮมให้เพื่อนฟังว่า

“ชีวิตของชาวอีสานเป็นชีวิตที่เรียบง่าย คนอีสานส่วนใหญ่ใจบุญและชอบเป็นมิตรกับคนทั่วไป นิสสัยชื่อ ไม่มีฉ้อฉล (ฉันพูดถึงคนส่วนใหญ่นะ) ท้องถิ่นอีสานมีประเพณีสำคัญ ๆ หลายอย่างทั้งประเพณีที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและประเพณีทางศาสนา ประเพณีที่น่าสนใจ

มากซึ่งฉันอยากเล่าให้เธอฟัง คือ บุญบั้งไฟ ถือว่าเป็นงานมหากุศล
 ประชาชนในหมู่บ้านหรือตำบลจะร่วมกันจัดขึ้นที่วัดระหว่างเดือนหก
 ถึงต้นเดือนเจ็ด คือ เดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน ส่วนใหญ่
 จะทำในวันวิสาขบูชา เธอคงสงสัยว่า “บั้งไฟ” คืออะไร ชื่อเสียงก็
 ฟังดูพิกล “บั้ง” คือกระบอกไม้ไผ่ (เธอคงเรียกบ้อง) เดี่ยวนี้กระบอก
 ไม้ไผ่ขนาดโต ๆ ที่จะใช้ทำบั้งไฟหายาก เขาจึงใช้ท่อประปาขนาดใหญ่
 แทน ฉันเคยนึกเล่น ๆ ว่า โชคดีที่ไม่มีใครอุตริเปลี่ยนชื่อเป็น
 “บุญท่อไฟ” แทนชื่อ “บุญบั้งไฟ”

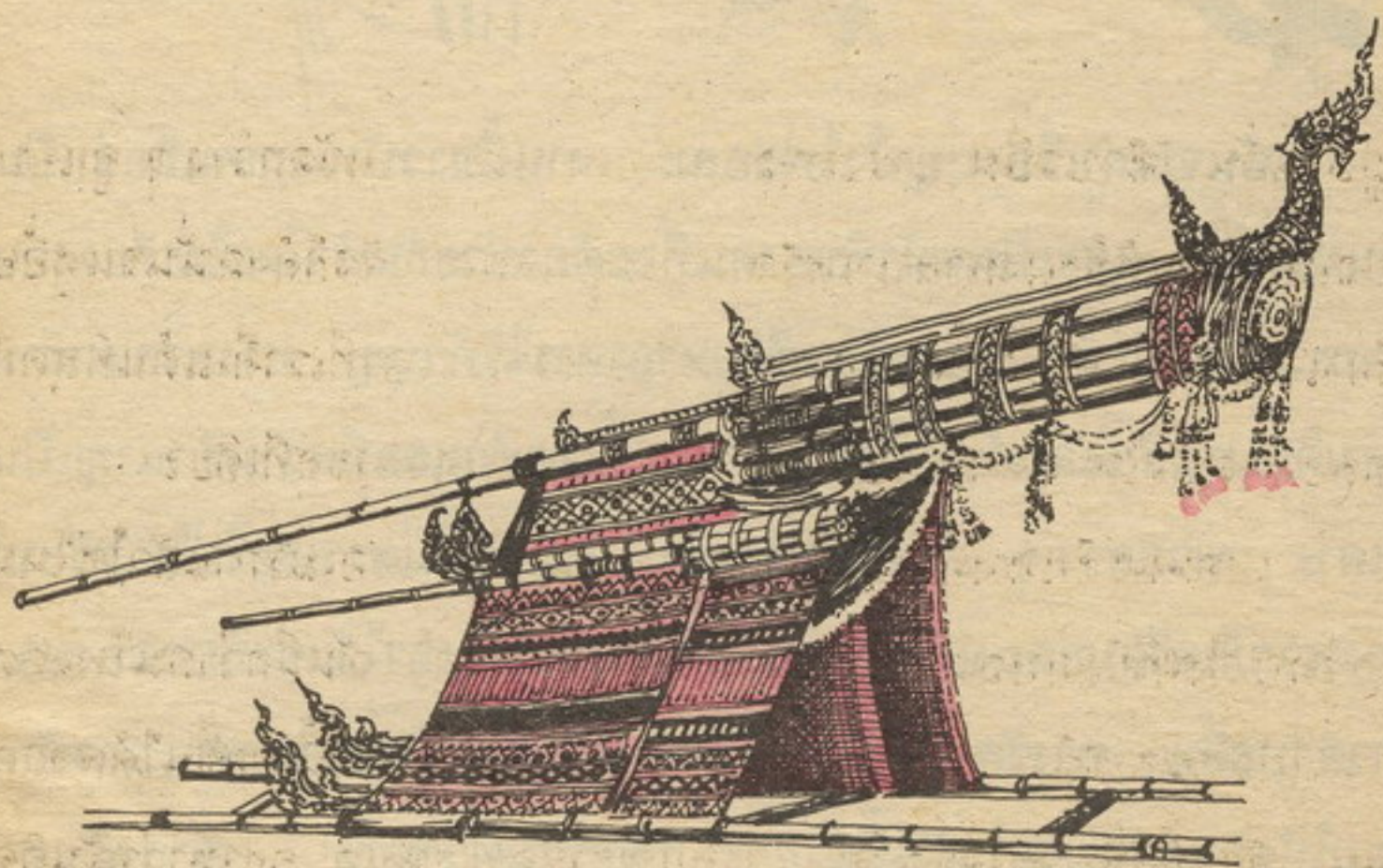
เหตุผลของการจัดทำบุญบั้งไฟนี้ ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฉันฟังว่า
 เป็นการทำบุญวันวิสาขบูชาและเป็นการบูชาเทวดาผู้อภิบาลมวลมนุษย์
 ด้วย ท่านจะได้ดลบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล เธอคงสังเกตเห็น
 แต่แรกแล้วว่า บุญบั้งไฟจัดทำขึ้นในต้นฤดูฝน เธอจะนึกไกลไปอีก
 หรือไม่ว่า เพราะอีสานเป็นถิ่นแห้งแล้งกันดารมาแต่โบราณกาลกระมัง
 ชาวอีสานจึงมีประเพณีนี้สืบต่อมา แต่ฉันคิดว่า บรรพบุรุษที่จัดทำ
 บุญบั้งไฟขึ้นในครั้งแรก คงมิได้ทำเพื่อขอฝนแน่นอน ความแห้งแล้ง
 กันดารคงจะเกิดขึ้นทีหลัง ฉันเห็นที่ดินลุ่ม ๆ หลายแห่ง คนก็เรียกบึง
 เรียกห้วย ถ้ามีบึงมีห้วยมากมายเช่นนี้ ก็แสดงว่าผืนดินแห่งนี้แต่ก่อน
 มิได้แห้งแล้งอย่างปัจจุบัน เธอคิดอย่างไรก็ลองเล่าไปให้ฉันฟังบ้างนะ

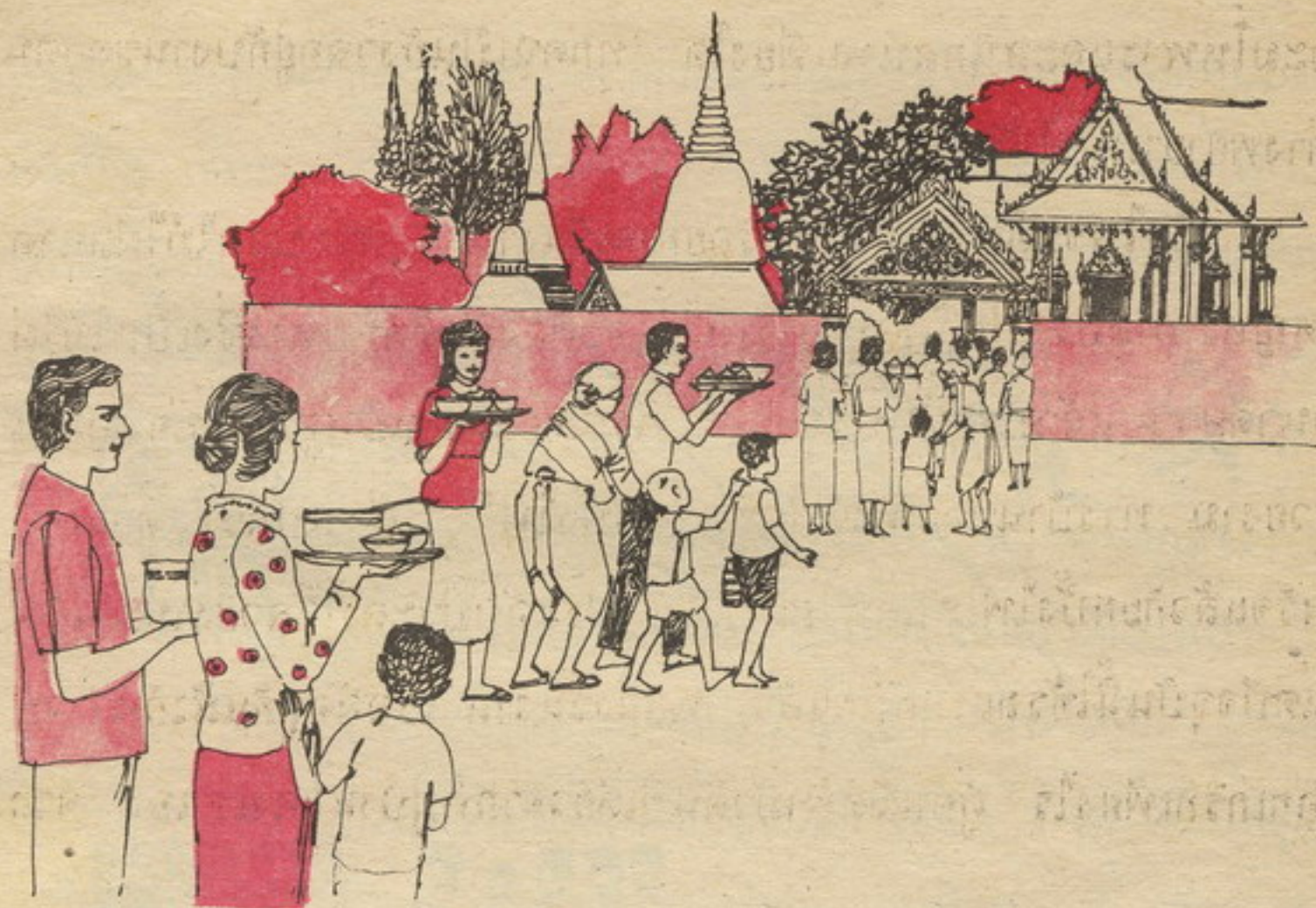

ฉันจะเล่าเรื่องบุญบังไฟต่อละ งานนี้ชาวบ้านทุกคนถือว่าเป็นงานมงคล และเป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องช่วยกันทำโดยไม่เกียจ gön บางพวกปลูกปะรำ บางพวกเตรียมหาอาหารไว้ทำบุญ บางพวกเผาถ่าน ผสมดินประสิวและทำบังไฟ พวกนี้เคยทำและมีความชำนาญเป็นพิเศษ พวกสาว ๆ ก็เตรียมรำเซิ้ง (ฉันยังไม่สาวเลยไม่ได้เตรียม) บางพวกก็เตรียมกลองเซิ้ง (กลองตีแข่งกัน) เอาไว้แข่งกับกลองของชาวดำบลอื่น ทางวัด อุปัชฌาย์อาจารย์ก็เตรียมซ้อมนาคเพราะชาวบ้านนิยมให้ลูกหลานบวชในวันนี้มาก กิจกรรมที่ว่ามานี้ เขาลงมือทำล่วงหน้าก่อนถึงวันงานประมาณหนึ่งเดือน เธอคิดดูก็แล้วกันว่า งาน

จะมโหฬารและสนุกสนานเพียงใด ทุกคนเป็นกังวลอยู่กับงานของตน
ต่างพยายามทำให้ดีที่สุด

บั้งไฟจะต้องเสร็จเรียบร้อยก่อนวันงาน กระบอกไม้ไผ่ขนาด
ใหญ่หรือท่อประปาที่ใช้ทำบั้งไฟนั้น จะต้องมัดติดกับหางซึ่งเป็นไม้ไผ่
ขนาดยาว แล้วประดับประดาด้วยกระดาษสีตัดเป็นรูปต่าง ๆ อย่าง
สวยงาม ทางบ้านของฉันเรียกว่า “เอ้บั้งไฟ” (เอ้ แปลว่า ตกแต่ง)
เสร็จแล้วก็ยกบั้งไฟใส่ล้อหรือเกวียนซึ่งประดับประดาไว้สวยงามเช่นกัน
(แต่ปัจจุบันนี้ใช้รถแทนเสียแล้ว) พอถึงวันงาน เรอคิดดูก็แล้วกันว่าจะ
เอิกเกริกเพียงไร ผู้คนมีด้ามขวานที่เดียวจากหมู่บ้านของเราเอง จาก

หมู่บ้านอื่น ตำบลอื่น มาร่วมชุมนุมกันคับคั่งจนลานวัดกว้าง ๆ ดูแคบไปนิด เมื่อพิธีทางศาสนาเสร็จแล้วเสียงตีกลองเสียงก็ดังสนั่นจนหูอื้อ เสียงแห่บั้งไฟ เสียงเซิ้ง อลเวงไปทั่วบริเวณ เวลาที่เราตื่นเต้นที่สุดก็คือตอนจุดบั้งไฟ ผู้คนจะเฮโลกันไปดูราวกับเกิดจลาจลทีเดียว

เธอเคยเห็นภาพยนตร์ข่าวการปล่อยจรวดของอเมริกาแล้วใช่ไหม การจุดบั้งไฟก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จนทำให้ฉันนึกว่าคนไทยคิดจรวดได้ก่อนชาติอื่น แต่จรวดของเรา (บั้งไฟ) ก่อนนี้เคยขึ้นได้สูงแค่ไหน เดียวนี้ก็ขึ้นอยู่ได้แค่นั้น เป็นเพราะอะไรหนอ อย่าหาว่าฉันคิดเพื่อเจ้าไปเลยนะ การจุดบั้งไฟมีการแข่งขันกันด้วย ทุกหมู่บ้านจะพยายามทำบั้งไฟขนาดใหญ่ให้ขึ้นไปได้สูงที่สุด เพื่อให้เทวดาชอบใจแล้วจะได้

ดลบันดาลให้ฝนตกลงมา บั้งไฟของหมู่บ้านใดขึ้นได้สูงกว่าของหมู่บ้านอื่นก็ถือว่าชนะ การที่จะรู้ได้ว่าบั้งไฟอันไหนขึ้นได้สูงแค่ไหน เขาใช้นาฬิกาจับเวลา ตั้งแต่มันพุ่งขึ้นไปจนตกลงถึงพื้น เวลาจะจุดเขาต้องลากบั้งไฟขึ้นไปติดตั้งบนร้านหรือฐาน (เหมือนฐานจรวด) แล้วก็จุดไฟ บางบั้งก็พุ่งปราดขึ้นไปบนอากาศ บางบั้งก็แตก บางบั้งก็ทะลุหัวกัน ตอนนี้นสนุกมาก ถ้าบั้งไฟของใครไม่ขึ้น พรรคพวกก็จะห้ามเจ้าของบั้งไฟไปโยนลงน้ำหรือโคลนตม สนุกสนานสรวลเสเฮฮา ไม่มีใครโกรธใคร เพราะเป็นประเพณีมานานแล้ว ใครไม่มัก (ชอบ) เล่น ก็อย่าเล่น บางแห่งไม่มีน้ำ ต้องขุดบ่อไว้ใกล้ ๆ ที่จุด เพื่อเตรียมไว้โยนผู้แพ้ ผู้แพ้บางรายพอเห็นว่าบั้งไฟของตนทำท่าไม่ดี ก็รีบวิ่งหนีไปเสียก่อน แต่ก็หนีไม่พ้นเพราะผู้ดูช่วยกันจับไว้ ขณะที่จุดนั้นมีการแข่ง มีการร้องหนุนให้บั้งไฟของตนขึ้น เสียงแข่งแซ่พ้งไม่ได้ศัพท์ พอบั้งไฟขึ้นก็กระโดดโลดเต้น แต่พอไม่ขึ้นก็วิ่งหนีกันอลวน

เมื่อตอนเป็นเด็ก ฉันกลัวการจุดบั้งไฟมากเพราะเวลาจุดดินปืนที่อัดกันแน่นในบั้งไฟจะระเบิด เกิดเสียงดังกึกก้องสนั่นหวั่นไหว ฉันต้องเอานิ้วมืออุดไว้แน่นที่รูหูทั้งสองข้าง อยากรูก็อยากรู กลัวก็กลัว เดียวนี้โตแล้ว หายกลัว แต่ต้องคอยระวังตัวเพราะบั้งไฟบางบั้งแทนที่มันจะพุ่งขึ้นไปบนอากาศ มันกลับพุ่งจากร้านหรือฐานลงมาไล่คนดู ต้องหนีกันหัวซุกหัวซุน ทั้งกลัวทั้งสนุก บางครั้งเขาก็จุดทะเลเจ้าทะเลนี้แหละตัวดีนัก เป็นอันตรายลอบไล่คนเป็นประจำเลยทีเดียว

ฉันเล่าไว้ตอนต้นว่า งานนี้มีการแข่งกลอง (ตีกลองแข่งกัน) ด้วย
 เธอคงแปลกใจว่าการแข่งกลองจะชนะกันได้อย่างไร คนตี คนฟัง ตลอดจน
 กรรมการหูไม่แตกไปตาม ๆ กันหรือ ฉันอยากให้เธอไปเที่ยวงานบุญ
 บั้งไฟจ้ง รับรองได้ว่าเธอจะตื่นเต้น (บางทีตกใจด้วย) อยู่เกือบตลอด
 เวลา กลองเสียงเป็นกลองคู่ขนาดใหญ่ ทำขึ้นเพื่อการแข่งโดยเฉพาะ
 การแข่งก็คือตีกลองทั้งคู่หรือตีเดี่ยวตามแต่วิธีการตี คนที่ยืนใกล้ ๆ
 ต้องเอามืออุดหู คนตีเองต้องเอาสาลีอุดหูไว้ การตีก็มีจังหวะซ้ำเร็ว
 และออกแรงมากกว่าตีกลองอื่น ๆ บางจังหวะก็กระโดดไปด้วยตีไปด้วย

ตลกดี กรรมการเก่งมากที่หูไม่แตก เพราะจะต้องฟังเสียงว่าดังเพียงไร เสียงนุ่มนวลและจังหวะดีหรือไม่ สำหรับตัวฉันไม่ค่อยชอบการเส็งกลอง เพราะได้ยินเสียงกลองดังแล้ว หัวใจมันเต้นแรงเหมือนกลองเข้ามาตีอยู่ในหัวใจ ในหูก็ดังตบ ตบ ไปด้วย”

ดวงแก้วเงยหน้าขึ้นมองเพื่อน ๆ ทุกคนนั่งเฝ้ายิ้มด้วยความสนใจ

“จบแล้วหรือ” ปิติถาม

“ยังไม่จบ เหลืออีกนิดเดียว แต่ที่เหลือเป็นเรื่องคุณธรรมดา ไม่ได้เล่าเรื่องอะไร”

“ฟังดูสำนวนแล้ว ฉันนึกवादภาพว่า บุญโฮมมีรูปร่างผอม ๆ สูง ๆ นะ” มานีพูด

“มานีหัดเป็นหมอดูตั้งแต่เมื่อไรจ๊ะ” จันทรถาม

มานีหัวเราะ “หมอเดากระมัง ฉันเพิ่งแต่ตั้งข้อสังเกตว่า คนรูปร่างผอม ๆ แต่ไม่ใช่ผอมเพราะไข้โรค มักจะเป็นคนมีอารมณ์ขัน นี่บุญโฮมเขาพูดอะไรก็ตลกตลก มีอารมณ์ขันให้เห็น”

“ไม่แน่เสมอไปหรอก ลุงของฉันอ้วนมักขี้ก พุดอะไรขึ้นมาแต่ละที คนฮาทั้งนั้น” สมคิดค้าน

“แต่ไป ฉันจะคอยสังเกตดูว่า คนอ้วนกับคนผอม ใครจะมีอารมณ์ขันมากกว่ากัน” ปิติพูด

“การที่เราได้ฟังอะไร แล้วเราพยายามคิดค้นหาความจริง หรือเหตุผลต่าง ๆ จากที่ได้ฟัง ก็ทำให้เราฉลาดขึ้นนะ ข้อสำคัญเราต้องไม่ทึกทักเชื่อตามง่าย ๆ เท่านั้น ต้องหาหลักฐาน ต้องใช้ดุลพินิจให้

ถ้องแต่ก่อนจะเชื่อ” มานี่พูด ทำสีหน้าท่าทางภูมิฐานเหมือนนักปราชญ์
เพื่อน ๆ หัวเราะด้วยความขบขัน

“แต่ฉันรู้สึกคุ้นเคยกับบุญโฮมเหมือนรู้จักกันมานาน คงจะเป็น
เพราะคำพูดชื่อ ๆ ติดตลกของเขากระมัง บางตอนเขาก็พูดชวนให้
สงสาร เช่น เขาต้องช่วยกันขุดบ่อน้ำบาดาลใช้เองเพราะบางแห่งการ
ชลประทานก็ทำได้ไม่ทั่วถึง เขาชวนฉันไปเที่ยวที่บ้านของเขาด้วยละ
บางทีฉันอาจจะไปก็ได้” ดวงแก้วพูด

“นั่นแน่ ต้องร้องเพลงเสน่ห์สาวอีสานเสียแล้วซิ เเคราะห์ดีที่
เป็นดวงแก้ว ไม่ใช่ปิติหรือสมคิด” ชูใจพูดพลางหัวเราะ ทำให้
เพื่อน ๆ พลอยหัวเราะกันครืนเครง

แบบฝึก

๑. ถ้าบางคำถ้าแยกพยางค์ผิด จะทำให้อ่านผิด และต้องรู้ความหมาย
ของคำนั้น จึงจะอ่านได้ถูก

ฝึกอ่านและสังเกต

ต้นหูกวาง	อ่านว่า	ต้น-หูก-วาง	ไม่ใช่	ต้น-หูก-วาง
อูตริ	"	อูด-ตะ-หริ	"	อู-ตริ
โคลนตม	"	โคลน-ตม	"	โค-ลน-ตม
เกียงงอน	"	เกียง-งอน	"	เกีย-งง-อน
ตีกลอง	"	ตี-กลอง	"	ตีก-ลอง

๒. คำบางคำออกเสียงได้หลายอย่าง อาจให้อ่านผิดได้

ฝึกอ่านและจำ

โบราณกาล	(โบ-ราน-นะ-กาน)
โบราณวัตถุ	(โบ-ราน-วัด-ถุ)
มหาสารคาม	(มะ-หา-สา-ระ-คาม)
สารส้ม	(สาน-ส้ม)
ชลประทาน	(ชน - ละ - ประ - ทาน)
ชลบุรี	(ชน-บุ-รี)
ภูมิประเทศ	(พู-มิ-ประ-เทศ)
ภูมิฐาน	(พูม-ถาน)
กิจกรรม	(กิด-จะ-กำ)
กิจธุระ	(กิด-ทุ-ระ)
ธรรมชาติ	(ท่า-มะ-ชาด)
ธรรมเนียม	(ท่า-เนียม)

๓. คำที่อ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียงระหว่างคำ อาจให้อ่านผิดเป็นอย่างอื่น

ฝึกอ่านและจำ

จรวด	อีกทีก	อลวน	อุตริ	อลเวง
กรรมการ	ธรรมดา	บรรพบุรุษ	กิจกรรม	ชลประทาน

๔. การอ่านชื่อทิศ ชื่อทิศทั้งแปด แต่ละทิศอาจเรียกชื่อได้เป็น ๒ อย่าง

ฝึกอ่านและจำ

๕. เครื่องหมายไปยาลน้อย (๓) นอกจากจะใช้ละคำแล้ว อาจใช้ในการเขียนวัน เดือน ปี แบบไทยได้

ฝึกอ่านและจำ

๒
๒ ๖ ๒

อ่านว่า วันจันทร์ ขึ้น ๒ ค่ำ เดือนยี่

๗ ๖ ๑
๘

อ่านว่า วันเสาร์ แรม ๘ ค่ำ เดือนอ้าย

๕.๑ เลขข้างหน้าไปยาลน้อย (๓) แทนชื่อวัน คือใช้เลข ๑ แทนวันอาทิตย์ เลข ๒ แทนวันจันทร์ และเรียงลำดับไปจนถึงเลข ๗ แทนวันเสาร์

๕.๒ เลขข้างบนไปยาลน้อย (๓) แทนข้างขึ้น เลขข้างล่างไปยาลน้อย (๓) แทนข้างแรม อ่านเหมือนจำนวนเลขธรรมดา เช่น ๖ อ่านว่า ขึ้น ๑ ค่ำ ๖๑ อ่านว่า แรม ๑๑ ค่ำ

๕.๓ เลขข้างหลังไปยาลน้อย (๗) แทนเดือน เช่น ๑ แทนเดือน
 อ้าย ๒ แทนเดือนยี่ ๓ แทนเดือนสาม และเรียงลำดับไป
 จนถึง ๑๒ แทนเดือนสิบสอง

๖. การอ่านจับใจความ จะต้องดูว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อไร เกิดขึ้น
 แล้วหรือยัง เพื่อลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวได้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

เมื่อรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว มานีจึงชวนเพื่อน ๆ
 ไปนั่งเล่น

ฉันได้รับจดหมายจากเพื่อนชาวอีสานแล้ว
 ประชาชนร่วมกันจัดขึ้นที่วัดระหว่างเดือนหกถึงเดือนเจ็ด
 แต่นี้ไปฉันจะคอยสังเกตคนอ้วนกับคนผอม ใครจะมีอารมณ์ขัน
 มากกว่ากัน

บางที่ฉันอาจจะไปก็ได้

เขาลงมือทำล่วงหน้าก่อนถึงวันงานประมาณหนึ่งเดือน

๗. คำบางคำอาจใช้แตกต่างกันไปหลายอย่าง เช่น ใช้เป็นคำขยาย ใช้
 เป็นคำแทนคำที่อยู่ข้างหน้า เวลาอ่านต้องอ่านทั้งข้อความ จึงจะเข้าใจ
 เรื่องได้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

มานีจึงชวนเพื่อน ๆ ไปนั่งเล่นที่ได้ต้นहुกวาง (ขยาย “นั่ง”)
 ประชาชนในหมู่บ้านหรือตำบลจะร่วมกันจัดขึ้นที่วัด (ขยาย “จัด”)

ประเพณีที่น่าสนใจมากที่ฉันอยากเล่าให้เธอฟัง คือ บุญบั้งไฟ
(แทน “ประเพณี”)

เดี๋ยวนี้อะไรบอกไม้ไผ่ขนาดโต ๆ ที่จะใช้ทำบั้งไฟหายาก
(แทน “กระบอกไม้ไผ่ขนาดโต ๆ”)

บรรพบุรุษที่คิดทำบุญบั้งไฟขึ้นในครั้งแรก คงมีได้ทำเพื่อขอ
ฝนแน่นอน (แทน “บรรพบุรุษ”)

ขณะที่จุดนั้นมีการแข่ง (ขยาย “ขณะ”)

กรรมการเก่งมากที่หุ้ไม่แตก (ขยาย “เก่ง”)

๘. ประโยคที่มีใจความว่า ใคร ทำอะไร แก่ใคร นั้น ถ้าจะขยายข้อความให้ผู้อ่านรู้รายละเอียดชัดเจนเหมือนกับว่าได้พบเห็นด้วยตาตนเอง อาจทำได้ โดยเพิ่มส่วนขยายได้ทั้งภาคประธานและภาคแสดง
ฝึกอ่านและสังเกต

ชูใจเย็บกระทงห่อหมก

ฉันได้รับจดหมายจากเพื่อนชาวอีสานแล้ว

ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันจัดงานบุญบั้งไฟ

เขาต้องช่วยกันขุดบ่อน้ำบาดาลใช้เอง

อาจแยกเป็นประโยคสำคัญและส่วนขยายได้ ดังนี้

	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
ประโยคสำคัญ	ซูใจ		เย็บ		กระทง	
ส่วนขยาย						ห่อหมก
ประโยคสำคัญ	ฉัน		รับ		จดหมาย	
ส่วนขยาย				ได้ แล้ว		จากเพื่อน
						ชาวอีสาน
ประโยคสำคัญ	ประชาชน		จัด		งาน	
ส่วนขยาย		ในหมู่บ้าน		ร่วมกัน		บุญบั้งไฟ
ประโยคสำคัญ	เขา		ขุด		บ่อ	
ส่วนขยาย				ต้องช่วยกัน		น้ำบาดาล
				ใช้เอง		

กรรมของนายประกัน

ปีติมาถึงโรงเรียนแต่เช้า เขาประกาศให้ใคร ๆ ทราบว่า ครูไพลินคลอดบุตรเป็นหญิงอยู่ที่โรงพยาบาล พอโรงเรียนเลิกพวกเพื่อนครูและนักเรียนต่างทยอยกันไปเยี่ยม มานี้กับเพื่อน ๆ ไปเยี่ยมแล้ว ขากลับจึงแวะบ้านของชูใจเพราะอยู่ใกล้โรงพยาบาลและเป็นทางผ่าน ทุกคนตื่นเต้นดีใจ ต่างพูดคุยกันถึงลูกสาวตัวเล็ก ๆ ของครูไพลินไม่หยุดปาก

“ฉันจะเตรียมบทกล่อม เอาไว้มากล่อมลูกครูไพลิน” ปิติพูด
 “ฉันจะใช้บทนกกาเหว่ากล่อมเพราะเคยได้ยินยายกล่อมน้องเสมอ”

“น้องยังตัวเล็กกระจริด ฟังไม่เป็นหรอก ต้องโตสักหน่อยรู้จัก ฟังเป็นก็กล่อมได้ ตอนนี้เธอขึ้นไปกล่อม น้องหนาวหูกก็เลยร้องให้ งอแงไปเลย” ดวงแก้วติง

“แหม! คุณอาทวิปนั่งไม่ห่างลูกสาวเลยนะ คงรักมาก เดี่ยวก็ ก้มลงดูหน้าลูกสาว พิศไปพิศมาแล้วถามฉันว่าหน้าเหมือนใคร พอฉัน บอกว่าเหมือนคุณอา โอ้โฮ! หน้าบานเป็นจานเชิงทีเดียว คุณอาคง เป็นคุณพ่อที่ดีเลิศ ฮี! อีกหน่อยก็ลืมพวกเรา” ชูใจพูด ทำหน้ากระเจ้า กระงอด

เพื่อน ๆ หัวเราะ วีระจึงปลอบว่า “คนละเรื่องกันนี่ชูใจ รัก ลูกก็รัก รักพวกเราก็รัก รักคนละอย่างกันนะจ๊ะ อย่าไปคิดน้อยใจเลย”

มานี้จึงเปลี่ยนเรื่องใหม่ “ฉันไม่มีน้อง ไม่เคยกล่อม ปิติกล่อม บทนกกาเหว่าให้ฉันฟังหน่อยซี”

ปิติสันหัว “ฉันยังกล่อมไม่ได้เลย ต้องไปหัดจากยาย จำบทก็ ยังไม่ได้ จำได้แต่ขึ้นต้นว่า เจ้านกกาเหว่าเอ๋ย ไขว้ให้แม่กาพัก เท่า นั้นเอง”

“ทำไมนกกาเหว่าจึงไม่พักไขว้เองล่ะปิติ” สมคิดถามด้วยความ พิศวง ขณะนั้นย่าของชูใจยกถาดมันเทศเผามาให้เด็ก ๆ รับประทาน พอได้ยินเข้าก็หัวเราะ

“สมคิดอยากรู้เรื่องหรือ ย่ามีนิทานเรื่องทำไมกาจึงต้องเลี้ยง
ลูกนกกาเหว่า” พวกเด็ก ๆ พุดเป็นเสียงเดียวกันว่าอยากฟัง ย่าจึงหยิบ
หนังสือนิทานคำกลอนส่งให้ชูใจอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง ชูใจจึงอ่านเสียง
แจ่ม ดังนี้

เด็กเด็กรู้ไหม

จึงไม่ค่อยเฝ้า

ไขไใส่รังกา

ลูกเติบโตจน

โยนกกาเหว่า

เลี้ยงดูลูกตน

ไม่มาเวียนวน

บินหนีกาไป

เรื่องเก่าเล่ามา

รู้้ง กา กาเหว่า

มาพบกันเข้า

ถูกอกถูกใจ

เลยเป็นเพื่อนกัน

ต่างสัญญาไว้

ใครมีเภทภัย

ต้องช่วยทันที

วันหนึ่งนกรู้้ง

บินมุ่งหมู่บ้าน

โผผินบินผ่าน

มาถึงถิ่นที่

เห็นฝูงลูกไก่

แลไปมากมี

สุดแสนยินดี

โฉบเฉี่ยวอาหาร

เจ้าของไก่เล็ก

ตรงเผงจอมขโมย

นกรู้้งโอดโอย

กระสุนถูกทวาร

เจ็บแทบอาสัญ

เหหันขมขาน

ผีนบินกลับบ้าน

เกือบสิ้นชีวา

ลูกกระสุนคากัน

มันแข็งแน่นติด

มองหาใครช่วย

พอดีนกกา

พอการู้เหตุ

เร่งคิดแยบยล

เห็นแสงแดดจ้า

“เจ้าอย่าแซ่เขื่อน

ให้แดดแผดเผา

จักแตกเป็นจุน

นกรู้รู้ความ

ขอยู่ทั้งวัน

นกรู้เจ็บปวด

นกกาหมดทาง

กาเหว่าคงรู้

รีบบินดั้นด้น

กาเหว่ามาถึง

สัญญาติรังพาล

“ถ้าข้าช่วยได้

หากมันสบอรา

ขัดสนสิ้นคิด

ไม่หลุดออกมา

แทบม้วยมรณา

บินผ่านมาเยือน

สังเวชเต็มทน

เพื่อช่วยเหลือเพื่อน

ไม่ช้ารีบเตือน

ขู่นั้นท้ายพลัน

ส่องเข้าลูกกระสุน

หลุดออกจากกัน”

ทำตามทันควัน

ก็ไม่เป็นผล

ร้าวรวดร้องคราง

ช่วยเหลือเพื่อนตน

ลองดูอีกหน

ตามกาเหว่ามา

รู้ซึ่งสันดาน

จึงต้องสัญญา

เอ็งให้อะไรหว่า

ข้าจักช่วยไว้”

นกรังรับตอบ

จงรักภักดี

กาเหว่าไม่เชื่อ

จึงกล่าวขานไข

กาเหว่าบอกรัง

รับชุ่มแช่ทวาร

กระสุนเป็นดิน

นกรังรับฉ้น

หย่อนก้นลงธาร

ยินดีที่สุด

ไม่คืนกลับมา

ชั่วช้าจัญไร

“ขำมอบชีวี

เป็นทาสตลอดไป”

กาเบื้อเหลือใจ

รับเป็นนายประกัน

ให้มั่งสู่ธาร

ลงในน้ำนั้น

เปื้อยสิ้นเร็วพลัน

ทำตามทันใด

มินานดินหลุด

บินหนีเร็วไว

เห็นหน้าใครใคร

ทอดทิ้งสัญญา

กาจึงรำกรรม

กาเหว่าประกาศ

เจ้าต้องพักไข่

เดบโตขึ้นมา

เป็นอุทาหรณ์

ว่าอย่าโง่เขลา

เลือกคบเพื่อนดี

จงอย่าคิดประกัน

ชอกข้าเป็นทาส

ว่า “แต่นี้หนา

เลี้ยงให้ลูกข้า

ชั่วกัปชั่วกัลป์”

เพื่อสอนใจเรา

จำไว้ให้มัน

เป็นที่ผูกพัน

ให้คนพาลเอ๋ย

“สนุกดี ขอบใจมากนะซูใจ ที่อ่านให้พวกเราฟัง เหนื่อยไหม
จ๊ะ” มานีพูดพลางส่งแก้วน้ำให้ซูใจดื่ม

“โอ้เอ๋ย! เจ้ากาที่น่าสงสาร” ดวงแก้วรำพึงรำพัน

“เรื่องนี้เป็นนิทานที่เขาแต่งเท่านั้นเอง ความจริงเจ้านกกาเหว่า มีธรรมชาติเป็นอย่างนั้นเอง คือขี้เกียจไม่ยอมทำรัง ไม่ฟักไข่ และไม่เลี้ยงลูกตัวเอง เทียวไข่ไว้ในรังนกอื่น ๆ ที่มีสีหรือขนาดเหมือนตัวของมัน พี่เคยอ่านพบในหนังสือธรรมชาติของนก” วีระเล่า

“ถึงอย่างไร นิทานเรื่องนี้ก็มีแง่คิดหลายอย่างนะ เขามีภาษิตว่า อยากเป็นหนี้ให้เป็นนายหน้า อยากเป็นขี้ข้าให้เป็นนายประกัน ทั้งหมดนี้กาเป็นผู้รับกรรมทั้งสิ้น” ย่าพูด

เด็ก ๆ อภิปรายเรื่องนี้กันอยู่ครู่หนึ่ง จึงลาย่าและซุจแล้วแยกย้ายกันกลับบ้าน

แบบฝึก

๑. คำที่ประสมสระเสียงสั้น และคำที่สะกดในแม่ กก กค กบ ผันไม่
เหมือนกับคำที่ประสมสระเสียงยาว หรือคำที่สะกดในแม่ กง กน
กม เกย เกอว ถ้าอ่านไม่ได้ลองเทียบเสียงกับคำที่ออกเสียงยาว
แล้วออกเสียงให้สั้นลง

ฝึกอ่านและสังเกต

เสียง ประเภท	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา	หมายเหตุ
คำสำหรับเทียบเสียง อักษรกลาง	อา	อ่า	อ๊า	อ้ำ	อ๋า	
ประสมสระเสียงยาว	จา	จ่า	จ๊า	จ้ำ	จ๋า	
ประสมสระเสียงสั้น	—	จะ	จ๊ะ	จ๊ะ	จ๊ะ	
สะกดด้วยแม่ กก	—	จัก	จັก	จັก	จັก	จะ จัก กาบ กาด ออก
สะกดด้วยแม่ กบ	—	กาบ	ก้าบ	ก้าบ	ก้าบ	เสียงเป็นเสียงเอกอยู่แล้ว
สะกดด้วยแม่ กค	—	กาด	ก้าด	ก้าด	ก้าด	จึงไม่ต้องใส่วรรณยุกต์
คำสำหรับเทียบเสียง อักษรต่ำ	อา	อ่า	อ๊า	อ้ำ	อ๋า	
ประสมสระเสียงยาว	คา	—	ค่า	ค้ำ	—	
ประสมสระเสียงสั้น	—	—	คะ	คะ	คะ	คะ นะ มัก ออกเสียงเป็น
	—	—	นะ	นะ	นะ	เสียงตรีอยู่แล้ว จึงไม่ต้อง
สะกดด้วยแม่ กก	—	—	มัก	มัก	มัก	ใส่วรรณยุกต์

คำสำหรับเทียบเสียง	อา	อา	อ้า	อ๊า	อ๊า	
อักษรสูง						
ประสมสระเสียงยาว	—	ข้า	ข้า	—	ข้า	
สะกดด้วยแม่กก	—	ข้า	ข้า	—	—	ข้า ออกเสียงเป็นเสียงเอก อยู่แล้วจึงไม่ต้องใส่วรรณยุกต์

๒. คำที่ออกเสียงคล้ายกันหรือเหมือนกัน เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกัน ต้องเลือกความหมายให้ตรงกับเนื้อเรื่อง จึงจะเข้าใจได้ถูกต้อง
ฝึกอ่านและจำ

๒.๑ ต่างกันที่พยัญชนะ ร ล

กรมประมงเพาะพันธุ์ปลาเพราะเกรงว่าปลาจะสูญพันธุ์
ฉันหลังไม้ มาทำรังให้ไก่อวางไข่
พ่อรานกิ่งไม้ที่ลานหน้าบ้าน

๒.๒ ต่างกันที่สระ ใ- ไ-

ไฟไหม้ผ้าไหมผืนใหม่
ฉันเห็นใบแมงมุมอยู่ที่ซอตำไย

๒.๓ ต่างกันที่สระเสียงสั้น สระเสียงยาว

ฉันหาผ้าสีแดงไม่ได้
หญิงม่ายคนนั้นไม่มีบุตร

๒.๔ ต่างกันที่มี ห นำ และไม่มี ห นำ

แม่เล่าเรื่องคนเมาหล้าให้ฉันฟัง

คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้

คนหน้าตาดีมองดูน่ารัก

๒.๕ ต่างกันที่ใช้พยัญชนะที่มีเสียงคู่กันหรือพยัญชนะที่มีเสียงเดียวกัน

เจ้าจะถูกฆ่า ถ้าขโมยของมีค่าของข้าไป

ถ้าไปที่ทำน้ำจะเห็นเรือจอดอยู่หลายลำ

๒.๖ ต่างกันที่สะกดการันต์

ภาษิตว่า “ลูกศิษย์อย่าคิดล้างครู”

วีระหามันเทศมาติดกัณฑ์เทศน์

เราไม่เป็นข้าไทของใครเขา เพราะไทยเราช่วยรักสามัคคี

๓. เมื่อนำคำสัมผัสคล้องจอง ๔ คำ หรือ ๔ พยางค์มาผูกเป็นเรื่องราว

จะทำให้เป็นคำร้อยกรองที่ฟังไพเราะ

ฝึกอ่านและสังเกต

ลูกกระสุนคาบกัน

ขัดสนสิ้นคิด

มันแข็งแน่นติด

ไม่หลุดออกมา

มองหาใครช่วย

แทบม้วยมรณา

พอคืนกกา

บินผ่านมาเยือน

๔. คำหรือข้อความที่มีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) ตามหลัง ทำให้ทราบ

ความรู้สึกของตัวละครในเนื้อเรื่องที่เราอ่านได้ว่า ตกใจ แปลกใจ ดีใจ

หรือไม่พอใจ การอ่านถ้าออกเสียงแสดงความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย
จะช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน และเข้าใจเรื่องราวได้ดี

ฝึกอ่านและสังเกต

แหม! คุณอาทวีนั่งไม่ห่างลูกสาวเลยนะ

โอ้โฮ! หน้าบานเป็นจานเชิงทีเดียว

อี! อีกหน่อยก็ลืมพวกเรา

โธ่เอ๋ย! น่าสงสารเจ้ากาจริง ๆ

คุณพระช่วย!

๕. คำบางคำถ้าสลับที่กัน จะมีความหมายต่างไปจากเดิม ต้องสังเกต
ตำแหน่งของคำจึงจะเข้าใจความหมาย

ฝึกอ่านและสังเกต

เสียงรถดังหนวกหูแทบจะทำให้หูหนวก

ป้าเลี้ยงลูก ไม่ได้แล้วยังจะไปขอเด็กมาเป็นลูกเลี้ยงอีก

ฉันอยากไปเที่ยวน้ำตกแต่ก็กลัวตกน้ำ

๖. คำเดียวกัน จะมีความหมายต่างกัน ถ้าอยู่ในตำแหน่งต่างกัน หรือ
ทำหน้าที่ต่างกัน

ฝึกอ่านและสังเกต

ข้าจะไม่ยอมเป็นข้าใคร

ดำกับแดงชอบเลือกกินแต่กับ ไม่ยอมกินข้าว

ฉันเรียนตอนต้นไม้ ตั้งแต่ตอนเช้าจนถึงบ่าย

เธอรู้ไหมว่าผ้าไหมทำด้วยอะไร

๗. คำที่ใช้ในบทร้อยกรอง บางครั้งต้องการให้เสียงสัมผัสหรือคล้องจอง
กับคำอื่นตามตำแหน่งที่บังคับไว้ จึงอาจเปลี่ยนสระท้ายคำได้ แต่
ยังมีความหมายเหมือนเดิม หรือใช้คำอื่นที่มีความหมายเหมือนกันแทน
ฝึกอ่านและสังเกต

นกรู้รับตอบ

“ข้ามอบชีวี

จงรักภักดี

เป็นทาสตลอดไป”

(ใช้คำว่า ชีวี แทนคำว่า ชีวิต)

กาเหว่าบอกรู้

ให้มุ่งสู่ธาร

รีบข้ามเข้ทวาร

ลงในน้ำนั้น

(ใช้ ธาร แทน ลำธาร และใช้ทวาร แทน กัน)

๘. มีคำหลายคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกัน อาจเลือกใช้ได้
ตามความเหมาะสม

ฝึกอ่านและสังเกต

เพื่อน

— สหาย เกลอมิตร

นก

— ปักษา ปักษี วิหค

แม่น้ำ

— นที คงคา

น้ำ

— วารี ธารา

ตาย — มรณา อาสัณฺญ มัวย ดับชีวา ชีวาวาย
วายชีวิต

พูด — พูดจา บอกร กล่าว วาจา พาที ขานไข

สุข — สำราญ สุขสันต์ หารรษา

เคลื่อน — ขยับ เขยื้อน

ชีวิต — ชีวา ชีวี

ดู — พิศ พิศดู

ไทยช่วยไทย

ระยะนี้ มีข่าวทางวิทยุกระจายเสียง และทางหนังสือพิมพ์ว่า ทางภาคเหนือของประเทศไทยกำลังประสบอุทกภัยอย่างหนัก สาเหตุเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศอย่างฉับพลัน ทำให้เกิดลมแรงพัดกระหน่ำ และฝนตกหนักอยู่ตลอดเวลา จนน้ำป่าไหลท่วมบ้านเรือนของราษฎรเสียหายเป็นอันมาก ผู้คนไม่มีอาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัยหลายครอบครัว ช้ำเกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อีกด้วย

โจรผู้ร้ายก็มากขึ้น แพทย์และผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ต้องทำงานหนัก
หน่วยกาชาดก็ไปให้ความช่วยเหลือ ประชาชนในภาคอื่น ๆ ต่างช่วยกัน
บริจาคเสื้อผ้า อาหาร และยารักษาโรคไปช่วยเหลืออย่างพร้อมเพรียง

เมื่อปิติทำงานส่งครูเรียบร้อยแล้ว เขาจึงเขียนร่างคำเชิญชวน
ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย เพื่อเขียนลงแผ่นประกาศโฆษณา เขาเขียน
ร่างดังนี้

น้ำท่วมชาวเหนือ

ช่วยเหลือเร็วไว

ใครมีอะไร

ส่งไปได้เลย

มานี้เดินมาอ่านดู แล้วหัวเราะพลางว่า “ดีจริง ปิติ ฉันจะลอง
แต่งบ้าง แล้วจะลองใช้คำให้น่าเชื่อถือเป็นพิเศษสักหน่อย” มานี้
จึงแต่งว่า

ชาวเหนือมีภัย

ร่วมใจช่วยกัน

เอื้อเฟื้อแบ่งปัน

สุขสันต์ชาวไทย

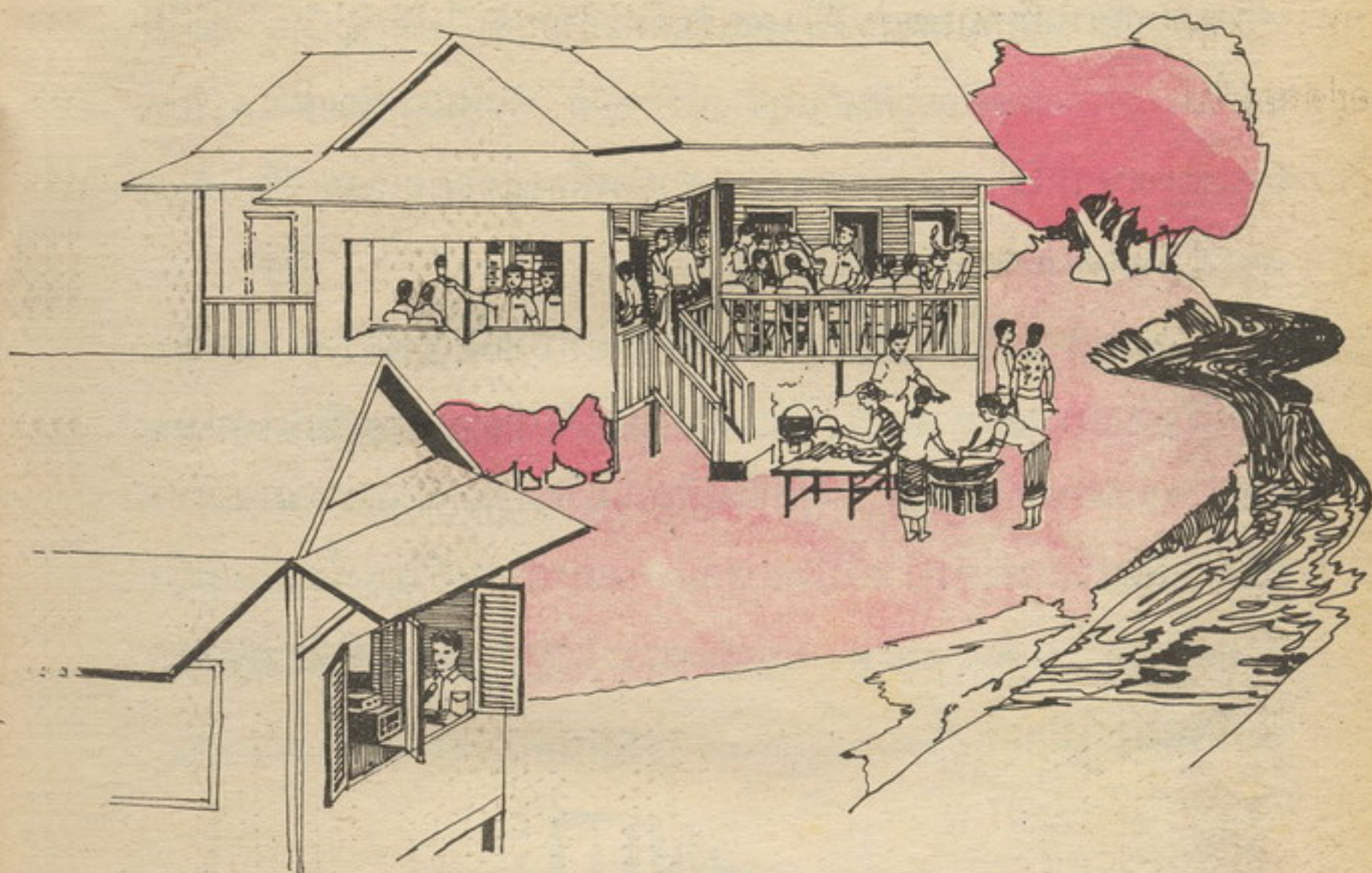
ปิติชมเปาะว่ามานี้เลือกใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมเจาะ เขาจะนำร่างคำเชิญชวน
ไปให้ครูประจำชั้นดู และขอกระดาษแผ่นโต ๆ เพื่อเขียนติดไว้ให้นักเรียน
อื่น ๆ อ่าน พอดีซุใจถือจดหมายเดินหน้าเสาเข้ามابอกว่า

“ฉันได้รับจดหมายจากศรีอรเพื่อนชาวแม่ฮ่องสอนของฉันแล้วละ
เขาเล่าถึงสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดเพราะน้ำท่วมให้ฟัง น่าสงสาร
เหลือเกิน”

เพื่อน ๆ พากันมารุมล้อมซุใจ และขอร้องให้เล่าเรื่องของศรีอร
ให้ฟัง ซุใจจดหมายให้เพื่อน ๆ ดูแล้วบอกว่า

“ศรีอรเขียนมานิดเดียว เพราะขณะนี้ เขาหนีน้ำมาอยู่ที่หน่วย
สงเคราะห์ชาวเขาที่ดอยแม่เหาะ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ไม่ได้พบพ่อแม่พี่น้องมาหลายวันแล้ว เขาเล่าว่า เขาและเพื่อน ๆ
กำลังเรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนเชิงดอยแม่เหาะ ราวบ่ายโมงเศษ ๆ มี
พายุพัดมาอย่างแรง ต้นไม้หักโค่น โรงเรียนพังไปแถบหนึ่ง ฝนก็ตก
กระหน่ำลงมาอย่างไม่ลืมหูลืมตา อากาศที่เย็นอยู่แล้ว ยิ่งเย็นจนหนาว
เหน็บ เพื่อนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงซึ่งไม่เคยกลัวความหนาวเลย ถึงกับ
ตัวสั่น ขณะที่กำลังซุ่มเพราะโรงเรียนพังอยู่นั้น น้ำป่าก็ไหลป่ามาตาม
ซอกเขาอย่างรวดเร็ว ครูพาพวกเขาวิ่งขึ้นดอยและวิ่งอย่างไม่คิดชีวิต
ล้มลุกคลุกคลานเพราะลื่น เหยียบเศษหินแหลมบ้าง สะดุดแงะหินบ้าง

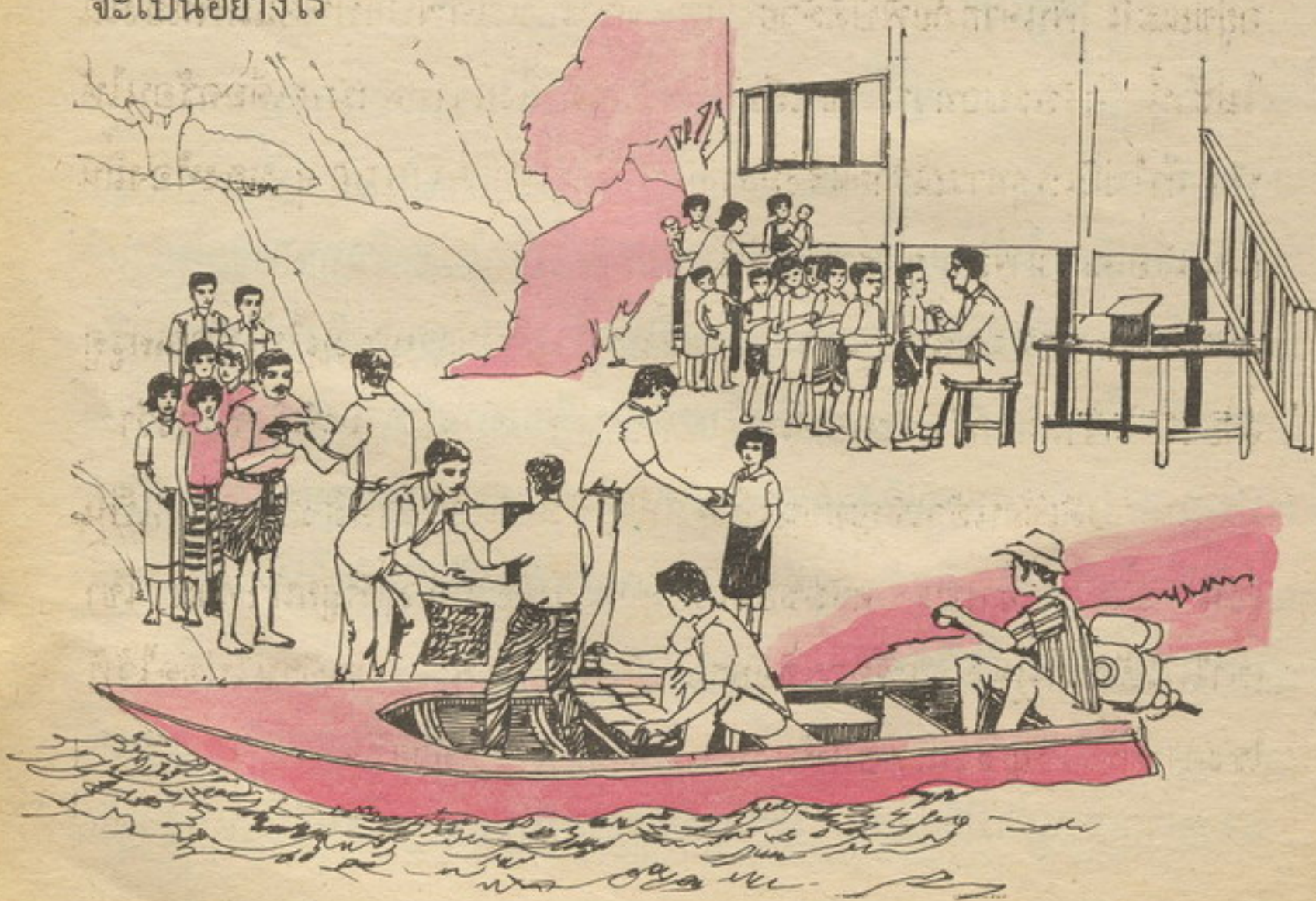

เป็นแผลเลือดไหลโซมไปหลายคน พวกเขาวิ่งขึ้นไปจนถึงหน่วยสงเคราะห์
ชาวเขา เจ้าหน้าที่ที่นั่นช่วยเหลือเป็นอย่างดี จุดเตาผิงให้พวกเขาผิง
และผิงเสื้อผ้า พร้อมทั้งหาเสื้อผ้ามาให้เปลี่ยนตามมีตามเกิด พ่อแม่ของ
เพื่อนชาวเขาหลายคนวิ่งลงจากยอดดอย เพื่อจะมาช่วยลูกของตนแล้วก็
กลับขึ้นไปไม่ได้ ติดกันอยู่ที่นั่น ขณะนั้นท้องฟ้ามืดมิดไปหมด พวก
เขาตกใจกลัวจนไม่ได้สติ

ระดับน้ำข้างล่างสูงขึ้นเรื่อย ๆ พวกเขาติดอยู่ที่นั่นสองวัน อาหาร
ของพวกเจ้าหน้าที่ก็หมด เพราะต้องเลี้ยงทุกคน โชคดีที่ฝนหยุดตก

แล้ว แต่จะลงไปข้างล่างก็ไม่ได้ เพราะระดับน้ำสูงและไหลเชี่ยว พ่อแม่ชาวเขาบางคนอุตส่าห์ปีนตะเกียกตะกายกลับไปหมู่บ้าน ฆ่าไก่ มาเลี้ยง พวกเขาต้องอยู่กินกันอย่างประหยัด หัวหน้าหน่วยสงเคราะห์ ชาวเขาพยายามใช้วิทยุติดต่อขอความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ก็ไม่ได้ผล เพราะอากาศเลวมาก

ล่วงเข้าวันที่ห้า คือวันที่เขาเขียนจดหมายนี้ จึงมีเรือหางยาวมา ลำหนึ่ง บรรทุกอาหาร ยา และเสื้อผ้ามาให้ มีกระดานเขียนจดหมาย ของ และแสตมป์มาด้วย เจ้าหน้าที่ที่มาในเรือเป็นหมอและนางพยาบาล ก็มี เพื่อนของศรีอรป่วยไปหลายคน แต่ศรีอรแข็งแรงไม่เป็นอะไร มีแต่ความตกใจกลัว และความทุกข์เพราะไม่รู้ว่า พ่อแม่พี่น้องของเขา จะเป็นอย่างไร

เจ้าหน้าที่คนหนึ่งเอากระดาษเขียนจดหมายมาแจกแล้วบอกว่า ใครจะส่งข่าวถึงญาติพี่น้องให้มาช่วยเหลือบ้าง เขาจะรีบไปส่งให้ที่ทำการไปรษณีย์ ศรีอรคิดถึงบ้านแต่นึกว่าบ้านคงพังทลายไปแล้ว เพราะบ้านของเขาหลังเล็ก และอยู่ห่างดอยแม่เหาะไปสองกิโลเมตร จะเขียนจดหมายไปถึงพี่ก็ไม่รู้ว่า พี่พาพ่อแม่และน้องหนีไปอยู่ที่ไหน จะเป็นตายร้ายดีอย่างไรก็ไม่รู้ เขานึกถึงจดหมายของฉันที่ครูอ่านให้ฟัง และจำที่อยู่ของฉันได้จึงเขียนจดหมายมาเล่าให้ฟัง”

ถึงตอนนี้ ชูใจเสียงเครือ น้ำตาคลอเบ้า เพื่อน ๆ หน้าสลดนิ่งเงียบกันทุกคน ชูใจเล่าต่อไปว่า “เขาบอกว่า ขอให้ฉันและเพื่อน สวดมนต์อ้อนวอนคุณพระให้พวกเขาและคนอื่น ๆ ที่กำลังมีความทุกข์อยู่ขณะนี้ พ้นจากภัยพิบัติด้วย และขอให้เขาได้พบกับพ่อแม่พี่น้องในไม่ช้านี้ ศรีอรบอกว่า เขาเสียใจที่ต้องเล่าถึงความลำบากเดือดร้อนให้ฟัง ถ้าไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงอย่างนี้ เขาจะเล่าเรื่องสนุก ๆ ของท้องถิ่น และเรื่องของเพื่อน ๆ ชาวเขาให้ฟัง”

ปิติลุกขึ้นพลางพูดว่า “ฉันจะเอาคำเชิญชวนไปให้คุณครูดูเดี๋ยวนี้” ว่าแล้วก็รีบวิ่งออกไป เพื่อน ๆ สงสัย มานี้จึงชี้แจงว่า

“ปิติเขียนคำเชิญชวนให้พวกเราช่วยกันบริจาคสิ่งของที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้า อาหาร หรือของใช้อื่น ๆ ไปช่วยพวกที่ถูกน้ำท่วม เขาเอาไปให้คุณครู เพื่อจะขอกระดาษแผ่นโต ๆ มาเขียนไปติดไว้ที่โรงอาหาร เชิญชวนเพื่อนห้องอื่น ๆ ช่วยบริจาคด้วย”

เจ้าหน้าที่คนหนึ่งเอากะดาษเขียนจดหมายมาแจกแล้วบอกว่า ใครจะส่งข่าวถึงญาติพี่น้องให้มาช่วยเหลือบ้าง เขาจะรีบไปส่งให้ที่ทำการไปรษณีย์ ศรีอรคิดถึงบ้านแต่นี้กว่าบ้านคงพังทลายไปแล้ว เพราะบ้านของเขาหลังเล็ก และอยู่ห่างดอยแม่เหาะไปสองกิโลเมตร จะเขียนจดหมายไปถึงพี่ก็ไม่รู้ว่า พี่พาพ่อแม่และน้องหนึไปอยู่ที่ไหน จะเป็นตายร้ายดีอย่างไรก็ไม่รู้ เขานึกถึงจดหมายของฉันที่ครูอ่านให้ฟัง และจำที่อยู่ของฉันได้จึงเขียนจดหมายมาแล้วให้ฟัง”

ถึงตอนนี้ ชูใจเสียงเครือ น้ำตาคลอเบ้า เพื่อน ๆ หน้าสลดนิ่งเงียบกันทุกคน ชูใจเล่าต่อไปว่า “เขาบอกว่า ขอให้ฉันและเพื่อน สวดมนต์อ้อนวอนคุณพระให้พวกเขาและคนอื่น ๆ ที่กำลังมีความทุกข์อยู่ขณะนี้ พ้นจากภัยพิบัติด้วย และขอให้เขาได้พบกับพ่อแม่พี่น้องในไม่ช้านี้ ศรีอรบอกว่า เขาเสียใจที่ต้องเล่าถึงความลำบากเดือดร้อนให้ฟัง ถ้าไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงอย่างนี้ เขาจะเล่าเรื่องสนุก ๆ ของท้องถิ่น และเรื่องของเพื่อน ๆ ชาวเขาให้ฟัง”

ปิติลุกขึ้นพลางพูดว่า “ฉันจะเอาคำเชิญชวนไปให้คุณครูดูเดี๋ยวนี้” ว่าแล้วก็รีบวิ่งออกไป เพื่อน ๆ สงสัย มานี้จึงชี้แจงว่า

“ปิติเขียนคำเชิญชวนให้พวกเราช่วยกันบริจาคสิ่งของที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้า อาหาร หรือของใช้อื่น ๆ ไปช่วยพวกที่ถูกน้ำท่วม เขาเอาไปให้คุณครู เพื่อจะขอกระดาษแผ่นโต ๆ มาเขียนไปติดไว้ที่โรงอาหาร เชิญชวนเพื่อนห้องอื่น ๆ ช่วยบริจาคด้วย”

ภาชนะสำหรับรับของบริจาคด้วย ส่วนครูใหญ่เป็นผู้ประสานงานกับ
ทางอำเภอ

แผ่นโฆษณาเชิญชวนที่ติดตามที่ต่าง ๆ มีข้อความชวนอ่านชวน
ให้เกิดศรัทธาโน้มน้าวใจผู้พบเห็นให้เกิดความรู้สึกเมตตาผู้เคราะห์ร้าย
เกิดพลังสามัคคีที่จะช่วยเพื่อนร่วมชาติให้พ้นทุกข์ภัย ข้อความต่าง ๆ มี
ดังนี้

“น้ำท่วมชาวเหนือ

ใครมีอะไร

“ชาวเหนือมีภัย

เอื้อเพื่อแบ่งปัน

“น้ำท่วมชาวเหนือ

เสื่อผ้าอาหาร

“น้ำท่วมชาวเหนือ

จนเจือปรานี

“พี่น้องชาวเหนือประสบอุทกภัย

“ชาวไทยเหนือถูกน้ำท่วม

“ไทยช่วยไทย

ช่วยเหลือเร็วไว

ส่งไปได้เลย”

ร่วมใจช่วยกัน

สุขสันต์ชาวไทย”

ช่วยเหลือทันกาล

ร่วมกันส่งไป”

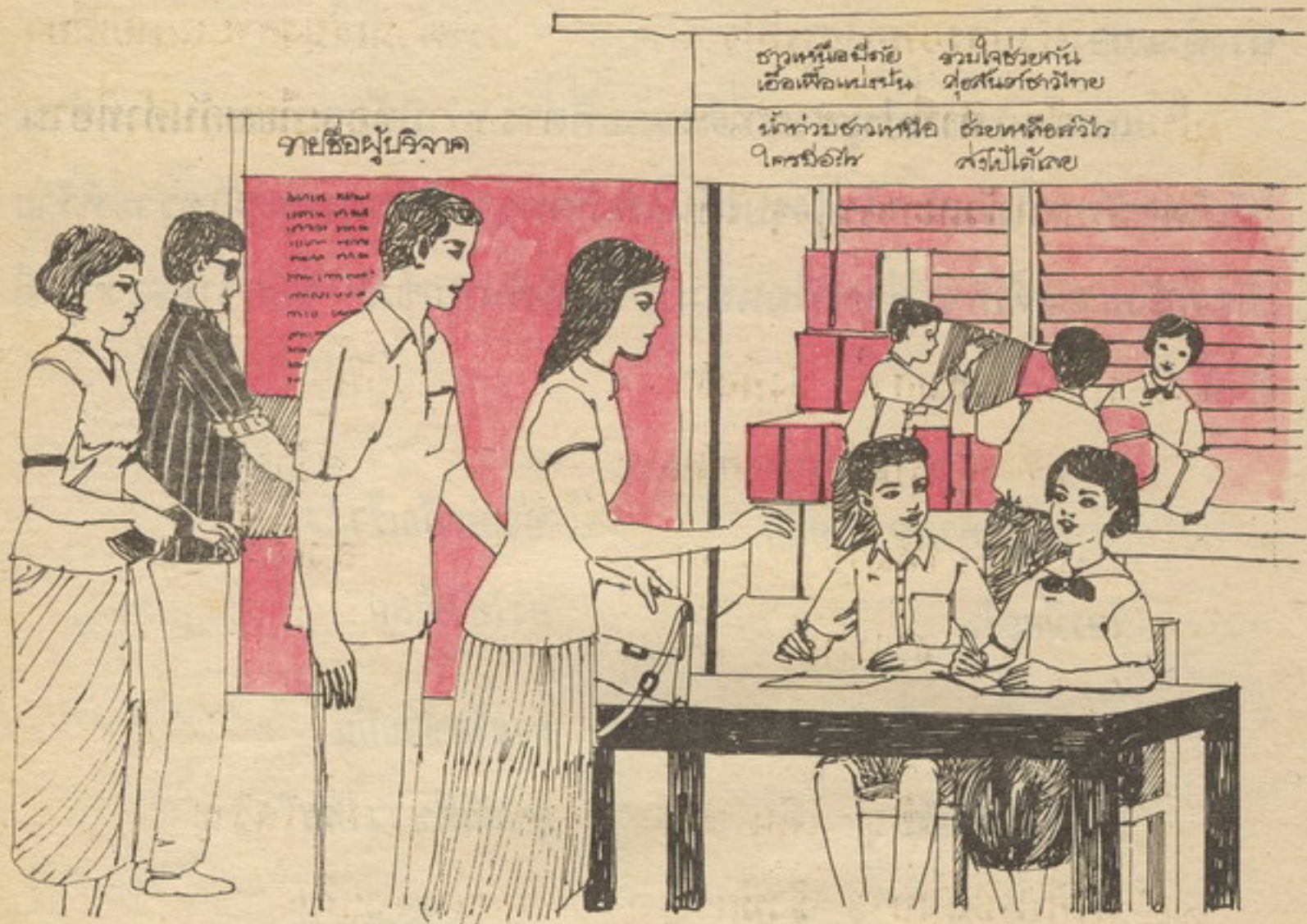
โปรดเอื้ออารี

ช่วยเหลือเพื่อนไทย”

มาร่วมน้ำใจช่วยให้พ้นทุกข์”

เรามาร่วมช่วยกันเข็นน้ำตา”

เพื่อไทยคงเป็นไทย”

แผ่นโฆษณาเชิญชวนทุกแผ่น บอกสถานที่รับบริจาคไว้เรียบร้อย
เมื่อพวกคณะกรรมการนำไปติดไว้ตามที่ชุมนุมชน ประชาชนก็พากัน
มาบริจาคเงินทอง และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นกันอย่างล้นหลาม
เจ้าหน้าที่ทางอำเภอต้องหากล่อง และล้งมารับของบริจาคเป็นจำนวนมาก
ทุกคนปีติยินดี ที่ได้มีโอกาสช่วยเหลือเพื่อนคนไทย แม้จะเป็น
เพียงเล็กน้อยก็ประจักษ์ถึงน้ำใจที่รักใคร่ห่วงใยต่อกันอย่างลึกซึ้ง อัน
เป็นเครื่องสมานสามัคคีให้ผูกพันแน่นเหนียวต่อไป

แบบฝึก

๑. สระบางตัวมีสระหลายรูปประสมกัน บางตัวมีเสียงสระหลายเสียง
 ประสมกัน คำที่ประสมสระเหล่านี้ เวลาอ่านต้องเทียบกับคำที่อ่าน
 ได้ หรือจำตัวสะกดนั้น ๆ ได้ จึงจะอ่านได้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและจำ

๑.๑ คำที่ประสมสระ ซึ่งมีสระหลายรูปประสมกัน

เ-า - เปลา ไร่ใจ เตา เคร้า
 เ-าะ - เหมาะ เฉพาะ เพราะ สงเคราะห์
 ชมเปาะ เหมาะเจาะ

เ-ิ (สระ เ-อ มีตัวสะกด)

เชิญ เดิน เงิน เพลิน เชิง สรรเสริญ

๑.๒ คำที่ประสมสระ ซึ่งมีสระหลายเสียงประสมกัน

เ-ีย (เสียงสระอี และ อา ประสมกัน)

เหยียบ เปลี่ยน เหนียว แม่สะเรียง กะเหรี่ยง
 พร้อมเพรียง

เ-ื่อ (เสียงสระอีอ และ อา ประสมกัน)

เหนื่อ เพื่อน เรือน เลือก เลือด

เ-ัว (เสียงสระ อุ และ อา ประสมกัน)

มัว - มวน รัว - รวย

ถัว - ถ้วน กลัว - กลัวย

๒. คำบางคำอาจใช้วิธีเทียบกับคำที่รู้จัก หรือเทียบกับเสียงของคำลักษณะเดียวกัน จะช่วยให้เข้าใจและจำง่ายขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

๒.๑ เทียบเสียงกับคำที่มีลักษณะเดียวกัน

อุตสาหะ	—	อุตส่าห์
ประชากราษฎร	—	ประชากราษฎร์
ไพบรณีย์	—	ไพบรณียากร
เหตุ	—	สาเหตุ
โจร	—	โจรกรรม
เคราะห์	—	สงเคราะห์

๒.๒ เทียบกับคำที่เคยรู้จัก

สมบัติ	—	พิบัติ
บริวาร	—	ทวาร
อากาศ	—	ประกาศ
บริจก	—	ภาคภูมิ
พิทักษ์	—	บรรณารักษ์

โรค — โชค — บริโภค

กล่าวโทษ — โจษขาน — การโฆษณา

๓. คำที่ใช้ ทร มักจะทำให้อ่านผิดหรือเขียนผิด จึงควรจดจำ การจำเป็นคำสัมผัสคล้องจองจะช่วยให้จำง่ายและจำได้ดี

ฝึกอ่านและจำ

มีสาวทรวดทรงสวย

ทราบว่ารวยมีทรัพย์หนา

ทรามวัยปลุกพุทธา

ใกล้ต้นไทรจะเชิงเทรา

น้ำพัดทรายมาแทรก

ทรวงแทบแยกต้องอับเฉา

ฐานะทรุดโถมเหว

เร่งรีบเข้าในกระทรวง

๔. คำที่ใช้ รร และ -ัน ถ้าจำเป็นคำคล้องจองจะจำได้ง่ายขึ้น

ฝึกอ่านและจำ

๔.๑ การใช้ -ัน

บันดาลลงบันได

บันทีกให้ดูจงดี

รื่นเรงบันเทิงมี

เสียงบันลือสนนันดัง

๔.๒ การใช้ รร

ร หันมีมากหลาย

จะบรรยายให้บรรเทา

บรรทัดบรรพดเขา

บรรจบเบดบรรดาไทย

บรรจุบรรจุกล่อง

บรรทกของบรรจงไว้

บรรเลงจนบรรลย

บรรทมใกล้บรรพชา

๕. คำขวัญ คำโฆษณา นิยมใช้กลุ่มคำหรือวลี มาต่อให้คล้องจองกัน
และได้ใจความอย่างหนึ่งตามที่ต้องการ

ฝึกอ่านและสังเกต

“น้ำท่วมขาวเหนือ

ช่วยเหลือทันกาล

เสื้อผ้าอาหาร

รวมกันส่งไป”

๖. กลุ่มคำสั้น ๆ ที่มีความหมายลึกซึ้งและไพเราะกว่าคำพหูพจน์
เรียกว่า “สำนวน” การอ่านต้องพิจารณาความหมายที่แท้จริง

ฝึกอ่านและสังเกต

บ้านแตกสาแหรกขาด หมายความว่า พลัดพราก กระจาย
ทรัพย์สินสมบัติเสียหาย

ฝนตก ไม่ลืมหูลืมตา หมายความว่า ฝนตกหนักมากและนาน

๗. การอ่านจับใจความได้ดีนั้น ต้องรู้จักถามความ คือจำใจความตาม
ลำดับได้ว่า เรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

ฝึกอ่านและสังเกต

“ระยะนี้มีข่าวทางวิทยุกระจายเสียงและทางหนังสือพิมพ์ว่า
ทางภาคเหนือของประเทศกำลังประสบอุทกภัยอย่างหนัก สาเหตุ
เนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศอย่างฉับพลัน ทำให้
เกิดลมแรงพัดกระหน่ำ และฝนตกหนักอยู่ตลอดเวลา จนน้ำป่า
ไหลท่วมบ้านเรือนของราษฎรเสียหายเป็นอันมาก.....”

ถ้าสามารถสรุปใจความสำคัญเช่นข้อความที่พิมพ์ตัวดำไว้
ในตัวอย่าง จะทำให้จำเรื่องราวของเรื่องได้

๘. ข้อความบางอย่างต้องการบอกรายละเอียด จึงมีส่วนขยายเพื่อเน้น
ความหมาย บอกเหตุผล หรือข้อขัดแย้งของข้อความในตอนหน้า
ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

๘.๑ ขยายข้อความเพื่อสนับสนุนหรือเน้นข้อความตอนหน้า

“วีระพลางชี้ไปที่สมุดปกแข็งเล่มใหญ่ซึ่งเป็นสมุดรวบรวม
คำประพันธ์ สุภาษิต และอื่นๆ ที่เขาชอบ”

๘.๒ ขยายข้อความเพื่อบอกเหตุผลสนับสนุนข้อความตอนหน้า

“เราไม่ต้องบวงสรวงก็ได้ เพราะเราก็จัดทำด้วยความเคารพ
เทิดทูนวีรกรรมของท่านอยู่เสมอ”

บทที่ ๑๖

ศึกกลาง

ตัวละคร

ชื่อ	ผู้แสดง
คุณหญิงจัน	มานี แต่งกายนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อแขน กระบอก ห่มตะแบงมาน
นางมุก	ชูใจ แต่งกายเหมือนคุณหญิงจัน
หลวงเมือง	ปิติ สวมกางเกงครึ่งแข้ง มีผ้าพันน่อง เสื้อ คอกลมแขนยาว มีกระดุมห้าเม็ด สวม หมวกทรงมหาดเล็ก
ไฉ่นาค	สมคิด สวมกางเกงขาก๊วยสีดำ เสื้อคอกลมแขน สั้นสีดำ มีผ้าขาวม้าคาดเอว
ทหารและราษฎร	ทหารแต่งตัวเหมือนหลวงเมือง แต่ใช้
ชายหญิงตัวประกอบ หลายคน	เสื้อผ้าคนละสี ราษฎรแต่งตัวเหมือนนาค
ผู้กำกับการแสดง	ดวงแก้ว

ฉากที่ ๑

ภายในเมืองกลาง

สมมุติมีกำแพงเมืองอยู่ด้านซ้ายมือ ตกแต่งจากด้วยต้นไม้และกิ่งไม้ ปล่อยกลางเวทีให้เป็นลานกว้าง

เปิดฉาก ราษฎรชายหญิงหลายคนช่วยกันขนทางมะพร้าวมากองไว้กลางเวที บ้างก็ลิดใบออก บ้างก็ตัดทางมะพร้าวเสียมเป็นรูปหอก ตัดแหลบเป็นรูปดาบ และทำอาวุธต่าง ๆ เช่น ปืนยาว มีดสั้น ทำงานสาละวนอยู่ทุกคน มีทหารถืออาวุธวิ่งบ้างเดินบ้างสวนทางกันไปมาระหว่างหลิบซ้ายและขวา ราษฎรชายหญิงแบกขนข้าวของเดินผ่านจากหลิบซ้ายไปขวาเป็นระยะ ๆ

เสียงอ่านทำนองเสนาะจากหลิบขวา

ฝ่ายทัพเรือพม่า	เลียบฝั่งเข้ามา	ยึดเมืองตะกั่วป่า
ตะกั่วทุ่งตามทาง	แล้วมุ่งสู่เกาะ	มุ่งเหมาะเมืองกลาง
เคราะห์ดีมีนาง	พี่น้องนารี	
เจ้าเมืองม้วยมรณ	ลงไปเสียก่อน	ที่ทัพสาคร
ข้ามมาราวี	แต่คุณหญิงจัน	ไม่พรั่นไพร่
นางมุกกคินี	อยู่ด้วยช่วยกัน	
เกลี้ยกล่อมข้าทวาร	ไม่ให้ปันป่วน	จัดสรรปันส่วน
สู้รบครบครัน	ไม่เสียเมืองกลาง	เพราะนางแข็งขัน
มานขาดเสบียงพลัน	เลิกทัพกลับไป	

ราชบุรุษ ๑ เร็วเข้า ประเดี๋ยวจะไม่ทันการณ์ นับดูทีชี ได้ที่อัน
แล้ว แยกไว้เป็นพวก ๆ ชี ดาบอยู่ทางนี้ หอกไว้
ตรงนั้น มีดสั้นวางนี้ ปืนยาวกองไว้โน่น ดูปืน
อันนั้นสิ ทาเขมาไม่ดำเลย ร่มให้ดำชิไอนาค....
นาค นั้นยังไม่ดำอีกหรือ...จะให้ดำแค่ไหนกัน ของเล่น
ทั้งนั้น

ราชบุรุษ ๒ ไม่ใช่ของเล่นละ (กระซิบ) สู้ยังไม่รู้หรือ คุณหญิง
จันท่านออกอุบายให้ทำอาวุธทางมะพร้าวพวกนี้
เพื่อให้พวกผู้หญิงที่แต่งตัวเป็นทหาร ถือเดินเวียน
กันเข้าออกจากค่ายของท่าน แล้วเวียนไปค่ายอำแดง
มุกน้องสาวท่าน ต่อไปค่ายน้องชายท่านอีก ไ้

พวกข้าศึกมันจะได้นี้กว่า พวกเรามีกำลังมาก
อย่างไรล่ะ

นาค แล้วอาวุธอย่างนี้ จะไปรบกับใครได้ เชอะ...ไอ้
ข้าศึกมันเห็นคงหัวร่อ

ราชภรรยา ๑ (ดู) สูละไม่รู้อะไร ใครจะถือเดินเข้าไปใกล้มันเล่า
ให้มันมองเห็นไกล ๆ เดินเข้าเดินออกเวียนกันอยู่
ทั้งวัน จากค่ายนั้นทะลุไปค่ายนี้ มันก็นึกว่าเรามี
กำลังมาก และหนุนเนื่องมาไม่ขาดสาย ส่วนพวก
ทหารจริง ๆ (ชี้ไปที่ทหารซึ่งถืออาวุธวิ่งไปมา)
นั้นต่างหากล่ะ ที่ไปรบกับข้าศึกจริง ๆ

นาค (ขมื่อไปที่ราชภรรยาหญิงที่แบกข้าวของจากหลังซ้าย
ผ่านไปหลังขวา) แล้วพวกนั้นล่ะ ขนข้าวของ
ข้าวปลาอาหารมาจากไหนกัน

ราชภรรยา ๑ (ถอนใจ) เอ้อ..สุเกิดมาเป็นคนไทยเสียชาติเกิดแท้ ๆ
นาค (เสียงแหว) อย่ามาว่าเรานะ...เดี๋ยวเราไม่ทำงาน
เสียนี้ เหนื่อยจะตายอยู่แล้ว

ราชภรรยา ๓ จริงของสุ...นาค...เราก็เหนื่อย

ราชภรรยา ๒ (ปลอบ) เพื่อนเอ๋ย..อย่าทะเลาะกันเลย เราเหนื่อย
กันทุกคน แต่เราเหนื่อยเพื่อชาติบ้านเมือง (มองไป
หลังซ้าย) แน่ หลวงเมืองมานั้นแล้ว เลิกทะเลาะ
กันนะ

หลวงเมือง

อะไรกัน ได้ยินแล้ว ๆ ใครทะเลาะกัน..พี่น้องเอ๋ย...
เวลานี้บ้านเมืองอยู่ในเวลาคับขัน ทุกคนต้องเหนื่อย
ทุกคนต้องช่วยกัน เพื่อไทยคงเป็นไทย กัดฟันทน
เอาหน่อย ไม่ช้าเราก็จะได้ชัยชนะแก่ศัตรู เพราะ
คุณหญิงจันของเราเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด
เป็นเลิศ

ราชบุรุษ ๒

ข้าเจ้าก็สรรเสริญท่านจริง ๆ ท่านเจ้าเมืองเพ็งจะ
สิ้น ยังมีทันปลงศพเลย คุณหญิงจันภรรยาท่าน
เจ้าเมือง ยังหักความเศร้าโศกได้ เมื่อยามมีศึก
มาประชิดก็ออกมาบัญชาการรบเอง พร้อมกับ
น้องสาวและน้องชาย

หลวงเมือง

นั่นซิ...เราจึงต้องช่วยกันทุกคน เวลานี้เราเป็นต่อ
ข้าศึกทุกอย่าง บ้านเมืองของเรามีเสบียงอาหาร
บริบูรณ์ คุณหญิงจันท่านสั่งให้ราชบุรุษที่อยู่นอก
กำแพงเมืองอพยพผู้คนและข้าวปลาอาหารเข้ามา
อยู่ในเมืองให้หมด จะได้พ้นอันตรายจากข้าศึกและ
ไม่ให้ข้าศึกได้เสบียงอาหาร ถ้าพวกเราพี่น้องไทย
สามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน ข้าศึกซึ่งขาดเสบียงอาหาร
อยู่แล้ว ไหนเลยจะสู้พวกเราได้

นาค

ข้าเจ้าก็แสรังทำฮึดฮัดจิตใจไปอย่างนั้นเอง ใจจริง
แล้ว ข้าเจ้าก็รักพวกรักพ่อ รักบ้านเมือง ไม่อยาก

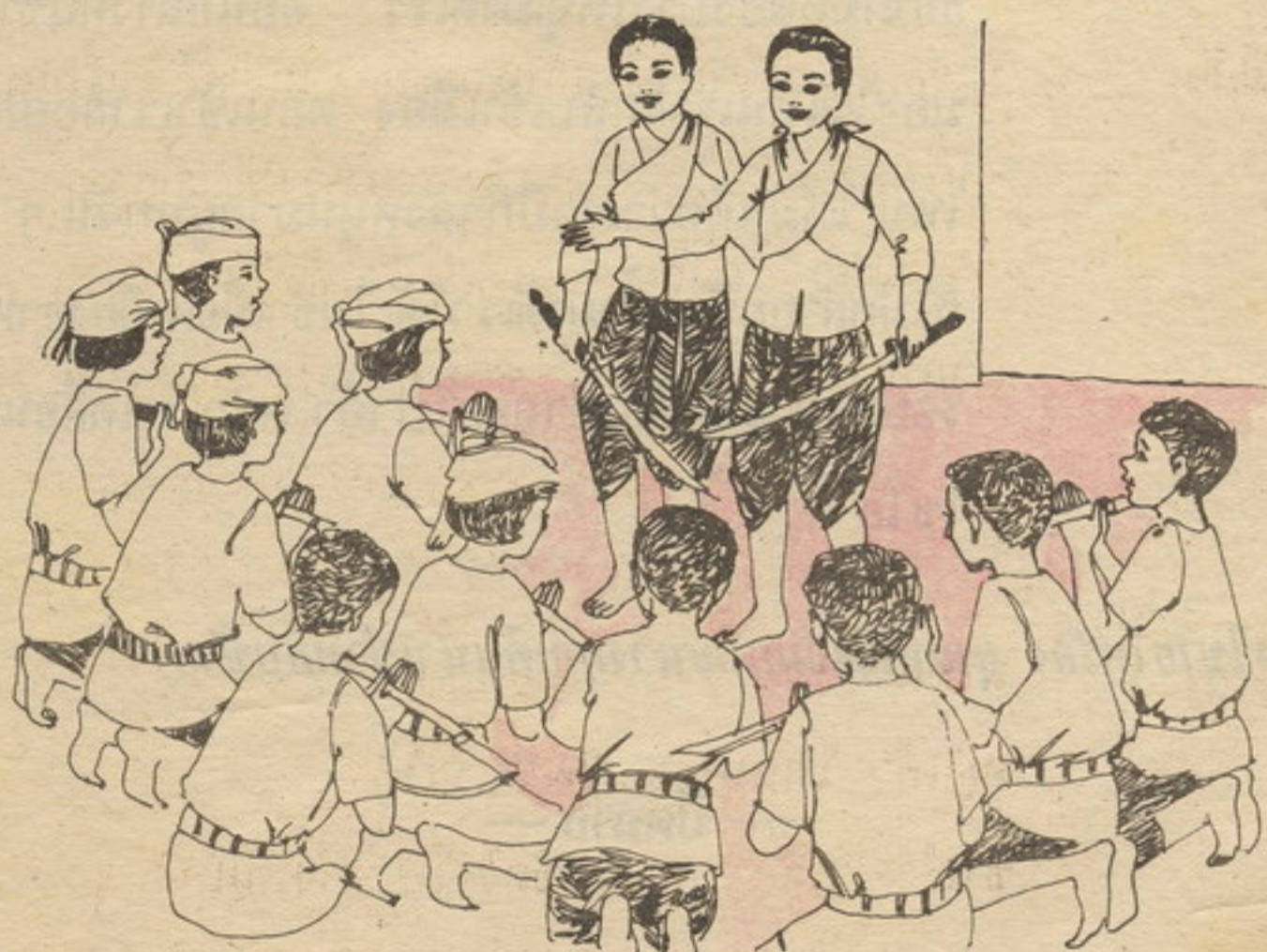
ให้เพื่องพล้ำเสียที่แกเข้าศึกศัตรูเลย ท่านหลวงเมือง
หลวงเมือง ดีแล้ว ข้าขอบใจ คุณหญิงท่านทราบ ท่านคง
ขอบใจเจ้า.....เออ อาวุธพร้อมหรือยัง ดูเหมือน
จะได้เวลาแปรชบวนแล้วละ

(เสียงโห่ร้อง หญิงแต่งตัวเป็นชาย มีผ้าโพกผมออกทางหลังขวา ราษฎรที่
ทำอาวุธทางมะพร้าวส่งอาวุธแจกจ่ายให้ทั่วทุกคน ระหว่างนั้นมีการพูดคุย
กันเบา ๆ ทหารหญิงทุกคนมีท่าทางคึกคัก)

(คุณหญิงจันและนางมุกออก ทุกคนนั่งไหว้)

คุณหญิงจัน พร้อมแล้วหรือ พี่น้อง

ทุกคน พร้อมแล้วเจ้าข้า คุณหญิง

คุณหญิงจัน

(มองทั่ว ๆ) เราจะไปสู้รบเคียงบ่าเคียงไหล่ เราจะ
ไม่ยอมให้ใครมาครอบครองถิ่นฐานบ้านเรา ไม่ยอม
ให้ใครมาเป็นนายเรา เราจะตายพร้อมกันถ้าเราแพ้
แก่ข้าศึก (มองทหารหญิง) พวกเจ้าทหารหญิง
ทั้งหลาย จงปฏิบัติตามคำสั่งของข้า ให้พวกเจ้ายก
ขบวนออกไปยังค่ายใหญ่ของน้องชายข้าแล้วแยก
ขบวนสลับกับทหารชาย ขยายแนวออกทำที่เหมือน
จะยกเข้าโจมตีพม่า ถ้าพวกมันทำท่าจะยกตีตอบ
พ่อทองพูนน้องชายของข้าที่ค่ายใหญ่ จะยิงปืนใหญ่
พระพิรุณสังหารตริ่งพวกมันไว้ พวกมันก็ไม่กล้า
ยกข้ามคลองบางใหญ่มาตีเรา ตอนกลางคืนข้าศึก
มองไม่เห็นเราก็กลับเข้าเมือง ตอนเช้าเราก็กออกไป
ใหม่ ให้มันคิดว่าเรามีกำลังหนุนมาอยู่ทุกวัน ๆ มัน
ก็ไม่กล้ายกข้ามน้ำมาตีเราได้ ไม่ช้าเมื่อเสบียงอาหาร
ร่อยหรอ มันก็ต้องล่าถอยไป เอ้า พวกเราเคลื่อนทัพ
ไชโย

(เสียงไชโยให้ร้อง คุณหญิงจันและนางมุกเดินนำเข้าหลิบซ้าย)

— ปิศาจ —

ฉากที่ ๒

ห้องโถงบ้านเจ้าเมืองกลาง จัดตั้งตรงกลางหันออกทางหน้าเวที
สองตัว ตกแต่งห้องด้วยเครื่องประดับโบราณพองาม

เปิดฉาก มีราษฎรและทหารชายหญิง นั่งพับเพียบกับพื้น
สลັบกันเป็นสองแถว หันหน้าเข้าหากัน ทุกคนมี
ใบหน้านิ้มแย้มแจ่มใส

นาค (พูดกับทหาร ๑ ที่นั่งอยู่แถวตรงกันข้าม) ข้าละ
ฟังไม่รู้จักเบือ นายจ่าช่วยเล่าเรื่องวันที่ไอ้พวกข้าศึก
มันวิ่งหางจุกตูดหนีพวกเราให้ข้าฟังอีกทีหรือ (คน
อื่น ๆ ที่เป็นราษฎรสนับสนุนให้เล่า)

ทหาร ๑ (ท่าทางภาคภูมิใจ) ข้าก็เหมือนกันนะแหละ อยากคุย
ไม่รู้จักหยุดเลยละ ใครเขาฟังแล้ว ข้าก็จะเข้า
เล่าให้เขาฟังอีก ข้าชอบใจ ที่ไม่มีใครเบือที่จะฟัง
เรื่องนี้เลย

ราษฎรหญิง ๑ ใครจะเบือเล่าพ่อจ่า คนกระหยิบมือเดียวสู้ข้าศึก
เป็นพันเป็นหมื่นได้นะมีที่ไหน แล้วก็อุบายของคุณ
หญิงจัน...เอ๊ะ...ตอนนี้ท่านได้รับพระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ ตั้งให้เป็นท้าวเทพกระษัตรี และคุณมุกเป็น
ท้าวศรีสุนทร และวันนี้เราก็มาร่วมแสดงความ
ยินดีกับท่านทั้งสองแล้ว เราก็ต้องเรียกท่านว่า ท้าว

เทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรขึ้นนะ...แหม...อุบายของ
ท้าวเทพกระษัตรีลึกซึ้งจนข้าศึกจับไม่ได้เลย...นี่...
รู้ไหม...พวกเจ้า...แม่ของเราก็ต่่างตัวเป็นผู้ชายถือ
อาวุธออกไปกับท่านด้วยนา.....

ราชบุรุษ ๑ แม่ของข้าก็ไปเหมือนกัน

ราชบุรุษ ๒ พ่อตาของข้าด้วยละ

(ทุกคนหัวเราะ)

นาค ให้นายจ่าเขาเล่าเสียทีเถอะ ข้าอยากจะฟังเต็มแก้แล้ว

ทหาร ๑ (ออกท่าประกอบ) วันนั้นนะ ข้าจำได้จนข้าตายก็ไม่
ลืม ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ต่่างตัวอย่างแม่ทัพ
ขัดกระบี่คู่มือของท่านบิดา ขึ้นคานหามมีหม่องกลอง
ประโคม พวกข้ารวมทั้งพวกผู้หญิงทั้งแก่และสาว
ซึ่งต่่างตัวเป็นผู้ชายโปกผม เดินทัพออกจากกำแพง
เมืองตรงไปที่ค่ายน้องชายท่าน..... เออ.....เรียก
น้องชายท่านไม่ได้แล้วขึ้นะ เพราะท่านก็ได้รับ
พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมตั้งให้เป็นพระยา
กลางแล้ว...นั่นแหละ....พอไปถึงค่ายก็เข้าไปใน
ค่าย แปรขบวนออกมาใหม่ ทำท่าศึกคัก ฮึกเหิม
เร่งแปรขบวนขยายแนวออกไปตามริมคลองบางใหญ่
ทำท่าจะยกข้ามน้ำเข้าโจมตีข้าศึก ระหว่างนั้นก็
พากันตีหม่องตีกลองเหมือนจะเข้าประจัญบาน พอดี

กองสอดแนมเข้ามาบอกท้าวเทพกระษัตรีว่า ข้าศึกก็
จัดขบวนออกประชุมพลอยู่หน้าค่าย ตรงต้นทอง-
หลางน้ำท่าท่าเตรียมจะตีตอบ ท้าวเทพกระษัตรีจึง
สั่งให้น้องชายของท่าน..เอี้ย..พระยาถลางคนใหม่
จุดปืนใหญ่พระพิรุณสังหารยิงตรงไปที่ข้าศึกตั้งชุมนุม
กันอยู่....เอ๊ะ...คองแห่งเสียแล้ว (หันไปมารอบ ๆ)
ไหนด่านขอน้ำกินหน้อยซี

(คนอื่นแสดงท่าทางฮึดสู้บอกให้เล่าต่อ)

ราชบุรุษชาย ๓ อะไรกัน พุดแค่นี้หิวน้ำเสียแล้ว กำลังสนุกทีเดียว
นาค เอาใจเขาหน้อย ข้าจะไปหาน้ำมาให้เขาดื่มเอง...ท่า
จะเล่ามาเสียหลายจบแล้ว คองแห่งจริง ๆ (วิ่ง
เข้าโรง)

ราชบุรุษหญิง ๑ แหม...กำลังตื่นเต้น...เล่าต่อเถอะน่า...เดี๋ยวนำมา
(คนอื่นกะยั่นกะยอให้เล่าต่อ)

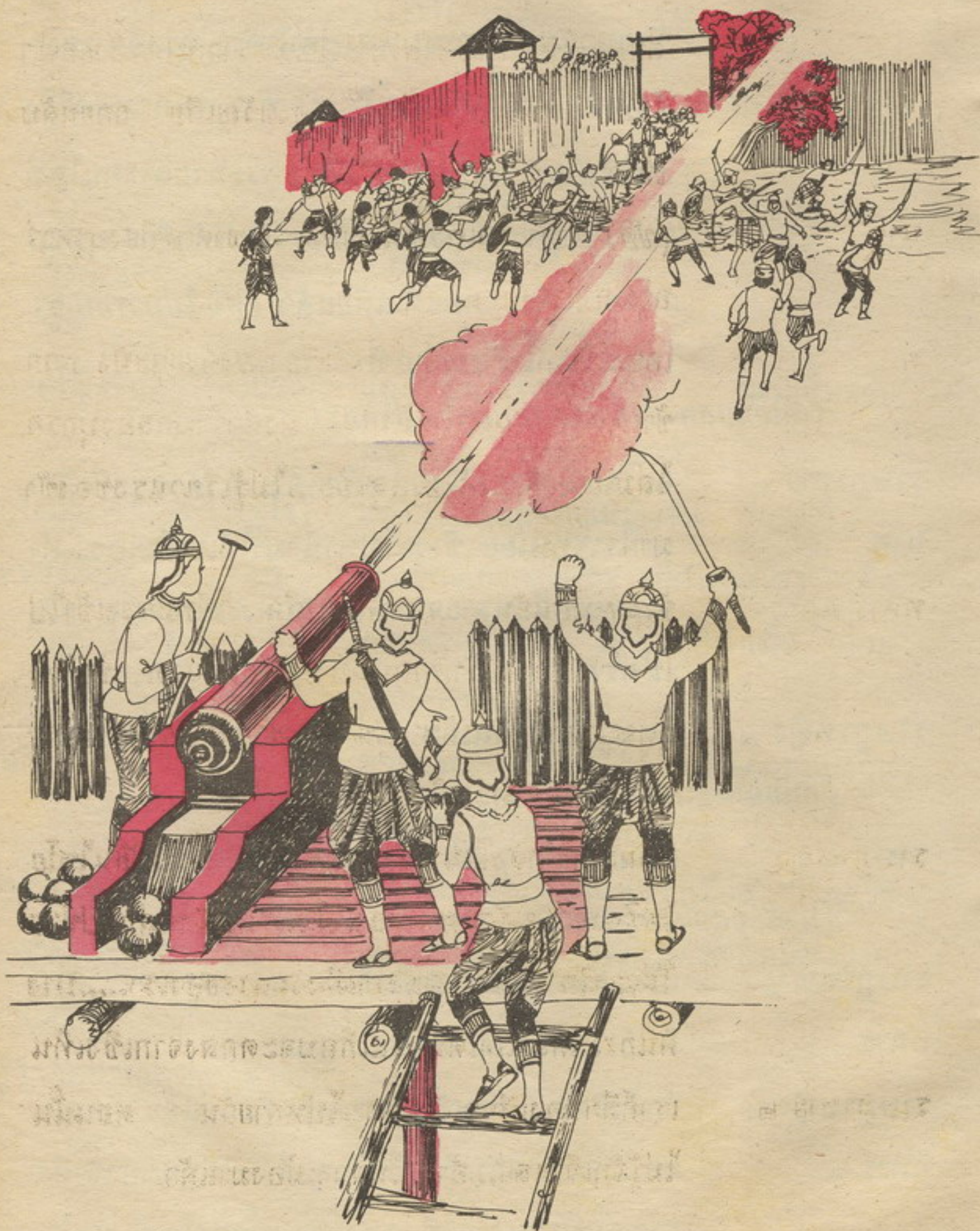
ทหาร ๑ (แกล้งไอติด ๆ กัน) คองแห่ง...แสบคอง...
(นาค ถู้อ้นน้ำวิ่งออกมา ให้ทหาร ๑ ดื่ม)

ราชบุรุษชาย ๑ เอ้า...ดื่มน้ำแล้ว เล่าต่อซี

ทหาร ๑ ที่นี้ก็...เอ๊ะ....เล่าถึงตรงไหนนะ

ราชบุรุษหญิง ๒ กำลังยิงปืน...เร็วเข้า...อยากฟังเต็มแก้แล้ว

ทหาร ๑ อ้อ...พระยาถลางก็ยิงปืนใหญ่เล็งไปที่มั่นของข้าศึก
กระสุนปืนใหญ่ถูกถึงทองหลางน้ำถึงใหญ่ หักตก

ลงกลางที่ชุมนุมของข้าศึก พร้อมกันนั้นฝ่ายเราก็
ตีกลองให้ส่ำทับสนั่นหวั่นไหว รวากับกำลังยกเข้า
โจมตี ข้าศึกเห็นอย่างนั้นก็คงขวัญเสีย ถอยกลับ
เข้าค่ายไม่เป็นกระบวนทีเดียว

นาค

(ขัด) ข้าว่า มันคงหิวด้วยละ มันขาดเสบียงอาหาร
อยู่หลายวันแล้ว

ทหาร ๑

เออ...มันทั้งเสียขวัญทั้งไม่มีเรี่ยวแรงด้วยละมัง พวก
ข้าเห็นอย่างนั้นก็ฮึกเหิมใจ ลงน้ำข้ามคลองบุกรุก
ไล่มันทันที...โอ้โฮ...สูเอ๋ย...ไม่รู้เรี่ยวแรงของข้า
มาจากไหน

ทหาร ๒

ข้าก็เหมือนกัน บุกรุกฆ่าฟันข้าศึก ไล่ทะเลงเข้าไป
ในค่ายมัน โอ้ข้าศึกคนหนึ่งกลัวจนขี้แตก ข้าต้อง
อุดจมูกเวลาเข้าไปแทงมัน..ข้าแกว่งดาบหวดซ้ายป่าย
ขวา ไม่มีเหน็ดเหนื่อยเลย

ราชภรหญิง

พวกสุได้กำลังใจจากพวกเรานะซี ขึ้นไปยื่นไชโย
ให้ร้องอยู่บนกำแพงเมือง...ใจเราละมันแล่นไปช่วย
ไล่ฆ่าฟัน ขับมันออกจากเมืองกลางของเรา.....บาง
คนกระโดดโลดเต้น จนเกือบจะตกลงจากเชิงเทิน

ราชภรชาย ๒

เราก็ตีกลองเสียจนมือบวมไปหลายวัน ตอนนั้น
ไม่รู้จักเจ็บเลย...อ้าว...หลวงเมืองมาแล้ว

(หลวงเมืองออกทางลับขวา หน้าต้ายม้แย้ม เดินเข้าไปนั่งตรงกลางระหว่าง
แถวทหารและราษฎร)

หลวงเมือง พวกเจ้ารออยู่นานแล้วหรือ ท้าวเทพกระษัตรีกับท้าว
ศรีสุนทรท่านกลับมาจากบ้านพระยาถลางแล้ว ลัก
ประเดี๋ยวจะมาหาพวกเจ้า กำลังคุยอะไรกันละ
หน้าตาขึ้นบานกันทุกคนเชียว

ราษฎรชาย ๑ พวกข้าเจ้า ขอให้นายจ่าเล่าเรื่องวันที่เราขับไล่
พวกศัตรูออกจากแผ่นดินได้ ก็เลยเกิดความปีติยินดี
หน้าตาขึ้นบานกันทุกคน

หลวงเมือง (หัวเราะ) พวกสุรุโหม วันนั้น ท้าวเทพกระษัตรี ท้าว
ศรีสุนทร และพระยาถลาง ท่านร้องให้ด้วยความ
ดีใจ ท้าวเทพกระษัตรีมาถึงเรือนแล้ว ก็เข้าไปที่ตั่งศพ
เจ้าพระยาถลางสามีของท่าน แล้วก็ร้องให้ พร่ำ
พูดซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า ท่านเจ้าขา..เราไล่ศัตรูไปได้
หมดแล้ว เราชนะแล้ว ข้าพียงแล้วยังอดน้ำตาไหล
ไม่ได้ นั้นแน่...ท่านมาแล้ว

(ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ออกทางลับซ้าย ทุกคนไหว้ ท้าวเทพ
กระษัตรี ท้าวศรีสุนทรพนมมือรับไหว้แล้วเข้าไปนั่งที่ตั่ง)

หลวงเมือง (คุกเข่า พนมมือ) ข้าแต่ ท้าวเทพกระษัตรีและท้าว
ศรีสุนทร ผู้เป็นที่เคารพรักแห่งพวกทหารและ
ราษฎรทั้งปวง พวกข้าเจ้าทั้งหลายมาพร้อมกัน

ณ ที่นี้ เพื่อแสดงความยินดีที่ท่านทั้งสองได้รับ
พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ตั้งให้เป็นท้าว
เทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ด้วยความชอบในการที่มี
ความกล้าหาญ ออกทำสงครามต่อต้านข้าศึกศัตรู
จนรักษาเมืองไว้ได้อย่างปลอดภัย

ท้าวเทพกระษัตรี (ยี่นซิ่น) เราขอบใจพวกเจ้าทั้งหลายที่มาแสดงความ
ยินดีแก่ข้าและน้อง ความสำเร็จในครั้งนี้หาใช่พวก
ข้าทำด้วยตัวเองตามลำพังไม่ พวกเจ้าทั้งหลายนี้แหละ
ที่เป็นกำลังสำคัญ ถ้าขาดพวกเจ้าเสียแล้วบ้านเมือง

เราจะอยู่รอดปลอดภัยอย่างนี้ได้อย่างไร ข้าจะต้อง
 ขอบใจเจ้าอีกวาระหนึ่ง ที่มีน้ำใจรักชาติยิ่งกว่าชีวิต
 ยอมสละทุกอย่างเพื่อป้องกันบ้านเมืองให้พ้นภัย
 จากข้าศึกศัตรู ชัยชนะครั้งนี้เป็นชัยชนะของพวกเขา
 เราทุกคน พวกเราจะต้องภูมิใจ (พนมมือเหนือ
 ศีรษะ) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีท้องตรา
 ปูณบำเหน็จความชอบให้แก่ผู้ช่วยรักษาชาติบ้านเมือง
 ทั่วทุกผู้คน สิ่งนี้เป็นกำลังใจแก่พวกเรา

ท้าวศรีสุนทร

(ยืนขึ้น) พวกเราจะต้องรักใคร่และสามัคคีกันเช่นนี้
 ตลอดไป ท่านคงจำเรื่องราวเก่าก่อนของเราได้
 ยามใดที่เราขาดความสามัคคี แก่งแย่งชิงดี แบ่งพวก
 แบ่งพ้องกัน ยามนั้นบ้านเมืองก็ได้รับภัยพิบัติทุกคราว
 ข้าคิดว่าไม่มีใครจะ มาหวังดีต่อเราอย่าง แท้จริง
 นอกจากพวกเราคนไทยด้วยกัน ฉะนั้นคนไทย
 ต้องรวมกัน อย่าแตกแยกกันทั้งกาย ใจ และ
 ความคิด เมื่อไรเราแตกแยกกัน เมื่อนั้นกำลัง
 ของเราจะอ่อนลง แล้วเราจะเอาความเข้มแข็ง
 ที่ไหนมาต่อต้านข้าศึกศัตรู... พี่น้องเอ๋ย..จงรักใคร่
 กลมเกลียวกันอย่างนี้ตลอดไป อย่าได้มีเวลาเสื่อม
 ไทยจะได้คงเป็นไทยอยู่คู่ฟ้าดิน เราต้องช่วยกัน

ปกป้องเอกราชและ
ผืนแผ่นดินนี้ไว้ให้
ลูกหลานของเราสืบ
ไปจนชั่วกัลปาวสาน

(ทุกคนลุกขึ้นยืนเปล่งเสียงไชโย
สามครั้งแล้วร้องเพลง ไทยรวม
กำลัง)

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น
จะสามารถป้องกันชนแข็ง
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง
มายุทธแย้งก็จะปลาดไป
ขอแต่เพียงไทยเราย่ามลาญญาติ
ร่วมชาติร่วมจิตเป็นขั้วใหญ่
ไทยอย่ามุงร้ายทำลายไทย
จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาเขานิยม
ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง
ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลกา
ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผดุง

บำรุงทั้งชาติ ศาสนา

ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า

วัฒนาเกิดไทย - ไชโย

--ปิดม่าน--

แบบฝึก

๑. ถ้าวงสระและวรรณยุกต์ไม่ถูกที่ จะทำให้อ่านผิด

ฝึกอ่านและสังเกต

๑.๑ วรรณยุกต์หรือสระต้องอยู่ตรงตัวควบกล้ำ

เพ็ญยังพล้ำ

กลมเกลียว

ครบครัน

๑.๒ วางสระ วรรณยุกต์ผิด จะให้อ่านผิด

คำ	วางวรรณยุกต์ผิด
แกว่ง	แก่ว่ง (แก-ว่ง)
แกล้ง	แก็ล้ง (แก-ล้ง)
เกลี้ยกล่อม	เก็ลยกล่อม (เก็ล-ยก-ล่อม)
แสร้าง	แสร์ง (แส-รง)

๒. คำที่มี ร ควบกล้ำ บางตัวไม่ออกเสียง ร จึงเรียกว่า คำควบไม่แท้ ส่วนมากจะเป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย จ ช ศ ส

ฝึกอ่านและจำ

ความ <u>จริง</u> ตัว ร ควบ	อ่านเสียงรวบกล้ำตัวนำ
บางครั้งเราต้อง <u>จำ</u>	บางครั้ง <u>ไ</u> รไม่ออก ร
หมั่น <u>สร</u> ้างแต่ความดี	<u>เสริม</u> ศักดิ์ศรีแก่เหล่ากอ
สรร <u>เส</u> ริญ <u>สร</u> ้างเย็นยอ	หาย <u>เศ</u> ร้า <u>สร</u> ้อย <u>สร</u> วลเฮฮา

๓. การอ่านบทละคร จะออกเสียงแตกต่างกันตามลักษณะข้อความและเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นการบอกกล่าวให้รู้ก็ออกเสียงแบบบรรยาย แต่ถ้าเป็นคำพูดของตัวละครก็ออกเสียงแบบสนทนา

โต้ตอบ มีการทอดเสียงหรือใช้น้ำเสียงแสดงความรู้สึก หรืออารมณ์
ของตัวละครด้วย

ฝึกอ่านและสังเกต

๓.๑ อ่านออกเสียงแบบบรรยาย (เมื่อต้องการให้ผู้ฟังหรือตัวละครรู้)

เปิดฉาก มีราษฎรและทหารชายหญิงนั่งพับเพียบกับพื้นสลับ
กันเป็นสองแถว หันหน้าเข้าหากัน ทุกคนมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส

๓.๒ อ่านออกเสียงแบบสนทนาโต้ตอบ (มีการทอดเสียงและใช้น้ำเสียง
แสดงความรู้สึกและอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง)

“ข้าละฟังไม่รู้จักเปื้อ นายจำช่วยเล่าเรื่องวันที่ไอ้พวกข้าศึก
มันวิ่งหางจุกตูดหนีพวกเราให้ข้าฟังอีกทีหรือ”

๔. คำบางคำเป็นภาษาแบบแผนซึ่งใช้เป็นทางการ ไม่ใช่ในภาษาพูด
บางคำบอกยศและตำแหน่ง ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม

ฝึกอ่านและจำ

๔.๑ ภาษาแบบแผน

ภาษาพูด

นางมุก

คุณมุก คุณนาย

นาย

คุณ

นางสาว

คุณ

คุณหญิง (ยศ)

คุณหญิง

๔.๒ คำพูดกับคนที่รู้จักสนิทสนม คำสุภาพ

เรา ข้าเจ้า

ข้าพเจ้า ผม ดิฉัน ฉัน

เจ้า สุ สุเจ้า

เธอ คุณ ท่าน

พี่แตก

อุจจาระราด

ตูด

ทวารหนัก

๕. คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ต้องเลือกความหมายให้ตรงกับเนื้อเรื่อง จึงจะจับความได้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

จัดสรรปันส่วน หมายถึง แบ่งหน้าที่กันทำ ไม่ใช่แบ่งของกัน

ม่านขาดเสียบึงพลัน หมายถึง พม่าขาดอาหารไม่ใช่ผ้าม่านขาด

๖. การจับใจความสำคัญของเรื่อง เป็นการตัดส่วนขยายให้เหลือแต่ประโยคสำคัญ และเมื่อรวมความให้เหลือเพียงประโยคเดียว จะเป็นการสรุปเนื้อเรื่อง เป็นหัวข้อเรื่องตามความคิดของผู้แต่ง

ฝึกอ่านและสังเกต

ขั้นที่ ๑ ใจความของเนื้อเพลง “ไทยรวมกำลัง” ถ้าไทยรวมกำลังกัน ก็จะสามารปกป้องกันประเทศชาติได้ หากมีศัตรูมาโจมตี ก็จะพ่ายแพ้ไปเอง ขอเพียงพวกเราอย่าแตกแยกทำลายกัน ประเทศอื่นก็จะไม่กล้ามาทำลาย ขอให้ช่วยกันทะนุบำรุง ชาติ ศาสนา ให้ยืนยงอยู่ตลอดไป

ชั้นที่ ๒ ใจความสำคัญของเนื้อเพลง

ขอให้คนไทยรวมกำลัง ทำนุบำรุงชาติ ศาสนา ให้
ยืนยงอยู่ตลอดไป

ชั้นที่ ๓ ความคิดของผู้แต่งคือ ปลุกใจให้รักชาติบ้านเมือง สรุป
เป็นชื่อเรื่อง “ไทยรวมกำลัง”

บทที่ ๑๗

เต้าเจ้าปัญญา

มานี้เข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด พบหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ
“ราชาผู้ชอบเรื่องโกหก” เห็นชื่อเรื่องแปลกดี จึงหยิบมาอ่าน

ครั้งหนึ่งมีราชา

ชอบวาทโกหกคน

วันหนึ่งอยากฟังจน

ใช้เสนาประกาศไป

ว่าคนที่พูดเท็จ

เล่าเรื่องเด็ดถูกดุษ

จะยอมยกกรุงไกร

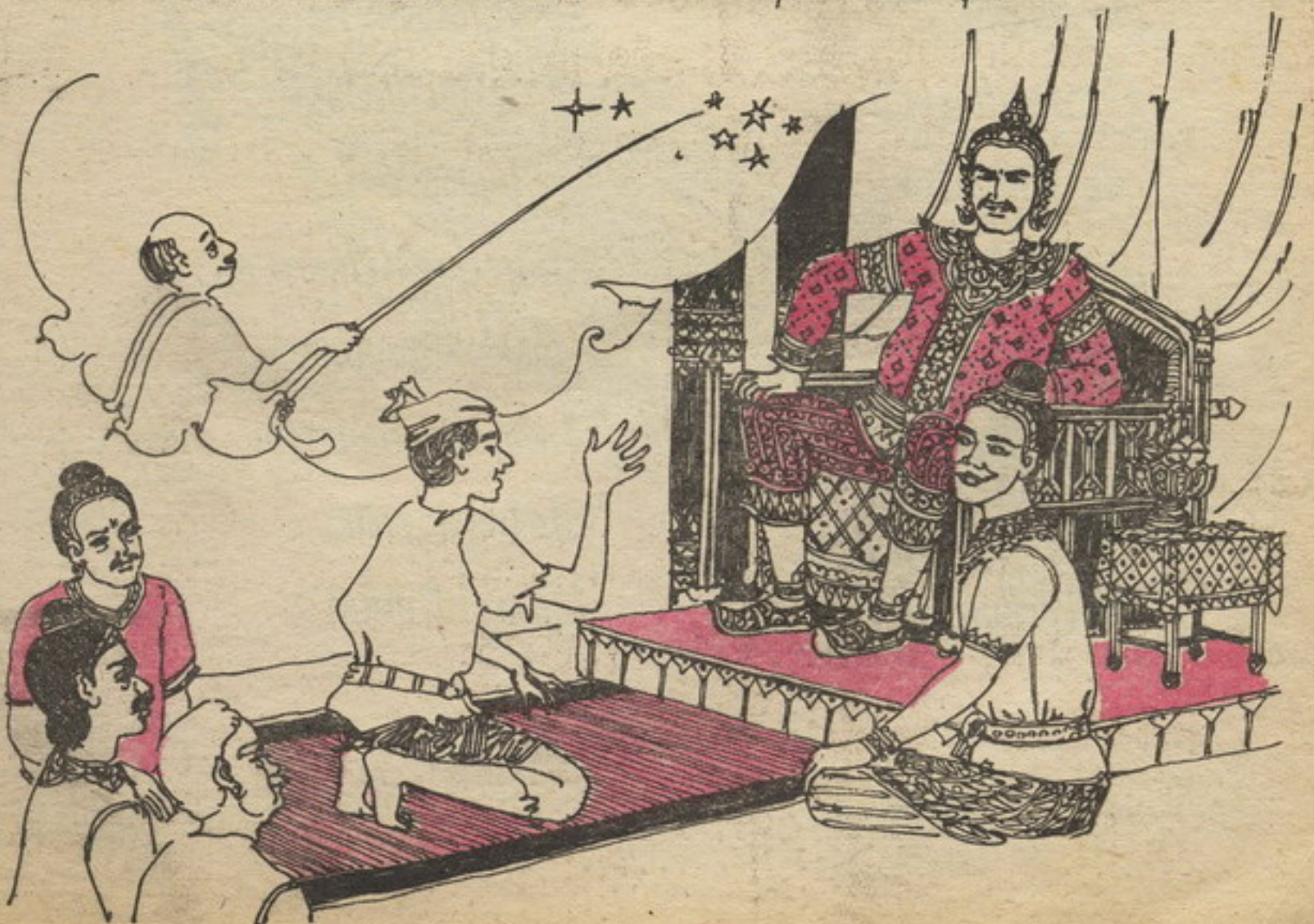
ทรัพย์สินมอบให้ครอบครอง

ได้ยินคำประกาศ

ประชาราษฎร์ถ้วนทั้งมอง

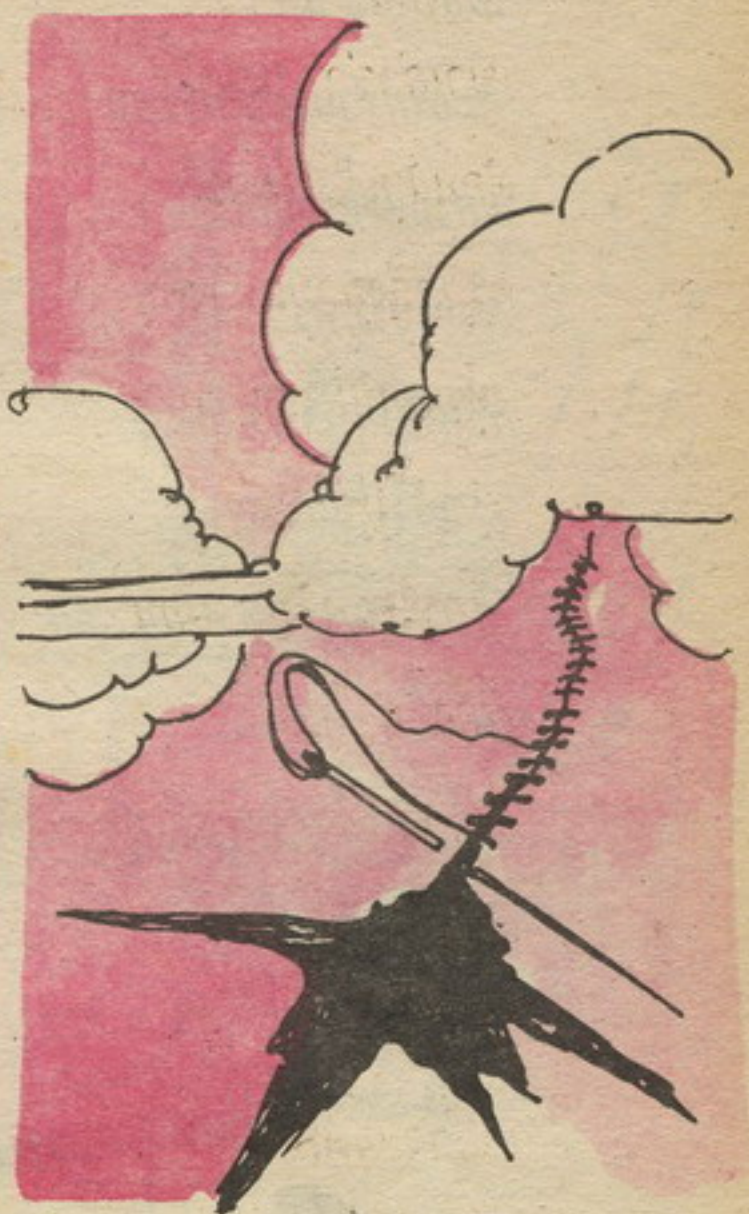
ชายเลี้ยงแกะรีบจ้อง

ได้ถูกชี้เล่าก่อนทุกคน

เขาเล่าว่า "พ่อข้า
 ต้อนแกะไม่อลวน
 คราวถึงยามกลางคืน
 ให้รวมกันเรียงราย
 ราชาไม่ชอบฟัง
 "ใครใครครึ่งเก๋าก่อน
 เรื่องนี้ฤาโกหก
 เสนาจับขังราว
 คนที่สองรีบเล่า
 ใครเห็นจะต้องกลัว
 เวลาจะจุดที่
 ราชาร้องเยาะหยัน
 กล้องข้าก็ฤทธิ์แรง
 เจ้าโกหกไม่ดี
 คนที่สามเล่าว่า
 ทั้งฝนทำบันปวน
 ไฟแตกแยกทะเล
 ต้องใช้เข็มด้ายพัน

มีคทายาวเหลือนั้น
 โดยมีต้องเขยื้อนกาย
 ใช้ไม้ยื่นเขี่ยดาวฉาย
 ส่องแสงส่องตรงแกะนอน"
 นังผีนหลังพูดแคะค่อน
 ก็ทำได้ไม่ยาวยาว
 ข้าสัปหงกอำปากหา
 เมียนให้ยับไปทั้งตัว"
 "ปู่ข้าเจ้าเป็นเจ้าสัว
 เพราะกล้องยายาวยิ่งครัน
 ต้องจุดที่ดวงตะวัน"
 "รีบเอามันไปเมียนดี
 จุดกับแสงสุริย์ศรี
 จึงต้องโทษร้องโอดครวญ"
 "เมื่อคืนฟ้าถูกลมทวน
 จึงต้องแตกแยกจากกัน
 เป็นไฟคุข้างงัน
 เย็บเอาไว้ให้ติดดี"

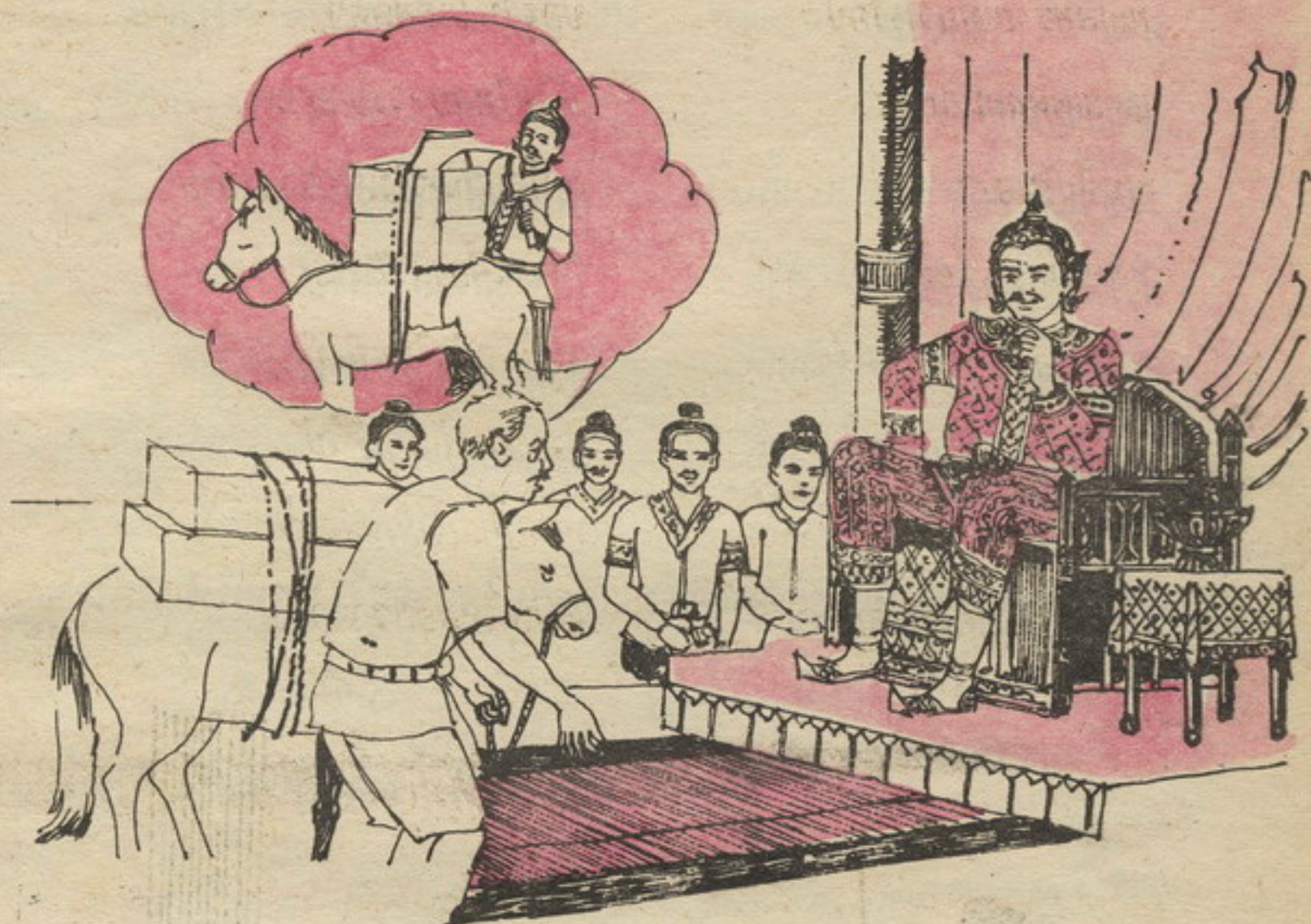
ราชาทัวร์
 ฟ้าแยกก็เคยมี
 เสนาหุดมันเข้า
 ดีแตกแหลกทั่วกาย
 คนที่สู้รบมา
 ปากกว้างเหลือประมาณ
 อีกคนเล่าเรื่องเด็ด
 ต้นเปิดจะมาขัด

“เรื่องนี้หนอขันเดิมที่
 ขำเห็นบ่อยเหมือนรอยทวายเป็น
 เจียนดีเอาให้เจียนตาย
 มันเล่าเรื่องเคื่องรำคาญ”
 เล่าเรื่องราว “ว้าวข้าหาญ
 เขม็อบหน้าได้ทั้งรถ”
 ว่า “เรื่องเท็จข้าจำจด
 เปิดบินหนีทั้งที่ร้อน”

อีกคนก็มาเล่า
 ทะเลทรายเที่ยวเร่ร่อน
 แสงแดดแสนอบอ้าว
 ชุ่มชื้นร้อนอร่า
 ทุกคนที่เล่าเรื่อง
 ต่างคนร้องโอดโอย
 ต่อมามีชายแก่
 ราชาทลากฤทัย
 ลังใหญ่หลายใบซ้อน

ว่า "ข้าเจ้าเป็นคนจร
 ชี้อูฐไปไกลสุดตา
 เหนือไถยาราวธารา
 เหมือนฝนหลังตั้งปรายโปรย"
 ราชาเคื่องสั่งให้โบย
 คนอื่นกลัวรีบหนีไป
 จุงลาแปล้เข้าวังใน
 มองเห็นล้งบนหลังลา
 จึงรีบร้อนเอ่ยวาจา

“ตาแก่เจ้าจุงลา
 ตาแก่ว่า “พระองค์
 ขโมยทองหลายลัง
 ราชว่า “โกหก
 ตาแก่แสนยินดี
 ฉะนั้นขอพารา
 เพราะข้าโกหกเด็ด
 ราชไม่ยอมแพ้

เข้ามาไยถึงในวัง”
 ข้างลี้มทองเรื่องความหลัง
 ข้าตามหามาเกือบปี”
 เรื่องสกปรกน่าบัดสี”
 “ราชเชื่อข้ากล่าวเท็จ
 และเงินตราเป็นบำเหน็จ
 รับรางวัลข้าเร็วไว”
 “เออ ตาแก่ข้านี้ก็ได้

ขโมยทองเจ้าไป

ตาแก่ว่า “ท่านรับ

เต็มล้งบนหลังลา

ราชาแสนอดสู

สั่งให้เอาทองก้อน

คิดดูเกิดผู้อ่าน

หากเขารู้เล่ห์ได้

เป็นหลายล้งดังว่ามา”

จงใช้กลับคืนทองข้า

เร็วเร็วเข้าข้าจกจร”

เพราะเสียรู้สุดผ้นผ่อน

ใส่เต็มล้งแล้วไล่ไป

หลอกทำการเขาสิ่งใด

หลอกกลับคำข้านักเอย

มานี้อ่านแล้วนั่งยิ้มอยู่คนเดียว คิดในใจว่าจะไปบอกให้เพื่อน ๆ
มาอ่านแล้วนำไปอภิปรายกัน

แบบฝึก

๑. การซ้ำคำ ในบทร้อยกรองไม่ใช่ไม่ย่น (๓) แทนคำที่อยู่ข้างหน้า
ฝึกอ่านและสังเกต

“ใครใคร ครั่งเก่าก่อน ก็ทำได้ไม่ยาวยาว”

ข้อสังเกต คำ “นานา” เป็นคำคำเดียวที่มี ๒ พยางค์จึงไม่ใช่ไม่ย่น

เช่น ร้อยกรอง นานาประเทศล้วน นับถือ

ร้อยแก้ว เขาอ้างเหตุผลต่าง ๆ นานาเพื่อให้ทุกคนเชื่อ

๒. เมื่อนำคำสัมผัสคล้องจองมาผูกเป็นเรื่องราวที่เคยเขียนเป็นร้อยแก้ว
จะทำให้ไพเราะและน่าอ่านขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

ครั้งหนึ่งมีลา	เที่ยวหาอาหาร
หน้าตาขี้ขาน	อยู่ตามเชิงเขา
เสียงจิ้งหรีดร้อง	กึกก้องไม่เบา
จึงถามว่า “เจ้า	กินอะไรบ้าง
เสียงเพราะจริงนะ	ข้าจะเอาอย่าง”
“ข้ากินน้ำค้าง”	จิ้งหรีดกล่าวขาน
ลาเลิกกินหญ้า	ต่อมาไม่นาน
หิวโหยขมขาน	ไม่ข้าก็ตาย

๓. คำพังเพยและสำนวนเปรียบเทียบกับ จะมีความหมายมากกว่าคำที่เห็น
การอ่านจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับความหมายให้ตรงกับเนื้อเรื่อง
จึงจะเข้าใจเรื่องถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

เกลือจืดเกลือ ไม่ใช่หมายความว่าให้เอาเกลือไปจืดเกลือ แต่
ใช้เปรียบเทียบกับเกลือว่าเหมือนกับคนที่ไม่ยอม
เสียเปรียบใคร ถ้าคนเช่นนี้มาพบกัน ก็จะไม่
ใครยอมใคร

๔. การอ่านคำร้อยกรอง ต้องอ่านเป็นจังหวะให้ถูกต้องตามลักษณะ
ของคำร้อยกรองแต่ละชนิด จึงจะไพเราะ

ฝึกอ่านและสังเกต

๔.๑ การอ่านบทร้อยกรอง นอกจากจะหยุดตามวรรคตอน แล้วยังมี
การหยุดภายในวรรค เพื่อให้ฟังไพเราะเหมือนจังหวะเพลงและ
เป็นคำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน เวลาอ่านจังหวะจะลงตรง
คำที่ขีดเส้นใต้

ครั้ง <u>หนึ่ง</u> มี <u>ราชา</u>	ขอ <u>บว</u> จา <u>โก</u> ท <u>ก</u> ค <u>น</u>
วัน <u>หนึ่ง</u> อยาก <u>ฟัง</u> จ <u>น</u>	ใ <u>ห้</u> เส <u>นา</u> ป <u>ระ</u> กา <u>ศ</u> ไป

๔.๒ บทร้อยกรองที่มีเครื่องหมายัญประกาศ (“...”) เวลาอ่านยังคง
เว้นจังหวะเหมือนเดิม ไม่ต้องหยุดจังหวะหน้าเครื่องหมาย เพราะ
จะทำให้เสียจังหวะและไม่ไพเราะ

ฝึกอ่านและสังเกต

รา <u>ชา</u> ว่า “โก <u>ท</u> ก	เร <u>ื่อ</u> ง <u>ส</u> ก <u>ป</u> ร <u>ก</u> น <u>ำ</u> บ <u>ัด</u> สี”
ตา <u>แก่</u> แส <u>น</u> ย <u>ิน</u> ดี	“รา <u>ชา</u> เช <u>ื่อ</u> ข <u>ำ</u> ก <u>ล</u> ำ <u>ว</u> เท <u>็</u> จ

๔.๓ บทร้อยกรองบางวรรค ที่มีการแบ่งวรรคเหมือนร้อยแก้ว อาจ
เว้นจังหวะได้ครู่หนึ่งแล้วอ่านต่อเพื่อไม่ให้เสียจังหวะ เช่น

รา <u>ชา</u> ไม่ <u>ยอม</u> แพ <u>้</u>	“เอ <u>อ</u> ตา <u>แก่</u> ข <u>ำ</u> น <u>ึก</u> ได้”
---	--

๕. คำสอนที่ใช้ในบทร้อยกรอง อาจวางสลับที่กันได้เพื่อให้คำสัมผัสกัน
ตามตำแหน่งที่บังคับของคำร้อยกรองชนิดนั้น

ฝึกอ่านและสังเกต

ตาแก้วว่า "พระองค์

.....

ราชาไม่ชอบฟัง

.....

~~ราชา~~แสนอดสู

ข้างลิมหลงเรื่องความหลัง (หลงลิม)

ส่องแสงส่องตรงแคะนอน

นั่งผินหลังพูดแคะค่อน (ค่อนแคะ)

เร็วเร็วเข้าข้าจกจร

เพราะเสียรู้สุดผ่นผ่อน (ผ่นผ่น)

๖. ข้อความหรือประโยคในบทร้อยกรอง อาจเรียงข้อความสลับที่ได้
เพื่อให้สัมผัสคล้องจองกันและไพเราะ เมื่ออ่านต้องสังเกตและแปล
ความหมายให้ถูกต้อง

ฝึกอ่านและสังเกต

ลึงใหญ่หลายใบซ้อน

(ลึงใหญ่ซ้อนกันหลายใบ)

.....

ทะเลทรายเที่ยวเร่ร้อน

(เที่ยวเร่ร้อนในทะเลทราย)

จึงรีบร้อนเอ่ยวาจา

ว่า "ข้าเจ้าเป็นคนจร

๗. คำบางคำอาจเปลี่ยนเป็นคำอื่นได้ และมีความหมายเหมือนกัน
ฝึกอ่านและจำ

คำ	คำอื่นที่เลือกใช้ได้
พูดโกหก	พูดปด พูดเท็จ
มัน	เขา
หวด	เฉี่ยน
ตาแก่	ผู้สูงอายุ คนชรา
ชด เขมือบ กิน	รับประทาน

๘. การพูดหรือเขียนเรื่องราวต่างๆ ต้องพยายามหาหลักฐานหรือเหตุผล
ให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเชื่อ การอ่านต้องพิจารณาว่าเรื่องราวนั้นจริงหรือไม่
จริง มีเหตุผลหรือหลักฐานเพียงพอหรือไม่

ฝึกอ่านและสังเกต

คนที่สองรีบแล้ว	“ปู่ข้าเจ้าเป็นเจ้าสัว
ใครเห็นจะต้องกลัว	เพราะกลองยาวยาวยิ่งครัน
เวลาจะจุดที่	ต้องจุดที่ดวงตะวัน”
พิจารณาว่า น่าเชื่อหรือไม่ เพราะเหตุใด	
เหตุผลหรือหลักฐาน	บอกเหตุผลหรือหลักฐานให้เชื่อได้ว่า
เป็นจริงหรือไม่	

บทที่ ๑๘

หลงเชื่อ

บ้านหลังเล็ก ๆ ที่ปลูกอยู่ใต้ต้นไทรริมสระหลังบ้านของปิติเป็นบ้านของนางสร้อย สามีนางสร้อยตายไปนานแล้ว ตั้งแต่ลูกทั้งห้าคนยังเล็กอยู่ บัดนี้ลูกของนางสร้อยเติบโตขึ้น คนโตอายุรุ่นราวคราวเดียวกับพี่คนที่สองของปิติ เขาเป็นคนดี พอเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่หก ก็ออกมาช่วยแม่ทำมาหากินอย่างขยันขันแข็ง น้อง ๆ ของเขา

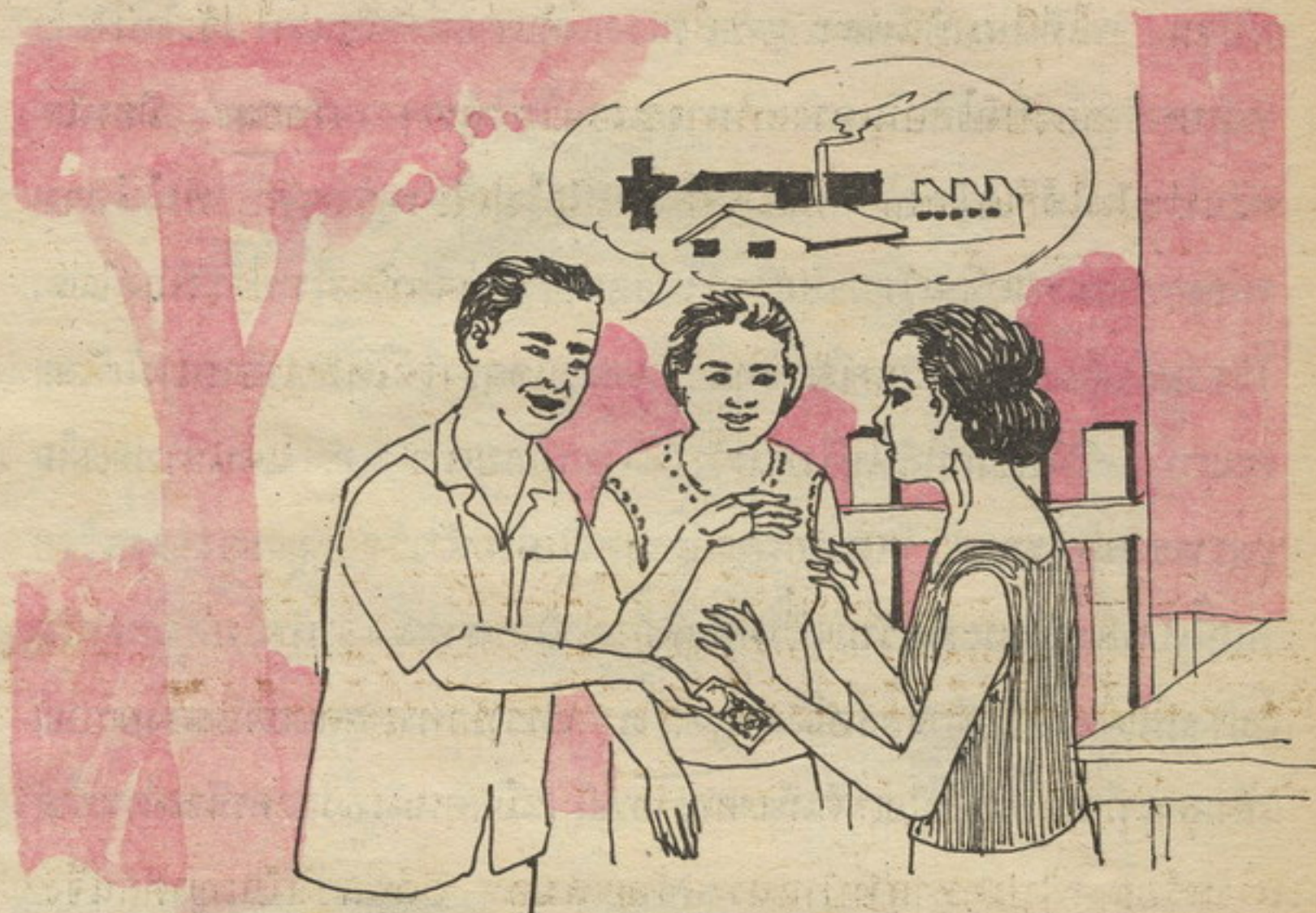

บางคนก็ได้เรียนหนังสือ บางคนก็ขอยกเว้นไม่ต้องเรียนเพราะนางสร้อย
 ยากจน ไม่มีสมบัติ พัสดุ สถานอันใด ได้แต่หาเข้ากินค่าไปวันหนึ่ง ๆ
 ครอบครัวของปิติให้อนุเคราะห์นางสร้อยและลูก ๆ เรื่อยมา มีอะไร
 พอแบ่งปันได้ก็แบ่งปัน ปิติให้ลูกปลานิลไปเลี้ยงหลายตัว ทำให้นาง
 สร้อยพอมีรายได้ขึ้นบ้าง ลูกของนางสร้อยบางคนมีความประพฤติไม่ดี
 เป็นเด็กเหลือขอ ชอบลักเล็กขโมยน้อย จนตำรวจต้องตักเตือนนางสร้อย
 เสมอ ปิติก็กักชวนให้ไปรับจ้างล้างชามกับเพชร แต่นั่นมาก็เล็ก
 ประพาศชั่ว นางสร้อยจึงรักใคร่นับถือครอบครัวของปิตีมาก

หลังบ้านนางสร้อยเป็นทุ่งหญ้า ปิติชอบพาเจ้านิลไปกินหญ้าที่
 นั้น เมื่อผ่านบ้านนางสร้อย บางครั้งเขาแะทักทายพูดคุยกับนางสร้อย
 และลูก ๆ ต่อมาปิติสังเกตเห็นหญิงชายคู่หนึ่ง อายุรุ่นราวคราวเดียวกับ
 นางสร้อย ไปมาหาสู่ที่บ้านนางสร้อยเสมอ ปิตินึกว่าเป็นญาติกันจึง
 ไม่สนใจ ประกอบกับระยะหลัง ปิติไม่ค่อยได้พาเจ้านิลไปกินหญ้า
 แลวนั้นด้วย

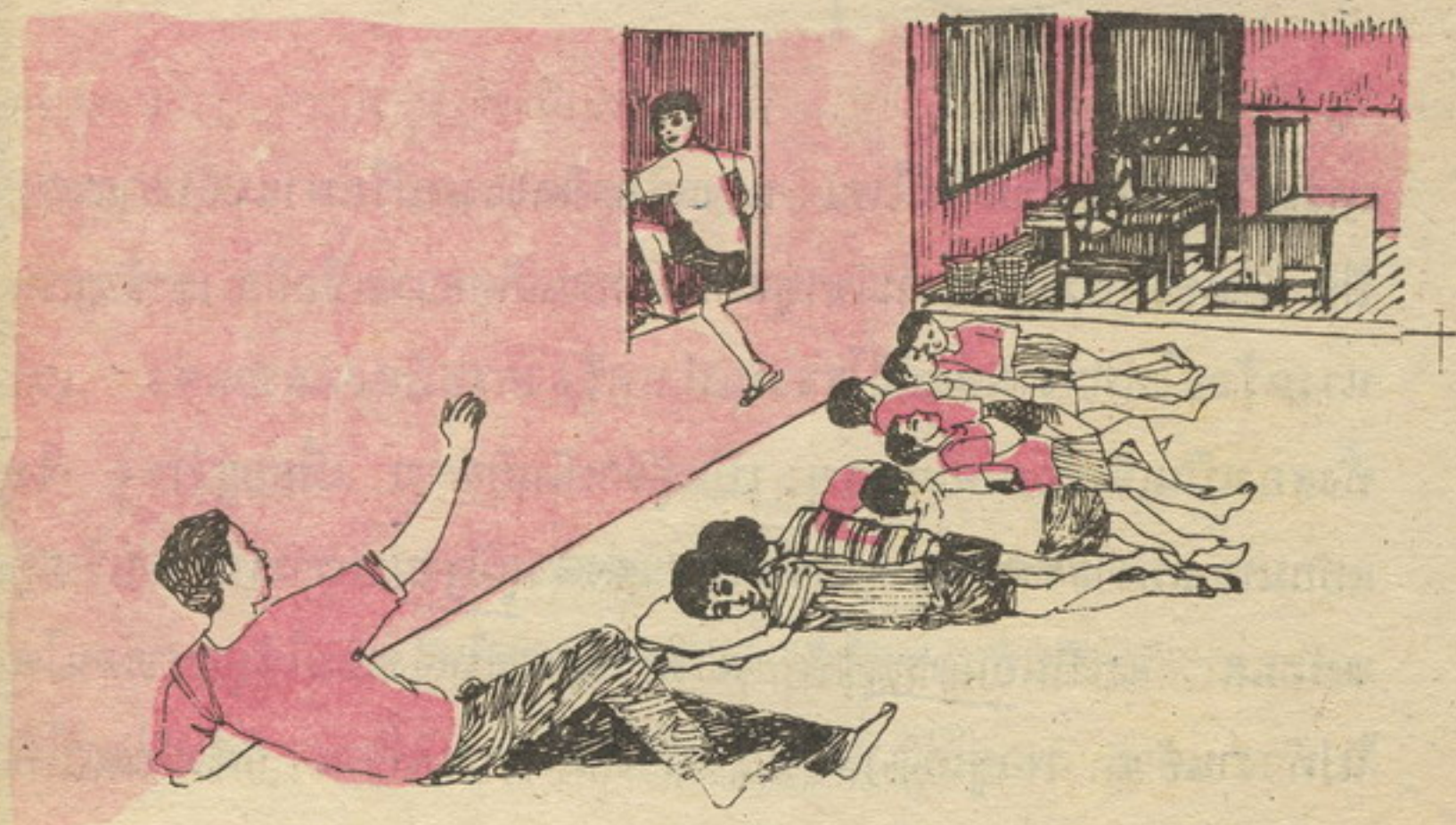
วันหนึ่ง เมื่อปิติเลิกเรียนกลับมาถึงบ้าน เห็นนางสร้อยนั่งร้องไห้
 อยู่กับยาย พอหันมาเห็นปิติก็น้ำตาฟูมฟายพูดว่า

“ปิติ จำผู้หญิงกับผู้ชายที่มาบ้านของน้ำได้ไหม” ปิติรับคำว่า
 จำได้ นางสร้อยจึงเล่าเรื่องให้ฟังอย่างยืดยาวว่า นางเองก็ไม่รู้ว่าสอง
 คนนั้นเป็นใครมาจากไหน เข้ามาทำสนิทสนมเห็นอกเห็นใจในความยากจน
 ของนางแล้ววาดอ้างว่าเป็นคนร่ำรวยและใจบุญ อยากสงเคราะห์คนยาก
 คนจน เขาให้เงินนางสร้อยหลายครั้ง แรก ๆ นางสร้อยไม่ยอมรับ

เพราะไม่รู้ว่าจะจะมาไม่ไหน นางสาวคิดจะมาปรึกษาแม่กับยายของ
 ปิติ แต่หลงคารมเขาเพราะเขาพูดเก่งมากจนเกิดความเชื่อถือ เขาชักชวน
 นางสาวไปทำงานด้วยที่โรงงานทำเครื่องกระป๋องหลายแห่ง เขา
 ทั้งสองเป็นเจ้าของแต่ให้ลูก ๆ เป็นผู้ดำเนินกิจการ เมื่ออยู่ว่าง ๆ จึง
 ออกมาสังเคราะห์คนจน เขามักกล้าแต่งตัวภูมิฐานเพราะเกรงคนร้ายรู้
 เบาะแส จะเป็นอันตรายได้ นางสาวตายใจจึงยอมให้ลูกชายคนโต
 ไปทำงานด้วย พอลูกนางสาวไปทำงานได้ครบเดือน ก็ส่งเงินมาให้
ทางธนาณัติเป็นจำนวนถึงสามพันบาท

นางสร้อยดีใจมาก เตรียมจะขายที่ดินและบ้าน อพยพไปทำงานกับลูก พ่อดีเมื่อเข้านี้เอง ลูกของนางกลับมาอย่างร่อนรน เล่าให้ฟังว่าหญิงชายคู่หนึ่งที่แท้ก็เป็นหน้าม้าหาคนงานไปให้โรงงานอุบาทว์ ภายนอกเป็นโรงงานทำเครื่องโลหะต่าง ๆ แต่ภายในผลิตเหรียญกษาปณ์ปลอม พ่อลูกชายนางสร้อยรู้ความจริงก็ไม่ยอมทำแต่เจ้าของโรงงานก็กักตัวเขาไว้รวมกับคนงานอื่น ๆ มียามคอยดูแลตรวจตราไม่ให้ใครเข้าออกได้เลย คนงานในนั้นบางคนก็พอใจเพราะได้เงินเดือนสูง แต่บางคนก็ไม่พอใจเพราะขาดอิสรภาพ หลายคนพยายามหนีแต่ไม่สำเร็จ ลูกของนางสร้อยคนนี้เป็นคนดีและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างแน่วแน่เกลียดงานที่ผิดกฎหมาย เพราะการปลอมเหรียญกษาปณ์เป็นการทำลายชาติ เขาจึงคิดหาทางหนี เมื่อคืนนี้เองเขาหนีออกมาได้

คนเฝ้ายามสามคนไล่ตามเขา ตำรวจเห็นจึงเข้าระงับเหตุการณ์ พวก
คนยามตีหน้าตายใส่ร้ายว่า ลูกชายนางสร้อยขโมยของของโรงงาน เขาเลย
ต้องเปิดเผยความจริงให้ตำรวจรู้ โชคดีที่มีตำรวจสองนายจึงจับคนยาม
ทั้งสามคนไว้ได้ ตำรวจรู้ประวัติของเจ้าของโรงงานอยู่บ้างว่า เป็น
คนทุจริต แต่จับไม่ได้คาหนังคาเขาสักที คราวนี้เห็นที่จะได้หลักฐานจึง
ปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว ใช้วิทยุขอกำลังเจ้าหน้าที่ล้อมโรงงานไว้ เมื่อ
พร้อมก็ให้อาณัติสัญญาณเข้าบุกทันที ตำรวจจับของกลางได้ทั้งหมด
จึงคุมตัวเจ้าของโรงงานไปสอบสวน ลูกชายของนางสร้อยจึงรีบหนีมา
เพราะเกรงอิทธิพลเจ้าของโรงงาน

ปีติตกใจมาก แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ยายก็ได้แต่ปลอบโยนนางสร้อยว่า พวกเจ้าของโรงงานถูกตำรวจจับแล้วคงจะหมดเรื่องกัน แต่นางสร้อยกลัวหน้าม้าสองคนจะคิดว่าลูกชายของตนหักหลัง อาจจะตามมาแก้แค้นก็ได้ เพราะเมื่อตำรวจจับเจ้าของโรงงานได้ ไม่ช้าก็คงจะมีการชดเชยความผิดไปยังผู้เกี่ยวข้องแน่นอน ปีติจึงรับว่าจะไปปรึกษาเกษตรอำเภอ

พอเกษตรอำเภอรู้อะไรก็ไม่รอช้า รีบพานางสร้อยและลูกชายไปพบสารวัตรใหญ่ทันที สารวัตรใหญ่ถามถึงรูปร่างหน้าตาของหญิงชายคู่นั้น แล้ววางแผนให้ตรวจสอบคนเข้าออกภายในตัวอำเภอ ทั้งทางรถและทางเรืออย่างเคร่งครัด ไม่ช้าก็ได้ทราบข่าวว่า ตำรวจทางกรุงเทพฯ จับผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ได้หมด รวมทั้งหญิงชายคู่นั้นด้วย ทุกคนจึงโล่งใจ เกษตรอำเภอและสารวัตรใหญ่ช่วยกันหางานให้ลูกชายนางสร้อยทำ และสงเคราะห์ครอบครัวของนางสร้อยเป็นอย่างดี

วันต่อมา พอถึงเวลาอภิปรายข่าวและเหตุการณ์ ปีติจึงยกเรื่องลูกชายนางสร้อยขึ้นมาเป็นหัวข้ออภิปรายว่า “จะเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อได้เพียงใด” เพื่อน ๆ หลายคนไม่รู้เรื่องนี้มาก่อน พอได้ฟังปีติเล่าก็ตื่นเต้นมาก ตั้งอกตั้งใจร่วมกันอภิปรายทุกคน ครูจึงให้อภิปรายเป็นกลุ่ม กลุ่มของปีติมี มานี ดวงแก้ว ชูใจและสมคิด ชูใจพูดว่า “ป้าสร้อยไม่น่าเชื่อง่าย ๆ เลย เพราะคนที่มาชักชวนก็ไม่ได้รู้จักกันมาก่อน”

สมคิดเสริมว่า “อีกอย่างหนึ่ง น่าจะคิดพิจารณาว่า ลูกชายของตัว เรียนจบแค่ ป. ๖ จะไปทำงานอะไร จึงจะได้เงินเดือนมาก ๆ อย่างนั้น”

มานี้หันไปถามดวงแก้วว่า “สมมุติว่าเธอเป็นป้าสร้อย เธอจะ ทำอย่างไร”

ดวงแก้วตอบว่า “ฉันจะไปปรึกษาแม่หรือยายของปิตีก่อน เพราะแม่กับยายของปิติดีต่อป้าสร้อยมาก”

“เขาคงพูดเก่งมากนะ จึงสามารถเกลี้ยกล่อมและจูงใจคนให้ หลงเชื่อได้อย่างนั้น ฉันอยากรู้จริง ๆ ว่าเขาพูดอย่างไร” ปิติพูด

“ธรรมดาคนที่มีเล่ห์กล พยายามจะให้คนอื่นหลงเชื่อ ก็ต้อง สรรหาคำพูดมาโน้มน้าวจิตใจให้คนเชื่อ ข้อสำคัญอยู่ที่คนฟัง จะมี เหตุผลพิจารณาคำโฆษณาชวนเชื่อเหล่านั้นว่าจะเชื่อได้เพียงใด” มานี้ อภิปราย

“ยาบางขนานโฆษณาสรรพคุณว่าแก้โรคสารพัดอย่าง ไม่น่าเชื่อเลย” ดวงแก้วเสริม “เมื่อวานนี้ มีคนนำน้ำปลาบรรจุกระป๋องเข้าไปขายแถวบ้านของฉัน ราคาขวดละหกสลึงเท่านั้นเอง คนขายก็โฆษณาว่าเป็นน้ำปลาดีมีคุณภาพได้มาตรฐาน และอวดอ้างหลอกลวงว่ากระทรวงสาธารณสุขรับรองคุณภาพ ที่ขายได้ราคาถูกเพราะต้องการช่วยคนที่มีรายได้น้อย ป้าของฉันใช้ให้ฉันไปซื้อ ฉันไปพิจารณาดูแล้วตรารับรองคุณภาพของกระทรวงสาธารณสุขที่เขาอวดอ้างก็ไม่มี ฉันเกรงว่าจะเป็นน้ำเกลือผสมสีมากกว่า จึงไม่ซื้อ”

เมื่อทุกกลุ่มอภิปรายจบแล้ว ครูก็ให้ช่วยกันสรุป แล้วชี้แจงเพิ่มเติมว่า

“เรื่องคำโฆษณาต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังให้มาก ทุกวันนี้มีการโฆษณาชวนเชื่อมากมายหลายอย่าง ทั้งการพูดและการเขียน เราต้องใช้ความรู้ความคิดพิจารณาหาเหตุผลให้ดีเสียก่อน ก่อนที่จะเชื่อสิ่งใด ควรสืบดูหรือปรึกษาหารือผู้รู้หรือผู้ที่เราไว้วางใจเสียก่อน อย่าด่วนผลิผลตามความคิดหรือทำอะไรตามคนอื่นง่าย ๆ เพราะอาจจะต้องเสียใจภายหลัง ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวหากเราเพื่องพลาเสียที่ เราก็เสียเฉพาะตัวเอง อาจจะเป็นเงินทอง หรือเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตน แต่ถ้าเป็นเรื่องของส่วนรวม เรื่องของชาติบ้านเมือง หากทำอะไรไปโดยไม่ใคร่ครวญให้ถ่องแท้ ถ้าเป็นเรื่องเสียหายก็ยิ่งจะเกิดความเสียหายเป็นหลายเท่าทวีคูณ อาจจะต้องถึงแก่เสียชาติบ้านเมืองก็ได้ ถ้าไม่

มีชาติ เราก็อยู่ไม่ได้ ฉะนั้น นักเรียนต้องใช้ความรู้ความคิด พิจารณา
คำโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ ให้ลึกซึ้ง ถ้าไม่แน่ใจต้องถามผู้ใหญ่ทันที”

นักเรียนต่างจดจำข้อสรุปและคำชี้แจงของครูไว้ เพราะในชีวิต
ของแต่ละคน จะต้องพบเหตุการณ์ หรือข้อความโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ
เขาจะได้มีหลักเกณฑ์พิจารณา เพื่อให้ตัวเองปลอดภัยและรวมไปถึง
ชาติบ้านเมืองอยู่รอดด้วย

พอเลิกเรียนทุกคนจะแยกย้ายกันกลับบ้าน ปิติจึงบอกเพื่อน ๆ
ว่า “วันนี้ยายทำปลานิลชุบแป้งทอด จิ้มน้ำจิ้มรสเด็ด ใครจะไปกิน
กับเราบ้างเอ่ย” วีระ มานะ เพชร มานี และชูใจ เดินตามปิติไป
ทันที ปิติหันมาถามว่า “เธอไม่คิดหรือว่า นี่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อ”
เพื่อน ๆ หัวเราะตอบว่า “เป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่พวกเราเชื่อ เพราะ
เธอมีปลานิล และมียายที่ยินดีทำอะไร ๆ ให้เรากินจริง ๆ”

แบบฝึก

๑. คำบางคำบอกให้รู้ว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง

ฝึกอ่านและสังเกต

ผู้ชาย ได้แก่ พ่อ ลุง ปู่ ตา (ลูก) เขย หน่อม เจ้าบ่าว

ผู้หญิง ได้แก่ แม่ ป้า ย่า ยาย (ลูก) สะใภ้ สาว เจ้าสาว

เป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ได้ ได้แก่ พี่ น้อง อา น้า

๒. คำบางคำบอกจำนวนชัดเจน บางคำบอกจำนวนประมาณ และ
บางคำบอกลำดับที่ การอ่านจะต้องพิจารณา

ฝึกอ่านและสังเกต

๒.๑ บอกจำนวนแน่นอน เช่น สองคน สามพันบาท ขวดละ
หกสลึง ชายหญิงคู่นั้น เขาทั้งสอง คนหนึ่ง คนเดียว คนละ
ทีละคน ครึ่งละ๒.๒ บอกจำนวนประมาณ เช่น สองสามคน บางคน ยາบางขนาน
ทั้งหมด ครบเดือน พวกเรา บางครั้ง บางที หลายแห่ง
ทั้งหลาย รุนราวคราวเดียวกัน นื่อง ๆ ฯลฯ๒.๓ บอกลำดับที่ เช่น ลูกคนหัวปี คนแรก คนที่หนึ่ง คนที่สอง
คนที่สาม คนสุดท้าย คนสุดท้าย ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ฯลฯ

๓. คำประสมบางคำมีคำต้นหรือคำท้ายเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน

ฝึกอ่านและสังเกต

งาน - โรงงาน แต่งงาน แม่งาน งานบ้าน งานบวช
งานประดิษฐ์

ตา - พ่อตา น้ำตา ดิดตา ตาคุ่ม ตาขาว ตาข่าย

ตัว - แต่งตัว ปรับตัว เล่นตัว ตัวอย่าง ตัวแทน ตัวการ

๔. ภาษาไทยเป็นภาษาที่ไพเราะน่าฟัง เพราะพูดให้มีเสียงคำสัมผัส
คล้องจองกันและมีความหมายชัดเจนขึ้นด้วย

ฝึกอ่านและสังเกต

ขยัน - ขยันขันแข็ง ตั้งใจ - ตั้งอกตั้งใจ

ระวัง - ระมัดระวัง เห็นใจ - เห็นอกเห็นใจ

คาหนังและเขา - คาหนังคาเขา

รู้คนเดียวกัน - รู้ราวคราวเดียวกัน

ลักขโมยเล็ก ๆ น้อย ๆ - ลักเล็กขโมยน้อย

๕. คำนวน เป็นลักษณะเฉพาะของภาษา ส่วนมากจะนำคำหรือกลุ่มคำ
จากนิทานหรือเหตุการณ์ต่างๆ มาเปรียบเทียบกับกรกระทำที่เกิดขึ้น
ใหม่ในลักษณะเดียวกัน การอ่านจับใจความจะต้องเปรียบเทียบ
ความหมายให้ตรงกับเนื้อเรื่อง

ฝึกอ่านและสังเกต

คำ กลุ่มคำ	ที่มา	ความหมาย
คาหนังคาเขา	ขโมยวิ่งควายไป เจ้าของตาม พบขณะกำลังฆ่า มีหนังและ เขาทำให้รู้ว่าเป็นวิ่งควายของตน	จับได้พร้อมหลักฐาน ขณะทำผิด

หน้าตาย	หน้าของคนตายจะเปลี่ยนแปลง	ทำเป็นไม่รู้เรื่อง ทำ
	สีหน้า ยิ้ม หรือหัวเราะไม่ได้	หน้าเฉย
เหลือขอ	ความจะใช้ขอสับข้างเมื่อข้าง	ดื้อ ร้น
	ดื้อไม่ยอมทำงานตามคำสั่ง	
	ข้างบางตัวที่ใช้ขอสับเท่าไร	
	ก็ไม่ยอมทำ เรียกว่า เหลือขอ	

๕. ข้อความบางตอน มีประโยคหลายประโยคต่อเนื่องกัน บางประโยคละ
 ประธานไว้ ต้องอ่านให้จบข้อความ และแยกประโยคให้ถูก จึงจะ
 เข้าใจเรื่อง

ตัวอย่างที่ 1 การใช้คำถามเพื่อให้เข้าใจเรื่องถูกต้อง

ข้อความว่า “วันหนึ่ง เมื่อปิติเล็กเรียนกลับมาถึงบ้าน เห็น
 นางสร้อยนั่งร้องไห้อยู่กับยาย พอหันมาเห็นปิติน้ำตาฟูมฟายพูด
 ว่า.....”

เมื่อปิติเล็กเรียนกลับมาถึงบ้าน

เห็นนางสร้อยนั่งร้องไห้อยู่กับยาย ใครเห็น ต้องเป็นปิติเห็น อาจ
 เขียนให้ชัดเจนได้ว่า

ปิติเห็นนางสร้อย.....

พอหันมาเห็นปิติ

ต้องเป็นนางสร้อยเห็น อาจเขียน
 ให้ชัดเจนได้ว่า

พอนางสร้อยหันมาเห็นปิติ

ก็น้ำตาฟูมฟาย

ใครน้ำตาฟูมฟาย ต้องเป็นนาง
สร้อย เพราะประโยคแรกบอก
ว่านางสร้อยนั่งร้องไห้

ถ้าแยกประโยคคิดว่า พอนางสร้อยหันมาเห็น ปิติน้ำตา
ฟูมฟาย จะกลายเป็นว่า ปิติน้ำตาฟูมฟาย
ตัวอย่างที่ 2 ใช้การพิจารณาเรื่อง

ข้อความว่า “ยาบางขนานโฆษณาสรรพคุณว่าแก้โรคสารพัด
อย่าง ไม่น่าเชื่อเลย”

ข้อความ	การพิจารณา
ยาบางขนานโฆษณาสรรพคุณ ว่าแก้โรคสารพัดอย่าง ไม่น่าเชื่อเลย	ยาโฆษณาสรรพคุณเองไม่ได้ น่า จะเป็นคนใดคนหนึ่งโฆษณาสรรพ คุณของยา ถ้าจะให้เข้าใจต้องจัด ลำดับของคำใหม่เป็นคนโฆษณา สรรพคุณยาบางขนานว่าแก้โรค สารพัดอย่าง วิธีนี้จะขยายคำใด ลองพิจารณา ว่าขยายข้อความใดถูกต้อง - ยาไม่น่าเชื่อเลย - แก้โรคไม่น่าเชื่อเลย - โฆษณาไม่น่าเชื่อเลย น่าจะเป็น โฆษณาไม่น่าเชื่อเลย

ข้อความข้างต้น อาจเขียนใหม่ได้ว่า

“ไม่น่าเชื่อคำโฆษณาว่ายาบางขนานแก้โรคสารพัดอย่าง”

ฝึกอ่านและพิจารณา

๖.๑ “เขาอวดอ้างว่าเป็นคนร่ำรวยและใจบุญ อยากสงเคราะห์คนยาก
คนจน” เชื่อถือได้ทันทีหรือไม่

๖.๒ “เพราะเขาพูดเก่งมาก” คนพูดเก่งเชื่อได้หรือไม่

๖.๓ “เขาโฆษณาว่าคุณภาพได้มาตรฐาน กระทรวงสาธารณสุขรับ
รองคุณภาพ” คำโฆษณามีเหตุผลเชื่อได้หรือไม่

การพิจารณา การตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อ ต้องพิจารณาทั้ง
เหตุผลและหลักฐานว่าจริงหรือไม่จริง

ปลาหมากาพ

“เมื่อเย็นวานนี้ ฉันพาเจ้านิลลงอาบน้ำในแม่น้ำสนุกจัง” ปิติเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง “เจ้านิลว่ายน้ำเป็นไหม” ชูใจถาม ปิติตอบอย่างเล่นลิ้น “ว่ายน้ำไม่เป็น จนฉันตามไม่ทันแน่ะ” แล้วหัวเราะพลางเล่าต่อไปว่า “พอได้ลงน้ำแล้วมันไม่ค่อยจะยอมขึ้นเสียด้วยซี เวลาฉันจะแปรงขนให้ มันหนีไปตรงน้ำลึก ๆ ฉันคอยดึงให้มันกลับมา พอมันกลับมา มันก็เล่นเสียจนไม่เป็นอันได้แปรงขน”

“มันเล่นอย่างไร ฉันอยากดูจัง” มานีถาม

“มันเอามาจุกฉัน ฉันปล้ำกันไปปล้ำกันมา จนฉันสำลักน้ำตั้งหลายหน”

“ฉันอยากว่ายน้ำเป็นจัง” ชูใจปรารภ

“ฉันบอกให้เธอหัดว่ายน้ำ เธอก็ไม่ยอมหัดสักที” มานีพูด

“พวกเราจึงไม่ค่อยได้ไปเล่นน้ำด้วยกัน เพราะเป็นห่วงเธอ”

“ฉันกลัวจมน้ำตาย” ชูใจพูดพลางทำหน้าจ้อย

“ตอนนี้เราโตแล้ว เราคงหัดว่ายน้ำให้ชูใจได้แล้วนะปิติ” มานีหันไปปรึกษาปิติ

“ฉันหัดให้ใครไม่ได้หรอก ฉันว่ายน้ำไม่เก่ง” ปิติตอบ มานี
 ค่อนให้ “อย่าเล่นตัวนักเลยปิติ ฉันชักจะหมั่นไส้เธอแล้วนะ” ปิติหันมา
 หัวเราะพลางว่า “ตกลง เราจะช่วยหัดว่ายน้ำให้ชูใจ และฉันจะพา
 เจ้านิลไปให้ชูใจเกาะหัดว่ายน้ำด้วย” ชูใจได้ฟังก็นึกสนุก จึงรับปาก
 กับเพื่อน ๆ ว่า เลิกเรียนเย็นนี้จะให้เพื่อน ๆ หัดว่ายน้ำให้

พอเลิกเรียน ต่างคนรีบกลับบ้านเพื่อไปขออนุญาตผู้ปกครอง
 และนำเสื้อมาผลัดเปลี่ยน ดวงแก้วกับสมคิดไม่ชอบเล่นน้ำ จึงไม่ไป
 ส่วนจันทอรุตส่าห์โขยกเขยกไปกับเพื่อน เพชรถือฉมวกอันใหม่มาด้วย
 ปิตีก็นำเจ้านิลมากินหญาริมแม่น้ำ วันนี้มันไม่ค่อยสบาย เขาจึงไม่ให้
 ลงน้ำ เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว จึงพากันเลือกทำน้ำที่ห่างออกไป
 เพื่อจะได้ไม่ปะปนกับผู้อื่น

ทุกคนต่างผลัดเสื้อผ้าลงเล่นน้ำอย่างสนุกสนาน ชูใจกับจันทร
 เล่นน้ำอยู่ริมตลิ่งตรงที่น้ำตื้น และมีกอหญ้าขึ้นรกอยู่แถวนั้น เขาทั้งสอง
 เฝ้ามองดูเพื่อนว่ายน้ำไปมาอย่างสนุกสนาน เพชรว่ายน้ำเก่งกว่า
 ทุกคน เขาว่ายน้ำไปจนถึงกลางแม่น้ำแล้วจึงว่ายกลับมา ปิติ มานะ

และวีระเล่นดำน้ำแข่งกัน ปราบกว่าวีระชนะทุกที ตรงกลางแม่น้ำ
 เรือยนต์ลำใหญ่ ๆ แล่นผ่านไปมาไม่ขาดระยะ พอเรือผ่านจะเกิดคลื่น
 ลูกโต ๆ ม้วนตัวเข้าสู่ฝั่ง เรือพายลำเล็กลำน้อยซึ่งใช้สัญจรไปมา และ
 เรือพวกแม่ค้าก็โยนตัวขึ้นลง น้ำซัดหัวเรือและข้างเรือราวกับจะล่ม
 แต่คนพายเรือมีความชำนาญ จึงสามารถบังคับเรือได้ ส่วนเพชรนั้น
 ทุกครั้งที่เห็นคลื่นลูกโต เขาจะโผเข้าหาและลอยตัวให้คลื่นซัด เพื่อน ๆ

แลเห็นแต่ศีรษะของเขาผลุบขึ้นผลุบลงตามคลื่น เพชรร้องตะโกน
โหวกเหวก เรียกเพื่อน ๆ ไปเล่นบ้าง

มานีเล่นน้ำอยู่สักครูจึงกลับไปหาชูใจกับจันทร ทั้งสองคนกำลัง
หยอกล้อเล่นกันเพลินอยู่

“เธออยากว่ายน้ำหรือยังชูใจ” มานีถาม

“ฉันทกลัว” ชูใจทำไหล่ห่อพลงสันศีรษะ

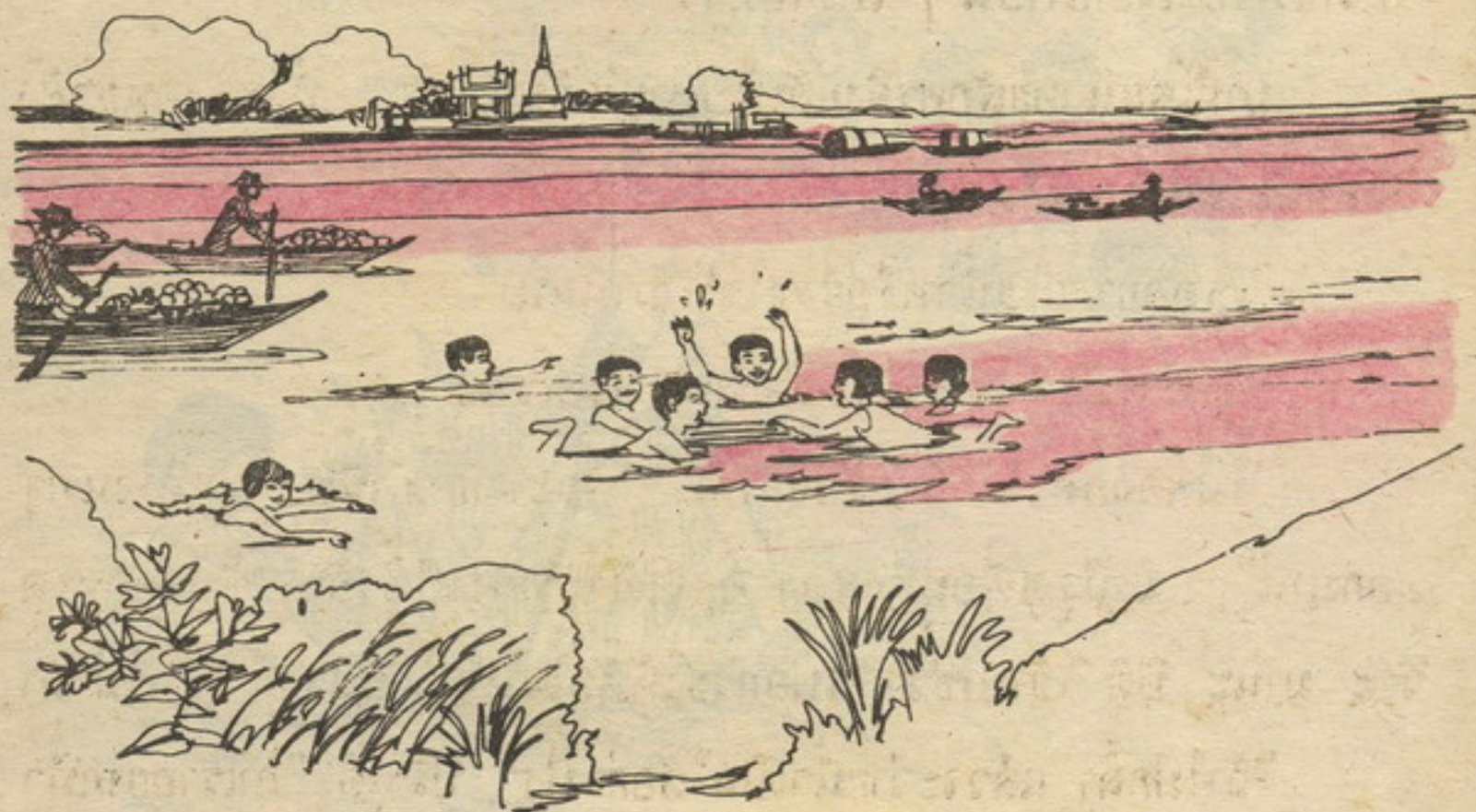
“ไม่ต้องกลัว” วีระร้องบอก “พี่จะช่วย มานีพาชูใจกับจันทร
ออกมานี่” มานีจึงเพื่อนทั้งสองออกไปถึงบริเวณที่น้ำลึกระดับอกก็หยุด
วีระ มานะ ปิติ เข้ามาช่วยกันบอกวิธีให้หัดไผ่ไปมาก่อน ชูใจก็ยังไม่กล้า

“ถ้าไม่กล้า แล้วจะว่ายน้ำเป็นได้อย่างไร” ปิติพูด “ถ้าเราอยากทำ
อะไรเป็น เราต้องตั้งใจ ต้องพยายาม และไม่กลัว นี่ก็อยู่เสมอมว่า คนอื่น
ทำได้ เราก็น่าจะทำได้ ต้องลองพยายามดูก่อน ถ้าทำไม่ได้จึงค่อยเลิก”

ชูใจได้ฟังปิติพูดก็เกิดกำลังใจ สู้ระจับความกลัว ไผ่ตามมานี
ไปมา บางครั้งก็จมน้ำและสำลักน้ำ มานะและวีระก็ช่วยได้ทุกครั้ง
จนชูใจหายกลัว ไผ่ไปมาคนเดียวได้ ในที่สุดก็สามารถว่ายน้ำลอยตัวระยะ
ไกล ๆ ได้ ชูใจดีใจมาก ชะล่าใจว่ายออกห่างเพื่อน เขายังว่ายน้ำไม่
ชำนาญจึงจมน้ำ วีระและมานะรีบว่ายเข้าไปช่วย ชูใจไม่รู้สีกตกใจเลย
กลับสนุกสนาน พอไผ่ขึ้นมาจากน้ำก็หัวเราะว่า แต่แล้วก็หน้าเสีย
ร้องขึ้นว่า “ทำไมหนูของฉันทงอแง ๆ ละ มานี”

“น้ำเข้าหูแล้วละซี” มานีพูด

“เอาน้ำหยอดหูลงไปให้เต็ม แล้วตะแคงให้น้ำออก” มานะบอก

แต่เพชรบอกว่า “อย่าเลย ขึ้นไปบนฝั่ง เอียงหูข้างที่น้ำเข้าลง แล้ว
กระโดดขึ้นลงแรง ๆ น้ำก็จะไหลออกมา”

ทุกคนจึงพาชูใจขึ้นไปบนฝั่ง เหลือจันทร์เล่นน้ำรออยู่ตรงที่
น้ำตื้นมีกอหญ้ารก ๆ เพียงคนเดียว ชูใจตะแคงหูข้างที่น้ำเข้าลง แล้ว
กระโดดขึ้นกระโดดลงแรง ๆ เขารู้สึกอุ่นวาบที่หูแล้วเสียงดังอู้ ๆ ก็หาย
ไป ได้ยินเสียงทุกอย่างเป็นปกติเช่นเดิม

“ดีจริง น้ำออกแล้ว เพชรนี่เก่ง”

“ฉันเล่นน้ำมานาน น้ำเข้าหูบ่อยจนรู้วิธีทำให้น้ำออกจากหู”
เพชรตอบ ทันใดนั้นจันทร์หวีดร้องขึ้นสุดเสียง เพชรคว้าฉมวกวิ่งลงไป

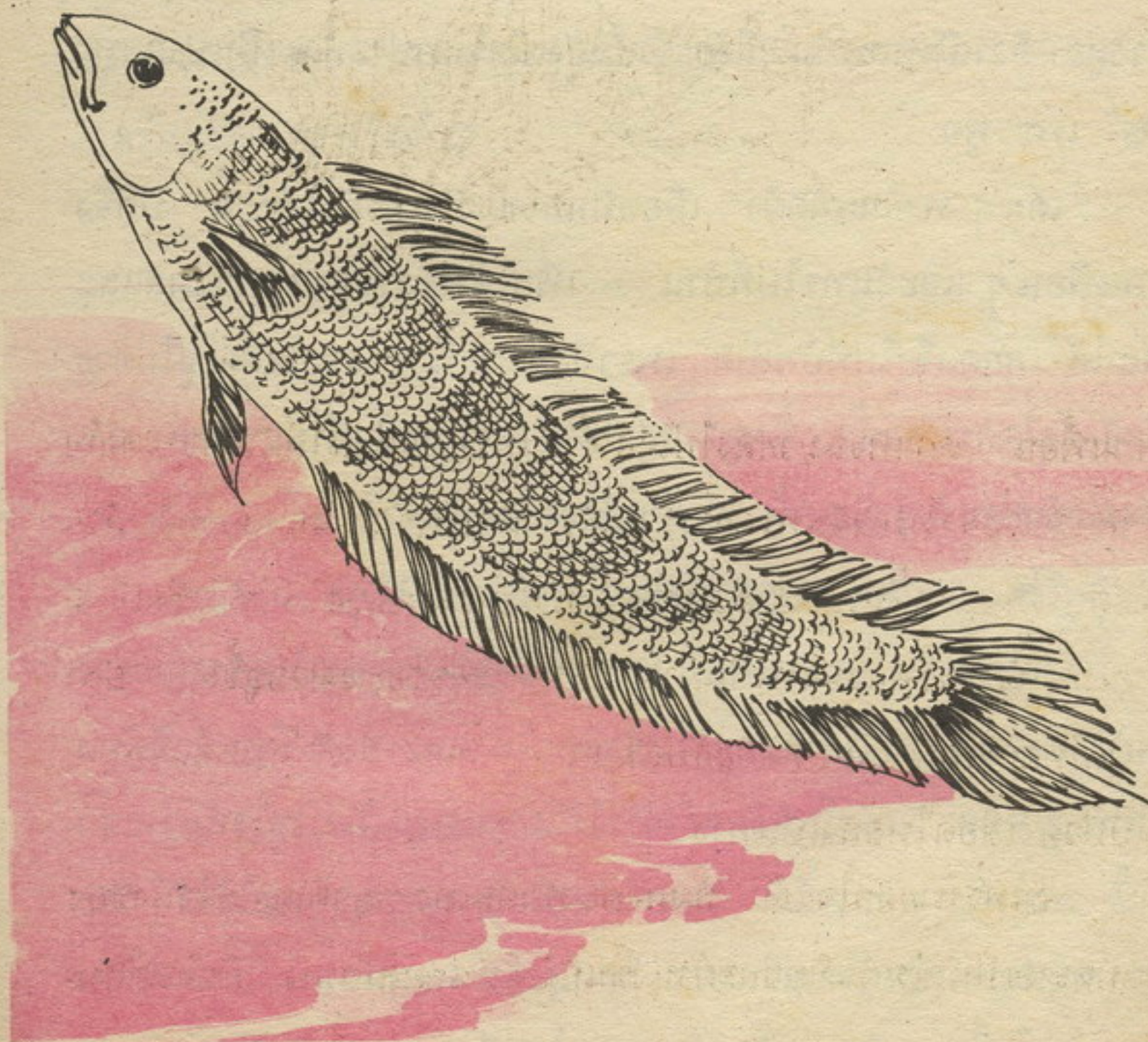

ก่อนเพื่อน เขาแทงจมวกลงไปใกล้ ๆ จันทรซึ่งยืนร้องไห้ด้วยความตกใจ
 ทุกคนรีบวิ่งลงไปหาจันทรอย่างรวดเร็ว น้ำบริเวณนั้นแดงฉานไปด้วย
 เลือด พอชูใจเห็นเข้าก็ขาอ่อนทรุดลงนั่งอย่างหมดแรง ใบหน้าซีดเผือด
 ส่วนมานี้รีบประคองจันทรขึ้นมาจากน้ำ เพชรยกจมวกชูขึ้น ปลา
 ขนาดใหญ่ตัวหนึ่งเสียบติดอยู่กับจมวก ดิ้นสะบัดตัวไปมาด้วยความ
 เจ็บปวด เลือดไหลลงเป็นทาง

จันทรหายตกใจแล้ว ก็ลงมองขาตนเอง ทุกคนเห็นผ้าถุงของ
 จันทรขาดเป็นรูโต เมื่อถลกผ้าถุงขึ้นก็แลเห็นแผลที่นอง มีเลือดไหล
 ซึมอยู่

“เจ้าปลาหมากาพนี่เอง” เพชรร้อง

มานี่ร้องเอะอะ “เพชรฆ่ามันเสียแล้ว” เพชรตอบว่า “ถ้าไม่ฆ่ามันก็เล่นงานจันทร์อีก” ชูใจหายตกใจแล้วรีบถามเพชรว่า “มันชื่อหมากาพหรือเพชร” เพชรหัวเราะ ถือฉมวกเดินขึ้นมารวมกับเพื่อน ๆ บนตลิ่ง “มันไม่ได้ชื่อหมากาพดอก แต่มันร้ายกาจมาก ฉันจึงเรียกมันว่าปลาหมากาพ ที่จริงมันคือ ปลาชะโด”

“ดูจังเลยนะ นี่ถ้าไม่ติดผ้านุ่ง สงสัยเนื้อของฉันทคงหลุดออกไปเป็นก้อนเลย” จันทรพุดพลาางใช้ผ้าซับเลือดออก

“ฉันเสียใจที่ชวนเธอมาเล่นน้ำ ทำให้เธอได้รับอันตราย” ชูใจพุด จันทรยิ้ม “นิดหน่อยเท่านั้นเอง ไม่เป็นไรดอก ฉันไม่เจ็บ แต่ฉันตกใจจึงร้องเสียงลั่น”

“ฉันไม่ได้เฉลียวใจว่า แถวนี้นึกอหญาารก ๆ ขึ้นอยู่ริมน้ำ ซึ่งเจ้าปลาพวกนี้ชอบอยู่ ฉันเคยโดนมันกระโจนขึ้นกัดหน้า ตอนนั้นมันหวงลูก ดีว่าฉันหลบทัน ถึงอย่างนั้นยังเฉี่ยวเอาปากบวมเป็นปากครุฑเลย” เพชรพุด

เด็ก ๆ พากันผลัดผ้า เลือดที่นองของจันทรยังไม่หยุด ปิติจึงชวนเพื่อน ๆ และจันทรไปที่บ้าน เพื่อให้พี่สาวของเขาทำแผลและใส่ยาให้ ทุกคนจึงไปที่บ้านปิติ เพชรถือฉมวกที่มีปลาชะโดติดอยู่ไปด้วย ชูใจยังติดใจการว่ายน้ำ จึงพูดว่า “ที่จริงการว่ายน้ำนี้ไม่ยากเลย ฉันมัวแต่กลัวอยู่แท้ ๆ มิฉะนั้นก็คงว่ายน้ำเป็นไปนานแล้ว”

“โธ.....ว่ายน้ำ ง่ายเหมือนปอกกล้วย” ปิติพูด

“ฉันคิดว่า อะอะไรที่เรายังไม่เคยทำ มันจะดูยากไปเสียทุกอย่าง แต่ถ้าลองพยายาม ไม่ท้อถอย ไม่ช้าก็ทำได้ และเมื่อทำได้แล้วก็ต้องฝึกฝนอยู่เสมอ มิฉะนั้นก็ลืมหรือทำได้ไม่ชำนาญ อย่างชูใจหัดว่ายน้ำวันนี้ พอรู้เค้า พอว่ายน้ำเป็น วันหลังต้องฝึกอีกจนคล่องจึงจะใช้ได้” วีระพุด หมู่นี้ดูเขาเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาก ไม่เป็นหัวโจกเล่นชนเหมือนแต่ก่อน เพราะเขาโตขึ้น เรียนอยู่ชั้นสูงสุดของโรงเรียน และยังเป็นประธาน

ของนักเรียนทั้งโรงเรียน ครูก็มักมอบหมายงานต่าง ๆ ให้เขารับผิดชอบ
อีกด้วย

เมื่อมาถึงบ้าน ปิติจึงเจ้านิลไปไว้ที่คอกแล้วพาเพื่อน ๆ ขึ้นไป
บนบ้าน พ่อผู้ใหญ่วรรู้เรื่องก็ตกใจและสงสารจันทร์มาก พี่สาวของปิติ
รีบทำแผลให้จันทร์ ยายก็รีบทำอาหารเลี้ยงเพื่อปลอบขวัญจันทร์ และ
แสดงความยินดีต่อซุใจที่ว่ายน้ำเป็น เพชรให้ยายใช้ปลาชะโดประกอบ
อาหาร แต่ยายว่าจะใช้ปลานิล และบอกให้เพชรนำปลาชะโดไปฝากแม่
แม่ของเพชรจะได้ดีใจที่เพชรช่วยเหลือเพื่อนให้ปลอดภัย แถมยังได้
ปลาไปเป็นอาหารอีกด้วย

แบบฝึก

๑. คำต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะออกเสียงเหมือนรูปคำที่เห็น แต่บางคำออก
เสียงไม่ตรงตามรูปคำ เพราะจะต้องออกเสียงให้ถูกต้องตามสำเนียง
ของภาษาเดิม หรือออกเสียงตามความนิยม

ฝึกอ่านและจำ

- ๑.๑ รูปคำเหมือนอักษรนำ แต่อ่านเรียงพยางค์

สมาธิก (สะ-มา-ธิก)

แสดง (สะ-แดง)

ไผท (ผะ-ไท)

๑.๒ ออกเสียงสระ วรรณยุกต์ ตามสำเนียงของภาษาเดิม

เพชร (เพ็ด)

พลาสติก (พลาด-สะ-ติก)

สัปดาห์ (สับ-ดา)

๑.๓ อ่านออกเสียงไม่ตรงตามกฎเกณฑ์ ต้องสังเกตและจำ

เป็นไปตามกฎเกณฑ์

ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์

ชัยภูมิ (ไช-ยะ-พุม)

ชัยนาท (ไช-นาด)

ชลประทาน (ชน-ละ-ประ-ทาน)

ชลบุรี (ชน-บุ-รี)

พรรณนา (พัน-นะ-นา)

สุพรรณบุรี (สุ-พัน-บุ-รี)

๒. ประโยคประกอบด้วย ๒ ส่วนใหญ่ คือภาคประธานและภาคแสดง
จะได้ใจความครบว่า ใคร แสดงกิริยาอาการอย่างไร แต่บางประโยค
ต้องบอกว่า ใคร ทำอะไร กับใคร จึงจะได้ใจความและรู้เรื่อง จึง
ต้องเพิ่มคำหรือข้อความในภาคแสดง เรียกว่า "กรรม"

ฝึกอ่านและสังเกต

- ๒.๑ ชูใจหัวเราะ มีคำชื่อกับคำแสดงกิริยาอาการ ก็เข้าใจและได้
ความหมายชัดเจนว่า ใคร ทำอะไร

- ๒.๒ น้ำเข้าหู ถ้ามีเพียง ๒ คำ คือ น้ำ เข้า จะไม่ได้ความหมาย
ชัดเจนต้องมีคำชื่อต่อท้าย เป็น น้ำ เข้า หู จึงจะเป็นประโยค

แยกเป็นตารางให้เห็นชัดได้ดังนี้

ประโยค	ภาคประธาน	ภาคแสดง	
		กริยา	กรรม
ประโยค ๒ ส่วน			
หัวใจหัวเราะ	หัวใจ	หัวเราะ	—
เจ้านิลว่ายนํ้า	เจ้านิล	ว่ายนํ้า	—
ประโยค ๓ ส่วน			
เพชรถือฉมวก	เพชร	ถือ	ฉมวก

๒.๓ คำที่ทำหน้าที่ ประธานและกรรม เป็นนามหรือสรรพนาม

คำที่ทำหน้าที่ กริยา เป็นคำกริยา

คำกริยาในประโยค ๓ ส่วน ต้องมีนามหรือสรรพนามมาต่อ

จึงจะได้ใจความสมบูรณ์

๓. คำที่อยู่ในตำแหน่ง ประธาน กริยา และกรรม ถ้าไม่เป็นคำนาม สรรพนาม หรือกริยา แสดงว่าคำนั้นหรือกลุ่มคำนั้น เป็นส่วนขยาย เมื่อแยกส่วนต่างๆ ได้ถูกต้องจะช่วยให้อ่านเข้าใจ

ฝึกอ่านและสังเกต

ลมหนาวพัดมา

	ประธาน	กริยา	กรรม
ประโยคสำคัญ	ลม	พัด	
ส่วนขยาย	หนาว	มา	

๔. คำที่ทำหน้าที่ ประธาน กริยา หรือกรรม ในประโยค ถ้าเพิ่มรายละเอียด เพื่อขยายคำนั้นให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ทำให้คำนั้นเป็น "กลุ่มคำ" เรียกว่า "วลี"

ฝึกอ่านและสังเกต

๔.๑ เรือนยนต์ เป็น คำนาม

เรือนยนต์ลำใหญ่ เป็นคำนามบอกชนิดและลักษณะ
ของนาม (เป็นวลี)

๔.๒ แล่น

เป็น คำกริยา

แล่นผ่านไปมา

เป็นคำกริยาและบอกลักษณะของ
กริยา (เป็นวลี)

แล่นผ่านไปมาไม่ขาดระยะ เป็นคำกริยาและบอกรายละเอียด
ของการแสดงกริยา (เป็นวลี)

๔.๓ เมื่อนำวลีมาเรียบเรียง และได้ใจความว่า ใคร ทำอะไร จะ
เป็นประโยค

ฝึกอ่านและสังเกต

เรือแล่น

เรือนยนต์แล่นไปมา

เรือนยนต์ลำใหญ่แล่นผ่านไปมา

เรือนยนต์ลำใหญ่แล่นผ่านไปมาไม่ขาดระยะ

๕. นำเสียงจะบอกอารมณ์หรือจุดประสงค์ของผู้พูดได้

ฝึกอ่านและสังเกต

เจ้านิลว่ายนํ้าเป็นใหม่	(คำถามที่ต้องการคำตอบ)
มันเล่นอย่างไร ฉันอยากดูจัง	(คำถามและแสดงความต้องการ)
ฉันไม่หัดว่ายนํ้า ฉันกลัวจมนํ้าตาย	(บอกเล่าที่แสดงเหตุผล)
เราคงหัดว่ายนํ้าให้ชู้ใจได้แล้วนะปิติ	(บอกเล่าและขอความเห็น)
อย่าเล่นตัวนักนะปิติ	(บอกเล่าและต่อว่า)

๖. คำประสมบางคำ เกิดจากการนำคำวิเศษณ์ ที่มีความหมายเฉพาะ มาหน้าคำอื่น เพื่อเน้นความหมาย เช่น คำ “มหา” เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่ายิ่งใหญ่ เมื่อนำหน้าคำอื่น คำนั้นจะมีความหมายยิ่งใหญ่ขึ้น

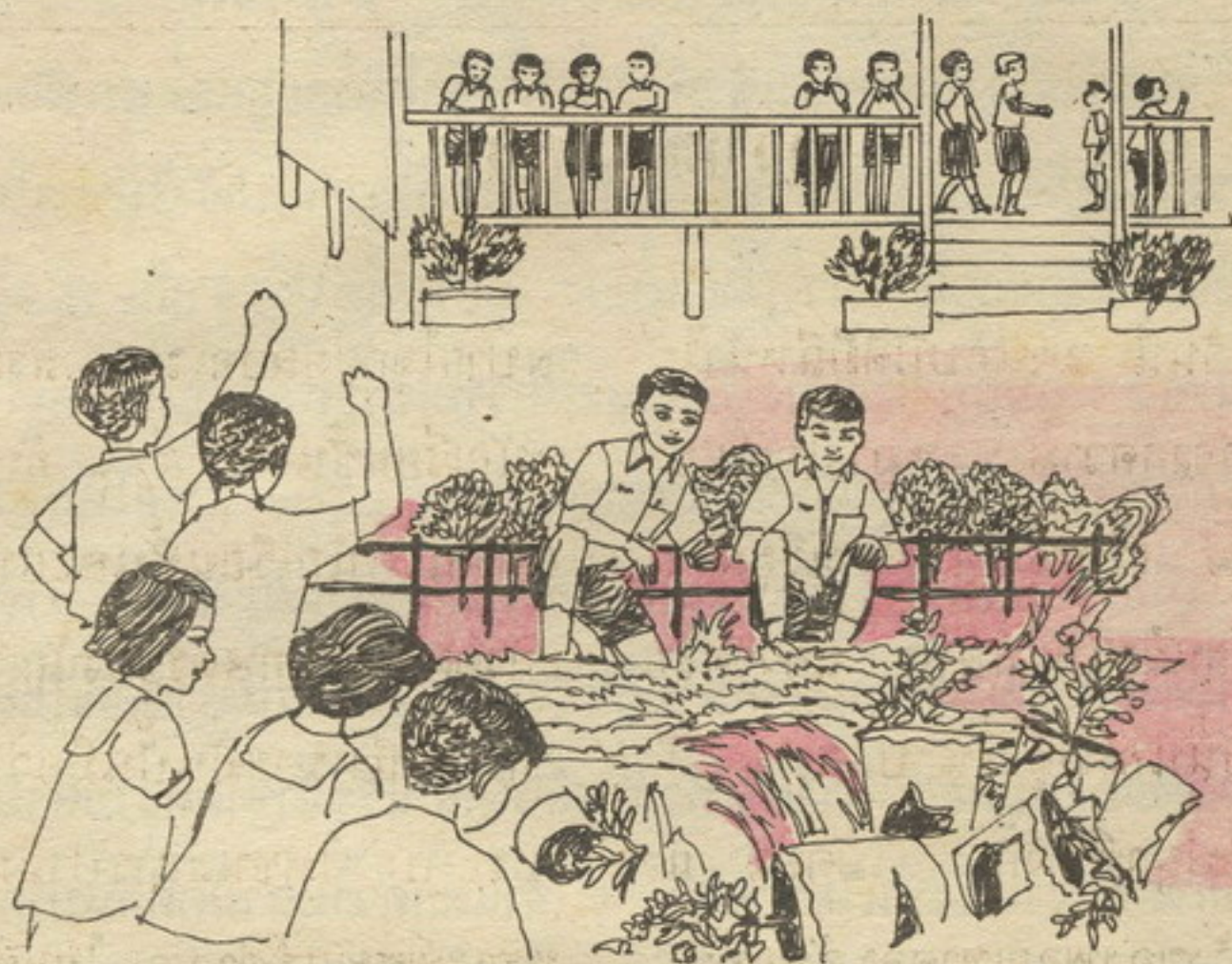
ฝึกอ่านและสังเกต

มหา (ยิ่งใหญ่) + สมุท (ทะเล)	เป็น มหาสมุทร (ทะเลใหญ่)
มหา (") + กุศล (ความดี)	" มหากุศล (ความดีอันยิ่งใหญ่)
มหา (") + ราช (กษัตริย์)	" มหาราช (กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่)
มหา (") + กภาพ (ลักษณะที่ น่ากลัวของ คนตาย)	" มหาภาพ (ในความหมาย ของบทนี้แปล ว่าดูร้ายมาก)

ความสามัคคี

วันนี้ มานีกับปิติมีสีหน้าไม่ค่อยสบายใจอยู่ตลอดเวลา สาเหตุ
เนื่องมาจากความบาดหมางใจกัน ระหว่างนักเรียนชั้น ป. ๕/๑ กับชั้น
ป. ๕/๒ เรื่องมีอยู่ว่าโรงเรียนแบ่งเนื้อที่ดินให้นักเรียนชั้นละแปลง
ให้นักเรียนฝึกงานเกษตร แล้วจัดงานประกวดผลิตผลเกษตรของนักเรียน
ทุกปี ปีนี้นักเรียนชั้น ป. ๕/๑ คือชั้นของมานีหมายมั่นปั้นมือว่าจะ
พยายามปลูกพืชผัก ไม้ดอก และไม้ประดับ ให้ชนะการประกวด
ความหวังของพวกเขาจะสัมฤทธิ์ผล เพราะพืชพันธุ์ต่าง ๆ ในแปลง
งอกงามกว่าแปลงของชั้นอื่น ๆ

ครั้นแล้วเมื่อเช้านี้ พวกเขาไปดูแปลงฝึกงานเกษตรก็เห็นพืชพันธุ์
ที่ปลูกไว้หักล้มเสียหายหมด ไม้ดอกซึ่งกำลังบานสะพรั่งงดงามถูก
เหยียบบย่ำจมดิน กระถางแตกกลิ้งไปคนละทาง ต้นไม้ที่เหลืออยู่
เป็นต้นเล็ก ๆ จะช่วยกันทะนุบำรุงอย่างไรก็คงงามไม่ทันงานประกวด
เป็นแน่ นักเรียนชั้น ป. ๕/๑ ส่วนใหญ่มีความโกรธแค้นเป็นอันมาก
เพื่อนคนหนึ่งสันนิษฐานว่าอาจจะเป็นการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้น
ป. ๕/๒ เพราะแปลงฝึกงานเกษตรอยู่ติดกัน และพืชพันธุ์ของนักเรียน
ชั้น ป. ๕/๒ งามเป็นรองของพวกเขาทีเดียว ถ้าพวกเขาไม่มีผลิตผล

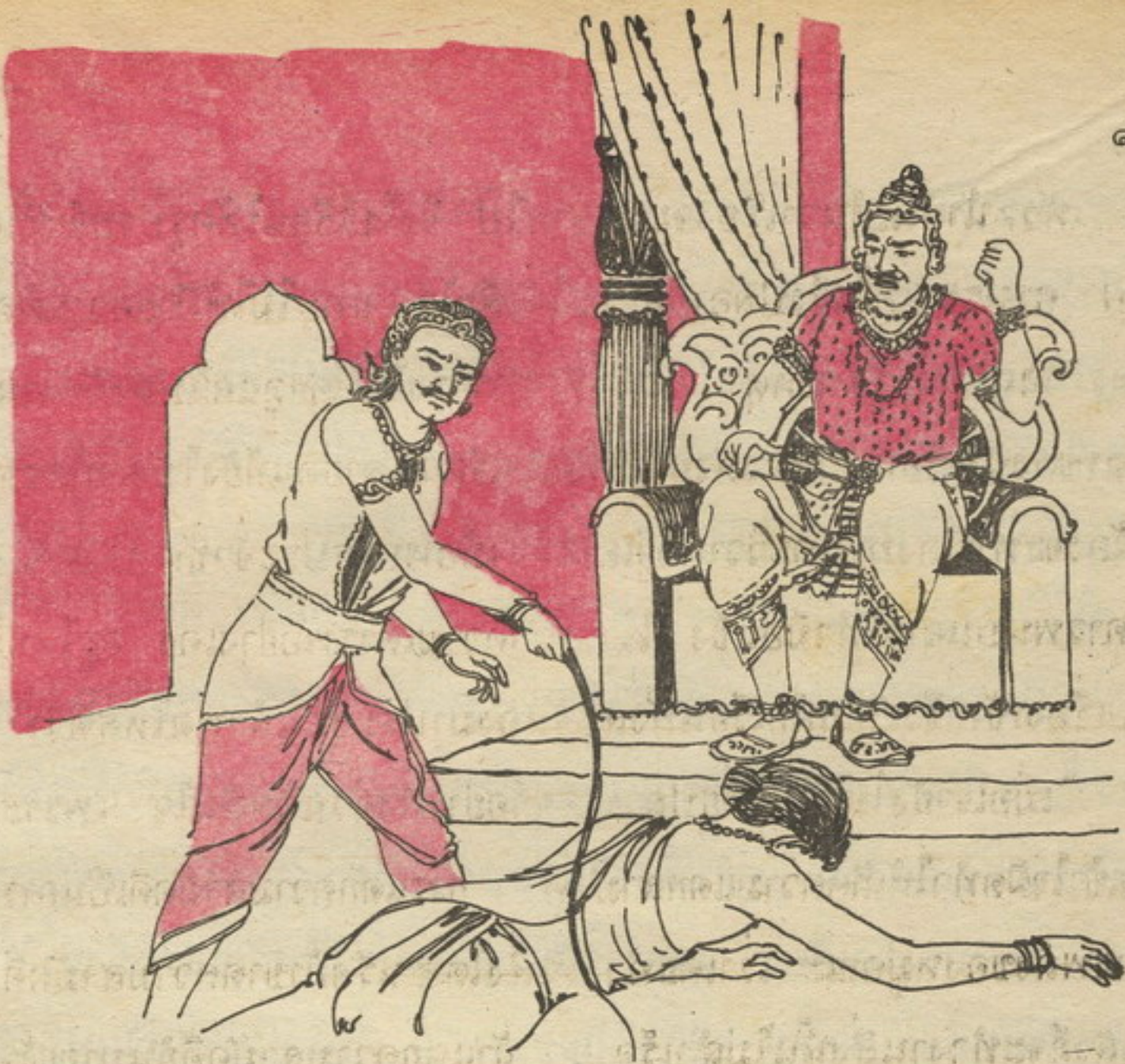

ส่งเข้าประกวดแล้ว ชั้น ป. ๕/๒ ก็ชนะการประกวดอย่างแน่นอน
 หลายคนทูลเบา ปักใจว่าเป็นเช่นนั้น จึงพูดจากากถางและต่อว่าต่อขาน
 กันขึ้น นักเรียนชั้น ป. ๕/๒ ปฏิเสธว่าไม่ได้ทำจึงถูกหาว่าปากแข็ง
 แล้วเกิดทะเลาะวิวาทกัน ปิติและหัวหน้าชั้นไปสอบถามภารโรงดู
 ภารโรงก็ไม่ว่าใครเป็นคนทำ เขาจึงพยายามไกล่เกลี่ยว่า เมื่อยังไม่
 ทราบแน่ชัดว่าใครเป็นผู้ทำ ควรจะช่วยกันสืบหาต้นเหตุก่อน ไม่ควรด่วน
 ปักใจ แต่มีพวกนักเรียน ป. ๕/๑ หลายคนเป็นพวกหัวแข็ง ไม่ยอม
 ลดราวาศอกลงง่าย ๆ ปิติจะชี้แจงแสดงเหตุผลอย่างไรก็ทำไขหูเสีย

หัวหน้าชั้นเห็นว่าเรื่องจะลุกลามไป จึงไปเรียนให้ครูประจำชั้นทราบ ครูประจำชั้นจึงพลบโยนไม่ให้เสียใจ และไม่ให้ป้ายความผิดแก่ใคร จนกว่าจะรู้ต้นเหตุ แล้วกำชับภารโรงให้คอยดูแลแปลงฝึกงานเกษตรของนักเรียนทุกห้องด้วย แต่นักเรียนหลายคนก็ยังไม่หายโกรธ คอยจ้องจะหาเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ เมื่อพบครูประจำชั้น ป.๕/๒ เคยเคาะพนบนอบก็ทำมือแข็ง ไม่แสดงความเคารพอย่างเคย ครูใหญ่ทราบเรื่องเข้า จึงเรียกนักเรียนทั้งสองห้องมาประชุมแล้วพูดให้สติว่า

“เมื่อเรายังไม่รู้ต้นสายปลายเหตุก็อย่าเพิ่งด่วนตัดสินใจ เพราะความเข้าใจผิดทำให้เกิดความแตกสามัคคี การแตกความสามัคคีเป็นการทำลายพลังของหมู่คณะ เราเคยทำงานสิ่งใดสำเร็จถ้าขาดความสามัคคีเสียแล้วก็จะทำงานสิ่งนั้นไม่สำเร็จ ถ้าแตกความสามัคคีกันมากเข้าบ้านเมืองก็จะระส่ำระสาย เป็นโอกาสให้แก่ศัตรูผู้คิดร้าย เหมือนเรื่องกษัตริย์ลิจจวี่ครั้งโบราณ ต้องเสียบ้านเมืองให้แก่ศัตรู สาเหตุก็มาจากเรื่องเล็กน้อย แล้วลุกลามไปจนต้องเสียบ้านเมืองในที่สุด” แล้วครูใหญ่ก็เล่าเรื่องกษัตริย์ลิจจวี่โดยสังเขปให้ฟังว่า

พระเจ้าอชาตศัตรูเป็นกษัตริย์ครองกรุงราชคฤห์ มีพระประสงค์จะปราบปรามกษัตริย์ลิจจวี่แห่งแคว้นวัชชีให้อยู่ในอำนาจ แต่ไม่สามารถจะปราบได้ เพราะกษัตริย์ลิจจวี่ตั้งอยู่ในอธิปไตย ๗ คือ ธรรมะที่นำมาซึ่งความเจริญอย่างมั่นคง มิได้มีความริารานกัน จะทำสิ่งใดก็ทำด้วยกันด้วยความพร้อมเพรียง ไม่มีเกียจจน ไม่มีถือเขาถือเรา

พระเจ้าอชาตศัตรูจึงปรึกษากับอำมาตย์ชื่อ วัสสการพราหมณ์
 วัสสการพราหมณ์เป็นคนฉลาด คิดอุบายให้กษัตริย์ลิจจวีแตกความ
 สามัคคีกัน โดยให้พระเจ้าอชาตศัตรูทรงแกล้งทำเป็นพิโรธตน เพราะ
 เหตุที่ทูลคัดค้านมิให้ยกไปปราบปรามกษัตริย์ลิจจวี ให้ลงพระราช
 อาชญาอย่างหนักคือโบยตีจนเนื้อตัวแตกยับและสลบไป เมื่อฟื้นขึ้นมา
 ก็โดนศีรษะวัสสการพราหมณ์ ประจานแล้วขับไล่ออกไปเสียจากกรุง
 ราชคฤห์

วัสสการพราหมณ์ขัดเซพเนจรไปจนถึงแคว้นวัชชี เข้าไปสวามิ-
 ภักดิ์ต่อกษัตริย์ลิจจวี กษัตริย์ลิจจวีไม่ทรงทราบกลอุบาย เห็นวัสส-
 การพราหมณ์มีบาดแผลและถูกโกนศีรษะประจาน ก็ทรงเชื่อว่า

วัสสการพราหมณ์ถูกขับไล่ออกจากบ้านเมืองจริงจึงทรงรับไว้ และทรงเห็นว่าวัสสการพราหมณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉลียวฉลาด จึงทรงตั้งให้เป็นผู้วินิจฉัยคดีต่าง ๆ และให้เป็นอาจารย์สอนศิลปวิทยาแก่พระราชกุมารทั้งหลายด้วย ระยะแรกวัสสการพราหมณ์ก็ปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มความสามารถ เป็นผลดีแก่แคว้นวัชชีขึ้นตามลำดับ จนเหล่ากษัตริย์ลิจฉวีทรงวางพระทัย

เมื่อวัสสการพราหมณ์ยังรู้ว่าบรรดากษัตริย์ลิจฉวีมิได้มีความระแวงแคลงใจตนแล้ว จึงดำเนินกลอุบายยุแหย่พระราชกุมารทั้งหลายให้พิโรธโกรธเคืองกัน ไม่ช้าเรื่องก็ลุกลามไปถึงพระราชบิดา พระราชมารดา ต่างทรงขัดเคือง แตกร้าวกันไปหมด ไม่พร้อมเพรียงสมัครสโมสรกันเหมือนแต่ก่อน อปริหานิยธรรม ๗ ที่ทรงเคยร่วมกันปฏิบัติ

อย่างเคร่งครัดก็แตกทำลายลงโดยสิ้นเชิง วัสสการพราหมณ์ลองดี
กลองนัดประชุมก็ไม่มีกษัตริย์องค์ใดไปประชุม เพราะต่างองค์ต่าง
ทรงถือทิฐิ วัสสการพราหมณ์เห็นเช่นนั้น จึงลอบส่งข่าวไปทูลพระเจ้า
อชาตศัตรู พระเจ้าอชาตศัตรูจึงทรงยกกองทัพมาปราบปรามเหล่ากษัตริย์
ลิจนวี และได้แคว้นวัชชีไว้ในอำนาจอย่างง่ายดาย วัสสการพราหมณ์
ทำการครั้งนี้ ใช้เวลาเพียงสามปีก็สามารถทำลายกษัตริย์ลิจนวีได้

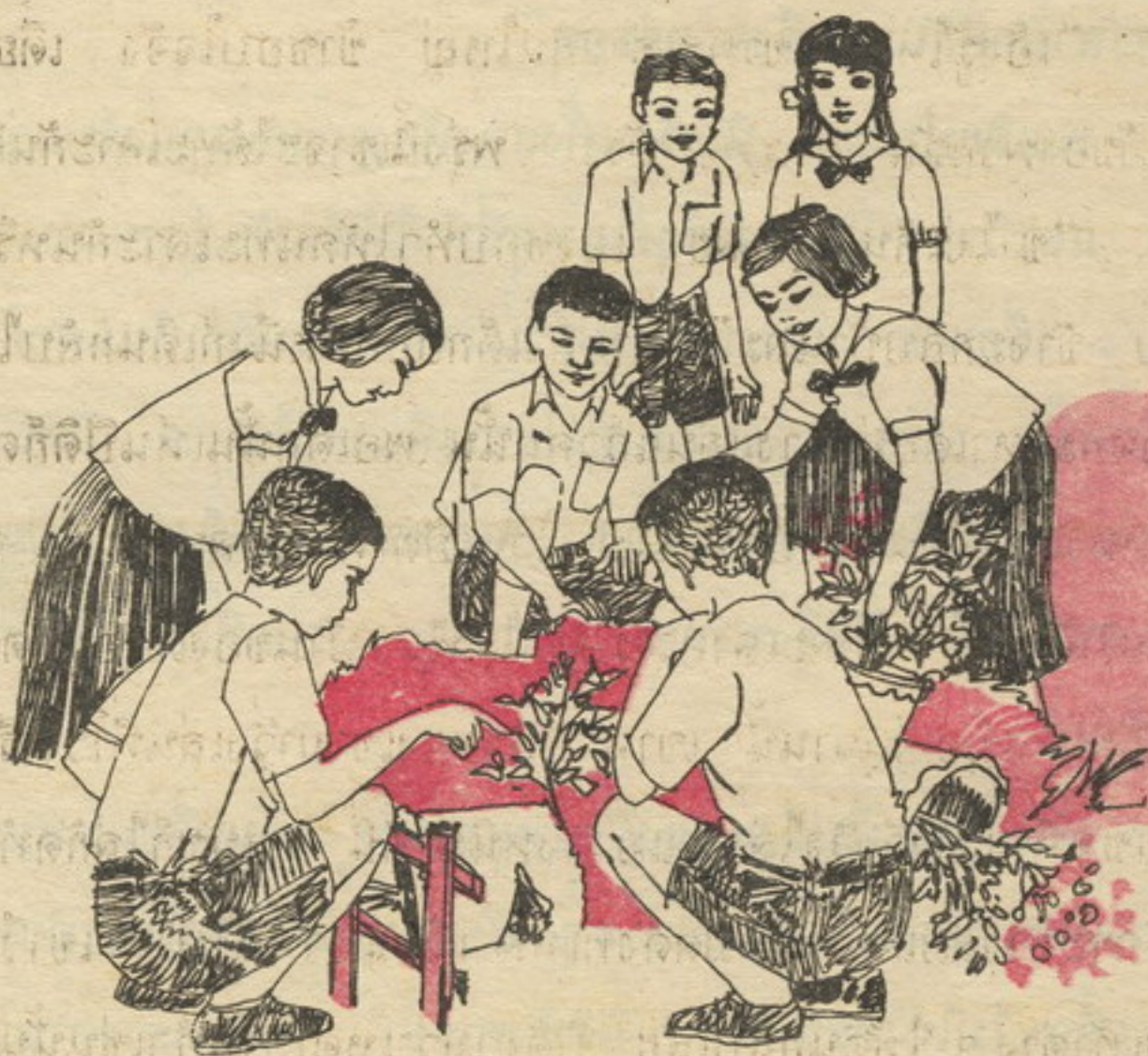
ครูใหญ่กล่าวสรุปว่า “อย่าให้เรื่องเพียงเล็กน้อย เป็นเครื่อง
ทำลายความสามัคคี ควรไตร่ตรองให้ถ่องแท้ โรงเรียนของเราต้องการ
ให้นักเรียนรักใคร่สามัคคีกัน ประเทศชาติของเราก็ต้องการให้ประชาชน
รักใคร่สามัคคีกัน เราจึงจะอยู่รอด”

พอเลิกประชุม นักเรียนทั้งสองห้องบางคนมานั่งจับกลุ่มอภิปราย
กัน และวิพากษ์วิจารณ์ถึงต้นเหตุที่ทำให้พืชพันธุ์งานเกษตรของชั้น
ป. ๕/๑ เสียหาย แต่บางคนไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด มี
นักเรียนชั้น ป. ๕/๑ คนหนึ่งยังโกรธเคืองอยู่ไม่หาย ปิติสังเกตเห็น
จึงพยายามพูดให้เขาหายขุ่นเคือง แต่เขาก็ยังใจแข็ง ไม่ยอมรับฟัง
เหตุผลของปิติ ปิติจึงชวนเขาไปตรวจดูร่องรอยที่แปลงฝึกงานเกษตร
อีกครั้งหนึ่ง

เด็กทั้งสองไปถึงแปลงฝึกงานเกษตร เห็นเพื่อนหลายคนกำลัง
สำรวจดูตามพื้นดิน แต่ร่องต่าง ๆ สับสนเหมือนงูจะอำพรางหรือ
กลบเกลื่อนไม่ให้ใครจับได้ ปิตินั่งคุกเข่า ก้มลงมองตามใบไม้และ
กระถาง เพื่อน ๆ ก็ทำตาม ต่างคนนั่งเงี่ยบพยายามเพ่งมองอย่างถี่ถ้วน

“มีขนอะไรก็ไม่รู้หลุดอยู่ตรงนี้กระจุกหนึ่ง” เพื่อนคนหนึ่งร้องบอก ปิติและคนอื่น ๆ เข้าไปดู เห็นขนสีดำสลับขาวกระจุกหนึ่งติดอยู่ที่หนามกุหลาบ ปิติก็มองมองจนชิดก็สันนิษฐานว่า ต้องเป็นขนสุนัขหรือขนแมวแน่นอน หนามกุหลาบนั้นอยู่ที่กิ่งต่ำ ๆ เขาจึงแน่ใจว่าเป็นขนแมวมากกว่าขนสุนัข

“คงจะเป็นขนหมา” เพื่อนคนหนึ่งออกความเห็น “มันคงมากัดกันอยู่แถวนี้ จึงทำให้ต้นไม้ของเราหักล้มระเนระนาด”

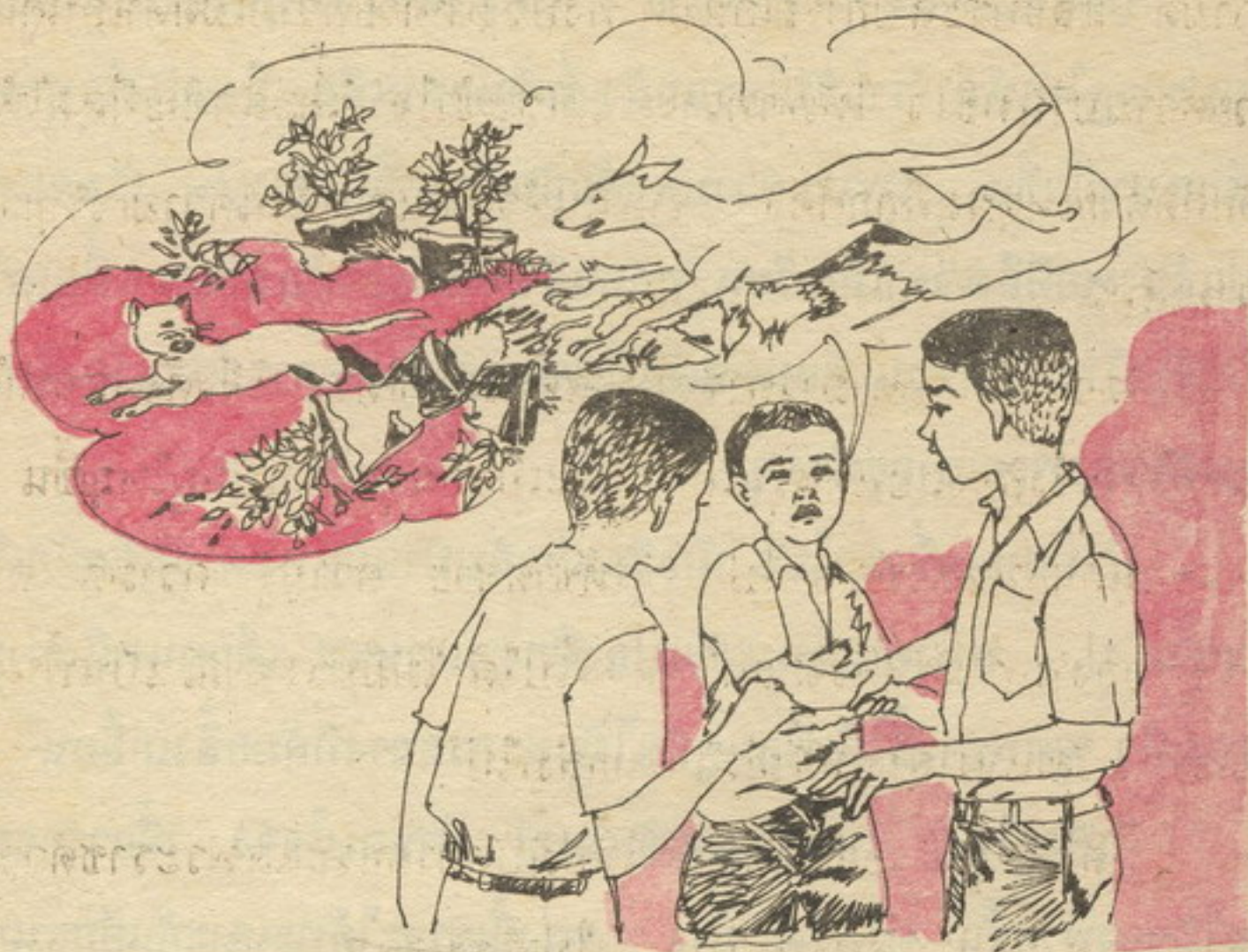

ปิติและเพื่อน ๆ เห็นด้วย แต่สงสัยว่าเหตุใดจึงไม่มีรอยของ
มันปรากฏให้เห็น รวากับใครกำลังเขี่ยดินกลบเสีย ถึงอย่างไรทุกคนก็
รู้สึกสบายใจขึ้น เพราะความสงสัยนักเรียนชั้น ป.๕/๒ เริ่มจะหมด
ไปแล้ว พอถึงเวลาเลิกเรียน ทุกคนจึงกลับไปห้องเรียน เพื่อเตรียม
ตัวกลับบ้าน ปิติชวนเพื่อนคนเดิมไปชুমคอยดูเหตุการณ์ที่แปลงฝึกงาน
เกษตรของพวกเขาอยู่ห่าง ๆ

ประมาณครึ่งชั่วโมง นักเรียนก็กลับบ้านกันหมด มีเด็กนักเรียน
ชายชั้น ป.๑ สองคนเดินมาที่แปลงฝึกงานเกษตร เด็กคนหนึ่งท่าทาง
แก่นแก้ว พุดพลางชี้ให้เพื่อนดูต้นไม้และกระถางที่ล้มกลิ้งเกลื่อน

“เอ็งรู้ไหม เขาทะเลาะกันใหญ่ ข้าชอบใจจัง เดี่ยวข้าจะทิ้ง
ต้นไม้ของพวกชั้น ป.๕/๒ บ้าง พรุ่งนี้เขาจะได้ทะเลาะกันอีกสนุกดี”

“ข้าไม่เห็นสนุกเลย เอ็งชอบทำให้คนทะเลาะกันหรือ ข้าไม่
ชอบ ข้าจะกลับบ้านละ” ว่างแล้วเด็กอีกคนหนึ่งก็เดินกลับไป ปิติจึง
รีบออกมาหาเด็กท่าทางแก่นแก้วคนนั้น พอเด็กนั้นเห็นปิติก็ตกใจทำท่า
จะวิ่งหนี เพื่อนของปิติจึงจับตัวไว้ ปิติพูดจาปลอบโยน จนเด็กเกิด
ความรู้สึกวางใจ และเล่าความจริงให้ฟัง บ้านของเขายู่ที่ตลาดใกล้ ๆ
โรงเรียน เมื่อเย็นวานนี้ เขาพาสุนัขของเขามาวิ่งเล่นที่โรงเรียน สุนัข
ของเขาเห็นแมวจึงวิ่งไล่ แมววิ่งหนีมาที่นี้ สุนัขก็ไล่กัดทำให้ต้นไม้
และกระถางล้มแตกไปหมดดังที่เห็น เมื่อแมวหนีไปได้ เขาจึงใช้ไม้เขี่ย
รอยเท้าต่าง ๆ ให้ดินกลบเสีย ปิติถามว่าเหตุใดจึงทำเช่นนั้น เขาตอบ
ว่า เขากลัวภารโรงจับได้ เพราะภารโรงเคยเห็นเขาพาสุนัขมาวิ่งเล่น

เสมอ ปิติจึงกล่าวตักเตือนด้วยวาจาที่ไพเราะว่า “น้องเอ๋ย การทำให้คนโกรธเคืองกันนั้นไม่ใช่สิ่งที่น่าทำ เพราะจะเกิดการแตกความสามัคคีกันทำให้ทุกคนเดือดร้อน ในที่สุดน้องก็ต้องเดือดร้อนด้วย พรุ่งนี้ขอให้น้องไปเล่าความจริงให้พวกพี่ฟัง จะได้หายโกรธเคืองกัน” เด็กนั้นรับคำอย่างเต็มใจ เพื่อนของปิติจึงปล่อยตัวให้กลับบ้าน เขาทั้งสองรู้สึกโล่งอกที่เรื่องลงเอยด้วยดี

ปิติเคยอ่านกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งประทับใจเขาอย่างไม่มีวันลืมเลือนเลยว่า “ผู้ที่เกิดก่อน ผ่านชีวิตมาก่อน ต้องสงเคราะห์ผู้เกิดตามมาภายหลัง ด้วยการถ่ายทอดความรู้

ความดี และประสบการณ์อันมีค่าทั้งปวงให้ด้วยความเมตตาเอ็นดูและ
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้เขาทราบ ให้เขาเข้าใจ และสำคัญที่สุดให้เขารู้จักคิดด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง จนเห็นด้วยตนเองได้ในความเจริญและความเสื่อม

โดยนัยนี้ บิดามารดาจึงต้องสอนบุตรธิดา พี่จึงต้องสอนน้อง
คนรุ่นใหญ่จึงต้องสอนคนรุ่นเล็ก และเมื่อคนรุ่นเล็กเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จึง
ต้องสอนคนรุ่นหลังต่อ ๆ ไป ไม่ให้ขาดสาย ความรู้ ความดี ความ
เจริญงอกงามทั้งมวลจึงจะแผ่ไพศาลไปได้ ไม่มีประมาณ เป็นพื้นฐาน
ของความวัฒนาผาสุกอันยั่งยืนในโลกสืบไป”

ปิติรู้สึกภูมิใจอย่างยิ่งที่เขาได้ปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสนี้
แล้ว และจะยึดถือปฏิบัติต่อไปอย่างไม่เสื่อมคลาย

แบบฝึก

๑. ภาษาไทยนิยมใช้คำซ้อนที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน ทำให้ฟังไพเราะ
และมีความหมายดีกว่าใช้คำธรรมดา

ฝึกอ่านและสังเกต

เคารพ	-	เคารพนบถนอบ	ขับไล่	-	ขับไล่ไสส่ง
โกรธ	-	พิโรธโกรธเคือง	หมายมั่น	-	หมายมั่นปั้นมือ
ระแวง	-	ระแวงแคลงใจ	พเนจร	-	ซัดเซพเนจร

๒. คำที่ใช้ ศ ข ต้องอ่านเขียนบ่อยๆ จึงจะจำได้

ฝึกอ่านและสังเกต

ประกาศกิตติศัพท์	ประเทศรับศัตรูภัย
พิศดูมีเลศนัย	ทั่วทุกทิศมิตรไพศาล
ทุกทิศโทรทัศน์	เทศบาลจัดนิทรรศการ
ทรยศต้องขึ้นศาล	เสียศักดิ์ศรีไม่ดีหนา
ฤาษีผู้สันโดษ	ได้ข่าวโจชโฆษณา
เตือนศิษย์ให้รักษา	ทั้งเขษจากษัตริย์พลัน
มนุษย์ประทุษร้าย	โทษพิชทายทรรษาครัน
เกษตรช่วยป้องกัน	เป็นพิเศษชั่วชนชา

๓. คำที่เป็นสำนวน มักจะนำความจริงจากเหตุการณ์ หรือเรื่องราว
อย่างหนึ่ง มาใช้เปรียบเทียบความหมายกับการกระทำที่คล้ายคลึงกัน
การเลือกความหมายของคำ ต้องพิจารณาให้ตรงกับเนื้อเรื่อง

ฝึกอ่านและสังเกต

หุบเขา เปรียบเหมือนของเบา ปลิวไปมาง่าย จึงหมายความว่า
เชื่อคนง่าย

ปากแข็ง เปรียบเหมือนของแข็ง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย จึงหมายความว่า ยืนคำเดิมไม่ยอมเปลี่ยน

มือแข็ง เปรียบเหมือนของแข็ง จึงหมายความว่า ไม่ยอมไหว
ใครง่าย ๆ

โล่งอก เปรียบเหมือนหายใจคล่อง รู้สึกปลอดภัยในอก จึง
หมายความว่า 'ไม่หวั่น' 'ไม่กังวล'

ทำไขหู เปรียบเหมือนเปิดหูทั้งสองข้าง เสียงผ่านตลอด จึง
หมายความว่า "ไม่ได้ยิน หรือทำเป็นไม่ได้ยิน"

๔. คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง บางคำมีความหมายอย่างเดียวกัน
หรือคล้ายกัน ต้องเลือกใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับบุคคลโอกาส
หรือเนื้อเรื่อง

ฝึกอ่านและสังเกต

๔.๑ คำเดี่ยวที่มีความหมายหลายอย่าง

แปลง - เปลี่ยนแปลง ดัดแปลง แปลงกาย แปลงผัก

๔.๒ คำที่มีความหมายเหมือนกัน

หมา - สุนัข หัว - ศีรษะ ทะเลาะ - วิวาท

๔.๓ คำที่มีความหมายคล้ายกัน

เร็ว - ด่วน ประกวด - แข่งขัน

ข้าศึก - ศัตรู ประกาศ - โฆษณา

๕. คำสามัญเมื่อจะใช้เป็นคำราชาศัพท์ อาจใช้คำว่า “พระราช” หรือ “ทรง” นำหน้า

ฝึกอ่านและสังเกต

คำสามัญ

คำราชาศัพท์

บิดา	พระราชบิดา	(นำหน้าคำนาม)
บุตร	พระราชบุตร	(นำหน้าคำนาม)
ประสงค์	พระราชประสงค์	(นำหน้าคำกริยา)
ยกกองทัพ	ทรงยกกองทัพ	(นำหน้าคำกริยา)
ทราบ	ทรงทราบ	(นำหน้าคำกริยา)
แก่งัดทำ	ทรงแก่งัดทำ	(นำหน้าคำกริยา)
เห็นว่า	ทรงเห็นว่า	(นำหน้าคำกริยา)
รับไว้	ทรงรับไว้	(นำหน้าคำกริยา)

๖. การอ่านเรื่องต่างๆ อาจจับใจความ หรือรู้ถึงน้ำเสียง และอารมณ์
ของตัวละครได้จากเครื่องหมายและวิธีเขียน

ฝึกอ่านและสังเกต

“เมื่อเรายังไม่รู้ต้นสายปลายเหตุก็อย่าเพิ่งด่วนตัดสินใจเพราะ
ความเข้าใจผิด ทำให้เกิดการแตกความสามัคคี....” เป็นข้อความ
เชิงแนะนำ ตักเตือน หรือสั่งสอน

“คงจะเป็นชนหมา” กล่าวลอยๆ อย่างสงสัย เชิงขอความ
เห็น เวลาอ่าน ออกเสียงธรรมดาเพราะไม่ใช่คำถาม

“ใครทำกระถางของฉันแตก?” ถามด้วยความสงสัย

“ใครทำกระถางของฉันแตก!” พูดด้วยความโมโห

“เรียนจบครบบทนี้ ถึงสิ้นปีการศึกษา

วีระมานะลา

แต่มานี้และชู่ใจ

ปิติเพชรจันทร์

มีจากจรไปที่ไหน

เพื่อนเพื่อนอย่าห่างไกล

เปิดอ่านบ้างเหมือนอย่างเคย”

กล่าวแสดงขอร้องและเชิญชวน

๗. ภาษาไทยเรียนง่ายและมีความไพเราะ เป็นภาษาประจำชาติไทย
นักเรียนเป็นคนไทยต้องช่วยกันรักษาไว้

นักเรียนรู้ไว้

คำไทยไพเราะ

มีเสียงเสนาะ

เพราะดีหนักหนา

อ่านเขียนเรียนง่าย

ภูมิใจภาษา

ช่วยกันดำรง

ภาษาไทยนี้

เราใช้สื่อสาร

อย่าให้เสื่อมสูญ

ทั้งพูดทั้งเขียน

อย่าให้เฉไฉ

สบายอุรา

ชาติไทยเราดี

จงรักศักดิ์ศรี

จักต้องเทิดทูน

ฟังอ่านเพิ่มพูน

เอกลักษณ์ไทย

หากเพียรใส่ใจ

ต้องมั่นอย่าเอย

คำประพันธ์ในหนังสือเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่ม ๒

- บทที่ ๑๒ เกียรติศักดิ์นักรบไทย จากกษัตริยานุสรณ์ พระนิพนธ์ของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- บทที่ ๑๔ กรรมของนายประกัน บทประพันธ์ของ นางรัชนี ศรีไพรวรรณ
- บทที่ ๑๖ คีตกกลาง จากเรื่องสามกรุง พระนิพนธ์ของพระราชวรวงศ์เชอ
กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
- บทที่ ๑๗ ราชารู้ชอบเรื่องโกหก บทประพันธ์ของเด็กหญิงจิตติพร
พลอยดี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

หนังสืออ่านนอกเวลา

หนังสือส่วนนี้เป็นส่วนที่ให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน นักเรียนจะใช้เวลาว่างตอนใดอ่านก็ได้ จะอ่านจบในคราวเดียว หรืออ่านหลายครั้งจึงจบก็ได้ เมื่ออ่านจบแล้วให้ทำกิจกรรมท้ายเรื่องด้วย

การให้นักเรียนอ่านหนังสือนอกเวลานี้ก็เพื่อให้ได้อ่านเรื่องที่สนุกสนานเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน นักเรียนจะได้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าเดิม และฝึกฝนตนเองให้สนใจอ่านหนังสืออยู่เสมอ แม้เมื่อการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนเสร็จสิ้นไปแล้วก็จะได้มีนิสัยรักการอ่านติดตัวอยู่ เพราะการอ่านทำให้มีความรู้ ความคิด มีความเฉลียวฉลาด ทนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ นักเรียนจึงต้องฝึกฝนตนเองให้รักการอ่านจนติดเป็นนิสัย

การผจญภัยของผ้าขี้ริ้ว

บทนำเรื่อง

เรื่องการผจญภัยของผ้าขี้ริ้วนี้ เด็กหญิงกฤษณา จิตรอารี และ เด็กชายไวภูณัฐ มโนรัตน์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ โรงเรียน สาริตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้เขียนเรื่องและวาดภาพ ประกอบ เป็นเรื่องที่ชนะการประกวดรางวัลดีเด่นประเภทเรื่องสั้น และนิทาน ในงานสัปดาห์เยาวชนนักเขียน ระดับประถมศึกษา ที่กรม วิชาการร่วมกับสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรม- ราชูปถัมภ์ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ ผลงาน เรื่องนี้ แสดงให้เห็นความสามารถของเยาวชนไทย ในการจัดทำหนังสือ สำหรับเด็กที่มีเนื้อหาและภาพวาดประกอบ อันเหมาะสมกับความ ต้องการอ่านของผู้อ่านคือเยาวชนในวัยเดียวกัน การที่เลือกเรื่องและผู้เขียน และผู้วาดเป็นเยาวชนวัยเดียวกับผู้อ่านนี้ ก็เพื่อเป็นแนวทางและเป็น เครื่องส่งเสริมกระตุ้นให้เยาวชนอื่น ๆ เกิดความสนใจอยากแสดง ความสามารถในการประพันธ์เช่นนี้บ้าง และเมื่อได้ทดลองความ สามารถนี้หลาย ๆ ครั้ง ก็จะเป็นแนวทางนำไปสู่การเป็นนักเขียนเรื่อง และวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กต่อไปในอนาคต

การผจญภัยของผ้าขี้ริ้ว

สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ แหม! ฉันรู้สึกอายจังเลยล่ะ แต่ก็มีคาม

ยินดีมากที่ได้มาเล่าเรื่อง
ของฉันให้เพื่อน ๆ ฟัง
ไม่ต้องถามหรอกค่ะว่า
ฉันเป็นใคร เพราะฉัน
กำลังจะบอกเพื่อน ๆ
อยู่นี่ไงล่ะว่า ฉันคือ
“ผ้าขี้ริ้ว” ไม่ต้องให้

คำจำกัดความมากมายอะไรหรอกนะคะกับคำว่า “ผ้าขี้ริ้ว” เพราะ
เพื่อน ๆ คงรู้จักกันดีทุกคน และยังคงใช้พวกพี่น้องของฉันเช็ดข้าวของ
ต่าง ๆ ด้วยใช่ไหมล่ะคะ ?

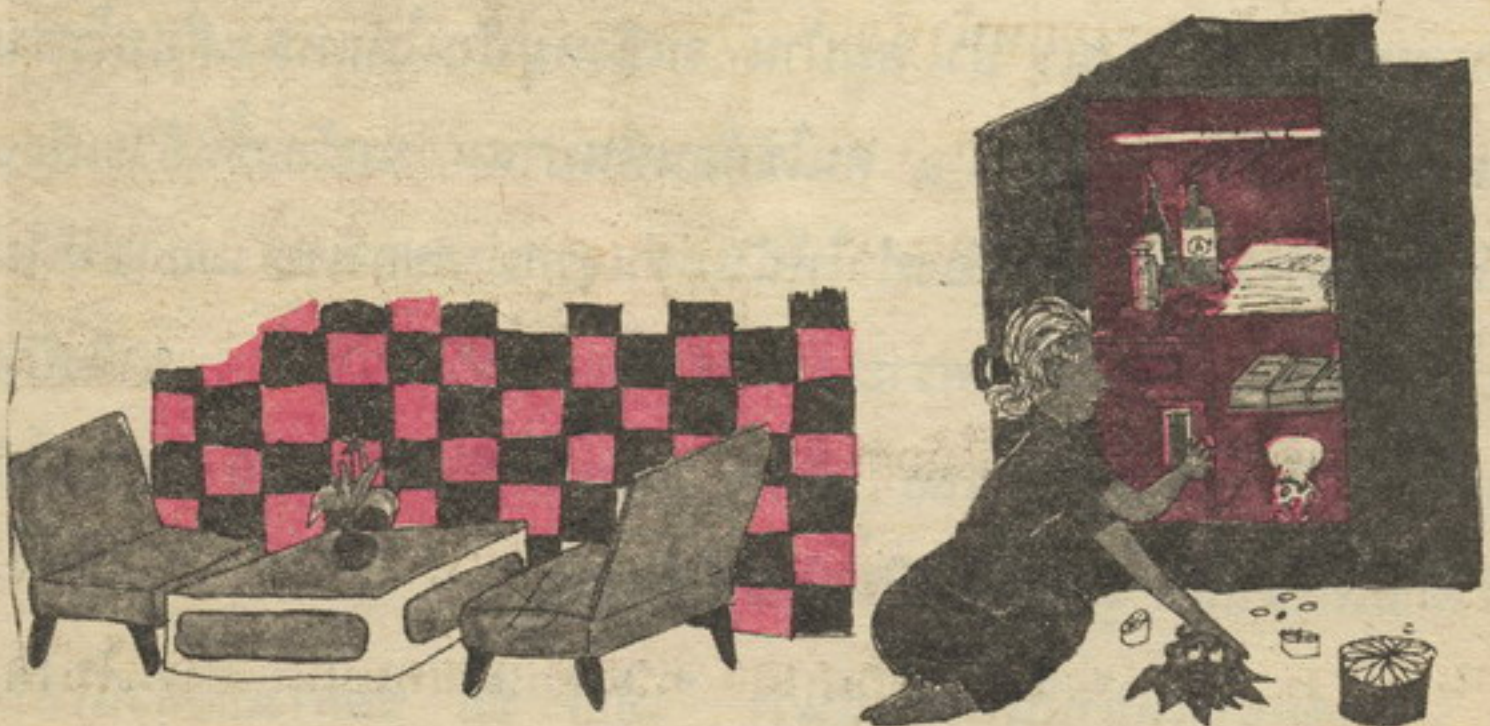
วันนี้ฉันนอนอยู่หน้าห้อง
น้ำในคฤหาสน์ของนายกเทศมนตรี
(ขอใช้คำว่าคฤหาสน์เถิดนะคะ
มันโก้ดี)

แต่เดิมนะ ฉันไม่ได้อยู่ที่นี้หรอกค่ะ ฉันเป็นกางเกงของเด็กชาย
เล็ก ๆ คนหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่งแถวชานเมือง
ต่อมาสัก ๒ ปีเห็นจะได้ ฉันก็แก่ลง และเด็กชายคนนั้นก็ใส่ฉันไม่ได้
อีกแล้ว รวมทั้งเขาก็ไม่มีน้องเสียด้วยสิ ฉันก็เลยต้องแปรสภาพลงมา

เป็นผ้าชีร่ว แหม! เดิมฉันเป็น “คน” รักความสะอาดเสียด้วยซี ฉันจึงไม่ค่อยอยากจะเช็ดฝุ่นอันเปรอะเปื้อนอยู่ตามฝาผนัง หรือเช็ดคราบกาแฟที่หกลงบนโต๊ะเสียเลย แต่.....บัดนี้ ฉันรู้สึกยินดีมากทีเดียวที่ฉันได้เป็นผู้รักษาความสะอาดตามที่ต่าง ๆ และสิ่งของภายในบ้าน ประโยชน์ของฉันมิได้ลดน้อยลงไปกว่าการที่ฉันเป็นทางเกงแต่เดิมเลย แต่ฉันก็ยังเป็นสิ่งที่ “สกปรก” ตามความคิดของคนอื่นอยู่นั่นเอง ทั้ง ๆ ที่ฉันช่วยให้บ้านของเขาและสิ่งต่าง ๆ ในบ้านสะอาดน่ามองดูแท้ ๆ เขาคงจะชมฉันมากกว่าที่จะมาว่าฉันเป็นสิ่งที่ “สกปรก” เสียอีก

วันหนึ่งคนใช้รื้อตู้เก่า ๆ แล้วนำฉันไปเช็ดสิ่งต่าง ๆ ที่รื้อออกมา มีทั้งตลับขี้ผึ้งเก่า ๆ กล่องรูป เหรียญสตางค์แดง โอ๊ย! ยังมีอีกเยอะแยะ วันนั้นฉันก็เลยสกปรกมาก คนใช้จึงนำฉันไปซักและตากฉันไว้ที่ราวตากผ้า โดยไม่ได้ใช้ไม้หนีบหนีบฉันไว้

สักครู่ก็มีลมกรรโชกมาอย่างแรง ฉันจึงปลิวมาติดที่กิ่งไม้ ฉันติดอยู่ที่นั่นทั้งวันเลย

แล้ววันรุ่งขึ้น ก็มีนกตัวหนึ่งบินมาคาบฉันไป คงจะเอาฉันไปรอรังของเขากระมัง เฮ้อ! ค่อยยังชั่วหน่อย นี่ฉันจะได้ “บำเพ็ญ” ประโยชน์อันแปลกประหลาดอีกแบบหนึ่งแล้ว

แต่แล้ว.....ว้า! เรื่องของ ฉันมี....แต่...อยู่เรื่อยเลย แต่แล้ว.....มีนกอีกตัวหนึ่งบินมาแล้ว แย่งฉันกับนกตัวเก่า ทั้งสองแย่งฉันอยู่ตั้งนานแน่ะ ในที่สุด....ตัว ของฉันก็ขาดผิงออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งของฉัน ซึ่งเป็นส่วน

เล็ก ๆ ติดไปกับนกตัวใหม่ อีกส่วนหนึ่งติดไปกับนกตัวเก่า นกตัวเก่าบินคาบฉันผ่าน ทุ่งนา ป่า หมู่บ้าน จนถึงหมู่บ้านในแหล่งเสื่อมโทรมแห่งหนึ่ง มีเด็กชาย ๒ - ๓ คนใช้ก้อนหินปาดอก นกร้องขึ้นด้วยเสียงอันดัง การที่นกอาปากร้องทำให้ฉันหล่นจากปากของเขา และเขาก็ไม่สามารถจะแย่งฉันคืนได้เพราะเด็กเหล่านั้นตะครุบฉันไว้ เขาจึงบินหนีไป ฉันสงสัยเขาจึงเลย เด็ก ๆ พวกนี้ใจร้ายจริงหนอ เขาไม่ได้ทำร้ายใครสักนิด ยังใช้ก้อนหินปาเขาได้ลงคอ

เด็กชายเหล่านั้นพูดถึงฉันว่า “เฮ้ย! ชัย ขอกางเกงตัวนี้ให้ข้าเถอะ ข้าจะเอาไปให้แม่ข้าซอมให้น้องข้าใส่” เด็กชายคนหนึ่งซึ่งไม่ได้

สวมเสื้อ แต่สวมกางเกงสีน้ำเงินซึ่งเปื้อนฝุ่นและถ่านจนสีติดจะดำไป
 ทุกที่พูดขึ้น “มันจะดีเหรออ เดช ข้าก็ช่วยปานกเหมือนกันนา”
 เด็กชายที่ชื่อชัยพูด “ให้เดชไปเถอะชัย ให้น้องเดชมั่นใส่” เด็กชาย
 อีกคนหนึ่งซึ่งทำทางเป็นหัวโจกและอายุมากที่สุดพูด “ขอบใจมากนะ
 พี่ก้อง” เดชพูด แล้วเดชก็นำฉันเดินไปตามสะพานไม้เก่า ๆ ใต้สะพาน
 เป็นน้ำเน่าสีดำ ส่งกลิ่นเหม็นคloy และแล้ว....เดชก็มาหยุดที่บ้าน ซึ่ง
 มีลักษณะเป็นเพิงพักเล็ก ๆ เขาก้าวเข้าไปในบ้าน เรียกแม่ให้ดูกางเกง
 อย่างยินดีว่า “แม่ ดูกางเกงตัวนี้ซี เดชเก็บมาให้” “ให้แดงใส่หรือ
 ลูก” แม่พูดพลางใช้มือผอม ๆ ลูบศีรษะของเดชเบา ๆ อย่างรักใคร่
 แล้วหยิบกางเกงมาดู “แล้วแม่จะซ่อมตรงที่ขาดให้ ขอบใจเดชมาก”
 แล้วแม่ของเดชก็ใช้เศษผ้าเก่า ๆ ผืนเล็ก ๆ มาปะที่ตัวฉัน ฉันไม่ชอบ
 ตรงที่ปะนี้เสียเลย ดูไม่ใช่ตัวของตัวเอง มันเป็นผ้าเก่า ๆ สีซีด ๆ แต่
 ก็ยังดีที่มันช่วยให้ฉันไม่ขาดเป็นรูโหว่อีกแล้ว

แดง น้องของเดชใส่ฉันเสมอ ดูจะถูกใจเขายิ่งนัก เป็นผลให้
 ฉันพลอยดีใจไปด้วย

แต่แล้ว...วันหนึ่งแดงไม่ได้ใส่ฉันอยู่ เขาใส่กางเกงตัวเก่า ส่วน
 ฉันกองอยู่กับกองเสื้อผ้า วันนั้นแดงคงหิวจึงอแง และแม่ก็ไม่อยู่เสีย
 ด้วย ฉันก็ช่วยอะไรไม่ได้ แแดงตรงมารื้อกองเสื้ออย่างอารมณ์ไม่ดี ไม่
 มีใครอยู่ ไม่มีใครห้ามแดงเลย ขณะนี้แดงเหมือนช้างที่กำลังตกมันไม่
 มีใครห้ามได้ ฉันถูกแดงปาออกมาทางหน้าต่างโดยแรงและตกลงไปใน
 น้ำคร่ำสีดำ ว้า! ฉันไม่ชอบกลิ่นน้ำคร่ำเสียเลย ฉันลอยตามน้ำคร่ำ

ไปเรื่อย ๆ แล้วลอดได้สะพาน เวลานี้เองที่ฉันสังเกตเห็นว่ามีสิ่งต่าง ๆ ลอยอยู่ในน้ำมากมาย มีถุงพลาสติก หลอดกาแฟ ร่องเท้า ท่อนไม้ กระป๋องล้นจี และสิ่งอื่น ๆ อีกมากมาย สภาพของฉันบัดนี้ ไม่เป็น

ทางเก่งอีกแล้ว ฉันลอยอยู่ในน้ำคร่ำตั้งเกือบ 1 สัปดาห์ ฉันจึงมาเกยฝั่ง ที่นั่นมีขยะมากมาย กองโตจนดูเหมือนภูเขาขยะขนาดย่อม ๆ กลิ่นน้ำเน่าเหม็น ๆ ก็ไม่ค่อยถูกกับฉันอยู่แล้ว ยิ่งมาพบกับกลิ่นขยะ ฉันยิ่งแย่ใหญ่ ตอนนี้ฉันเป็นผ้าสีดำน ๆ ตัวมีกลิ่นเหม็น ๆ ฉันไม่ชอบเลย

วันต่อมา ดวงอาทิตย์ทอแสงอ่อน ๆ ฉันลืมตาขึ้น รู้สึกว่า ตัวชุ่มไปด้วยน้ำค้างในยามเช้า แต่ไม่นานนัก...หยาดน้ำค้างเหล่านั้นก็ระเหยไปจนหมดและตัวฉันก็เริ่มแห้ง...จนแห้งสนิท เทียง...แสงแดดร้อนแรงจนตัวฉันแทบสลายลงไปเป็นจุณ ยามนี้ อากาศร้อนอบอ้าวจริง ๆ “ถ้ามีลมพัดมาสักวูบหนึ่งก็จะดีทีเดียว” ฉันคิด “ฉันจะได้คลายร้อนและถ้าลมพัดแรง ๆ ฉันก็อาจจะได้ไปจากที่นี่” ยามเย็น...อากาศเย็นขึ้น ฉันรู้สึกสดชื่น ความร้อนและอบอ้าวในเวลาเที่ยงหายไปหมด ไม่นานนักก็มีเด็กหญิงเล็ก ๆ คนหนึ่งเดินมาที่กองขยะ เมื่อเธอเห็นฉัน

เธอก็ก้มลงเก็บจันขึ้นมาจากนั้น
เธอก็เดินไปที่กองขยะค้นหาถุง
พลาสติก และเศษผ้าจนเนื้อตัว
สกปรก ไกล่ค้ำ...เธอจึงหยุดเก็บ
แล้วเดินออกไปจากที่นั่น

เธอพาจันมาถึงบ้านเล็ก ๆ
หลังหนึ่ง ตั้งอยู่อย่างโดดเดี่ยว
ห่างจากบ้านหลังอื่น ๆ เมื่อเธอ
เปิดประตูบ้าน จันแลเห็นหญิงสาว

ค่อนข้างสวยคนหนึ่งกำลังรีดผ้าอยู่ ผ้าที่รีดนั้นเป็นผ้าผืนเล็กที่เย็บริมอย่าง
เรียบร้อย จันดูก็รู้ว่ามันเป็นเศษผ้า แต่การเย็บริมผ้าอย่างเรียบร้อยทำให้
ผ้านั้นดูมีค่าขึ้น เด็กหญิงวางของที่เธอเก็บมาไว้ข้างฝาผนัง หญิงสาว
หันมามองเด็กหญิงแล้วกล่าวว่า “ขอบใจมากจะปิ่น ลูกไปอาบน้ำ
อาบทำเสียก่อนเถอะ ดูซิมอมแมมจังเลย” ปิ่นเดินไปข้างในเพื่ออาบน้ำ

ฉันสอดสายตาไปรอบ ๆ บ้าน ก็แลเห็นกองถุงพลาสติกขนาดต่าง ๆ กันตั้งอยู่ ฉันจึงพอเดาได้ว่า ปีนมีอาชีพขายถุงพลาสติกและผ้าที่แม่กำลังรีด ส่วนคนที่ซื้อจะเอาไปทำอะไรก็แล้วแต่ ฉันนอนอยู่ข้างฝาผนังนั้นทั้งคืน เพราะปีนกับแม่ไม่ได้ย้ายฉันไปไว้ที่อื่น

รุ่งเช้า ปีนและแม่ช่วยกันซักผ้าที่ปีนเก็บมาและมีฉันรวมอยู่ด้วย ปีนกับแม่ซักผ้าอย่างสะอาด ทำให้ฉันสะอาดขึ้น แต่ยังไม่สะอาดทีเดียว นัก แม่จึงบอกปีนว่า “ผ้าผืนนี้อย่าขายเลยนะลูก ยังไม่สะอาดดี เอาไว้ทำผ้าขี้ริ้วใช้ที่บ้านของเราก็แล้วกัน” “จ๊ะแม่” ปีนตอบ ตั้งแต่นั้นมา ฉันก็เป็นผ้าขี้ริ้วอยู่ที่บ้าน ส่วนผ้าอื่น ๆ ปีนก็เอาไปขายทุกวัน แต่ระยะนี้เป็นระยะเศรษฐกิจฝืดเคือง ปีนจึงขายผ้าไม่ได้เลย แม้จะขายถุงพลาสติกได้บ้าง แต่เงินที่ได้มาก็พอใช้สำหรับค่าอาหารไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น แม่ของปีนเห็นไม่ได้การ จึงคิดจะออกไปหางานทำนอกบ้าน แต่โชคไม่ช่วยแม่เลย แม่ออกหางานวันแล้ว..วันเล่าจนเป็นสัปดาห์แม่ก็ยังไม่ได้งาน ฉันก็ได้แต่อวยพรขอให้แม่ได้งานทุกครั้งที่แม่ออกจากบ้าน

วันหนึ่ง....แม่กลับมาจนคำ แต่พอเข้ามาในบ้าน แม่แสดงอาการ
ดีใจแทนอาการเซื่องซึมเมื่อแม่ไม่ได้งาน “แม่คงได้งานแน่ ๆ” ฉันนึก
ในใจ และก็เป็นอย่างจริง แม่บอกให้ปิ่นเก็บของและพูดว่า “แม่ได้งานเป็น
คนใช้ที่บ้านนายท้าว ลูก ถึงแม้จะเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยแต่ก็สุจริต” ฉันก็
เห็นด้วยกับแม่

จากนั้น...แม่และปิ่นก็ย้ายไปอยู่บ้านนายท้าวเทศมนตรี โดยขน
ข้าวของทั้งหมดไปไว้ที่บ้านนายท้าวเทศมนตรี ปิ่นเอาฉันไปด้วย นี่แหละ
ฉันถึงได้มาอยู่ที่นี่....

กิจกรรม

๑. ศึกษาคำและข้อความในเรื่อง

คำจำกัดความ	ข้อความที่เป็นความหมายของคำต่าง ๆ
คฤหาสน์	เรือนที่กว้างใหญ่ สวยงาม มีสง่า
นายท้าวเทศมนตรี	หัวหน้าผู้บริหารงานในเขตเทศบาล
หมู่บ้านจัดสรร	หมู่บ้านที่จัดขึ้นเพื่อขายทั้งตัวบ้านและที่ดินให้ แก่ผู้ประสงค์จะอยู่อาศัย
ไม้หนึบ	สิ่งที่หนึบผ้าให้ติดอยู่กับราว ทำด้วยไม้หรือ พลาสติก
ชานเมือง	พื้นที่นอกตัวเมือง
สตางค์แดง	เงินเหรียญสมัยก่อนทำด้วยทองแดงมีรูตรงกลาง มีค่าอันละ ๑ สตางค์

แหล่งเสื่อมโทรม บริเวณที่อยู่อาศัย ซึ่งสกปรก รกรุงรัง ไม่ถูก
สุขลักษณะ

สีติดจะดำ สีค่อนข้างดำ (สีเกือบจะดำ)

ข้างที่กำลังตกมัน อาละวาด ใครขัดขวางไม่ได้ เหมือนอาการที่
ข้างตัวผู้มีน้ำมันซึมออกตามผิวหนัง ทำให้มี
อาการดูร้าย

น้ำครำ น้ำเน่า สีดำ มีกลิ่นเหม็น

หลอดกาแฟ หลอดกลมเล็ก ใช้ดูดน้ำ

ลิ้นจี่ ผลไม้ชนิดหนึ่ง ผลกลม เปลือกสีแดงมีรส
เปรี้ยว ๆ หวาน ๆ

กระป๋องลิ้นจี่ หมายถึงกระป๋องที่บรรจุลิ้นจี่เชื่อม (ในที่นี้
เป็นกระป๋องเปล่า)

จุด แดงละเอียด

เศรษฐกิจฝืดเคือง การซื้อขายไม่คล่องตัว

๒. บ่อเรื่องการผจญภัยของผ้าขี้ริ้ว

๓. ช่วยกันอภิปรายหาเหตุผลหรือคำตอบของเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ ทำไมในตอนแรก ผู้เขียนจึงกล่าวว่า “แหม! ฉันรู้สีกายจัง
เลยคะ”

๓.๒ เหตุใดผู้เขียนจึงใช้คำว่า “ฉัน” แทน “ผ้าขี้ริ้ว”

๓.๓ อะไรเป็นสาเหตุให้ผ้าขี้ริ้วได้ไปผจญภัย

๓.๔ นกอะไรที่จะสามารถคาบผ้าขี้ริ้วพาบินไปได้ไกล ๆ

๓.๕ คำ แหม! ว้า! เฮ้ย! แสดงความรู้สึกอย่างไร

๓.๖ ถ้าลมพัดแรง ๆ ฉันก็อาจจะได้ไปจากที่นี่” หมายความว่าอย่างไร

๓.๗ “ฉัน” หรือ “ผ้าขี้ริ้ว” มีนิสัยอย่างไร

๓.๘ การผจญภัยของผ้าขี้ริ้วให้ข้อคิดอะไรบ้าง

๔. ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือกิริยาอาการที่มีลักษณะเหมือน “ข้างตกมัน”

๑ เรื่อง

๕. เลือกคำตอบที่คิดว่าถูกต้องแล้วนำไปอภิปรายกับเพื่อน

๕.๑ การเขียนเรื่องการผจญภัยของผ้าขี้ริ้วมีลักษณะอย่างไร

ก. บรรยาย

ข. เล่าเรื่อง

ค. อธิบายเรื่อง

๕.๒ แหม! เดิมฉันเป็น “คน” รักความสะอาดเสียด้วยซี เหตุใด

จึงเขียนคำว่า คน อยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ

ก. เพื่อเน้นว่า ผ้าขี้ริ้วไม่ใช่คน

ข. เพื่อเน้นว่า คนเขียนเป็นคน

ค. เพื่อเน้นว่า คนเขียนพยายามเขียนให้ผ้าขี้ริ้วมีลักษณะเหมือน
คน

๕.๓ “มีทั้งตลับขี้ผึ้งเก่า ๆ กล่องรูป เหรียญสตางค์แดง โอ๊ย! ยังมี

อีกเยอะแยะ” คำ “โอ๊ย!” แสดงความหมายว่าอย่างไร

ก. ถ้าจะบอกให้หมดก็เหนื่อยเพราะมีหลายอย่าง

ข. เหนื่อยมากเพราะถูกคนใช้เช็ดของหลายอย่าง

ค. เจ็บปวดมากเพราะของเหล่านี้นางอยู่บนผ้าขี้ริ้ว

๕.๔ “หัวโจก” ในเรื่องนี้ หมายความว่าอย่างไร

ก. คนที่โตกว่าคนอื่น

ข. คนที่เก่งกว่าเพื่อน

ค. คนที่เป็นหัวหน้า

๕.๕ “เชื่องซึม” มีความหมายตรงกันข้ามกับคำใด

ก. ดีใจ

ข. ลิงโลด

ค. ตื่นเต้น

๖. เขียนเรียงความเรื่อง “การผจญภัยของ.....” ให้เลือกเขียนได้ตามใจชอบ

วันหนึ่ง....แม่กลับมาจนคำ แต่พอเข้ามาในบ้าน แม่แสดงอาการ
ดีใจแทนอาการเซื่องซึมเมื่อแม่ไม่ได้งาน “แม่คงได้งานแน่ ๆ” ฉันนึก
ในใจ และก็เป็นอย่างจริง แม่บอกให้ปิ่นเก็บของและพูดว่า “แม่ได้งานเป็น
คนใช้ที่บ้านนายท้าว ลูก ถึงแม้จะเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยแต่ก็สุจริต” ฉันก็
เห็นด้วยกับแม่

จากนั้น...แม่และปิ่นก็ย้ายไปอยู่บ้านนายท้าวเทศมนตรี โดยขน
ข้าวของทั้งหมดไปไว้ที่บ้านนายท้าวเทศมนตรี ปิ่นเอาฉันไปด้วย นี่แหละ
ฉันถึงได้มาอยู่ที่นี่....

กิจกรรม

๑. ศึกษาคำและข้อความในเรื่อง

คำจำกัดความ	ข้อความที่เป็นความหมายของคำต่าง ๆ
คฤหาสน์	เรือนที่กว้างใหญ่ สวยงาม มีสง่า
นายท้าวเทศมนตรี	หัวหน้าผู้บริหารงานในเขตเทศบาล
หมู่บ้านจัดสรร	หมู่บ้านที่จัดขึ้นเพื่อขายทั้งตัวบ้านและที่ดินให้ แก่ผู้ประสงค์จะอยู่อาศัย
ไม้หนึบ	สิ่งที่หนึบผ้าให้ติดอยู่กับราว ทำด้วยไม้หรือ พลาสติก
ชานเมือง	พื้นที่นอกตัวเมือง
สตางค์แดง	เงินเหรียญสมัยก่อนทำด้วยทองแดงมีรูตรงกลาง มีค่าอันละ ๑ สตางค์

แหล่งเสื่อมโทรม บริเวณที่อยู่อาศัย ซึ่งสกปรก รกรุงรัง ไม่ถูก
สุขลักษณะ

สีติดจะดำ สีค่อนข้างดำ (สีเกือบจะดำ)

ข้างที่กำลังตกมัน อาละวาด ใครขัดขวางไม่ได้ เหมือนอาการที่
ข้างตัวผู้มีน้ำมันซึมออกตามผิวหนัง ทำให้มี
อาการดูร้าย

น้ำครำ น้ำเน่า สีดำ มีกลิ่นเหม็น

หลอดกาแฟ หลอดกลมเล็ก ใช้ดูดน้ำ

ล้นจี ผลไม้ชนิดหนึ่ง ผลกลม เปลือกสีแดงมีรส
เปรี้ยว ๆ หวาน ๆ

กระป๋องล้นจี หมายถึงกระป๋องที่บรรจุล้นจีเชื่อม (ในที่นี้
เป็นกระป๋องเปล่า)

จุน แดกละเอียด

เศรษฐกิจฝืดเคือง การซื้อขายไม่คล่องตัว

๒. บ่อเรื่องการผจญภัยของผ้าขี้ริ้ว

๓. ช่วยกันอภิปรายหาเหตุผลหรือคำตอบของเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ ทำไมในตอนแรก ผู้เขียนจึงกล่าวว่า “แหม! ฉันรู้สึกอายจัง
เลยค่ะ”

๓.๒ เหตุใดผู้เขียนจึงใช้คำว่า “ฉัน” แทน “ผ้าขี้ริ้ว”

๓.๓ อะไรเป็นสาเหตุให้ผ้าขี้ริ้วได้ไปผจญภัย

๓.๔ นอกอะไรที่จะสามารถคาบผ้าขี้ริ้วพาบินไปได้ไกล ๆ

๓.๕ คำ แหม! ว้า! เฮ้ย! แสดงความรู้สึกอย่างไร

๓.๖ ถ้าลมพัดแรง ๆ ฉันก็อาจจะได้ไปจากที่นี่” หมายความว่าอย่างไร

๓.๗ “ฉัน” หรือ “ผ้าขี้ริ้ว” มีนิสัยอย่างไร

๓.๘ การผจญภัยของผ้าขี้ริ้วให้ข้อคิดอะไรบ้าง

๔. ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือกิริยาอาการที่มีลักษณะเหมือน “ข้างตม้น”

๑ เรื่อง

๕. เลือกคำตอบที่คิดว่าถูกต้องแล้วนำไปอภิปรายกับเพื่อน

๕.๑ การเขียนเรื่องการผจญภัยของผ้าขี้ริ้วมีลักษณะอย่างไร

ก. บรรยาย

ข. เล่าเรื่อง

ค. อธิบายเรื่อง

๕.๒ แหม! เดิมฉันเป็น “คน” รักความสะอาดเสียด้วยซี เหตุใด

จึงเขียนคำว่า คน อยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ

ก. เพื่อเน้นว่า ผ้าขี้ริ้วไม่ใช่คน

ข. เพื่อเน้นว่า คนเขียนเป็นคน

ค. เพื่อเน้นว่า คนเขียนพยายามเขียนให้ผ้าขี้ริ้วมีลักษณะเหมือน
คน

๕.๓ “มีทั้งตลับขี้ผึ้งเก่าๆ กล่องรูป เหรียญสตางค์แดง โอ๊ย! ยังมี

อีกเยอะแยะ” คำ “โอ๊ย!” แสดงความหมายว่าอย่างไร

ก. ถ้าจะบอกให้หมดก็เหนื่อยเพราะมีหลายอย่าง

ข. เหนื่อยมากเพราะถูกคนใช้เช็คของหลายอย่าง

ค. เจ็บปวดมากเพราะของเหล่านี้นางอยู่บนผ้าขี้ริ้ว

๕.๔ “หัวโจก” ในเรื่องนี้ หมายความว่าอย่างไร

ก. คนที่โตกว่าคนอื่น

ข. คนที่เก่งกว่าเพื่อน

ค. คนที่เป็นหัวหน้า

๕.๕ “เชื่องซึม” มีความหมายตรงกันข้ามกับคำใด

ก. ดีใจ

ข. ลิงโลด

ค. ตื่นเต้น

๖. เขียนเรียงความเรื่อง “การผจญภัยของ.....” ให้เลือกเขียนได้ตามใจชอบ

เมากลิ่ ลูกหมาป่า

บทนำเรื่อง

เรื่องเมากลิ่ลูกหมาป่านี้ เป็นเรื่องแปลและเรียบเรียงมาจากหนังสือภาษาอังกฤษ (ชุดเดอะเมากลิ่ สตอรี่ส์) ผู้ประพันธ์ คือ รัดยาร์ด คิปลิง เป็นชาวอังกฤษ เกิดที่บอมเบย์ ประเทศอินเดีย คิปลิงเป็นนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่งของอังกฤษ หนังสือเรื่องนี้มีผู้แปลเป็นภาษาไทยหลายสำนวน บางสำนวนได้รับเลือกเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มที่นักเรียนได้อ่านอยู่นี้ได้ย่อมาจากฉบับแปลเป็นภาษาไทยของ “บรรยงก์”

การที่เลือกเรื่องนี้มาให้นักเรียนอ่านเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา เพราะเป็นเรื่องสนุกสนาน นักเรียนจะได้รับความสนุกเพลิดเพลินไปกับเรื่องราวของตัวละคร ซึ่งมีทั้งมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายในป่าใหญ่ ตัวละครเหล่านี้มีทั้งนิสัยดีและเลวปะปนกันไปเหมือนเป็นมนุษย์ธรรมดา เมื่อทำผิดประพฤตชั่วก็จะต้องถูกลงโทษเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ นอกจากนี้เรื่องนี้ยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่าที่ดูเหมือนจะดुर้าย แต่แท้จริงสัตว์ป่าเหล่านี้ มีความรักความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือกันและกันในยามทุกข์ นักเรียนจะได้รับความรู้สึกชื่นชมในมิตรภาพเหล่านี้ และเมื่ออ่านจบแล้วก็อาจจะเกิดความรักฉันมิตรกับหมู่สัตว์ป่านี้ก็ได้ เรื่องราวบางตอนก็ยังสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมของลูกเสือได้เป็นอย่างดี หรือกิจกรรมที่จัดให้

นักเรียนทำหลังจากอ่านเรื่องจบแล้ว ก็มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะ
ในเรื่องการเรียนรู้ภาษาไทยเพิ่มขึ้น

เรื่องแมคลีนี้ มีคำเรียกชื่อที่นักเรียนไม่คุ้นหูอยู่บ้าง จึงได้นำ
คำอ่านของคำชื่อเหล่านี้มาให้นักเรียนใช้อ่าน และคำอ่านนี้ใช้เฉพาะ
หนังสือเล่มนี้เท่านั้น

คำชื่อ	คำอ่าน	คำชื่อ	คำอ่าน
เชียร์คาน	เชีย-คาน	ฟาโอ	ฟา-โอ
จัททันต์	ฉัด-ตัน	เมสซัวร์	เมด-ซัว
บอมเบย์	บอม-เบ	แมคลี	เมา-คลี
บันเดโอ	บัน-เด-โอ	รัดยาร์ดคิปลิง	รัด-ยาด-คิบ-ปลิง
บาตีรา	บา-คี-รา	หัตถิ	หัด-ถิ
บาลู	บา-ลู	อาเกล่า	อา-เก-ล่า

เมาคดี ลูกหมาป่า

หมาป่าสองตัวผัวเมียและลูกน้อยเกิดใหม่อีก ๔ ตัว อาศัยอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่งบนเทือกเขาสูงในป่ากว้างใหญ่ของประเทศอินเดีย วันหนึ่งหมาป่าผัวเมียคู่นี้ ได้ช่วยชีวิตเด็กชายเพิ่งหัดเดิน ไว้จากกรงเล็บของเจ้าเสือโคร่งชราขาเป๋ ชื่อเชียร์คาน เจ้าเสือเชียร์คานตัวนี้ไล่ติดตามเด็กน้อยมาเพื่อจะจับกินเป็นอาหาร แต่หมาป่าผัวเมียช่วยเหลือเด็กน้อยไว้ มันจึงโกรธแค้นมาก หมาป่าเลี้ยงดูและรักใคร่เด็กน้อยเสมือนเป็นลูกของตนเอง และให้ชื่อว่า เมาคดี ซึ่งแปลว่ากบตัวน้อย ๆ

เมาคลี้ก็เจริญเติบโตขึ้นมาพร้อมกับพี่น้องลูกหมาป่าอีก ๔ ตัว จนสามารถวิ่งได้ เมาคลี้เองมีความรักผูกพันต่อพ่อแม่และพี่น้องหมาป่า ประหนึ่งตัวเองก็เป็นหมาป่าด้วย ตามกฎของหมาป่าฝูงนี้ ลูกหมาป่า ทุกตัวเมื่อมีอายุครบตามกำหนด จะต้องได้รับการยินยอมให้เข้าร่วม เป็นสมาชิกของฝูงได้ ลูก ๆ ของหมาป่าสองผัวเมียรวมทั้งเมาคลี้ ก็ จะต้องได้รับการรับรองให้เข้าร่วมฝูง เหมือนลูกหมาป่าตัวอื่น ๆ เช่น เดียวกัน เมื่อถึงเวลา หัวหน้าหรือจ่าฝูงหมาป่าชื่อ อาเกล่า ก็เรียก ประชุม ณ หน้าผาประชุม เพื่อขอให้หมาป่าทุกตัวพิจารณารับรอง เจ้าเสือโคร่งเขี้ยวคานยังมีความเจ็บแค้นอยู่ จึงคัดค้านไม่ให้ฝูงหมาป่า

ทั้งหลายรับรองเมาคลี แต่บาลู หมีเฒ่า ผู้ได้รับยกย่องเป็นอาจารย์
สอนความรู้ให้แก่ฝูงหมาป่านี้ ได้รับรองและยังได้เสียงสนับสนุนจาก
บาคีรา พญาเสือดำผู้เก่งกล้า โดยสัญญาว่าจะให้วัวป่าตัวหนึ่งเป็น
อาหารแก่ฝูงหมาป่าแทนชีวิตของเมาคลี เมาคลีจึงมีสิทธิ์เข้าร่วมอยู่ใน
ฝูงหมาป่านี้ได้ ทำให้เชียร์คานเสือโคร่งเฒ่าโกรธแค้นและพยายาม
เมาคลีมากขึ้น

บาลูหมีเฒ่าและบาคีราเสือดำ ต่างมีความรักต่อเมาคลีอย่าง
ลึกซึ้ง และได้ช่วยกันอบรมสั่งสอนให้เมาคลีมีความรู้เรื่องการใช้ชีวิต
ในป่า การอยู่ร่วมกับสัตว์ป่าทั้งหลาย เช่น จะต้องรู้มันต์กันภัยสัตว์ป่า
ที่ว่า “ท่านกับเรานี้ล้วนมีเลือดเนื้อเดียวกัน” หรือกฎของหมาป่าที่ว่า

“เท้าวิ่งไร้เสียง

หูเอียงฟังลม

จุมุกสุดคม

เล็บคมฟันขาว

ดาวาวยามมืด

จงยึดกฎนี้”

เมาคลีเติบโตขึ้นมาด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ของพ่อแม่ พี่น้อง
หมาป่า บาลูหมีเฒ่า และบาคีราเสือดำ เขาจึงรักสัตว์ป่าเหล่านี้เป็น
อย่างยิ่ง

เมาคลีเป็นเด็กฉลาด เมื่อบาลูและบาคีราสั่งสอนสิ่งใดก็เรียนรู้
ได้อย่างรวดเร็ว ในไม่ช้าก็ไม่มีสัตว์ใดสามารถทำร้ายเมาคลีได้ ชำยัง
พอใจคบหาเมาคลีเป็นเพื่อนอีกด้วย โดยเฉพาะฝูงลิงป่า ซึ่งสัตว์
ทั้งหลายถือว่าเป็นสัตว์ที่ไม่ควรคบ ลิงฝูงนี้ต้องการให้เมาคลีเป็นหัวหน้า
เพราะเป็นลูกมนุษย์ มีความเฉลียวฉลาด จะเป็นประโยชน์ต่อพวกตน

ได้มาก วันหนึ่งจึงแอบมาลักพาเมาคีลีหนีไปจากบาลูและบาคีรา ผุ่งลิงพาเมาคีลีหนีไปตามยอดไม้สูงลิบลิ้ว กระโดดจากยอดไม้ต้นหนึ่งไปยังอีกต้นหนึ่ง จนถึงวังเย็น ซึ่งเป็นที่อยู่ของพวกมัน ระหว่างทางเมาคีลีได้ร้องบอกพญาเหี่ยวให้นำข่าวไปบอกบาลูและบาคีรา หมีเฒ่าและพญาเสือดำห้วงโยเมาคีลีมาก ทั้งสองรีบติดตามไปช่วยเมาคีลีและได้ขอร้อง คา พญาภูเหลืออมใหญ่แห่งขุนเขา เดินทางไปช่วยเมาคีลีด้วย ทั้งสามมุ่งหน้าไปตามทิศทางที่พญาเหี่ยวบอกข่าว จวบจนถึงวังเย็นซึ่งเป็นเมืองร้างปราศจากผู้คน มีแต่ซากพระราชวังปรักหักพังอยู่ทั่วไป ลิงป่าอาศัยอยู่ที่นี่เป็นจำนวนมหาศาลนับเป็นเวลานาน

แม้ว่าเมาคลี้จะพยายามหลบหนีแต่ก็ไม่สำเร็จ บาคีราและคาไป
ถึงวังเย็นก่อนบาสุผู้งุ่มง่ามอ้วนเทอะทะ ทั้งสามแบ่งแยกกันเข้าโจมตี
ฝูงลิง บาคีราพยายามแย่งเมาคลี้จากฝูงลิงแต่ก็แย่งไม่สำเร็จ เมาคลี้จึง
ถูกลิงผลักตกลงไปในอุโมงค์ที่มีงูพิษอยู่ แต่ก็มีได้รับอันตรายจากงูพิษ
เหล่านี้ เพราะเมาคลี้ทอมนต์แสดงความเป็นพวกเดียวกับงูพิษ บาคีรา
และบาสุถูกฝูงลิงทำร้ายจนเกือบแพ้ เคาระห์ดีที่คาพญางูเหลือมยักษ์
เลื้อยเข้ามาช่วยได้ทันท่วงที ฝูงลิงป่าหวาดกลัวอำนาจของพญางูเหลือม
มาก จึงยอมแพ้ประจุกฏมนต์อันศักดิ์สิทธิ์สะกดให้อยู่นิ่ง และแล้ว
พญางูเหลือมก็ใช้หัวมึนมาจกกำแพงอุโมงค์พัง ช่วยเมาคลี้ออกมาได้
เมาคลี้ขอบคุณพญางูเหลือมที่ตามมาช่วยเหลือ พญางูเหลือมรักและ

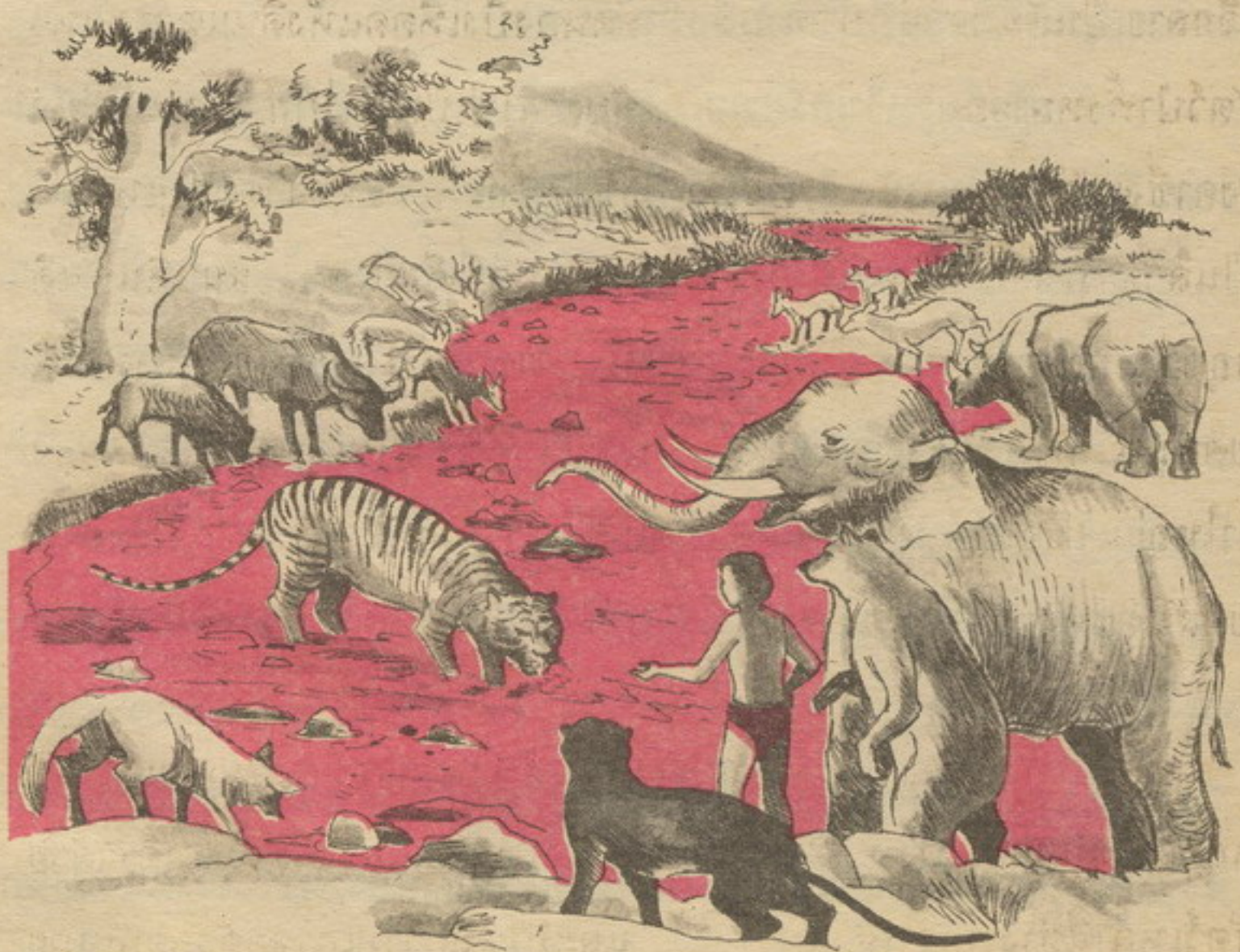

เอ็นดูเมาคลีสทันทีที่ได้เห็น ก่อนอำลาจากกันบาอุหมีเฒ่า บาคีราเสือด้า และเมาคลีสลูกมนุษย์ก็ได้มีโอกาสเห็นอำนาจของคาพญางูเหลือมใหญ่แห่งขุนเขา ผู้ที่มีลีลาการเต้นระบำทำนองงูเหลือม สะกดให้ฝูงลิงป่า เดินเรียงแถวเข้าสู่ปากที่อ้ากว้าง กลายเป็นอาหารของมันไป ระหว่างเดินทางกลับถิ่นที่อยู่อาศัย เมาคลีสถูกบาคีราลงโทษโดยใช้อุ้งเท้าตบตามกฎของป่าที่ว่า ผู้ประพฤติดนผิดจะต้องได้รับการลงโทษ เมาคลีสยอมรับผิดโดยดี เพราะการที่ตนไปคบกับฝูงลิงป่า ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นด้วย

ฤดูร้อนปีนั้นอากาศแห้งแล้งมาก ความร้อนแผดเผาจนป่าเขียวขจีกลายเป็นสีน้ำตาล น้ำตามลำธารหนองบึงเหือดแห้งดินแตกกระแหง สัตว์ป่าทั้งหลายอดน้ำสิ้นเรี่ยวแรง ล้มตายไปเป็นอันมาก น้ำในแม่น้ำคงคาซึ่งเปรียบเหมือนเส้นโลหิตใหญ่ของป่านี้ แห้งงวดจนดูเหมือนเป็นลำธารเล็ก ๆ แลเห็นโขดหินกลางลำน้ำที่เรียกว่า แนวหินสันติ พญาช้างป่าชื่อหัตถิ ผู้มีอายุร้อยกว่าปี แผดเสียงร้องก้องประกาศเป็นเขตสันติ ห้ามสัตว์ฆ่ากันเมื่อมาดื่มน้ำ ณ ที่นี้ ตามกฎอันเข้มงวดของป่าใหญ่ เมื่อใดที่เกิดเหตุการณ์ที่ต้องใช้น้ำร่วมกัน จะมีการประกาศเขตสันติแห่งห้วงน้ำขึ้น หากฝ่าฝืนจะต้องมีโทษถึงตาย

แนวหินสันติเป็นแหล่งชุมนุมของสัตว์นานาชนิด ทั้งสัตว์กินหญ้าและสัตว์กินเนื้อ รวมทั้งเมาคลีส บาอุ และเสือด้าบาคีราด้วย สัตว์เหล่านี้ต่างพูดจาหยอกเย้า และมีได้มีความเกรงกลัวต่อกันเลย

เมาคลีพูดกระเซ้าเซ้าแหย่เปรียบบาลูอาจารย์ของตนว่า ผอมเหมือน
มะพร้าวแห้งทั้งเปลือก และตนเองผอมเหมือนมะพร้าวแห้งที่ปอก
เปลือกแล้ว ทำให้เสือโคร่งขาเป๋เขียร์คาน ศัตรูคู่พยาบาทของเมาคลี
อดห่มน้ัสไม่ได้ จึงพูดท้าทายให้เมาคลีจ้องสู้สายตากับตน เป็นการ
ทดสอบพลังจิตของเมาคลี แต่แล้วเสือเผ่าขาเป๋ก็เป็นฝ่ายหลบสายตา
สู่อ่านาจิตอันเข้มแข็งของเมาคลีไม่ได้ มันจึงเสแสร้งโอ้อวดความ
เก่งกล้าที่สามารถฆ่าคนมาได้ ทำให้สัตว์ทุกตัวตื่นเต้นมาก เจ้าเขียร์คาน
เสือโคร่งเผ่าไม้ต่อไปอีกว่า

“ฉันฆ่าเพราะฉันอยากฆ่า ไม่ใช่ฆ่าเพื่อเป็นอาหาร แล้วฉันก็
มากินน้ำ และทำความสะอาดร่างกาย ใครจะห้ามได้”

เสือดำบาตีราโกรธมาก แต่หัตถิพญาช้างป่าขึงวงและชิงถาม
ด้วยเสียงเรียบ ๆ

“อ้อ เจ้าฆ่าคนเล่นเพราะความพอใจหรือ”

เขียร์คานเสือขาเป้ตอบด้วยเสียงคลายความยโสว่า “ถูกแล้ว
พญาช้างเพราะว่าคีนี่ข้าพเจ้ามีสิทธิ์ที่จะฆ่าคนได้ ท่านก็ทราบดีอยู่แล้ว”

พญาช้างป่าจึงตอบเสียงเนิบ ๆ “ถูกของเจ้า เรารู้ดี แต่นี้แน่
ถ้าเจ้าดื่มน้ำอ้อมแล้ว ก็จงไปเสีย อย่ามาทำให้น้ำสะอาดสกปรกเพราะ
โลหิตมนุษย์ที่ติดอยู่ที่ปากเจ้าอีกต่อไป จงไปเสีย”

เจ้าเขียร์คานไม่กล้าทำแก่งต่อหน้าพญาหัตถิกับลูกชายทั้งสาม
จึงตะลิตะลานหันหลังเดินหนีเข้าป่าไป เมาคลีเกิดความสงสัยจึงถาม

“ที่เจ้าเสือขาเป้มันพูดว่า มันมีสิทธิ์ที่จะฆ่าคนได้ในคีนี่ หมาย
ความว่าอย่างไร การฆ่าคนเป็นสิ่งที่น่าละอาย น่ารังเกียจ ตามกฎของ
ป่าก็มีไว้ชัดเจนเรื่องห้ามฆ่าคน แต่ทำไมพญาหัตถิจึงพูดรับรองเห็น
ด้วยกับเจ้าเขียร์คาน”

พญาหัตถิช้างป่า จึงเล่าประวัติสาเหตุที่เสือโคร่งมีสิทธิ์จะฆ่า
คนได้ให้สัตว์ทั้งหลายฟัง ดังนี้

ในสมัยแรกที่เกิดป่าขึ้นใหม่ ๆ สัตว์ทั้งหลายอยู่ร่วมกันอย่าง
สงบสุข กินแต่พืช ผลไม้ ไม่ฆ่าสัตว์กินเป็นอาหาร เจ้าแห่งป่าคือ
พญาจันทันต์ ซึ่งเป็นต้นตระกูลช้าง มีหน้าที่สร้างป่า ไข่งวงดึงป่า

จากท้องทะเลลึก ไช้เงาขีดพื้นดินเป็นแม่น้ำสายยาว ๆ ใช้เท้ากระที่บ
 ดินเป็นหนองน้ำใหญ่ พญาคัททันต์มีภาระสร้างป่ามาก จนไม่มีเวลา
 ดูแลบรรดาบริวารสัตว์ได้ทั่วถึง จึงได้แต่งตั้งพญาเสือโคร่งตัวแรกให้
 ทำหน้าที่ตุลาการคอยตัดสินคดีพิพาทระหว่างบรรดาสัตว์ พญาเสือโคร่ง
 มีรูปร่างสวยงาม สีเหลืองอร่ามไปทั้งตัวเหมือนสีดอกทานตะวัน ตาม
 ตัวไม่มีริ้วรอยสีดำเลย แต่แล้ววันหนึ่งมีเหตุบังเอิญให้พญาเสือโคร่ง
 ตัวนี้ต้องฆ่ากว้างหนุ่มตัวหนึ่งตาย จึงหลบหนีไปอยู่ที่หนองน้ำอื่น ไม่มี
 ผู้ใดทำหน้าที่ตุลาการอีกต่อไป บรรดาสัตว์ป่าได้เห็นการฆ่ากัน ได้เห็น
 เลือดไหลนองไปตามพื้นดิน จึงตกใจกลัว พญาคัททันต์จึงแต่งตั้ง
 พญาสิงสีเทาเป็นหัวหน้า แต่มีความประพฤติไม่เหมาะสม จึงไม่มีสัตว์
 ใดให้ความเคารพนับถือ พญาคัททันต์จึงเรียกประชุมและบอกว่า ผู้
 เป็นนายที่แท้จริงของพวกสัตว์คือความกลัว ความกลัวไม่มีชน เดิน
 ด้วยขาหลังทั้งสองขา มีเสียงดังลั่นทำให้พวกสัตว์เกิดความหวาดกลัว
 วังหนีกันจ้าละหวั่น

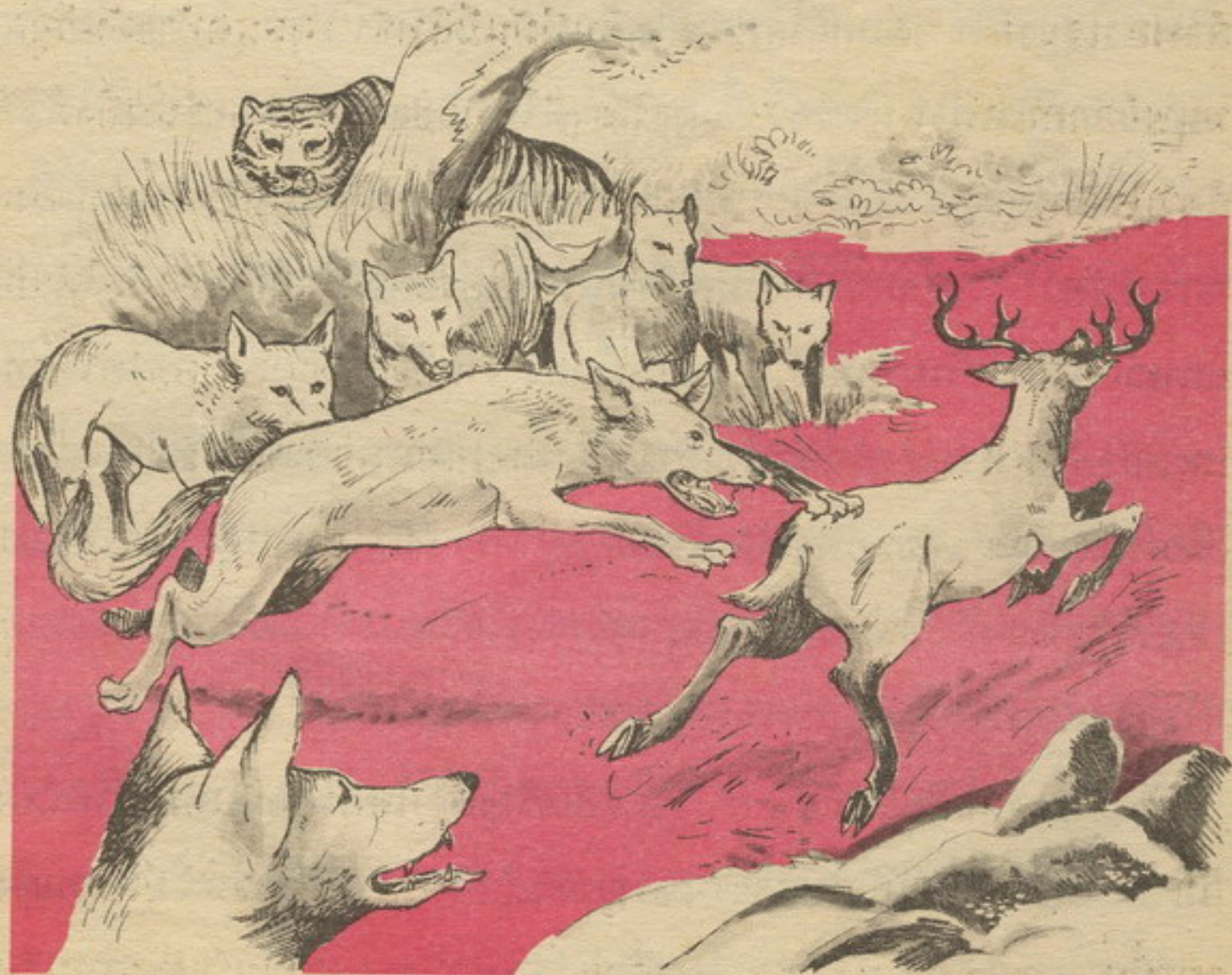
มนุษย์หรือคนนั่นเองที่เป็นตัวความกลัว เมื่อเห็นมนุษย์ สัตว์ป่า
 จะเกิดความหวาดกลัว และในหมู่พวกมันเองก็จะเกิดกลัวซึ่งกันและกันด้วย
 ต่างพากันหลบซ่อนตัวอยู่เป็นฝูง ๆ ไม่อยู่รวมปะปนกันเหมือนเดิม ชาว
 เรืองสัตว์ทั้งหลายกลัวคน หรือตัวความกลัวล่องรู้ไปถึงพญาเสือโคร่งที่
 หลบอยู่ที่หนองน้ำ มันคิดจะไปปราบตัวความกลัว แต่ระหว่างทางมัน
 ถูกเถาว์วัลย์กิ่งไม้และหนามแหลมคมเกี่ยวพันตามลำตัว ใบหน้า ขาและหัว
 เป็นริ้วลายดำ ๆ พาตระเกะระกะไปทั่วตน ริ้วลายนี้กลายเป็นลายเสือโคร่ง

จนถึงปัจจุบัน รื้อลายสีดำนี้นี้เป็นเครื่องประจานความชั่วร้ายของพญา
เสือโคร่งที่ได้ฆ่ากวางตายตามคำสาปของพญาจันทันต์

ครั้นเผชิญหน้ากับตัวความกลัว ซึ่งส่งเสียงดังไล่ตวาดเสือโคร่ง
ว่า เป็นไอ้ลายย่องตอด เสือโคร่งตันตระภูลเสือลายพาดกลอนก็เกิด
สะดุ้งตกใจกลัว วิ่งหนีร้องครวญครางไปหาพญาจันทันต์ อ้อนวอนขอ
ให้มีอำนาจฆ่าคน และไม่มี ความหวาดกลัวต่อมนุษย์ หรือสิ่งใด ๆ ใน
คืนที่มีดาวพระศุกร์ขึ้นเวลาพลบค่ำ พญาจันทันต์ก็ให้พรตามที่ขอ
เพราะเห็นว่าเคยเป็นเจ้าป่า ทำความดีมาบ้าง แต่ขอร้องให้พญา
เสือโคร่งมีความเมตตากรุณาต่อคนในคืนอันศักดิ์สิทธิ์นี้ พญาเสือโคร่ง
ลำนองใจมาก จึงไปฆ่าคนตายในคืนที่มันมีสิทธิ์ ผลสุดท้ายมันก็ถูก
มนุษย์อีกคนหนึ่งฆ่าตาย ตามกฎที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”
สัตว์ป่าทั้งหลายต่างก็ยิ่งหวาดกลัวมนุษย์มากขึ้น เพราะเห็นว่าคนสามารถ
ทำร้ายสัตว์ได้ และเพราะเหตุที่ว่า เสือโคร่งก่อความเคียดแค้นให้แก่
มนุษย์ สัตว์ทั้งหลายรวมทั้งเสือด้วย ล้วนได้รับความเดือดร้อนจาก
มนุษย์ แต่ทว่าทุกปี จะมีคืนหนึ่งที่พวกมนุษย์เกิดความหวาดกลัว
เสือโคร่ง กลายเป็นเหยื่อให้เสือโคร่งฆ่าตาย นี่ก็เป็นสาเหตุที่ว่าทำไม
เสือโคร่งจึงมีสิทธิ์ฆ่าคนได้ในคืนหนึ่ง และสาเหตุนี้แหละ นำไปสู่
การจองเวรระหว่างเสือกับคนอยู่จนทุกวันนี้

วันเวลาผ่านไปหลายปี เมาศลีเจริญเติบโตพร้อมกับหมาป่าพี่น้อง
อีก ๔ ตัว เมาศลีมีความเชี่ยวชาญรอบรู้ชีวิตในป่ามากขึ้น มีเพื่อนฝูง
มากขึ้น แต่ก็มีศัตรูเพิ่มมากขึ้นด้วย เสือโคร่งเฒ่าซาเป้เขี้ยวคานถือ

ว่าเมาคลืเป็นศัตรูตัวฉกาจ มันเที่ยวยุยงส่งเสริมหมาป่าหนุ่มฉกรรจ์
 รุ่นใหม่ให้เกลียดชังเมาคลื ในเรื่องที่เมาคลืเป็นลูกคน แต่อยู่ร่วมฝูงกับ
 หมาป่าได้ เพราะหมาป่ากลัวเมาคลื ไม่กล้าสู้สายตากับเมาคลืนั่นเอง
 ทำให้หมาป่าหนุ่มพวกนี้แค้นเคืองและเกลียดเมาคลืมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้
 นี้ อาเกล้า จำฝูงหมาป่า ที่เคยรับรองและคุ้มครองให้เมาคลืก็แก่ชรา
 มากแล้ว ตามกฎของป่า วันใดที่อาเกล้าไม่สามารถล้มกวางลงได้ วัน
 นั้นแหละเป็นวันสุดท้ายที่จะต้องสูญเสียทั้งตำแหน่งจำฝูงและชีวิตของ

ตน และเมื่อถึงวันเลือกตั้งจำฝูงตัวใหม่ เชียร์คานเสือร้ายและหมาป่า ลูกสมุนของมัน ก็จะพากันพูดคัดค้านไม่ให้เมาคลีอยู่ในฝูงหมาป่าอีกต่อไป วาระสุดท้ายของเมาคลีก็จะมาถึงเช่นกัน เรื่องนี้พ่อแม่หมาป่า บาลูหมี เฒ่า และบาคีราเสือดำมิตรผู้อารีรวมทั้งเพื่อนฝูงที่รักใคร่เมาคลี พากันดักเตือนเมาคลี ชี้ให้เห็นอันตรายที่เกิดจากแรงอาฆาตของเชียร์คาน แต่เมาคลีกลับเห็นเป็นเรื่องตลกขบขันเสมอ

จนกระทั่งวันหนึ่ง อาเกล้าถูกกลอุบายของฝูงหมาป่าหนุ่ม ทำให้หม่ากวางไม่สำเร็จ และจนจะถึงเวลาประชุมเลือกตั้งจำฝูงตัวใหม่ ณ หน้าผาประชุม เสือดำบาคีราร้อนใจมาก จึงปรึกษากับเมาคลี เพื่อหาทางแก้ไข เมาคลีโกรธแค้นเสือโคร่งเชียร์คานมาก จึงสาบานว่าจะต้องแก้แค้นเอาหนังของมันมาปูลาดที่หน้าผาประชุมเชิงเขาให้ได้ เสือดำบาคีราผู้แสนฉลาด เพราะครั้งหนึ่งเมื่อยังเล็กอยู่เคยเป็นสัตว์เลี้ยงของมนุษย์ จึงถ่ายทอดความเฉลียวฉลาดของมนุษย์ติดตัวมา บาคีราได้แนะนำอุบายให้เมาคลีใช้ “ดอกไม้แดง” หรือ “ไฟ” เป็นอาวุธในการต่อสู้ พวกสัตว์ทั้งหลายรวมทั้งหมาป่าหวาดกลัวดอกไม้แดงนี้มาก เพราะมีสีแดงและร้อนจัดเผาไหม้สิ่งต่าง ๆ ได้ เมาคลีแอบไปขโมยหม้อดินใส่ถ่านไฟสีแดงจากกระท่อมชาวไร่ริมป่ามาเก็บไว้ และใช้กิ่งไม้แห้งเติมให้ไฟลุกโพลงอยู่เสมอ

ณ หน้าผาประชุม วันเลือกตั้งจำฝูงใหม่แทนอาเกล้าซึ่งกลายเป็นหมาป่าที่ตายแล้วในสายตาของหมาป่าอื่น ๆ เสือโคร่งเชียร์คานเดินไปมาทำทางยโสโอหัง พูดเสียงดังว่า

“บัดนี้ถึงเวลาที่พวกเจ้าหมาป่าทั้งหลายจะมีจำฝูงตัวใหม่แล้ว
 อาเกล้าหมดเขี้ยวเล็บและแก่ชราเกินกว่าจะฆ่ากว้างได้ อาเกล้าคุ้มครอง
 พวกหมาป่าทั้งฝูงไม่ได้อีกต่อไปแล้ว จงเลือกหมาป่าหนุ่ม ๆ เหล่านี้ซิ
 ดุชิ ความหนุ่มกับความแก่ พวกเจ้าเห็นไหม”

“มันเรื่องอะไรของเจ้า เชียร์คาน เจ้าเป็นเสือโคร่งหัวหน้า
 หมาป่าฝูงนี้หรือ เจ้ามีสิทธิ์อะไรจึงพูดเช่นนั้น นี่เป็นเรื่องภายในของ
 หมาป่าทั้งหลาย” เมาคล็ดทนไม่ได้จึงเกิดโต้เถียงวิวาทกันขึ้น ฝูง
 หมาป่าแตกแยกออกเป็นสองฝ่าย ทุ่มเถียงทะเลาะกันวุ่นวาย

“เออหนะ มันไม่ใช่เรื่องของข้าก็จริงอยู่ แล้วเจ้าล่ะ มีสิทธิ์อะไร
 เจ้าเป็นลูกมนุษย์ไม่ใช่ลูกหมาป่า น่าเบื่อจริง ๆ ทำไมพวกหมาป่าจึง
 หลงเชื่อว่า เมาคล็ดเป็นลูกหมาป่านะ ก็เห็นกันชัด ๆ แล้ว พวกเจ้า
 กลับมันใช่ไหม ไม่อายหรืออย่างไร ที่ปล่อยให้ลูกมนุษย์มาอยู่ร่วมฝูง
 ส่งเมาคล็ดมาให้ข้าดีกว่า ไม่งั้นข้าจะอยู่รบกวนพวกเจ้าแถบนี้ พวกเจ้า
 ก็จะไม่มีการกินแน่ ๆ ฮะ ฮะ”

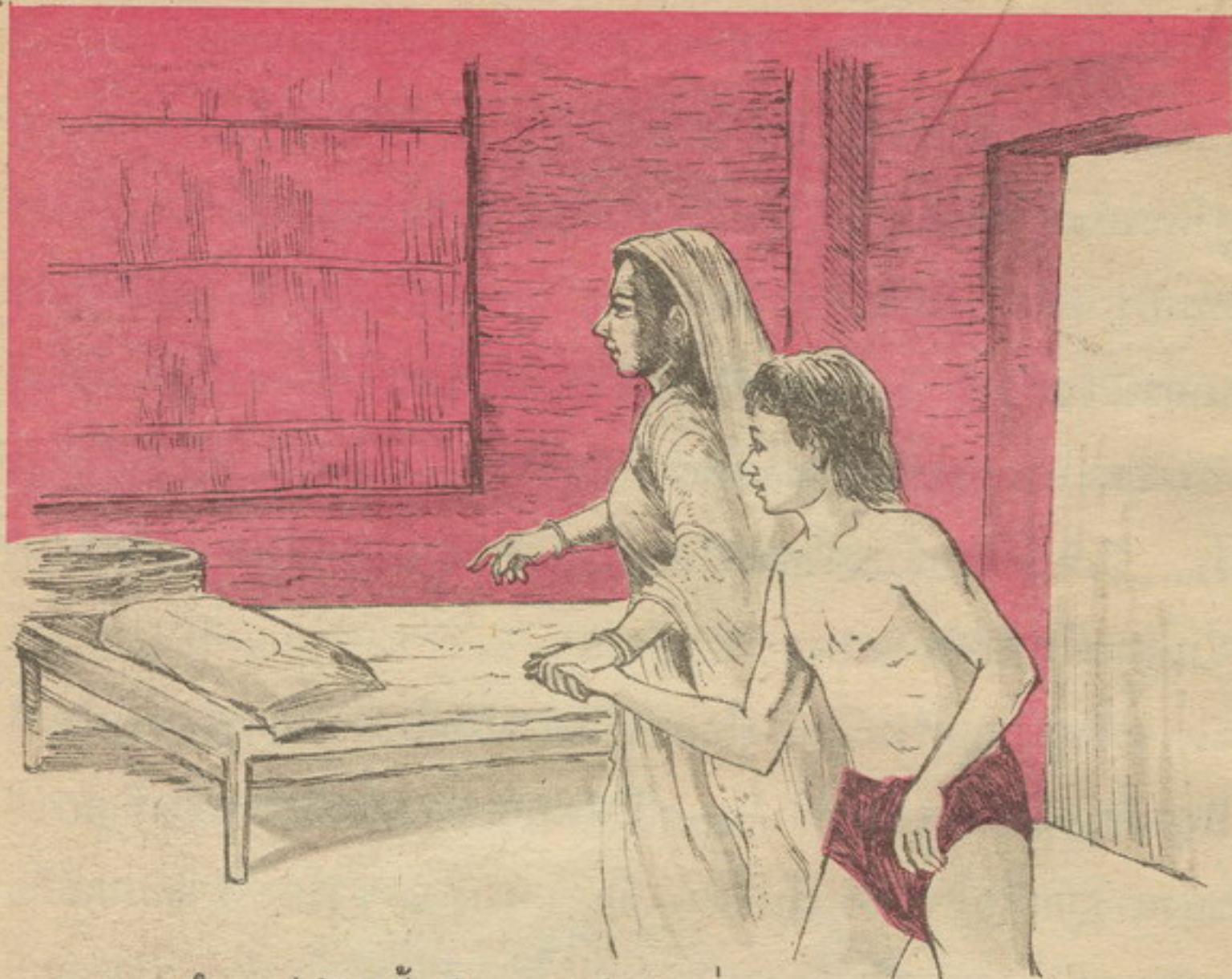
“จริงด้วยซิ ลูกคนไม่ใช่หมาป่า ไม่ให้อยู่ ออกไป ส่งตัวไป
 ให้เชียร์คานดีกว่า” เสียงหมาป่าก่อนฝูงสนับสนุนแข็งแซ่ ค่ายุยงของ
 เชียร์คานประสบผลสำเร็จแล้ว ฝูงหมาป่าเห็นว่าควรขับไล่เมาคล็ดออก
 จากฝูงเสีย ไม่ว่าอาเกล้าจำฝูงเดิมและเสือดำบาคีราจะพูดจาขอร้อง
 และขอแลกชีวิตตัวเองกับชีวิตเมาคล็ดก็ตาม ไม่มีหมาป่าตัวไหนเชื่อฟัง
 จะส่งเมาคล็ดให้เป็นเหยื่อของเสือโคร่งทำเดี๋ยวนั้น เมาคล็ดเสียใจ และ
 ชอกช้ำใจมากที่เห็นหมาป่าร่วมฝูงเดียวกันต่างรังเกียจขับไล่ ไม่ต้องการ

ตนเช่นนี้ เขาผูกผูกขึ้นร้องประกาศก้องตัดความเป็นพี่น้องกับฝูงหมาป่า
 “พวกเจ้าทั้งหลาย เมื่อเจ้าไม่ต้องการข้า ก็ไม่ต้องเห่าหอนหรือ
 ข้าจะไป ข้าเป็นลูกคน ลูกมนุษย์ ก็จะไปอยู่กับหมู่มนุษย์ ข้าเคยตั้งใจ
 จะใช้ชีวิตอย่างหมาป่าร่วมกับพวกเจ้า จนกว่าจะตายไป แต่พวกเจ้า
 ตัดขาดและย่ำว่า ข้าเป็นมนุษย์ ข้าจะขอตัดขาดจากความเป็นพี่น้องกับ
 พวกเจ้าแล้ว พวกเจ้ามันหมา หมาก็ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับคน เจ้าจะส่งข้า
 ไปให้เจ้าขาเป่หรือ เมินเสียเถิดเข้ามาซิ นี่เห็นไหม.....อะไร.....
 ดอกไม้แดงที่พวกเจ้ากลัวกันนัก มีปัญญาเข้ามาเอาตัวข้าไหม เอ้า!.....
 เข้ามาซิ....ใครกล้าดี” เมาคลีใช้ดอกไม้แดงที่เตรียมไว้เป็นอาวุธกวัดแกว่ง
 ทำร้าย ฝูงหมาป่าต่างหวาดกลัววิ่งหนีไปหมด รวมทั้งเจ้าเสือเชียร์คานก็

ถูกเมาคลีเอาไฟเผาจนจนวิงหนีกระเจิงเข้าป่าไป เหตุการณ์ครั้งนี้เมาคลีได้ช่วยชีวิตหมาป่าอาเกล่าไว้ได้ เมาคลีเศร้าใจมากที่เห็นความแตกแยกในหมู่ฝูงหมาป่าเช่นนี้ และยังรู้สึกอาลัยเพิ่มขึ้น เมื่อถึงเวลาจะจากพ่อแม่พี่น้องหมาป่า เพื่อนฝูงที่รักใคร่ ตลอดจนบาสุหมีผู้เป็นอาจารย์ และเสือด่าบาตีสรามิตรผู้อารี แต่เขาตัดสินใจเด็ดขาดที่จะจากป่าดงพงไพร ไปอยู่กับหมู่คนตามประสามนุษย์ด้วยกัน เขาจากไปพร้อมกับคำมั่นสัญญาว่า วันหนึ่งจะกลับมาใหม่พร้อมกับจะนำแผ่นหนังเสือโคร่งเชียร์คานมาปูลาดที่หน้าผาประชุม

หมู่บ้านแห่งหนึ่งห่างไกลจากป่าที่เมาคลีเคยอาศัยอยู่ หมู่บ้านนี้มีทุ่งเลี้ยงสัตว์ติดต่อชายป่า เมาคลีได้พบกับนางเมสซัวร์ หญิงที่ลูกชายของนางถูกเสือโคร่งคาบไปตั้งแต่เด็ก นางเมสซัวร์จำได้ว่าเมาคลีคือลูกชายของนาง จึงรับเลี้ยงดูเมาคลีและให้ที่พักอาศัยในบ้าน ระยะเวลาแรกเมาคลีรู้สึกแปลก และอึดอัดใจมากในสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่แตกต่างกับสภาพชีวิตในป่าที่ตนคุ้นเคยมาก่อน แต่เขาพยายามปรับตัวเอง จนสามารถเรียนรู้และพูดภาษาคนได้ สิ่งเดียวที่เมาคลีไม่ยอมปฏิบัติคือ การนอนบนเตียงในบ้าน เมาคลีเปรียบเทียบกับบ้านเหมือนดังจันดักเสือในป่า จึงไปนอนที่ชายป่าและได้พบกับพี่น้องหมาป่า ซึ่งบอกให้เมาคลีรู้ว่า เจ้าเสือโคร่งชราขาเป๋วนเวียนอยู่ใกล้หมู่บ้าน พร้อมทั้งกล่าวคำอาฆาตว่าจะล่าเมาคลีเอากระดูกมาถนอมฝังแม่น้ำคงคาให้ได้ เมาคลีจึงคิดวางแผนซ่อนแผนฆ่าเจ้าเสือโคร่งเชียร์คาน เอาหนังของมันไปปูลาดที่แท่นหินหน้าผาประชุมให้ได้

คนในหมู่บ้านนี้เห็นเมาคลีเป็นสิ่งแปลกประหลาด ล้อเลียน และหัวเราะเยาะความประพฤติแปลก ๆ ของเมาคลีอยู่เสมอ นายพราน เฒ่าบัลเดโอเกลียดเมาคลีมาก เพราะเมาคลีพูดขัดคอการคุยโม้อวด เรื่องเสือโคร่งขาเป๋มีผีสิง แกโกรธจึงขอให้หัวหน้าหมู่บ้านลงโทษเมาคลี ด้วยการให้ไปเลี้ยงฝูงควายที่ทุ่งเลี้ยงสัตว์ นี่ก็เป็นโชคดีมากเพราะเมาคลี มีโอกาสพบพี่น้องหมาป่าเสมอ ๆ ทำให้เขาได้ทราบข่าวการเคลื่อนไหว ของเสือโคร่งคู่อาฆาตตลอดเวลา

ในที่สุดวันอวสานเสือร้ายก็มาถึง เมื่อพี่น้องหมาป่าแจ้งข่าวว่า เชียร์คานซุ่มตัวเตรียมเล่นงานเมาคลีอยู่ที่ช่องเขาใกล้แม่น้ำคงคา เมาคลี จึงบอกอุบายกำจัดเสือโคร่งให้กับพี่น้องหมาป่า และอาเกล่า อดีตเจ้าฝูง

ที่ตกเป็นหนี้บุญคุณของเมาคลีเมื่อครั้งเหตุการณ์ที่หน้าผาประชุม อาเกล้า
พี่น้องหมาป่า และเมาคลีช่วยกันต้อนฝูงควาย ออกเป็นสองพวก
อาเกล้าต้อนฝูงควายตัวผู้ไปที่ช่องเขาด้านหนึ่ง ส่วนพี่น้องหมาป่ากับ
เมาคลีช่วยกันต้อนฝูงควายตัวเมียที่ดุร้ายอ้อมไปที่ช่องเขาอีกด้านหนึ่ง
ติดตามทุ่ง แล้วไล่ฝูงควายทั้งสองพวกให้วิ่งตะบึงพุ่งเข้าไปในช่องเขาที่
มีเสือร้ายชะตาขาดซุ่มตัวอยู่ เขี้ยวคานกำลังอิมแปลล์อัยอัย และไม่มี
แรงกระโดดหนีขึ้นหน้าผาสูง จึงถูกควายสองฝูงที่วิ่งราวกับกระแสน้ำ
ป่าพุ่งเข้าปะทะกัน เหยียบย่ำจนร่างแหลกเหลวตายคาที่ เมาคลีได้ฆ่า
ศัตรูคู่พยาบาทสำเร็จแล้ว

ขณะที่เมาคลีกำลังถลกหนังเสือโคร่งอยู่ พรานเฒ่าบัลเดโอซึ่ง
ออกตามฝูงควายมาพบเข้า จึงคิดจะครอบครองหนังเสือโคร่งที่มีค่า
รางวัลถึง ๑๐๐ รูปี แต่เมาคลีไม่ให้ และยังให้อาเกล้าจัดการขับไล่
ออกไปเสีย ด้วยความตกใจกลัวหมาป่าสีเทาตัวมืมาจะทำร้าย นาย-
พรานเฒ่าวิ่งกระหืดกระหอบเข้าสู่หมู่บ้าน หน้าตาขาวซีดเหมือนถูก
ผีป่าเล่นงาน ละล่ำละลักใส่ร้ายป้ายสีเมาคลีลูกชายของนางเมสซัวร์ว่า
เป็นเสือสมิง พอมดหมอผี มีบริวารเป็นฝูงหมาป่าใหญ่ และเป็นผู้
ทำให้ควายของชาวบ้านเตลิดเข้าป่าไป

เมาคลีได้รับเคราะห์กรรมจากคำกล่าวร้ายนี้ กล่าวคือ เมื่อเขาขี่
ควายกลับเข้าหมู่บ้าน ก็ถูกชาวบ้านขว้างปาด้วยก้อนอิฐก้อนหิน กู่ตะโกน
ด่าว่าเป็นลูกหมาป่า ลูกปิศาจร้าย มีแต่นางเมสซัวร์คนเดียวที่เชื่อว่า
เมาคลีถูกใส่ร้าย แต่นางก็ต้านทานฝูงคนบ้าคลั่งไม่ได้ นางจึงร้องบอก

ให้เมาคลีหลบหนีออกจากหมู่บ้านไป เมาคลีเห็นแก่นางเมสซัวร์ผู้เป็นแม่ จึงไม่แก้แค้นชาวบ้าน เพียงแต่ต้อนฝูงควายวิ่งเตลิดเข้าหมู่บ้าน และตัวเองก็หลบหนีเข้าป่ามุ่งหน้าไปยังผาประชุม เพื่อปฏิบัติตามข้อสัญญาของตนคือ เอาหนังเสือโคร่งเชียร์คานปูลาดบนแท่นหิน ณ หน้าผาประชุม

ฝ่ายฝูงหมาป่าที่แตกแยกกันเพราะขาดความสามัคคีเชื่อฟังคำยุยงของเสือเชียร์คาน จนเกิดความวุ่นวายเดือดร้อน แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เพราะอยากเป็นจ่าฝูง จึงมีสภาพเหมือนดังประเทศที่ขาดผู้ปกครอง หมาป่าเหล่านี้ต่างมาชุมนุมกันอีกครั้งหนึ่งที่หน้าผาประชุม เพื่อเป็นประจักษ์พยานในการปฏิบัติตามคำสัญญาของเมาคลี หมาป่าต่างอ้อนวอนขอให้เมาคลีเป็นหัวหน้าฝูง เพื่อให้เกิดความสงบสุขอีกครั้งหนึ่ง แต่เมาคลีเข็ดหลาบความโลเลสับสนกลับเชื่อถือไม่ได้ของหมาป่าฝูงนี้เสียแล้ว เคยอยู่ในฝูงหมาป่า หมาป่าก็ขับไล่ อยู่ในหมู่บ้านก็ถูกหาเรื่องใส่ร้ายจนต้องหนีมา จึงตัดสินใจท่องเที่ยวไปตามลำพังในป่าดงพงไพร พร้อมด้วยพี่น้องหมาป่าอีก ๔ ตัว

เมาคลิลกลับมายังถ้าพ่อแม่หมาป่าอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านตั้งแต่ต้นจนจบให้พ่อแม่พี่น้องหมาป่าบาสุอาจารย์ หมีเฒ่าและบาคีรามิตรรักฟัง ทั้งหมดชื่นชมและภูมิใจในความเฉลียวฉลาดเฉียบแหลมสมเป็นลูกมนุษย์ของเมาคลีมาก และยังสนับสนุนความคิดที่จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับมนุษย์อีกต่อไป มีแต่อาเกล่าจอมหมาป่าผู้เดียวที่เชื่อว่า เรื่องราวของเมาคลิกับมนุษย์ยังไม่จบสิ้น อาเกล่าเล่าว่า

คนในหมู่บ้านกำลังประชุมโต้เถียงเสียงดังราวกับผึ้งถูกขว้างปารัง บาง
 คนถือปืนนั่งอยู่ข้าง “ดอกไม้แดง” ดอกใหญ่ ไม่ยอมหลับนอนตลอด
 คืน อาเถล่านั้นเชื่อว่า ชาวบ้านพวกนั้นจะต้องตามรังควานทำร้ายเมาคลี
 แน่นนอน ต่อมาปรากฏว่าเป็นความจริงตามที่อาเถล่านั้นพูด เพราะขณะที่
 เมาคลีและพรรคพวกของเขากำลังนั่งปรึกษากันอยู่นั้น บาคีราได้กลืน
 มนุษย์อยู่ในบริเวณใกล้ ๆ นายพรานเฒ่าบัลเดโอโนนั่นเอง กำลังแกะ
 รอยเท้าของเมาคลีตามมาในป่า หมาป่าพี่น้องทั้งสองจะฆ่านายพรานเฒ่า
 บัลเดโอให้ตายทันที แต่เมาคลีห้ามไว้บอกว่า “คนยอมไม่ฆ่าคนด้วยกัน
 จะปราบคนได้ ต้องใช้แผนการของคนด้วยกัน” แล้วตนเองกับสมัคร
 พรรคพวกจึงแอบซุ่มตามดูตาเฒ่าบัลเดโอที่กำลังก้ม ๆ เงย ๆ หา
 รอยเท้าของเมาคลีอยู่ตามพื้นดิน เผอิญมีชาวบ้านป่า ๒ - ๓ คนผ่าน
 มา แกจึงไม่โอ้อวดว่าเป็นคนเก่งกล้าสามารถฆ่าเสือโคร่งขาเป๋ และยัง
 สามารถต่อสู้กับเมาคลีผู้เป็นปิศาจแปลงตัวเป็นหมาป่าได้ คนในหมู่บ้าน
 จึงอ้อนวอนขอร้องไห้แกฆ่าเมาคลีเด็กปิศาจเสียก่อน แล้วจึงจะฆ่า
 นางเมสซัวร์และผิวในฐานะที่เป็นพ่อแม่ของเด็กปิศาจ ขณะนี้ก็จับกุม
 คุมขังสองสามีภรรยาไว้แล้ว ถ้าแกกลับเข้าหมู่บ้านเมื่อใด ก็จะพิพากษา
 ลงโทษเผาสองคนทันที ทรัพย์สินสมบัติทั้งหลายก็จะริบเอาไปแบ่งปันกัน
 ถ้าเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองมาได้ตาม แกกับชาวบ้านก็จะบอกว่า สอง
 คนตายเพราะถูกงูกัด เมาคลีแอบฟังจนรู้เรื่องทั้งหมด จึงวางแผน
 ช่วยเหลือสามีภรรยาผู้มีบุญคุณทันที เขาสั่งให้เสือดำบาคีราและ
 หมาป่าทั้งหมดช่วยกันส่งเสียงร้องขู่ขวัญก็จะเป็นเพลงป่า

“มนุษย์อยู่ไหน
จับเอาหัวใจ

มนุษย์อยู่ไหน
มากินให้สิ้น

มนุษย์อยู่ไหน
ถึงถิ่นเราแล้ว”

ตาเฒ่าได้ยินเสียงขู่คำรามก็ตื่นตระหนกตกใจ รีบปีนหนีขึ้นไปนั่ง
ตัวสั่นงันงกอยู่บนต้นไม้เพราะมีดมากแล้ว จะกลับเข้าหมู่บ้านก็ไม่ได้ เมาคลี
จึงรีบไปช่วยนางเมสซัวร์และสามีของนางออกจากที่คุมขัง แล้วให้แม่
หมาป่าคอยคุ้มครองป้องกันจนสองผัวเมียเดินทางหลบหนีชาวบ้านไปอยู่
ที่เมืองอื่นเสีย จากนั้นเมาคลียิ่งเริ่มแผนการ “ป่าทำลายหมู่บ้าน” เพื่อ
ลงโทษสั่งสอนชาวบ้านที่ทารุณโหดร้ายพวกนี้ทันที

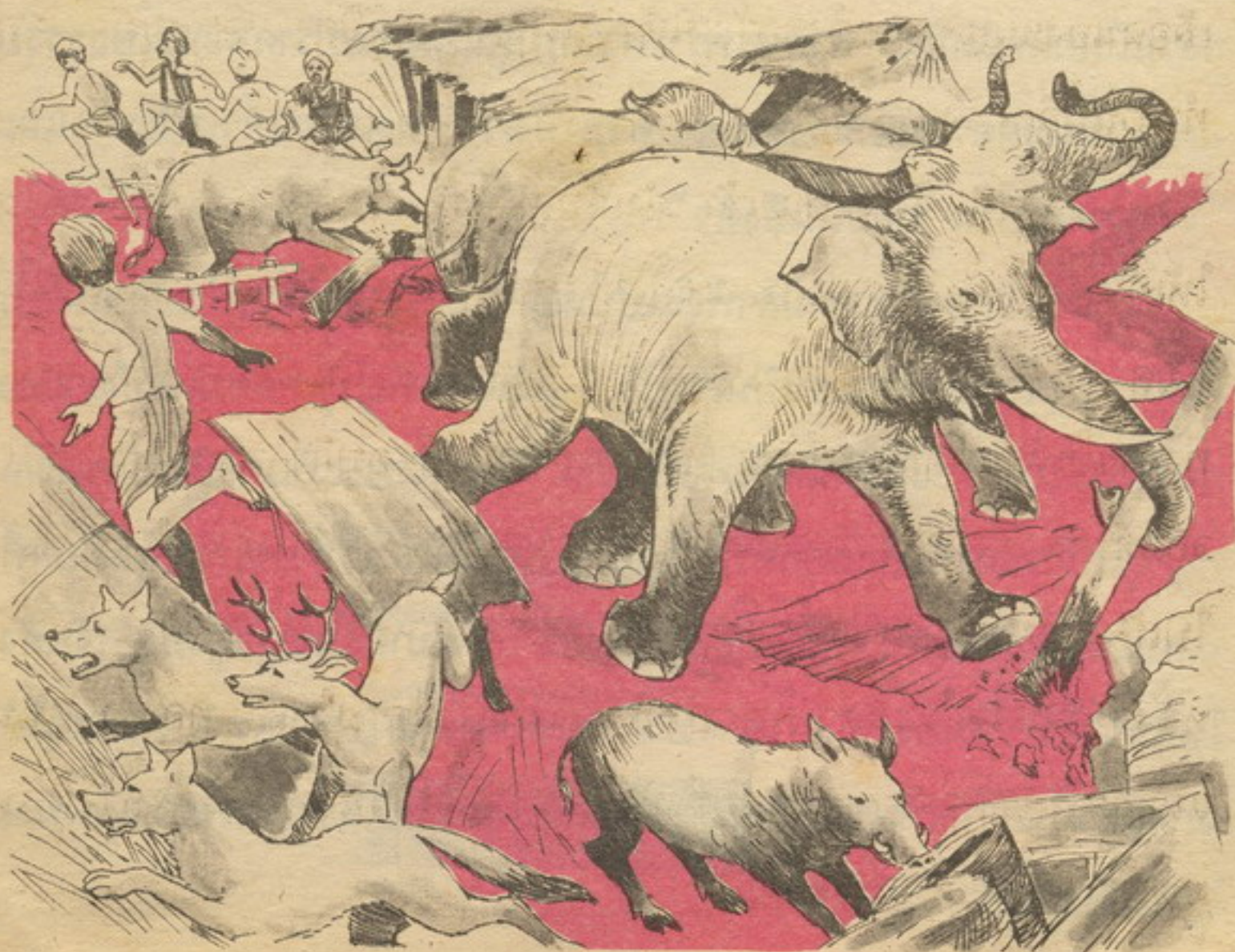
พญาหัตถิจอมช้างป่าเคยใช้แผนการนี้ ทำลายหมู่บ้านที่เคย
ลอบดักทำร้ายตนมาแล้ว

“หลายฤดูฝนมาแล้ว ฉันกับลูกทั้ง ๓ ช่วยกันเก็บเกี่ยวพืชผล
เหยียบย่ำข้าวในทุ่งนาจนราบเรียบ ไม่มีการไถหว่านตลอดฤดู ไม่มีอาหาร
กิน ไม่มีบ้านเรือนอีกต่อไป ฉันรื้อหลังคาเรือนทุกหลัง ชาวบ้าน
ต้องอพยพย้ายถิ่นไปที่อื่น ไม่ช้าปากก็เข้าปากคลุมหมู่บ้าน หมู่บ้านหาย
สาบสูญไป เนื้อที่ปากก็ขยายเพิ่มขึ้น เกิดป่าใหม่ขึ้นอีก นี่แหละลูกมนุษย์
เจ้าจะทำใหม่อีกครั้งหนึ่งหรือ เจ้ามีเหตุผลอะไรหรือเมาคลี ลูกกบน้อย”

“ฉันอยากให้ท่านช่วยปล่อยป่าเข้าบ้านอีกครั้งหนึ่ง คนในหมู่บ้าน
นี้ช่างทารุณโหดร้ายเสียจริง คิดจะทำร้ายคนโดยไม่มีคามผิด ไม่ได้ฆ่า
เพื่อเป็นอาหาร แต่ฆ่าเพื่อความสนุก เพื่อต้องการทรัพย์สินของผู้อื่น
สมควรได้รับการลงโทษ แต่ฉันไม่ต้องการให้มีการฆ่ากัน ไม่ต้องการ
เลือดนองแผ่นดิน จึงขอร้องให้ท่านพญาหัตถิผู้มีความคิดสุขุม ช่วย
ทำงานนี้อีกครั้งหนึ่งเถิด”

“เอาซิ ฉันจะช่วยเจ้า ฉันกับลูกทั้ง ๓ จะต้อนสัตว์ป่าทั้งหลาย
ให้เดินทางมุ่งไปยังหมู่บ้าน เข้าไปทำลายไร่นาเรือกสวนของหมู่บ้านให้
หมด ฉันจะปล่อยข่าวว่ามีอาหารการกินตลอดจนน้ำท่าอุดมสมบูรณ์ที่
ทุ่งชายป่าด้านติดกับหมู่บ้าน บรรดาสัตว์ป่าที่ชอบกิน เช่น ผีเสื้อป่า
จอมตะกละซึ่งถือการกินเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของชีวิต ผีเสื้อป่าจะดันดัน
ไปเป็นพวกแรก จากนั้นผีเสื้อกว้าง หมาใน หมาจิ้งจอก ก็จะตามไป
หลังจากนั้นวัวกระทิง ควายป่า ก็จะเริ่มขบวนตามไปเป็นทอด ๆ ฉัน
และลูก ๆ จะอยู่ท้ายขบวนจนถึงหมู่บ้าน และเริ่มงานเหมือนครั้งที่ฉัน
เคยทำ ดีไหมเจ้าลูกมนุษย์”

“ฉันจะให้หมาป่า บาลูหมีเฒ่า และเสือดำบาตึราอยู่วงนอก คอยต้อนสัตว์ทั้งหลายให้เดินไปตามทิศทางที่ท่านกำหนดให้ จนกระทั่ง สัตว์ทุกตัวทยอยเข้าสู่ไร่นาของหมู่บ้าน เข้ากีดกินรวงข้าวที่กำลังสุกเหลือง อร่าม พืชผักที่กำลังงอกงามจนหมด จากนั้นท่านและลูก ๆ จะต้อง ตามเข้าไปเหยียบย่ำทำลายพืชผักไร่นาที่เหลืออยู่ให้ราบเรียบ พวกชาวบ้าน นั้นจะหวาดกลัวหดหู่ชุกซ่อนอยู่แต่ในบ้าน ไม่กล้าโผล่ออกมา ท่าน จะต้องทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่เปรียบเหมือนเส้นโลหิตหล่อเลี้ยงหมู่บ้าน ให้ราบเรียบไม่มีอะไรหลงเหลืออยู่ ยิ่งฉางใส่ข้าวหรือสัตว์เลี้ยงที่จะเป็น อาหารได้ จะต้องถูกทำลายหมด ไม่มีอาหารก็ไม่มีหมู่บ้าน ฉันเชื่อว่า ท่านทำได้ พญาหัตถิ โปรดรีบทำงานเถิด”

แผนการป่าทำลายหมู่บ้านประสบความสำเร็จอย่างงดงาม ชาวบ้าน
ไม่มีอาหารกิน ไร่นาพืชผักถูกทำลายหมดสิ้น จะออกไปขุดเผือกขุดมัน
ในป่ากิน สัตว์ร้ายก็จ้องทำร้าย และนับวันสัตว์ป่าก็เพิ่มพูนมาใกล้
หมู่บ้านเข้าทุกที ไร่นาสวนเรือนากลายเป็นป่าไปทีละน้อย ๆ เถาวัลย์พันรัดไม้
ต่าง ๆ เริ่มคืบคลานเข้าปกคลุมพื้นดิน ป่าเริ่มขยายพื้นที่แล้ว ชาวบ้าน
แม้จะรักถิ่นฐานบ้านช่องของตน ก็จำใจเริ่มอพยพไปอยู่ที่อื่นที่ละครอบครัว
พอถึงฤดูฝนยิ่งประสบเคราะห์กรรมหนักลำบากยิ่งขึ้น เหมือนหนูติดเกาะ
ยามน้ำท่วม ในที่สุดก็จำใจอพยพออกไปจนหมดสิ้น ท่ามกลางสายฝน
ตกกระหน่ำ หมู่บ้านก็พังพินาศราบเรียบเป็นหน้ากลอง เพราะแรง
กระชากทะเลงทลายของพญาช้างสาร ๔ เชือก ชาวบ้านไร้ที่อยู่อาศัย
กลายเป็นคนพลัดถิ่น สาเหตุเพราะความทารุณโหดร้ายปราศจากมนุษยธรรม
และความเมตตากรุณาของตนเอง ดังภาษิตว่า “กงเกวียนกำเกวียน” และ
“ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”

เมาคลีท่องเที่ยวตามลำพังในป่าใหญ่ ใช้ชีวิตอิสระอยู่ร่วมกับสัตว์ป่า
ที่ให้ความเคารพยกย่องเขาเป็นเจ้าป่า แม้แต่คาพญางูเหลือมเผือกก็ยกย่อง
เมาคลีเสมือนเพื่อนผู้มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน วันหนึ่งขณะที่เมาคลีมาเยี่ยมเยียน
พญางูเหลือมคาที่เพิ่งลอกคราบใหม่ ๆ คาได้เล่าเรื่องพญางูเห่าเผือกที่
ทำหน้าที่เฝ้ารักษาทรัพย์สมบัติอยู่ที่วังเย็น ซึ่งเมาคลีเคยถูกฝูงลิงป่าจับตัว
ไปกักขังไว้ จนกระทั่งบาสุ บาคีราและคาตามไปช่วยเหลือออกมาได้
เมาคลีสนใจอยากเห็นขุมทรัพย์ที่พญางูเห่าเผือกเฝ้า จึงชวนคาออกเดินทาง
ไปวังเย็นทันที

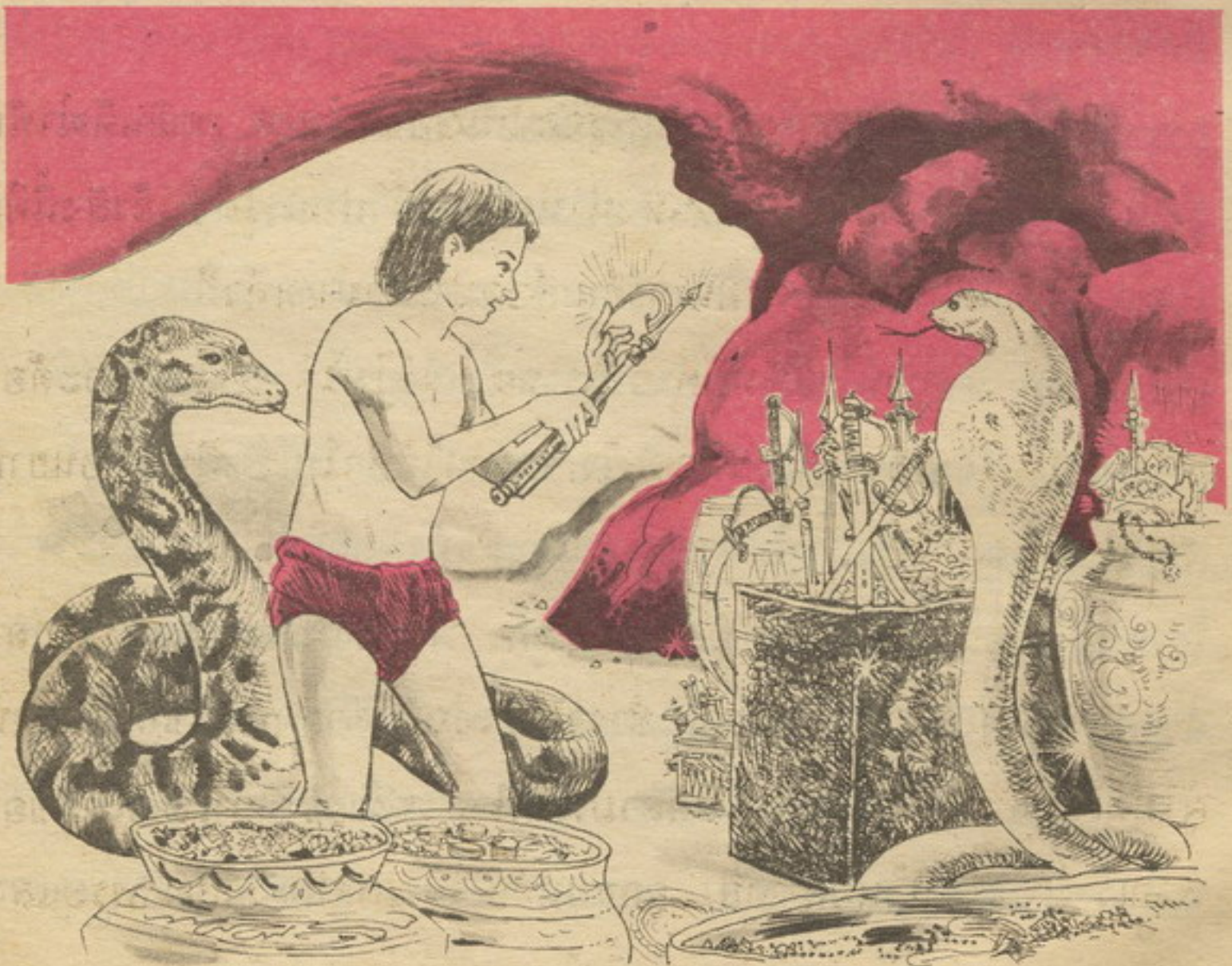
ในอุโมงค์มืดสลัวได้วังเย็น เมาศลึกับคาสองสหายก็ได้พบกับ
 พญางูเห่าตัวยาว ๘ ฟุต ขาวเผือกตลอดตัวเพราะอุดอยู่ในความมืด
 นานหลายศตวรรษ ตาสีแดงกำราวกับทับทิม พญางูเห่าเผือกเล่าว่า
 ตนทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์รักษาทรัพย์สมบัติมหาศาลของพระราชามือนี้
 มานานโข ตั้งแต่พราหมณ์ผู้เป็นเจ้านายใช้เวทมนตร์คาถาสั่งให้เป็นปูโสม
 เผ้าทรัพย์ เคยมีมนุษย์ผู้ละโมภโลภมาก ๔—๕ คนหลงเข้ามา เพราะ
 ความอยากได้ทรัพย์สมบัตินี้ก็ต้องพบกับความตาย เพราะพิษร้ายของ
 งูเห่าเฒ่า แต่เมาศลึและคาพญางูเหลือมมิได้มีความหวาดกลัวงูเห่าเฒ่า
 นี้เลย อีกทั้งเมาศลึพูดภาษางูได้จึงได้รับอนุญาตให้เที่ยวชมชุมทรัพย์อัน
 มีค่ามหาศาล เมาศลึมิได้สนใจเงินทองแก้วแหวนเพชรนิลจินดาล้ำค่าหรือ
 อาวุธมากมายเหลือคณาทีกองระเกะระกะนี้เลย เพราะไม่เคยรู้คุณค่า
 สิ่งเหล่านี้ตลอดชีวิต เขาเห็นอาวุธชนิดหนึ่งแปลกประหลาด มีลักษณะ
 เป็นตาขอเหล็กแหลมคม มีด้ามเป็นงาช้างประดับด้วยทับทิมเม็ดโตและ
 เพชรพลอย พญางูเห่าเผือกบอกว่าอาวุธนั้นเรียกว่า “พระแสงขอช้าง”
 แต่เมาศลึไม่รู้จักอาวุธชนิดนี้ จึงอยากจะนำออกไปให้พญาช้างหัดตีผู้
 เป็นสหายรักดู เป็นเหตุให้พญางูเห่าเผือกเข้าใจผิดคิดว่า เมาศลึมีจิตใจ
 โลภเหมือนมนุษย์คนอื่น ๆ มันดีใจมาก ส่ายหัวที่มีดอกจันขาวไปมา
 ด้วยความดีใจที่จะได้ฆ่ามนุษย์ผู้ตกอยู่ในความโลภอีกคนหนึ่ง

“ฮะ ฮ่า เจ้าอยากได้หรือ เจ้าผู้โลภเหมือนคนอื่น ๆ เอาซิ ข้า
 จะให้พระแสงขอแห่งคำสาป พระแสงขอแห่งความตาย พระแสงขอ

แห่งความพินาศ เจ้าผู้นำมันไปก็ต้องพบกับคำสาป ความตาย และ
ความพินาศ เช่นกัน”

“ไม่เห็นจะเข้าใจที่พูดมาเลย ไปกันเถิดท่านคา ที่นี่มืดและเยือกเย็น
ฉันไม่ชอบอยู่ ลาก่อนท่านผู้มีดอกจันสีขาวบนศีรษะ ฉันไม่ชอบ
สู้รบตบมือกับท่านผู้มีพิษหรรอก แม้ว่าฉันจะมีมนต์ป้องกันอสรพิษร้าย
แล้วก็ตาม” เมาคลิตตอบพลางจะเดินออกมา

“เจ้าออกไปไม่ได้ ใครก็ตามที่เข้ามาในที่นี้แล้วจะต้องตาย มนต์
ป้องกันงูเล็ก ๆ ใช้กับข้าไม่ได้หรอก เจ้าวิ่งหนีไปซิ ดุซิวาจะรอดพ้น

ข้าได้ไหม” เมาคลีจึงจำต้องสั่งสอนงูเห่าเผือกตัวนั้น เขาขว้างพระแสงขอ
 ครอบมตรึงคองูเห่าไว้กับที่จนมันเลื้อยไม่ได้ และมันก็แก่มากจนเขี้ยวหมด
 พิชทำอันตรายใครต่อไปอีกไม่ได้แล้ว เมาคลีกับคาพญางูเหลือมจึงออก
 มาจากอุโมงค์ชุมทรัพย์ใต้ดิน พร้อมกับนำพระแสงขอออกมาด้วยท่าม
 กลางเสียงพรวดสาปแช่งด้วยความโกรธของพญางูเห่าเผือก “มันคือ
 คำสาป มันคือความตาย มันคือความพินาศ”

เมาคลีอวดพระแสงขอข้างกับเสือดำบาคีรา และเล่าเรื่องที่ตน
 ได้ผจญภัยจนถึงคำสาปแช่งของพญางูเห่าเผือก ถึงตอนนี้เสือดำ
 บาคีราผงกหัวเห็นด้วย พร้อมกับก้มใช้จมูกสูดกลิ่นฟุดฟิดที่พระแสง
 ขอข้างนี้

“เจ้าดอกจันทาพุดถูก ฉันรู้จักนิสัยของมนุษย์ดี เขานิยมฆ่าฟัน
 กันตายเพื่อแย่งชิงเมล็ดสีแดงบนสิ่งนี้ นอกจากนี้ ฉันยังรู้ดีว่าเจ้าสิ่งนี้คือ
 อะไรวะ มันมีกลิ่นคาวเลือด มันเคยกินเลือดมามากมายแล้ว”

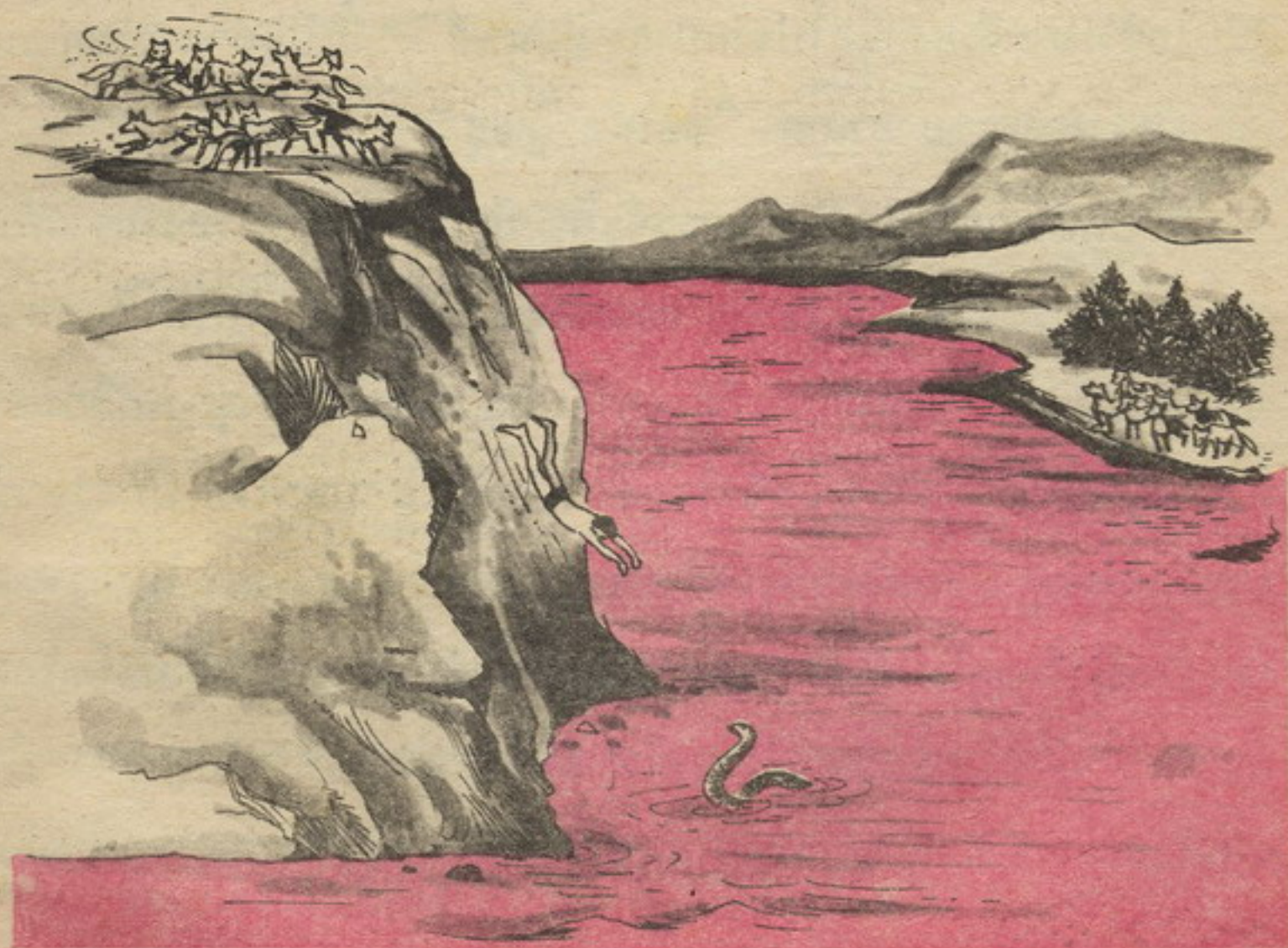
“หินสีแดงนี้ไม่เห็นมีค่าอะไรเลย กินก็ไม่ได้ ทำไมคนจะต้อง
 ฆ่ากันด้วย แล้วเจ้าสิ่งนี้มันคืออะไรวะ คนทำไว้ทำไม บาคีราเพื่อนยาก
 ช่วยบอกทีเถิด”

“คนทำสิ่งนี้เพื่อใช้บังคับช้างลูกหลานพญาหัตถิ เขาสับปักลง
 ไปบนหัวช้าง ให้เลือดช้างออก ช้างจะได้เชื่อฟังคำสั่งสอนของคน คน
 ผู้ไม่มีเขี้ยวเล็บเหมือนสัตว์ แต่สามารถทำสิ่งที่ร้ายยิ่งกว่าเขี้ยวเล็บของ
 พวกเราได้ เห็นไหมเมาคลี ลูกกบน้อย” เมาคลีขย่ะแขยงพระแสง
 ขอข้างอันนี้ขึ้นมาทันที จึงโยนมันทิ้งไม่เอาใจใส่ตลอดทั้งคืน

เหตุการณ์นองเลือดตามคำพูดของพญางูเห่าเผือกเริ่มสำแดง
ความเป็นจริงแล้ว คือนั่นเอง ชาวบ้านป่าคนหนึ่งเผชิญมาพบพระแสง
ขออันมีค่านี้เข้า โชคร้ายก็บังเกิดแก่เขาทันที เขาถูกนายพรานป่าอีกคน
หนึ่งฆ่าเพื่อแย่งชิงสิ่งมีค่านี้ไปได้ ต่อมาอีกไม่นาน นายพรานคนนั้นก็
ถูกชายอีก ๔ คนทุบด้วยไม้จนตายเพื่อชิงเอาพระแสงขอนี้ไป การฆ่า
ครั้งสุดท้ายจบลง เมื่อเมาคลีและบาคีราตามไปพบชายทั้ง ๔ คนล้มตาย
เพราะถูกวางยาพิษแย่งชิงพระแสงขอในหมู่บ้านเองจนต้องตายหมด เหลือ
แต่พระแสงขอประดับเพชรพลอยทับทิมอันมีค่า ต้นเหตุแห่งความตาย
ความพินาศ ที่เกิดจากความโลภหลงของมนุษย์ เมาคลีตระหนักดีถึง
อันตรายเช่นนี้ จึงนำไปคืนให้แก่พญางูเห่า ปุโสเมเฝ้าทรัพย์

กาลเวลาผ่านไปจนเมาคลีย่างเข้าสู่วัยรุ่น เพื่อนฝูงต่างพากันแก่
 เฒ่าลงไปมาก พ่อแม่หมาป่าสิ้นชีวิตเพราะแก่ชรา หมาป่ารุ่นใหม่ต่าง
 รวมตัวตั้งเป็นฝูงหมาป่าอิสระ มีจำฝูงตัวใหม่ชื่อฟาโอ เป็นลูกของเกรย์
 หมาป่าสีเทาพี่คนโตของเมาคลีนั่นเอง เมาคลีและอาเถล่าได้รับยกย่อง
 เป็นสมาชิกอาวุโส มีที่นั่งสูงกว่าจำฝูงฟาโอยามมีการประชุม ณ หน้าผา
 ประชุม หรือเมื่อแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมครั้งใด มักได้รับความ
 เห็นชอบด้วยทุกครั้ง ยิ่งไปกว่านี้ความเก่งกล้าของเมาคลียังได้สำแดง
 ออกอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเมาคลีได้กู้ชีวิตฝูงหมาป่าไว้จากฝูงหมาแดงจอมโหด
 เขี้ยวอำมหิตที่บุกรุกตามล่าเหยื่อขึ้นมาจากทางทิศใต้

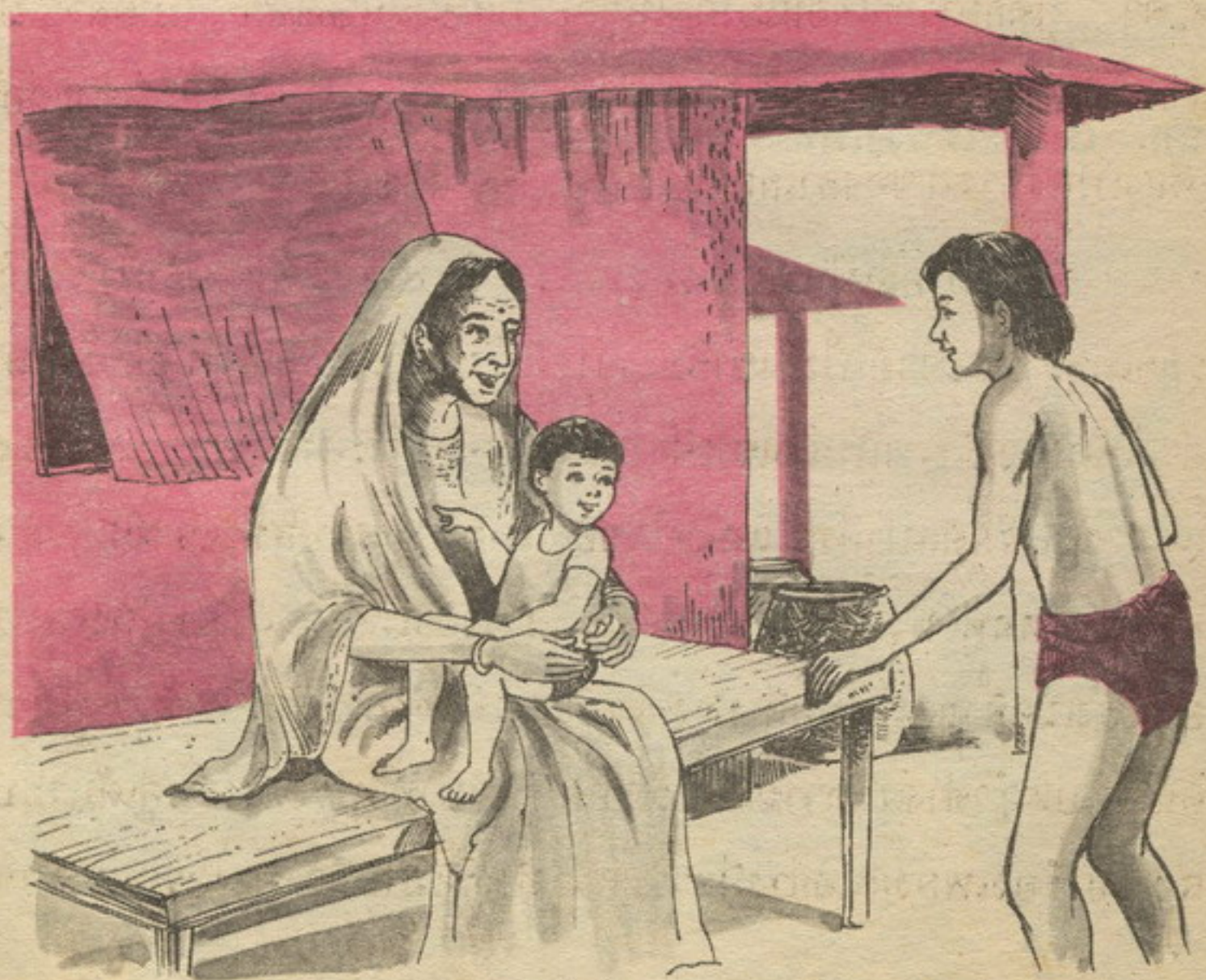

เมาคลีสกับคาพญางูเหลือมวางแผนกำจัดฝูงหมาแดงจำนวนนับร้อยนี้ทันที เขาปล่อยฝูงหมาแดงไปที่หน้าผาผึ่งหรือหน้าผามรณะ เขี่ยบเหยื่อฝูงผึ่งจำนวนมหาศาลให้ออกจากรังด้วยความโกรธแค้น แล้วเมาคลีสรีบวิ่งกระโจนหนีจากหน้าผาลงสู่แม่น้ำเบื้องล่างที่มีคาพญางูเหลือมคอยช่วยเหลือพาหนีรอดไปได้ ทั้งให้ฝูงหมาแดงที่ไล่ตามหลังมาเป็นเหยื่อพิษร้ายของเหล็กในผึ่ง หมาแดงบางตัวหนีรอดมาได้ก็ต้องพบกับความตายด้วยคมเขี้ยวของฝูงหมาป่าอิสระที่รอคอยอยู่ริมแม่น้ำ ในการต่อสู้อันดุเดือดครั้งนี้ อาเกล้าจอมหมาป่าผู้ชราภาพมากแล้ว ก็พบกับวาระสุดท้ายของมัน เยี่ยงหมาป่าผู้กล้าหาญ ก่อนสิ้นลม อาเกล้าผู้ประหารชีวิตหมาแดงได้ถึง ๙ ตัว ได้กล่าวตักเตือนเมาคลีสให้กลับไปสู่หมู่มนุษย์เสีย “เมาคลีสจะเป็นผู้ขับไล่ตัวเมาคลีสเองออกไปจากป่าสู่หมู่มนุษย์” นี่เป็นคำสุดท้ายก่อนเสียงเพลงมรณะของอาเกล้า “ขอให้ลาโดยสวัสดิ์” จะดังขึ้น

บัดนี้เมาคลีสเป็นหนุ่มฉกรรจ์แล้ว มีรูปร่างหน้าตางดงามราวกับรุกขเทวดาประจำต้นไม้ เขาคือ เมาคลีสเจ้าป่าผู้ยิ่งใหญ่ สัตว์ป่าทั้งหลายต่างให้ความเคารพนับถือเขาเทียบเท่ากับพญาช้างหัตถิ พญางูเหลือมคาและพญาเสือดำบาตึรา แต่จิตใจของเมาคลีสไม่สงบสุขเลย มักกระวนกระวาย หดหู่ หงุดหงิดและเศร้าสร้อยหงอยเหงาเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อถึงฤดูใบไม้ผลิ ป่างดงามขึ้น เพื่อต้อนรับสรรพสิ่งที่เกิดใหม่ ต้นไม้ใบหญ้าต่างผลิความเขียวสดใส สัตว์ป่าทั้งปวงต่างจับคู่แต่นระบำส่งเสียงร้องเพลงกันอย่างมีความสุข ทั้งให้เมาคลีสว่าเหวอยู่คนเดียวจน

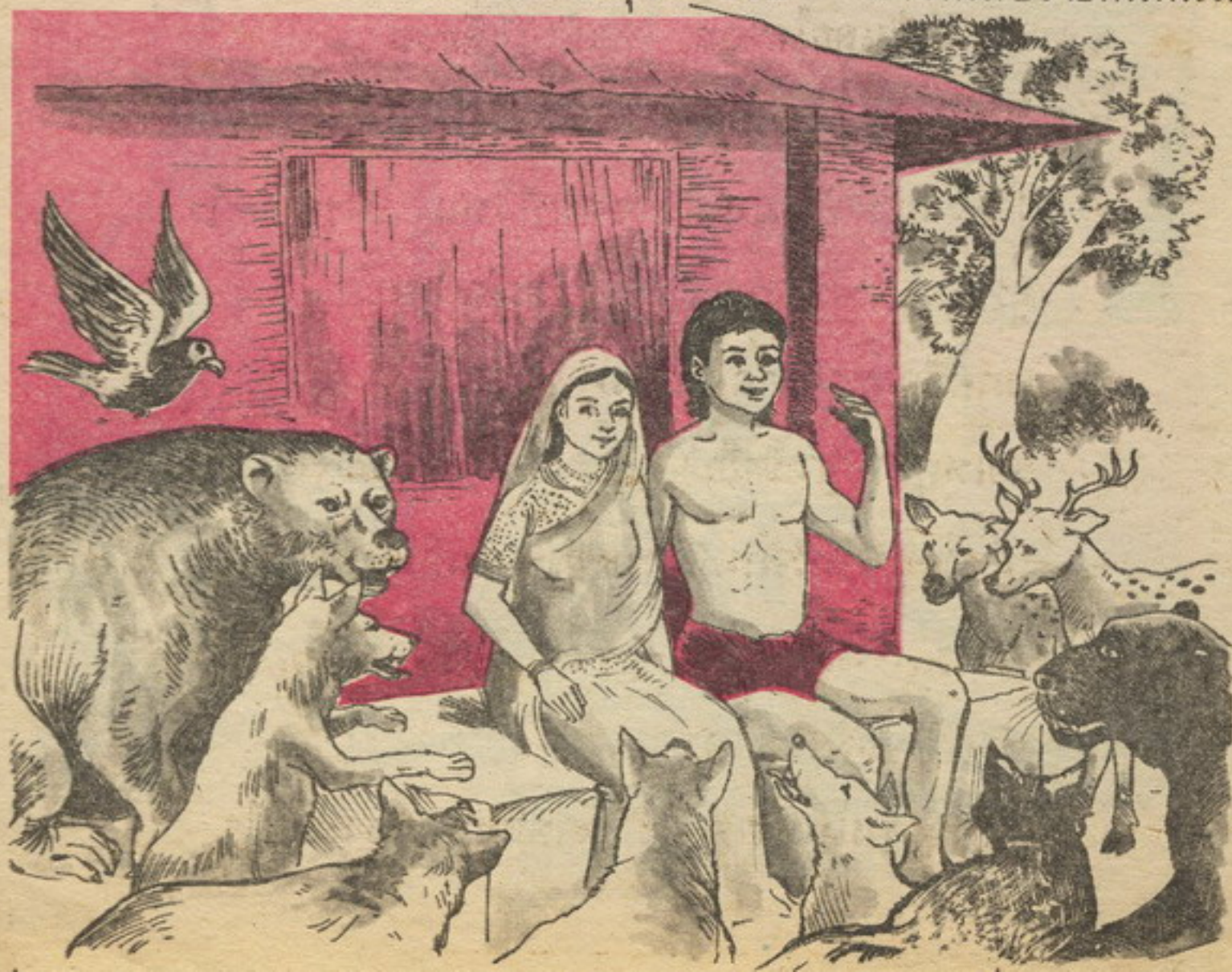
ต้องวิ่งเตลิดไปมาท่ามกลางป่าใหญ่ในฤดูใบไม้ผลิแต่ลำพัง แมคสีวิ่ง
เตลิดมาจนถึงหมู่บ้านชายป่า ได้เห็นดอกไม้แดง หรือแสงไฟ ได้เห็นผู้คน
อีกครั้งหนึ่ง เขาเกิดความอบอุ่นในใจอย่างแปลกประหลาด อำนาคะอะไร
บางอย่างดึงดูดให้เขาเดินเข้าใกล้หมู่บ้านนี้

ที่นี่เอง เขาก็ได้พบกับนางเมสซัวร์ผู้เป็นแม่อีกครั้งหนึ่ง นาง
เมสซัวร์มีลูกชายใหม่อีกคนหนึ่ง แต่สามีของนางเพิ่งตายได้ไม่นานนี้เอง
นางได้ให้ความรักความเมตตา และความอบอุ่นใจแก่แมคสีเหมือนเดิม
จนกระทั่งแมคสีแน่ใจว่า ถึงเวลาแล้วที่เขาแมคสีลูกมนุษย์ แต่หมาป่า

เอามาเลี้ยงจนเติบโตเป็นเจ้าแห่งป่า เจ้าแห่งสัตว์ทั้งหลาย จะต้องกลับคืนสู่
 หมู่มนุษย์อีกครั้งหนึ่ง ชีวิตป่าของเมาคลีได้สิ้นสุดลงแล้ว ตัวเมาคลี
 เองเป็นผู้ขับไล่เมาคลีให้ออกจากป่าไปสู่มนุษย์ ไม่มีสัตว์ป่าตัวใดกล้า
 ขับไล่เมาคลี นี่เป็นความจริงตามคำพูดของอาเกล่า จอมหมาป่าที่สิ้นชีวิต
 เพราะการปะทะกับฝูงหมาแดงริมแม่น้ำคงคาหลายปีมาแล้ว เมาคลี
 อ่ำลาป่า อ่ำลาฝูงหมาป่าพี่น้องที่รักใคร่ บาลูหมีเฒ่าผู้อบรมสั่งสอนวิชา
 ความรู้และกฎป่าทั้งหลาย บาคีราเสือดำมิตรผู้อารี ตลอดจนนกพาญา
 ญ์เหลืองผู้เฝ้าดูตามช่วยเหลือเมาคลีตลอดมา เมาคลีจะทิ้งป่าไปได้หรือ
 ชีวิตของเขาผูกพันกับป่านานเหลือเกิน

ความจริงต่อมาก็คือ ชีวิตใหม่ของเมาคลีมิได้ห่างไกลจากป่ามาก
 นัก เมาคลีได้ช่วยเหลือพนักงานคุ้มครองป่า กำจัดเสือร้ายกินคนใน

หมู่บ้าน และได้แสดงความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในเรื่องป่าและชีวิตป่า จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานรักษาป่า มีหน้าที่ดูแลป่าไม้และสัตว์ป่าทั้งหลาย เมาคลีได้แต่งงานมีความสุขกับหญิงสาวที่เขารัก ในบ้านกลางป่าท่ามกลางสัตว์ป่าบริวารทั้งหลาย

กิจกรรม

๑. ทำแบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน

๑.๑ ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ความตามเนื้อเรื่องที่อ่าน (ทำปากเปล่า)

๑. เมาคลีรอดพ้นจากเสือร้ายเขี้ยวคานเพราะใคร
๒. เมาคลีเป็นลูกใครและใครเป็นผู้เลี้ยงดู
๓. ผู้ที่รับรองให้เมาคลีอยู่ในฝูงหมาป่า คือใคร
๔. ฝูงลิงลักพาตัวเมาคลีไปซ่อนที่ไหน เพราะอะไร
๕. ผู้ที่ตามไปช่วยเมาคลีจากฝูงลิงคือ ใครบ้าง
๖. เมาคลีถูกบาตีราลงโทษเพราะอะไร
๗. สาเหตุที่พญาหัตถิประกาศแนวหินสันติเพราะอะไร
๘. เสือโคร่งเขี้ยวคานมีสิทธิ์ฆ่าคนในคืนหนึ่งได้เพราะสาเหตุอะไร
๙. ตัวความกลัวคือ ใคร
๑๐. หมาป่ารุ่นใหม่เกลียดชังเมาคลีมากเพราะอะไร

๑๑. อาเกล้าถูกปลดออกจากการเป็นจำฝูงหมาป่าเพราะเหตุอะไร
๑๒. เมาคลีสาบานว่าจะทำอะไรเชียร์คาน
๑๓. สิ่ง que เมาคลีใช้ในการป้องกันชีวิตตนเองและจำฝูงอาเกล้าในวันเลือกตั้งจำฝูงใหม่คืออะไร
๑๔. หมาป่าไม่ยอมให้เมาคลีอยู่ร่วมฝูงด้วยเมาคลีจึงตัดสินใจอย่างไร
๑๕. นางเมสซัวร์ให้ที่พักและเลี้ยงดูเมาคลีเพราะอะไร
๑๖. เชียร์คานตายเพราะอะไร
๑๗. ทำไมเมาคลีจึงถูกขับไล่ออกจากหมู่บ้าน
๑๘. ทำไมอาเกล้าเชื่อว่าเรื่องของเมาคลีสกับชาวบ้านยังไม่จบสิ้น
๑๙. ชาวบ้านวางแผนการจะทำอย่างไรต่อเมาคลี
๒๐. ทำไมเมาคลีใช้แผนการ “ป่าทำลายหมู่บ้าน”
๒๑. ผู้ที่ช่วยเหลือเมาคลีจนแผน “ป่าทำลายหมู่บ้าน” สำเร็จคือใคร ด้วยวิธีใด
๒๒. ขุมทรัพย์สมบัติอยู่ที่ไหน ผู้ที่ทำหน้าที่รักษา คือใคร
๒๓. ทำไมเมาคลีมิได้สนใจทรัพย์สมบัติ
๒๔. ต้นเหตุที่ทำให้มนุษย์ ๖ คนตายเพราะความละโมภคืออะไร
๒๕. เมาคลีได้รับยกย่องว่าเป็นอะไร
๒๖. แผนการที่เมาคลีสกับคาพญาภูเหลือมกู้ชีวิตฝูงหมาป่าไว้จากฝูงหมาแดงเป็นอย่างไร

๒๗. ผู้ที่ขับไล่แมคลีออกจากป่าไปสู่มนุษย์คือใคร

๒๘. หน้าที่ในชีวิตใหม่ของแมคลีคืออะไร

๑.๒ บอกข้อตัวละครให้ตรงกับคุณสมบัติต่อไปนี้

๑. ลูกมนุษย์ไม่ใช่ลูกหมาป่า
๒. ผู้ได้รับการยกย่องเป็นอาจารย์สอนความรู้แก่ฝูงหมาป่า
๓. ผู้ที่มอบวัวป่าแก่หมาป่าแทนชีวิตแมคลี
๔. ผู้ที่มีอำนาจสะกดให้ฝูงลิงป่าเดินเรียงแถวเข้าสู่ปากอันอ้ากว้าง
๕. ศัตรูคู่พยาบาทที่แพ้อำนาจของแมคลี
๖. หมาป่าที่ตายแล้วในสายตาของหมาป่าอื่น ๆ
๗. ผู้ที่กล่าวร้ายว่าแมคลีเป็นลูกปิศาจ ลูกหมาป่า
๘. ผู้ที่เชื่อว่าแมคลีคือเด็กน้อยที่ถูกเสือโคร่งคาบไปตั้งแต่เล็ก
๙. ผู้ที่เล่าเรื่องเสือโคร่งมีสิทธิ์ฆ่าคนในคืนหนึ่งได้
๑๐. ผู้ที่มีดอกจันสีขาวบนหัว

๑.๓ เรียงลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง (เขียนเฉพาะหมายเลข)

๑. บาลู บาคีรา และคา ตามไปช่วยเหลือแมคลีที่วังเย็น
๒. หมาป่าผัวเมียช่วยชีวิตเด็กน้อยจากเสือโคร่ง
๓. พญาหัตถิประกาศเขตแนวหินสันติ ห้ามสัตว์ฆ่ากัน
๔. ฝูงหมาป่ารับรองให้แมคลีอยู่ร่วมฝูงด้วย
๕. อาเกล้าแก่ชราจนต้องเลือกจำฝูงหมาป่าใหม่

๖. ผุ่งลิงปาลักตัวเมาคลีไปเป็นหัวหน้าลิง
๗. เขียร์คานถูกฆ่าตาย
๘. หมูบ้านชาวป่าถูกทำลายพังพินาศ
๙. ผุ่งหมาป่าขับไล่ไม่ให้เมาคลีอยู่ร่วมผุ่งด้วย
๑๐. เมาคลีจากป่าไปอยู่กับนางเมสซัวร์ที่หมู่บ้าน
๑๑. อาเกล้าจอมหมาป่าตายอย่างกล้าหาญในสงครามกับผุ่งหมาแดง
๑๒. ชาวบ้านขับไล่ไม่ให้เมาคลีอยู่ในหมู่บ้าน
๑๓. เมาคลีได้รับยกย่องเป็นเจ้าป่าและพนักงานรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า
๑๔. เมาคลีพบพญางูเห่าเผือกที่ทำหน้าที่รักษาทรัพย์สมบัติ

๑.๔ ลองทำเสียงร้องของสัตว์ต่อไปนี้

ลิง หมาป่า ช้าง เสือดำ ควาย ฯลฯ

๑.๕ เขียนข้อความสั้นๆ แสดงความคิดของนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ (เลือกทำ ๑ ข้อ)

๑. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด ทำไมจึงชอบ ยกเหตุการณ์ที่แสดงบทบาทของตัวละครกระทำ (ตอนที่นักเรียนชอบ) ประกอบประมาณ ๔ - ๕ บรรทัด
 ๒. นักเรียนชอบเหตุการณ์ต่อไปนี้ตอนใดมากที่สุด (เลือกเพียงหนึ่งเหตุการณ์) แล้วบอกเหตุผลว่าทำไมจึงชอบ มีแง่คิดหรือคติสอนใจอะไรบ้าง
- ก. เมาคลีถูกผุ่งลิงปาลักพาตัวไป

- ข. สาเหตุที่เสือโคร่งมีสิทธิ์ฆ่าคนได้ในคืนหนึ่ง
- ค. การเลือกจำฝูงหมาป่าตัวใหม่แทนอาเถล่า
- ง. เมาคลีใช้แผนการสั่งสอนชาวบ้านผู้โหดเหี้ยม
- จ. ขุมทรัพย์สมบัติที่วังเย็น

๒. ทำแบบฝึกหัดการใช้ภาษา

๒.๑ เลือกความหมายที่ถูกต้องของข้อความต่อไปนี้ (ทำในสมุด)

๑. การรับรองให้เข้าร่วมฝูงเหมือนลูกหมาป่าตัวอื่น ๆ หมายถึง
 - ก. ยอมให้อยู่ในฝูงหมาป่า
 - ข. ยอมเป็นลูกหมาป่า
 - ค. รับว่าเหมือนลูกหมาป่า
๒. “ท่านกับเรานี้ล้วนมีเลือดเนื้อเดียวกัน” หมายถึง
 - ก. มีโลหิตอย่างเดียวกัน
 - ข. เป็นพี่น้องกัน
 - ค. มีเลือดและเนื้อเหมือนกัน
๓. ฝูงลิงจึงยอมแพ้ประดุจถูกมนต์อันศักดิ์สิทธิ์สะกดให้อยู่นิ่ง
 - ก. งูใช้คาถาสะกดให้ลิงอยู่นิ่ง
 - ข. ลิงอยู่นิ่งเพราะหวาดกลัวงู
 - ค. งูหวาดกลัวลิง

๔. น้ำในแม่น้ำคงคาซึ่งเปรียบเหมือนเส้นโลหิตใหญ่ในป่านี
หมายถึง
 - ก. น้ำในแม่น้ำคงคาสีแดงเหมือนโลหิต
 - ข. น้ำในแม่น้ำคงคาเป็นโลหิต
 - ค. แม่น้ำคงคาที่มีความสำคัญที่สุดต่อสิ่งมีชีวิต
๕. บาลูผสมเหมือนมะพร้าวแห้งทั้งเปลือก และเมาคลีผสม
เหมือนมะพร้าวแห้งที่ปอกเปลือกแล้ว หมายถึง
 - ก. บาลูผสมเท่า ๆ เมาคลี
 - ข. เมาคลีผสมกว่าบาลู
 - ค. บาลูผสมกว่าเมาคลี
๖. ไฉ้ลายย่องตอด หมายความว่าถึง
 - ก. เสือขี้ลาด
 - ข. เสือมีลาย
 - ค. เสือส้ม
๗. การจองเวรไล่ติดตามฆ่า หมายความว่า
 - ก. ผลัดกันทำร้าย
 - ข. ทำร้ายข้างเดียว
 - ค. ยกโทษให้กัน
๘. หมาป่าที่ตายแล้วในสายตาของหมาป่าอื่น ๆ มีความหมายว่า
 - ก. หמדความสำคัญ
 - ข. หמדลมหายใจ

ค. ได้รับการนับถือ

๙. “ข้าจะขอตัดขาดจากความเป็นพี่น้องกับพวกเจ้า” หมายถึง

ก. ใช้ของมีคมตัดให้ขาด

ข. ไม่ยอมเป็นหมาป่าอีก

ค. ไม่เกี่ยวข้องกับหมาป่า

๑๐. บ้านเหมือดั่งจันดักเสือในป่า

ก. คือที่ดักเสือ

ข. เป็นที่กักขัง

ค. รูปร่างเหมือนจัน

๑๑. ควายสองฝูงที่วิ่งราวกับกระแสน้ำป่าพุ่งเข้าปะทะกันหมายถึง

ก. วิ่งเร็วมาก

ข. วิ่งแข่งกับน้ำ

ค. วิ่งเป็นสายน้ำ

๑๒. มีสภาพเหมือดั่งประเทศที่ขาดผู้ปกครอง

ก. มีแต่ความวุ่นวาย

ข. สงบสุขเรียบร้อย

ค. สงบสุขบ้างวุ่นวายบ้าง

๑๓. เสียงดังราวกับผิ้งถูกขว้างรัง

ก. เสียงดังสนั่น

ข. เสียงไพเราะ

ค. เสียงกระหึ่มพร้อมๆ กัน

๑๔. เหมือนหนูติดเกาะยามน้ำท่วม

- ก. สุขสบายเหมือนหนู
- ข. ลำบากไม่มีทางหนีรอด
- ค. โชคดีมีเกาะให้อยู่

๑๕. เป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์

- ก. ผีที่เฝ้าสมบัติ
- ข. คนแก่เฝ้าบ้าน
- ค. ชื่อโสม นามสกุลเฝ้าทรัพย์

๑๖. เสียงเพลงมรณะของอาเกล่า “ขอให้ลาโดยสวัสดิ์” หมายถึง

- ก. เพลงแห่งความตาย
- ข. ชื่อเพลงของหมาป่า
- ค. หอนก่อนสิ้นใจ

๒.๒ เติมคำและกลุ่มคำต่อจากคำที่กำหนดให้ เป็นคำซ้อนและคำพ้อง
ภาษาที่พบในเรื่อง เช่น อบรม อบรมสั่งสอน (ทำในสมุด)

เจริญ	ปรัก	อ้วน
อบ	ตลก	ยโส
พุดจา	กระเช้า	ตะลี้
เมตตา	ตระหนก	ยุยง
ระเกะ	ป่าดง	เถาวัลย์
คำมั่น	คุยมั้	กระหืด

ละล้า	ใส่ร้าย	พอมด
ชิงดี	เก่งกล้า	ตัวสั้น
ทาร์น	อุดม	ถิ่นฐาน
พิทักษ์	เพชรนิล	เศร้าสร้อย

๒.๓ เติมข้อความที่เป็นคติเตือนใจจากที่ได้อ่านมา (ทำในสมุด)

๑. ผู้ประพฤติตนผิดจะต้องได้
๒. ให้ทุกข์แก่ท่าน
๓. กงเกวียน
๔. ความตาย ความพินาศเกิดจาก

๒.๔ หากคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับคำที่กำหนดให้ (๓ คำ)

เช่น ร้อง - ฎู ตะโกน แผลดเสียง (ทำในสมุด)

๑. โกรธ	๗. แห้ง
๒. ตาย	๘. กระเช้า
๓. ตกใจ	๙. กลัว
๔. ชรา	๑๐. มิตร
๕. ทะเลาะ	๑๑. ปา
๖. พิทักษ์	๑๒. ละโมบ

๒.๕ เขียนประโยคขยายลักษณะของตัวละครให้ชัดเจนเหมือนกับ
ได้เห็นภาพนั้นจริงๆ

เช่น เสือโคร่งเขี้ยวคาน - เสือโคร่งชราขาเป๋ศัตรูคู่พยาบาท
ของเมาคลีชื่อเขี้ยวคาน

๑. บาลูหมีเผ่า

๕. วังเย็น

๒. บาคีรา

๖. คาพญางูเหลือม

๓. พญาหัตถิช้างป่า

๗. อาเกล้าเจ้าผู้

๔. พญางูเห่า

๘. เมาคลีเจ้าป่า

๓. นักเรียนเลือกตัวละคร (หนึ่งตัว) จากเรื่องเมาคลีลูกหมาป่า แล้ว
นำมาแต่งเรื่องสั้นๆ หรือนิทานผจญภัยของตัวละครนั้นๆ ตามความ
คิดของนักเรียนเอง

ประมวลคำศัพท์

ก

กระเจ้ากระงอด	อาการไม่พอใจเชิงต่อว่าต่อขาน งอน
กระจิริด (กระ - จิ - หริด)	เล็กน้อย ลูกเล็ก ๆ
กระตือรือร้น	รีบร้อน รีบเร่ง แสดงความสนใจมาก
กระทรวงสาธารณสุข	หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับอนามัยของประชาชน
กระบวน	แถวยาว วิธีการ
กระมัง	คำแสดงความไม่แน่ใจ
กระสุน	किनปั้นเป็นลูกกลม ๆ ก้วยกินเหนียวแล้วตากแห้ง ใช้สำหรับยิงนก ลูกปืน
กระแสพระราชดำรัส	คำพูดของพระเจ้าแผ่นดิน
กระหยิบมือเดียว	น้อยมาก
กลองเส็ง	กลองสำหรับใช้ตีแข่งกัน ลักษณะกันสอบปลายบาน ไม่มี มี ๒ อัน ปลายหุ้มตะกั่ว หรืออะลูมิเนียม
กองสอดแนม	ผู้ลอบเข้าไปสืบความลับ
กะเหรี่ยง	ชาวเขาเผ่าหนึ่ง
กัณฑ์	ออกทน
กัลปาวสาน	ระยะเวลาอันยาวนาน
กางเกงขาก๊วย	กางเกงจีนยาวแค่เข่า เวลานุ่งขมวกขอบกางเกงเหน็บไว้ ข้างหน้า
เกียงงอน	ไม่เต็มใจ ทำงองอนรังเกียจ
เกียรติคุณ	ความดีที่เลื่องลือ
เกียรติศักดิ์	ฐานะที่ไ้รับการยกย่องและสรรเสริญ
แก่งแย่ง	ชิงกัน ไม่ลงรอยกัน
แก่นแก้ว	ชุกชุมมาก เกกมะเหรก

ข

ขนาน	ชนิก ประเภท เรียงคู่กันไป
ขวัญเสีย	กำลังใจไม่ดี
ของกลาง	ของที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองยึดมาจากคนร้ายเพื่อประกอบ การพิจารณาคดี
ขัด	เหน็บ กลัด
ขานไข	บอก อธิบาย ชี้แจง
ขุ่นเคือง	โกรธ
เขม่า	ละอองสีค้ำที่เกิดจากควันไฟ
เขมือบ	กินอย่างตะกละ
โขยกเขยก	อาการที่เดินไม่ถนัด
ไขหู	แก้งทำเป็นไม่ไคย

ค

คทา	ไม้ตะบอง
คนจร	คนที่อยู่ไม่เป็นที่
กลายใจ	หมกเหว
ความหลัง	เรื่องหรือเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว
กานหาม	ที่นั่งอย่างหนึ่งมีกานหาม แกร
การม	คำพูดที่คมคาย ฝีปากที่คมคาย
คำประพันธ์	ข้อความที่คล้องจองอ่านแล้วไพเราะ
คำสัตย์ปฏิญาณ	การให้คำมั่นสัญญาโดยสุจริตใจ
เกรือ	เสียงสั่น เสียงไม่แจ่มใส เถาไม้ ส่วนที่หริกล้วยคิอยู่
เคียงบ่าเคียงไหล่	ทำบางสิ่งบางอย่างด้วยกันตลอดเวลา
แคะค้อน	พูดกระทบ หาเรื่องราว
โคลงสี่สุภาพ	ชื่อคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง

ม

โฆษก

ผู้ประกาศ

โฆษณาชวนเชื่อ

คำพูดที่ชักชวนให้ผู้ฟังมีความคิดคล้อยตาม

ง

งอแง

ขี้แย

งานปียมหาราชาอนุสรณ์

งานวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ ๕) ตรงกับวันที่ ๒๓ ตุลาคม ของทุกปีง่ายเหมือนปอกกล้วย-
เข้าปาก

คำเปรียบเทียบกับทำบางสิ่งบางอย่างได้อย่างง่ายดาย

จ

จอมขโมย

ลักขโมยเก่ง

จอมเดช

แม่ทัพ ผู้เป็นใหญ่

จตุ

ผง ของที่ป็น ของที่ละเอียด

เจ้าเมือง

ตำแหน่งผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ ในสมัยก่อน

เจ้าสัว

เศรษฐีจีน

เจียด

เก็บไว้บางส่วน

แจ้ว

กระจาง ไส้มาก

โจงกระเบน'

ม้วนชายผ้าถุงแล้วรังไปเหน็บไว้ข้างหลัง

ณ

น้อยถล

โกงโดยใช้อุบาย

เน็ดฉั่น

งาม

ช

ชลประทาน (ชน - ละ - การทกน้ำและระบายน้ำเพื่อประโยชน์
 ประ - ทาน) ในการเพาะปลูก
 ชั่วกับชั่วกัลป์ ตลอดจนไป ระยะเวลาที่ยาวนาน
 ชาญสมร เชี่ยวชาญ สามารถ รบเก่ง
 เชิงเทิน กินที่พูนขึ้นสำหรับกันหรือต่อสู้ข้าศึก

ซ

ซด สูดน้ำเข้าไปในปาก
 ซมซาน ไปอย่างไม่มีจุดหมาย
 ซ้อมนาค ผูกผู้จะบวชให้ท่องขานนาคและพิธีบวช ให้ปฏิบัติให้ถูก
 ค่องในวันบวชจริง
 ซัดเซพเนจร เร่ร่อน ไม่อยู่เป็นที่
 ซัดทอด โยนความผิดไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง

ฐ

ฐานปฏิบัติการ ที่ตั้งของหน่วยส่งงาน

ณ

ณรงค์ การรบ

ด

ดล เผลินให้เป็นไป
 ดันดัน ฝ่าไป

ดินประสิว	ของชนิดหนึ่งมักเกิดจากมูล (อุจจาระ) ค้างคาวใช้สำหรับ ทำดินปืน
ดินปืน	สิ่งที่ทำให้เกิดการระเบิด ใช้ทำลูกปืน
โดยสังเขป	โดยย่อ

ด

ต้นสายปลายเหตุ	เรื่องราว ความเป็นมา
ต้นทูกวาง	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบใหญ่แตกกิ่งเป็นชั้น ๆ
ตรงเผง	ตรงพอดี
ตะเลง	มอญแต่ในที่นี้หมายถึงพม่า (พจนานุกรมเขียนว่า ตะเลง)
ตะแบงมาน	การห่มผ้าอ้อมตัวแล้วเอาชายทั้งสองไขว้ไปผูกที่คั่นคอ
ตะไล	ดอกไม้ไฟชนิดหนึ่ง ถ้วยเล็ก ๆ สำหรับใส่ขนม
ตั้ง	สำหรับนั่งมีขา
ตำแหน่งจิตรลดารโหฐาน	ที่ประทับของพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน (รัชกาลที่ ๙)
ดิง	ทักท้วง
ติดตลก	ทำทางหรือคำพูดที่ชวนขบขัน
ดีหน้าตาบ	ดีสีหน้าเหมือนไม่รู้เรื่องทั้ง ๆ ที่รู้
ตุ๋น	เอาของวางใส่ภาชนะบนน้ำร้อนเพื่อให้สุก
เต็มแก่	มากกว่าปรกติ
เตาผิง	เตาไฟสำหรับทำให้อบอุ่น

ด

ดากดาง	ผูกกระทบให้เจ็บใจ
--------	-------------------

ท

ทแกลัว

ผู้กล้าหาญ

ทองหลางน้ำ

ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบรับประทานได้ หรือเรียกอีกอย่าง
หนึ่งว่าทองหลางหนาม

ท้องตรา

หนังสือคำสั่งที่ประทับตราเจ้ากระทรวง

ท้องฟ้าจำลอง

สถานที่ใช้แสดงตำแหน่งและการเคลื่อนที่ของดวงดาวต่างๆ
ในท้องฟ้าแทนของจริง

ทันการณ

ทันเหตุการณ์

ทัศนศึกษา

การศึกษานอกสถานที่

ท้าว

ยศข้าราชการฝ่ายในสมัยก่อน

ทำเนียบรัฐบาล

ที่ทำงานของนายกรัฐมนตรีและคณะ

ทักทัก

คิดเอาเอง คักสินใจเอาเอง

เทิดทูน

ยกย่องสรรเสริญ

ธ

ธรา

สายน้ำ

น

นกรู้ง

เหยี่ยวชนิดหนึ่ง

นคร

เมือง

นานาภาษา

ประเทศต่างๆ

นายจ่า

ยศทหาร

นายประกัน

ผู้รับรอง

น้ำป่า

น้ำที่ไหลมาจากต้นน้ำซึ่งไหลเชี่ยวมาก

นุ่นนวล

ไพเราะ อ่อนหวาน อ่อนโยน

บ

บ่อน้ำบาดาล	หลุมใหญ่ที่ขุดเอาดินออกจนถึงน้ำ
บ้อง	ลักษณะเป็นช่องคล้ายกระบอก
บันท้าย	ส่วนท้าย หมายถึง กัน
บาดหมาง	ขัดใจกัน
บ้านแตกสาแหรกขาด	สภาพเคืองคร้อนจนต้องพลัดพรากจากกัน
บุญบังไฟ	ประเพณีทำบุญเคือนหกของชาวอีสาน
แบ้	ในที่นี้หมายถึง กระบอกตา
โบราณกาล (โบ - ราน - นะ - กาน)	สมัยก่อน

ป

ปฐมกษัตริย์	พระเจ้าแผ่นดินองค์แรก
ปรปักษ์	ศัตรู
ประชิด	ติด
ประสพการณ์	เรื่องที่ไต่พบมา
ปลงศพ	เผาศพ เผาผี
ปลอบขวัญ	ปลอบใจให้หายกลัว
ปลาชะโด	ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งคล้ายปลาช่อน คุร้ายมาก
ปลาต	หนีไป
ปลื้มใจ	จิตใจ
ปะรำ	ที่พักร้างขึ้นชั่วคราว
ปากกาถูกลิ้น	ปากกามีไส้เป็นหมึกแห้ง
ปากแข็ง	ยืนคำเค็มไม่ยอมเปลี่ยน
ปิ่นธรรณี	ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน
ปูนบำเหน็จ	ให้รางวัลความดีความชอบ

แปรขบวน

แปล

ไป

เคลื่อนทัพ

เพียบ เต็มที่ หนัก

ไม่

ผ

ผดุง

ผดุง

ผัน

ผ้าขาวม้า

ผ้าใบ

ผู้ประสานงาน

ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

ผู้อำนวยการ

เพลง

รักษาไว้

มุกดง คำดง หุบดง

กลับ เปลี่ยน หมุน

ผ้าสำหรับผลัดอาบน้ำของผู้ชาย

ผ้าเนื้อหนาใช้ทำรองเท้าหรือทำผ้ากันแดดและฝน

ผู้ทำหน้าที่เชื่อมโยงงานแต่ละฝ่ายให้ติดต่อกัน

ตำรวจ

ตำแหน่งหัวหน้างาน

ถูก ตรง เสียงก้องเช่นนั้น

พ

พระที่นั่งอนันตสมาคม สถานที่เคยใช้เป็นทีประชุมรัฐสภา

(อะ - นัน - ตะ - สะ - มา - กม)

พระบรมมหาราชวัง

พระบรมรูปทรงม้า

พระราชวังครั้งก่อน สวยงามมาก ตั้งอยู่ใกล้สนามหลวง

อนุสาวรีย์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๕

พระราชอาชญา

พรักพร้อม

พรว

พ่อดา

โทษที่ได้รับจากพระเจ้าแผ่นดิน

พร้อมกัน ครบถ้วน

ซ้ำๆ ซากๆ ป่อยๆ

พ่อของเมีย

พับเพียบ

นั่งพับขาให้ปลายเท้าไปทางเดียวกัน

พิกล

แปลก ผิดปกติ

เพลิงยงพลา

ผิกลพลาค พลังพลาค

ไพร

ข้าศึก

ไพศาล

กว้างขวาง

ฟ

ฟือ

งาม

ฟาร์ม

สถานที่ทำการเกษตร เพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์

ภ

ภคินี

น้อง

ภารกิจการ

งานที่ต้องทำ

ภูเขาทอง

เจดีย์ที่สูงใหญ่ เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระ
พุทธเจ้า เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “บรมบรรพต” อยู่ใน
วัดสระเกศ

ม

มธุพจน์

คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน

มวล

ทั้งปวง ทั้งสิ้น

มหากาฬ

ในที่นี้หมายถึง คุร้าย โหดร้าย

มหากุศล

สิ่งดีงามอันยิ่งใหญ่

มหाराช

กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่

มัก

ชอบ (ภาษาถิ่นอีสาน)

มักขัก

อ้วนใหญ่ลำสัน

มันเทศ
 มาไม้ไหน
 มาตรฐาน
 ม่าน
 นิคฟ้ามัวคิน
 มือแข็ง
 เมืองโบราณ

พืชชนิดหนึ่ง หัวอยู่ในดิน กินได้
 ไม่รู้ว่าจะมีลักษณะไหน หรือใช้กลอุบายแบบโค
 สิ่งที่ดีถือเป็นหลักเทียบกำหนด
 ในที่นี้หมายถึงชนชาติพม่า
 มองไปทางไหนเห็นแต่ผู้คนเต็มไปหมด
 ไม่ยอมไหว้ใครง่าย ๆ
 สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งจัดสร้างโบราณสถานและโบราณวัตถุ
 จำลอง (อยู่ที่กิโลเมตรที่ ๓๓ ตำบลบางปู อำเภอเมือง
 จังหวัดสมุทรปราการ)

แม่ทัพ
 ไตรจิต
 ไม่ขาดสาย
 ไม่ได้สติ
 ไม่ลืมหูลืมตา

นายทัพ
 ความเป็นมิตร
 ไม่ขาดสาย
 ไม่รู้สึกตัว
 ไม่มีเวลาหยุด เช่นฝนตกอย่างไม่ลืมหูลืมตา

ย

ยุทธ์
 เยง
 เขะหยัน
 แขนง
 โยนตัว

ต่อสู้
 เกรงกลัว
 พுகแสงกริยาคุณให้เจ็บใจ
 กลอุบาย
 ลอยสูงจากพื้น

ร

รวม
 รสเค็ด

ทำให้คิดชั่วร้ายวัน
 รสจืดและอร่อย

ร้องหนุน	ส่งเสียงสนับสนุน หนุน ส่งเสริม
ร่อยหรอ	น้อยลง
ระเนนระนาด	ล้มทับกัน
รัฐสภา	สถานที่ประชุมเพื่อร่วมกันออกกฎหมายปกครองประเทศ
รับกรรม	รับผลการกระทำซึ่งทุกคนเชื่อว่าเป็นการกระทำที่สนอง ผลร้ายที่ทำไว้
ร่าง	เขียน
ราชฤทธิ์	เมืองหลวงของแคว้นมคธ ประเทศอินเดีย
ราชวงศ์จักรี	วงศ์กษัตริย์สมัยรัตนโกสินทร์ คือตั้งแต่สมเด็จพระพุทธ ยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) เป็นต้นมา
ร้าวรวด	เจ็บปวด
ร้าวราน	แตกสามัคคีกัน
ราวี	รบ
รำเซ็ง	ร้องรำทำเพลงอย่างสนุกสนาน
เร้า	กระตุ้น เร่ง
เรื้อยนต์	เรือที่แล่นไค้โดยใช้เครื่องยนต์
แรงร่ำ	สู้กันด้วยกำลัง
โรมรัน	ต่อสู้รบพุ่งกัน

ล

ลงเอย	สิ้นสุด จบลง
ลดราวาศอก	ยอมลงให้
ลดเลี้ยว	อ้อมไปอ้อมมา คคไปคคมา
ล้อ	เครื่องบรรทุกคล้ายเกวียน
ลักเล็กขโมยน้อย	ชอบหยิบขโมยของคนอื่นเมื่อเจ้าของเผลอ
ลา	สัตว์ชนิดหนึ่งคล้ายม้า หางเป็นพวง

ลิด	คัก เช่น ลิดไปไม้
ลั	หนี
ลิกซัง	แนบเนียน ลิกยั้งนัก
ลุ่ม	ที่ต่ำ
เล่นกล	การแสดงที่ลวงคนดูให้เห็นเป็นจริง
เล่นงาน	ทำร้าย
เล่นตัว	ถือว่าตัวดีเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งงอนง้อก็ไม่ยอม
เล่นลั่น	พูดเป็นสำนวนไม่ตรงไปตรงมา

ว

วัดพระแก้ว	วัดสร้างสมัยรัชกาลที่ ๑ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นวัดที่ประดิษฐานพระแก้วมรกตไว้ใจ
วางใจ	คิดไว้ก่อนทำ
วางแผน	วันสำคัญทางพุทธศาสนาตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
วิสาขบูชา	วันสำคัญทางพุทธศาสนาตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
วังทางจุกตุค	วังหนีภัยความกลัว
วีกรรม	การกระทำของผู้กล้าหาญ
เวียนวน	เผ้าคุแล

ศ

ศักดิ์ศรี	เกียรติของตนเอง
ศิลปวิทยา	วิชาความรู้ต่าง ๆ
เศษวัสดุ	ของเหลือใช้

ส

สถานีโทรทัศน์	สถานที่ส่งภาพและเสียงโดยใช้กระแสไฟฟ้าส่งไปตามบ้าน ที่มีเครื่องรับ
สนามเสือป่า	เนื้อที่บริเวณอนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ (พระบรมรูปทรงม้า)
สมเด็จพระสังฆราช	หัวหน้าของสงฆ์ในประเทศไทย
สมบัติพัสถาน	ทรัพย์สินเงินทอง
สมัครสโมสร	ร่วมแรงร่วมใจกัน
สมุดบันทึก	สมุดสำหรับเขียนเรื่องราวของตนเอง
สยบ	ยอมแพ้
สวามิภักดิ์	อ่อนน้อม
สังคม	กลุ่มคนที่อยู่รวมกัน
สัญจร	ผ่านไปมา
สัญชาติ	นิสัยที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด
สัมฤทธิ์ผล	ประสบความสำเร็จ
สารทิศ	ทั่วทุกภาคของประเทศไทย
สารวัตรใหญ่	ตำรวจผู้เป็นหัวหน้าโรงพักประจำอำเภอ
ลำทับ	ชำเค็ม ชูเชิญ
สันคิต	หมกปญญา
สันชีวา	สิ้นใจ คือ ตาย
สุภามิต	คำพูดที่ให้ข้อคิด
สุริยศรี	พระอาทิตย์
สุ	คำเรียกผู้ที่พูดควย (ภาษาถิ่นใต้)
เส็ง	แข่ง (ภาษาถิ่นอีสาน)
เสน่ห์	ลักษณะอย่างหนึ่งในตัวคนที่ทำให้คนอื่นชอบ
เสียชาติเกิด	เกิดมาไม่ไ้ทำประโยชน์ให้บ้านเมือง

เสียรู้

เสียกลิ่น

เสียแขนกระบอก

แสดคมปี

รู้ไม่ทัน แพ้รู้

เสียอีกไม่มีแขนสำหรับผู้ชายใส่เป็นเสื้อชั้นใน

เสียแขนยาวปลายแขนปล่อยสำหรับผู้หญิงสวม

ดวงตราที่ใช้ปักเป็นคำภาสี ไปรษณียากร

ห

หนวกหู

หน่วยพัฒนาการ

เคลื่อนที่ (นพค.)

หน้าจ้อย

หน้าบานเป็นจานแข็ง

เสียงอื้ออึงก้องกังวานทำให้รำคาญหู

หน่วยราชการที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือท้องถิ่นที่ยังไม่เจริญ

หน้าสลก

กิริยาที่แสดงออกทางใบหน้า เมื่อได้รับคำชมหรือเมื่อ
รู้สึกพอใจมาก

หน้าม้า

ผู้มาติดต่อโดยมีเล่ห์เหลี่ยมในการพุกชกชวนให้คนหลงเชื่อ

หนาวเหน็บ

หนาวมาก

หมวกทรงมหาดเล็ก

หมวกสำหรับข้าราชการในราชสำนักที่รับใช้พระเจ้าแผ่นดิน
ใช้สวมเป็นเครื่องประดับ

หมั่นไส้

รู้สึกไม่ชอบใจ

หลัง

ไหลไม่ขาดสาย

หลวงเมือง

ตำแหน่งข้าราชการสมัยก่อน

หลับ

จากที่วางเหลี่ยมเป็นชั้น ๆ บนเวทีทั้งซ้ายและขวา

หวด

ฟาด

ห้วย

ลำน้ำที่ไหลจากภูเขา

หักหลัง

ทรยศ

หัวแข็ง

คือ ไม่ยอมทำตาม

หัวโกล

หัวหน้ากลุ่มที่ประพฤติกิแปลกไปจากคนอื่น

หัวชุกหัวชุม

หนีเพื่อเอาตัวรอด

หัวเราะว่า	หัวเราะเต็มที่
หาเข้ากินคำ	คนยากจน
ทุเบา	เชื่อง่าย
เหหัน	หันกลับ
เหมาะเจาะ	เหมาะสม
เหลือขอ	เด็กที่ปกครองยาก
โหวกเหวก	ตะโกนเสียงดัง
ไหล่อ่อ	เกินเอาไหล่ทั้งสองคู่มาข้างหน้า

อ

อุปทานิยธรรม	ธรรมที่นำมาซึ่งความเจริญ
อภิบาล	บำรุง รักษา
อยากเป็นหนี้ให้เป็น นายหน้า อยากเป็นจ้ข้า ให้เป็นนายประกัน	การเป็นเจ้าหน้าที่เจ้าการรับรองการกระทำของผู้อื่น จะได้รับความลำบาก
อลเวง	เซื่องเซ่ กัง ก้อง
อะเก้อ	งาม
อากาศเลว	อากาศไม่ปลอดโปร่ง
อาณัติสัญญาณ	เครื่องหมายที่ไ้กันค้หมายกันไว้
อาตม์	ตัวเอง
อาหารสำเร็จรูป	อาหารที่ปรุงเสร็จแล้วเก็บบรรจุกล่องหรือกระป๋อง รับประทานได้เลย
อำแดง	ค่านาน้ำหญิงสมัยก่อน
อำมาตย์	ข้าราชการ ข้าเฝ้า ที่ปรึกษา
อ้อ	รู้สึกมีเสียงดังอ้อๆ อยู่ในหู ทำให้ไ้ยินไม่ชัด

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

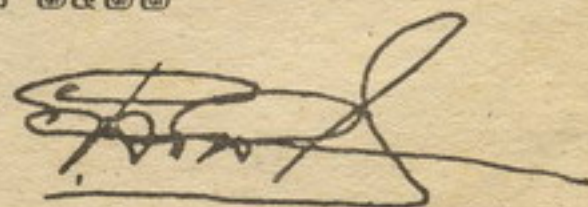
ที่ วก ๑๓๕/๒๕๒๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ แล้วนั้น เพื่อให้สื่อการเรียนต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายสมาน แสงมลิ	ที่ปรึกษา
๒. นายเอกวิทย์ ณ ถลาง	ที่ปรึกษา
๓. นายสวัสดิ์ จงกล	ที่ปรึกษา
๔. นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสถ	ที่ปรึกษา
๕. นายสมพงษ์ พลະสุรย์	ที่ปรึกษา
๖. นางสาวสมพร จารุณฎ	ที่ปรึกษา
๗. นางสาวกฤษณา สินไชย	ที่ปรึกษา
๘. นางรัชณี ศรีไพรวรรณ	ประธานกรรมการ
๙. นายสุเจตน์ อิงกะสุวณิชย์	กรรมการ
๑๐. นางสาวจินดนา ไบกาซูยี	กรรมการ
๑๑. นายสมาน บุญถัน	กรรมการ
๑๒. นางนิตยา จรูญผลฐิติ	กรรมการ
๑๓. นางสุชาดา วัชรุฒิ	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นางสาววันเพ็ญ พงษ์จินดา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวพูนศรี อัมประไพ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๒

(นายรังสฤษดิ์ เชาวนศิริ)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายชื่อหนังสือเรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ของ
กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดให้ใช้ในโรงเรียน ตามคำสั่ง
กระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก ๓๘/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม
๒๕๓๑ และจัดพิมพ์จำหน่ายโดยองค์การคลังของคุรุสภา

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๑
๒. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๒
๓. แบบฝึกหัดภาษาไทย
๔. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์
๕. หนังสือเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
๖. หนังสือเรียน ENGLISH IS FUN BOOK 1
๗. หนังสือเรียน ENGLISH IS FUN BOOK 2

01125010023

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
นายพจนม แก้วกำเนิด พิมพ์และโฆษณา

๓๔๐๐๔๖๐ (๑)

